

T.C.
A D A L E T B A K A N L I Ğ I
E Ğ İ T İ M D A İ R E S İ B A Ş K A N L I Ğ I

Y A R G I M E V Z U A T I B Ü L T E N İ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 28 Temmuz – 07 Ağustos 2011	Yayımlandığı Tarih 08 Ağustos 2011	Sayı 492
---	--	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [15.07.2011 Tarih ve 6236 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun](#)
(R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008)
- [Adalet Bakanlığına Ait 2 Adet Atama Kararı](#)
(R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017)
- [Adalet Bakanlığında 2 Adet Görevlendirme Kararı](#)
(R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017)
- [Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) (R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008)
- [2011/2036 Sayılı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 04 Ağustos 2011 – 28015)
- [Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) (R.G. 04 Ağustos 2011 – 28015)
- [Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) (R.G. 04 Ağustos 2011 – 28015)
- [Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)
(R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010)
- [Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)
(R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010)
- [Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)
(R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010)
- [Yargıtay 19. Hukuk Dairesinden 2 Adet Karar](#)
(R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010)
- [Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)
(R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016)
- [Sermaye Piyasası Kurulundan Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Seri: V, No: 122\)](#) (R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008)
- [Sermaye Piyasası Kurulundan Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Seri: VI, No: 29\)](#)
(R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008)
- [Kalkınma Bakanlığında Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlara Dair Tebliğ](#) (Sıra No: 1)

- (R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008)**
- [Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından Meslek Yüksekokulları ve Açıköğretim Ön Lisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Devamları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 29 Temmuz 2011 – 28009\)](#)
  - [Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Plancıları Odasından Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Planlama Mimar Mühendisleri Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 29 Temmuz 2011 – 28009\)](#)
  - [Sermaye Piyasası Kurulundan Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği \(Seri: VI, No: 30\) \(R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016\)](#)
  - [Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sayı: 2011/8\) \(R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016\)](#)
  - [Sayıştay Başkanlığından Sayıştay Denetçilerinin Sınıfları ile Sayıştay Uzman Denetçileri ve Savcılarının Birinci Sınıfa Ayrılma Şart ve Yöntemlerinin Tespitine Dair Sayıştay Genel Kurulu İlke Kararı \(R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016\)](#)
  - [Başbakanlıktan Somali ve Açlık Tehlikesi Yaşayan Diğer Afrika Ülkelerine Yardım Kampanyası ile İlgili 2011/9 Sayılı Genelge \(R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017\)](#)
  - [Ticari Araçlarda Reklam Bulundurulması Hakkında Yönetmelik \(R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017\)](#)
  - [Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 07 Ağustos 2011 – 28018\)](#)
  - [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Güzel Erdagöz/Türkiye Davası\)](#)
  - [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Beker/Türkiye Davası\)](#)
  - [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Selvi/Türkiye\)](#)
  - [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Günaydın Turizm ve İnşaat Ticaret Anonim Şirketi/Türkiye Davası\)](#)
  - [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Sevim Güngör/Türkiye\)](#)
  - [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Yavuz Sarıkaya/Türkiye Davası\)](#)
  - [Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sayı: 2011/9\) \(R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017\)](#)
  - [Adalet Bakanlığından Münhal Noterlikler İlânı \(R.G. 01 Ağustos 2011 – 28012\)](#)
  - [2011 Temmuz Ayında İsteği Üzerine ve Yaş Haddinden Emekliye Ayrılan Hâkim ve Savcılarını Belirtir Liste](#)

 [İçindekilere dön](#)

Kanun

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ, GREV VE LOKAVT KANUNUNA

BİR GEÇİCİ MADDE EKLENMESİ HAKKINDA KANUN

Kanun No. 6236

Kabul Tarihi: 15/7/2011

MADDE 1 – 5/5/1983 tarihli ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Kanunun 12 nci maddesi gereğince yayımlanması gereken istatistikler 31/12/2011 tarihine kadar yayımlanmaz. Bu tarihten sonraki ilk istatistik yayımlama dönemine kadar Bakanlıkça yayımlanmış bulunan en son işçi ve üye istatistikleri geçerli sayılır.”

MADDE 2 – Bu Kanun 1/7/2011 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.
27/7/2011

[R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008]

Atama Kararları

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2011/529

1 – Adalet Müfettişliğine, Gaziantep Cumhuriyet Savcısı (39654) Alparslan TUFAN’ın, Adalet Müfettişliğine, Çorum Hâkimi (39674) Mehmet ÇAĞLAR’ın, Adalet Müfettişliğine, Gebze Hâkimi (39877) İbrahim BOZYEL’in, Adalet Müfettişliğine, Safranbolu Hâkimi (42018) Mehmet TETİK’in, Adalet Müfettişliğine, Safranbolu Hâkimi (42151) Mehmet Zeki AYDIN’ın, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 5435 sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesi gereğince atanmaları uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

5/8/2011

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Sadullah ERGİN
Adalet Bakanı

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2011/536

1 – Adli Tıp Kurumu Üçüncü Adli Tıp İhtisas Kurulu Başkanlığına, Adli Tıp Kurumu Birinci Adli Tıp İhtisas Kurulu Başkanı Uzm.Dr. Ahmet Sadi ÇAĞDIR’in atanması, 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun 26 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

5/8/2011

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Sadullah ERGİN
Adalet Bakanı

[R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2011/535

1 – Adli Tıp Kurumu İkinci Adli Tıp İhtisas Kurulu Ortopedi ve Travmatoloji Üyeliğine, Bezmîâlem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. İbrahim TUNCAY'ın görevlendirilmesi,

2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun 26 ncı ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddeleri gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

5/8/2011

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Sadullah ERGİN
Adalet Bakanı

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2011/537

1 – Adli Tıp Kurumu Birinci Adli Tıp İhtisas Kurulu Anesteziyoloji ve Reanimasyon Üyeliğine, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof.Dr. Hüseyin ÖZ'ün yeniden görevlendirilmesi,

2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun 26 ncı ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddeleri gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

5/8/2011

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Sadullah ERGİN
Adalet Bakanı

[R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017]

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan:

PETROL PİYASASI LİSANS YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 17/6/2004 tarihli ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“I) Kendi ticari unvanı altında aldığı istasyonlu kategorili bayilik lisansları kapsamında yaptığı satışlarda, kendi yurtiçi pazar payının %15'inin geçilmemesi,”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dağıtıcı lisansı sahiplerinin kendi ticari unvanı altında aldığı istasyonlu kategorili bayilik lisansları kapsamında yaptığı satış, dağıtıcının toplam yurt içi pazar payının yüzde onbeşinden fazla olamaz.”

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanı yürütür.

[R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008]

 İçindekilere dön

Karar Sayısı : 2011/2036

Ekli “Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 1/7/2011 tarihli ve 8041 sayılı yazısı üzerine, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 49 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 18/7/2011 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

B. ARINÇ

A. BABACAN

B. ATALAY

B. BOZDAĞ

Başbakan Yardımcısı Başbakan Yardımcısı Başbakan Yardımcısı Başbakan Yardımcısı

S. ERGİN

F. ŞAHİN

E. BAĞIŞ

N. ERGÜN

Adalet Bakanı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Avrupa Birliği Bakanı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. ÇELİK

E. BAYRAKTAR

A. DAVUTOĞLU

M. Z. ÇAĞLAYAN

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Çevre ve Şehircilik Bakanı Dışişleri Bakanı Ekonomi Bakanı

T. YILDIZ

S. KILIÇ

M. M. EKER

H. YAZICI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Gençlik ve Spor Bakanı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Gümrük ve Ticaret Bakanı

İ. N. ŞAHİN

C. YILMAZ

E. GÜNAY

M. ŞİMŞEK

İçişleri Bakanı Kalkınma Bakanı Kültür ve Turizm Bakanı Maliye Bakanı

Ö. DİNÇER

İ. YILMAZ

V. EROĞLU

Milli Eğitim Bakanı Milli Savunma Bakanı Orman ve Su İşleri Bakanı

R. AKDAĞ

B. YILDIRIM

Sağlık Bakanı

Ulaştırma Bakanı

GENEL YÖNETİM MUHASEBE YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 3/5/2005 tarihli ve 2005/8844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Gider” tanımında geçen “varlıklar” ibaresi “yükümlülükler” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Kamu idarelerinin bir yıl veya faaliyet dönemi içinde paraya dönüştürülebilecek ya da kullanılarak tüketilecek varlık ve alacakları bilançoda dönen varlıklar ana hesap grubu içinde gösterilir.

c) Kamu idarelerinin bir yıl içinde paraya dönüştürülmesi öngörülme ve hizmetlerinden bir faaliyet döneminden daha uzun süre yararlanılacak varlıklar ve vadesi bir yılı aşan alacaklar bilançoda duran varlıklar ana hesap grubu içinde gösterilir. Dönem sonunda, vadeleri bir yılın altında kalan alacaklar, bu grupta yer alan hesaplardan dönen varlıklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılır.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “faaliyet dönemiyle” ibaresinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibaresi eklenmiş ve (c) bendinde yer alan “faaliyet dönemini” ibaresi “bir yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Kuponsuz senetler satış bedeli ile muhasebeleştirilir. Satış bedeli ile üzerinde yazılı değer arasındaki fark, ilgili oldukları faaliyet dönemlerinde faiz gideri olarak tahakkuk ettirilir, nakden veya mahsuben ödendiklerinde ise bütçe giderlerine kaydedilir.

Kuponlu senetler ise üzerinde yazılı olan bedel ile muhasebeleştirilir. Üzerlerinde yazılı değerden daha düşük veya yüksek bir değer ile satılması durumunda; satış değeri ile üzerlerinde yazılı değer arasındaki fark bütçe geliri veya bütçe gideri, ilgili oldukları faaliyet dönemlerinde tahakkuk ettirilerek gider veya gelir olarak kaydedilir.

Borçlanma araçlarının elde edilmesi veya elden çıkarılması için yapılan her türlü ücret, komisyon, servis ücreti, vergi ve benzeri giderler, borç hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin gider ve bütçe gideri olarak kaydedilir.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan çerçeve hesap planına “322 Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı”ndan sonra gelmek üzere “325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı” eklenmiştir.

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 45 inci maddesinin birinci fıkrasında, 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında ve 66 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “faaliyet dönemi” ibarelerinden ve 49 uncu maddesinde yer alan “130 Dış borcun ikrazından doğan alacaklar hesabı” başlıklı ve “132 Kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabı” başlıklı paragraflarda, 67 nci maddesinin birinci fıkrasında ve aynı maddede yer alan “300 Banka kredileri hesabı” başlıklı paragrafta ve 68 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “faaliyet dönemiyle” ibarelerinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibareleri eklenmiştir.

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 48 – Bu hesap grubu, kamu idarelerince gelir olarak tahakkuk ettirilen ve bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili öngörülen her türlü vergi, resim, harç, prim ve benzeri gelirler ile mal veya hizmet satış gelirlerinden kaynaklanan senetli ve senetsiz alacaklar ile mevzuatı gereğince bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olmak üzere tecil veya tehir edilen alacakların izlenmesi için kullanılır.

Faaliyet alacakları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

- 120 Gelirlerden Alacaklar/Alıcılar Hesabı
- 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı
- 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı
- 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı
- 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı
- 128 Şüpheli Alacaklar Hesabı
- 129 Şüpheli Alacaklar Karşılığı Hesabı (-)

120 Gelirlerden alacaklar/Alıcılar hesabı

Bu hesap, mevzuatı gereğince gelir olarak tahakkuk ettirilen; vergi gelirleri, sosyal güvenlik gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, bağış ve yardımlar ile diğer faaliyetler sonucu ortaya çıkan alacaklar ve duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden

alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler için kullanılır.

121 Gelirlerden takipli alacaklar hesabı

Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, sosyal güvenlik gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirleri alacaklarından takibe alınan tutarlar için kullanılır.

122 Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabı

Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yıl veya içinde bulunulan faaliyet döneminin sonunu geçmeyen bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarlar ve duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil veya tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar için kullanılır.

126 Verilen depozito ve teminatlar hesabı

Bu hesap, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.

127 Diğer faaliyet alacakları hesabı

Bu hesap, kamu idarelerinin, yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır.

128 Şüpheli alacaklar hesabı

Bu hesap, kamu idarelerinin mal ve hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacaklarının izlenmesi için kullanılır.

129 Şüpheli alacaklar karşılığı hesabı (-)

Bu hesap, şüpheli alacaklar için ayrılan karşılıkların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 51 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “faaliyet dönemi” ibaresinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkra da yer alan “kullanılacak” ibaresi “tüketilecek” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 56 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu ana hesap grubu, bir yıldan daha uzun sürelerle, kamu idaresi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için kullanılmak amacıyla edinilen ve ilke olarak bir yıl içinde paraya çevrilmesi veya tüketilmesi öngörülmemen varlık ve alacak unsurlarını kapsar.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 57 nci maddesinin birinci fıkrasında ve aynı maddede yer alan “217 Menkul varlıklar hesabı” başlıklı ve “218 Diğer menkul kıymet ve varlıklar hesabı” başlıklı paragraflarda yer alan “faaliyet dönemini aşan” ibareleri “bir yıldan daha uzun” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 58 – Bu hesap grubu, kamu idarelerince gelir olarak tahakkuk ettirilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili öngörülen her türlü vergi, resim, harç, prim ve benzeri gelirler, mal veya hizmet satış gelirlerinden kaynaklanan senetli ve senetsiz alacaklar ile mevzuatı gereğince bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen alacakların izlenmesi için kullanılır.

Bu grupta yer alan tutarlardan dönem sonunda süresi bir yılın altına inenler, dönen varlıklar ana hesap grubu içerisindeki ilgili hesaplara aktarılır.

Faaliyet alacakları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı

222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı

227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı

220 Gelirlerden alacaklar hesabı

Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gereken, gelirlerden alacakların izlenmesi için kullanılır.

222 Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabı

Bu hesap, gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan mevzuatı gereğince bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.

227 Diğer faaliyet alacakları hesabı

Bu hesap, kamu idarelerinin, yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 59 uncu maddesinin birinci fıkrası ile aynı maddede yer alan “230 Dış borcun ikrazından doğan alacaklar hesabı” başlıklı ve “232 Kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabı” başlıklı paragraflarda, 77 nci maddesinin birinci fıkrasında, 78 inci maddesinin birinci fıkrası ile aynı maddede yer alan “400 Banka kredileri hesabı” başlıklı ve “403 Kamu idarelerine mali borçlar hesabı” başlıklı paragraflarda, 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında ve 80 inci maddesinin birinci fıkrası ile aynı maddede yer alan “429 Diğer faaliyet borçları hesabı” başlıklı paragrafta yer alan “faaliyet dönemi” ibareleri “bir yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 65 inci maddesinde yer alan “293 Gelecek yıllar ihtiyacı stoklar hesabı” başlıklı paragrafta yer alan “içinde bulunulan faaliyet döneminden sonra” ibaresi “bir yıldan daha uzun bir sürede” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 69 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 69 – Bu hesap grubu, kamu idarelerinin, ödeme emri belgesine bağlandığı halde henüz hak sahiplerine ödenemeyen bütçe emanetlerinin, mal alınıp, hizmet gördürülerek gider gerçekleşmiş olmakla birlikte ödeneği bulunmadığı için ödenemeyen borçlarının, ödemelere ilişkin nakit talep ve tahsislerinin ve mal ve hizmet alış faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkan diğer borçlarının izlenmesi için kullanılır.

Faaliyet borçları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

320 Bütçe Emanetleri Hesabı

322 Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı

325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı

329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı

320 Bütçe emanetleri hesabı

Bu hesap, mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılır.

322 Bütçeleştirilecek borçlar hesabı

Bu hesap, mevzuatı gereğince yapılması öngörülen bir hizmet veya husus karşılığı olmak üzere gerçekleştiği halde; ödeneği bulunmaması veya kanunen ödenek üstü sarfiyata izin verilmemesi gibi nedenlerle bütçeye gider kaydedilemeyen borçların izlenmesi için kullanılır.

325 Nakit talep ve tahsisleri hesabı

Bu hesap, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri muhasebe birimlerinin nakit ihtiyaçlarının belirlenmesi, talep edilmesi ve karşılanan tutarlardan gerçekleştirilen ödemelerin izlenmesi için kullanılır.

329 Diğer çeşitli borçlar hesabı

Bu hesap, bu grup içindeki hesap kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınamayan borçların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 81 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 81 – Bu hesap grubu, bu ana hesap grubundaki başka bir grupta yer almayan ve vadesi bir yılı aşan diğer borçların izlenmesi için kullanılır.

Bu grupta yer alan tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisindeki ilgili hesaplara aktarılır.

Diğer borçlar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı

438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı

439 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı

430 Alınan depozito ve teminatlar hesabı

Bu hesap, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlardan bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanların izlenmesi için kullanılır.

438 Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabı

Bu hesap, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitle bağlanmış olup, bir yıldan daha uzun bir süre içinde ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır.

439 Diğer çeşitli borçlar hesabı

Bu hesap, bu grup içindeki hesap kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınamayan borçların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 82 nci maddesinde yer alan “440 Alınan sipariş avansları hesabı” başlıklı paragrafta yer alan “içinde bulunulan faaliyet dönemini” ibaresi “bir yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17 – Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 04 Ağustos 2011 – 28015]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Maliye Bakanlığında:

MERKEZİ YÖNETİM MUHASEBE YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 30/12/2006 tarihli ve 26392 sayılı üçüncü mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra numarası buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(4) Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca yapılan tahsilâtlar, banka hesap özet cetveli ile muhasebe kayıtlarına alınacağından ayrıca alındı düzenlenmez.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan hesap planına “323 Bütçeleştirilmiş Borçlar Hesabı”ndan sonra gelmek üzere “325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı”, “931 Verilen Garantiler Karşılığı Hesabı”ndan sonra gelmek üzere “932 Verilen Taahhüt Belgeleri Hesabı” ile “933 Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabı” eklenmiştir.

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9) Muhasebe birimleri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki hesapları için 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 6 ncı maddesine göre, güvenli elektronik imza kullanılarak veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenecek güvenlik kriterlerine uygun olarak elektronik ortamda bu bankadan alınacak banka hesap özet cetvellerine göre; diğer bankalar nezdindeki hesapları için ise güvenli elektronik imza

kullanılarak elektronik ortamda ilgili bankadan alınacak banka hesap özet cetvellerine göre muhasebe kayıtları yapılabilir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“7) Dış proje kredisi olarak genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri adına özel hesaplara aktarımın yapıldığı kreditor tarafından bildirilen ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca doğruluğu teyit edilen ancak proje özel hesabına geçmediği için 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedilmiş tutarlardan proje özel hesabına geçtiği anlaşılmal, tutarların hesaba geçtiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bu hesaba borç, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak; teyit tarihindeki kur ile hesaba geçtiği tarihteki kur arasında fark oluşması durumunda, olumlu kur farkları 600-Gelirler Hesabına alacak, olumsuz kur farkları ise 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“16) Dış finansman kaynağından hesaplara aktarıldığı bildirilen ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca doğruluğu teyit edilen ancak döviz hesabına geçmediği için 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedilmiş dış borçlanma tutarlarından döviz hesabına geçtiği anlaşılmal, hesaba geçtiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bu hesaba borç, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak; teyit tarihindeki kur ile hesaba geçtiği tarihteki kur arasında fark oluşması durumunda, olumlu kur farkları 600-Gelirler Hesabına alacak, olumsuz kur farkları ise 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki (5) numaralı fıkra eklenmiş ve diğer fıkra numarası buna göre teselsül ettirilmiştir.

“5) Yıl sonu itibariyle, dış finansman kaynağı tarafından gönderildiği bildirilen ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığı ile teyidi yapılan; ancak hazine hesaplarına henüz intikali gerçekleşmemiş dış borç tutarlarının izlenmesinde bu hesap kullanılır. Kayıtlar, aktarımın yapıldığının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca teyit edildiği günkü döviz satış kuru esas alınarak yapılır.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine sırasıyla aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“6) Yıl sonu itibariyle, dış finansman kaynağı tarafından gönderildiği bildirilen ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığı ile teyidi yapılan; ancak hazine hesaplarına henüz intikali gerçekleşmemiş dış borç tutarları, teyidin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yapıldığı günkü döviz satış kuru üzerinden bu hesaba borç, 410- Dış Mali Borçlar Hesabına alacak kaydedilir. Dış finansman kaynağından aktarılan tutar aynı zamanda 950-Kullanılacak Dış Krediler Hesabına alacak, 951-Kredi Anlaşmaları Hesabına borç kaydedilir.”

“6) Bir önceki yıl sonu itibariyle dış finansman kaynağı tarafından gönderilen ancak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesaplarına geçmediği için bu hesaba kaydedilen tutarlardan banka hesabına intikal edenler bu hesaba alacak, tutarların hesaba geçtiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden 104-Proje Özel Hesabı veya 105-Döviz Hesabına borç; teyit tarihindeki kur ile hesaba geçtiği tarihteki kur arasında fark oluşması durumunda, olumlu kur farkları 600-Gelirler Hesabına alacak, olumsuz kur farkları ise 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 50, 65, 220, 221, 246 ncı maddelerinin birinci fıkrasındaki; 247, 251, 267, 269 uncu maddelerinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki, “faaliyet dönemi” ibarelerinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, bir yıldan daha uzun sürede tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 57 nci maddesinin birinci fıkrası ile 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki “içinde bulunulan” ibarelerinden önce gelmek üzere “bir yılı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 58 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olarak tecil ve tehir edilen veya bunlardan tecil ve tehiri kaldırılan tutarlar bu hesaba, bir yılı aşan süreyle tecil ve tehir edilen veya bunlardan tecil ve tehiri kaldırılan tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 63 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile diğer faaliyet alacaklarından bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, bir yıldan daha uzun bir süre içerisinde tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan diğer faaliyet alacakları hesabına kaydedilerek izlenir.”

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 64 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda; bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutarlardan bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gerekenler bu hesaba, bir yıldan daha uzun bir süre içerisinde tahsili gerekenler 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark ve mevzuatı gereğince diğer kamu idarelerine ayrılması gereken paylar 630-Giderler Hesabına, ayrılmış olan birikmiş amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yeniden değerlendirme artış farkı 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına borç, maddi duran varlığın kayıtlı değeri ilgili maddi duran varlık hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına, yeniden değerlendirme azalış farkı 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına alacak kaydedilir.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 66, 71 ve 233 üncü maddelerinin birinci fıkrasındaki; 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki; 225 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerindeki “faaliyet dönemiyle” ibaresinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) nolu alt bendinde yer alan “faaliyet dönemiyle” ibaresinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibaresi eklenmiş, (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde yer alan “faaliyet dönemini” ibaresi “bir yılı” olarak değiştirilmiştir.

“2) Dış borcun ikrazından doğan alacaklar hesabında kayıtlı tutarlara ilişkin olarak işlemiş faizlerden alacağın aslına ilave edilerek bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gerekenler bu hesaba borç, faiz alacağının içinde bulunulan yıla ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, geçmiş yıllara ait olan kısmı ise 181-Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 73 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerindeki, “faaliyet dönemiyle” ibarelerinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibaresi eklenmiş, (3) ve (4) üncü alt bentlerinde yer alan “faaliyet döneminde” ibaresi “bir yıl veya faaliyet dönemi içinde” olarak değiştirilmiş, (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde yer alan “faaliyet dönemi” ibarelerinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibareleri eklenmiş, (b) bendinin (7) ve (8) numaralı alt bentlerinde yer alan “faaliyet dönemini” ibaresi “bir yılı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin 76 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3), (4) ve (5) numaralı alt bentlerinde, 136, 142, 146 ve 147 nci maddelerinin birinci fıkralarında, 149 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) ve (4) numaralı alt bentlerinde, 150,

302, 303, 304, 311, 315, 316 ve 318 inci maddelerinin birinci fıkralarında, 305 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde yer alan “faaliyet dönemini” ibareleri “bir yılı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğin 85 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Stoklar hesap grubu; kamu idarelerince satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 19 – Aynı Yönetmeliğin 135 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Duran varlıklar ana hesap grubu; bir yıldan daha uzun sürelerle kamu idaresi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için kullanılmak amacıyla edinilen ve ilke olarak bir yıl içinde paraya çevrilmesi veya tüketilmesi öngörülmeven varlık ve alacak unsurlarını kapsar.”

MADDE 20 – Aynı Yönetmeliğin 139 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Faaliyet alacakları hesap grubu; kamu idaresince gelir olarak tahakkuk ettirilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili öngörülen her türlü vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar, diğer gelirler, sermaye gelirlerinden kaynaklanan alacaklar ile mevzuatı gereği bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen alacakların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 21 – Aynı Yönetmeliğin 140 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 140** – (1) Gelirlerden alacaklar hesabı, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gereken gelirlerden alacakların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 22 – Aynı Yönetmeliğin 141 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Vergi dairelerinde vergilendirme bölümünden, diğer muhasebe birimlerinde ilgili servislerden verilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili öngörülen gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.”

MADDE 23 – Aynı Yönetmeliğin 143 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil ve tehir edilenler bu hesaba borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.”

MADDE 24 – Aynı Yönetmeliğin 144 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 144** – (1) Diğer faaliyet alacakları hesabı, kamu idarelerine ait maddi duran varlıkların taksitle satılması durumunda ortaya çıkan alacaklardan bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gerekenler ile diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 25 – Aynı Yönetmeliğin 145 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutarlardan bir yıldan uzun bir sürede tahsili gerekenler bu hesaba, bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gerekenler 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark ve mevzuatı gereğince diğer kamu idarelerine ayrılması gereken paylar 630-Giderler Hesabına, ayrılmış olan birikmiş amortisman tutarı 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, yeniden değerlendirme artış farkı 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına borç; maddi duran varlığın kayıtlı değeri ilgili maddi duran varlık hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına, yeniden değerlendirme azalış farkı 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabına alacak kaydedilir.”

MADDE 26 – Aynı Yönetmeliğin 152 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin, (1), (2), (6), (7), (8) ve (9) numaralı alt bentlerinde yer alan “faaliyet dönemini” ibareleri “bir yılı” olarak, (3) numaralı alt bendinde yer alan “faaliyet döneminden sonra” ibaresi “bir yılı aşan bir sürede” olarak, (4) numaralı alt bendinde yer alan “takip eden dönemlerde” ibaresi “bir yılı aşan bir sürede” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 27 – Aynı Yönetmeliğin 153 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 153 – (1) Diğer kurum alacakları hesabı, yukarıdaki hesaplar kapsamına girmeyen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gereken diğer kurum alacaklarının izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 28 – Aynı Yönetmeliğin 154 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Diğer kurum alacaklarından vadesi bir yılı aşan alacak tutarları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.”

MADDE 29 – Aynı Yönetmeliğin 166 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“4) Uluslararası kuruluşların sermayelerine katılmak veya sermaye payı değerlerini korumak amacıyla verilen taahhüt belgelerinden yerine getirilenler, işlem tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bir taraftan bu hesaba borç, 106-Döviz Gönderme Emirleri Hesabına, ulusal para cinsinden olanlar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu tutar aynı zamanda 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabına borç, 932-Verilen Taahhüt Belgeleri Hesabına alacak kaydedilir.”

MADDE 30 – Aynı Yönetmeliğin 212 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 212 – (1) Gelecek yıllar ihtiyacı stoklar hesabı, kamu idarelerinin tedbirli satın alma ve üretme politikası gereği bir yıldan daha uzun bir sürede kullanacakları stokların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 31 – Aynı Yönetmeliğin 249 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 249 – (1) Alınan depozito ve teminatlar hesabı, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlardan bir yıl içinde iade edilecek olanların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 32 – Aynı Yönetmeliğin 265 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Alınan avanslar hesap grubu; iş, sözleşme ve diğer nedenlerle üçüncü kişilerden alınan ve vadeleri bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı avansların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 33 – Aynı Yönetmeliğin 266 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2) Bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olarak alınan sipariş avansları ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki alınan sipariş avansları hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında vadeleri bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedilir.”

MADDE 34 – Aynı Yönetmeliğin 268 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İçinde bulunulan” ibaresi “Bir yıl veya” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 35 – Aynı Yönetmeliğin 272 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4) Ödenecek vergi ve fonlar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitli bağlanmış olanlar bu hesaba borç, bir yıl veya faaliyet dönemi içinde ödenecek olan kısmı 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına, bir yıldan daha uzun bir sürede ödenecek olan kısmı 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına alacak kaydedilir.”

MADDE 36 – Aynı Yönetmeliğin 275 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3) Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitle bağlanmış olanlar bu hesaba borç, bir yıl veya faaliyet dönemi içinde ödenecek olan kısmı 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına, bir yıldan daha uzun bir sürede ödenecek olan kısmı 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına alacak kaydedilir.”

MADDE 37 – Aynı Yönetmeliğin 282 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “faaliyet dönemi” ibaresinden önce gelmek üzere “bir yıl veya” ibaresi eklenmiş, (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan “faaliyet dönemini” ibaresi “bir yılı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 38 – Aynı Yönetmeliğin 314 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“12) Yıl sonu itibarıyla, dış finansman kaynağı tarafından gönderildiği bildirilen ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığı ile teyidi yapılan; ancak hazine hesaplarına henüz intikali gerçekleşmemiş dış borç tutarları, teyidin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yapıldığı günkü döviz satış kuru üzerinden bu hesaba alacak, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedilir. Dış finansman kaynağından aktarılan tutar aynı zamanda 950-Kullanılacak Dış Krediler Hesabına alacak, 951-Kredi Anlaşmaları Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 39 – Aynı Yönetmeliğinin 317 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “faaliyet dönemini” ve (2) numaralı alt bendinde yer alan “içinde bulunan faaliyet dönemini” ibareleri “bir yılı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 40 – Aynı Yönetmeliğin 319 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 319** – (1) Alınan depozito ve teminatlar hesabı, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlardan bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanların izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 41 – Aynı Yönetmeliğin 320 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Alacak

1) Depozito ve teminat olarak tahsil edilen tutarlardan bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanlar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.”

MADDE 42 – Aynı Yönetmeliğin 321 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 321** – (1) Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabı, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitle bağlanmış olup, bir yıldan daha uzun bir süre içinde ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 43 – Aynı Yönetmeliğin 322 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Alacak

1) Vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitle bağlanmış kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan bir yıldan daha uzun bir süre içinde ödenecek tutarlar bu hesaba alacak, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı veya 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

2) Kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabında kayıtlı tutarlardan erteleme veya taksitle bağlanma süresi bir yıldan daha uzun bir süreyle yapılandırılanlar bu hesaba alacak, 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 44 – Aynı Yönetmeliğin 326 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 326** – (1) Alınan sipariş avansları hesabı, mal ve hizmet satış faaliyeti olan kamu idarelerince satış amacıyla gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleriyle ilgili olarak

peşin tahsil edilen ve bir yılı aşan bir süre için alınan avans tutarlarının izlenmesi için kullanılır.”

MADDE 45 – Aynı Yönetmeliğin 327 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Alacak

1) Bir yılı aşan bir süre için alınan sipariş avansları bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.”

MADDE 46 – Aynı Yönetmeliğin 329 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Alacak

1) Bir yılı aşan bir süre için alınan diğer avanslar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.”

MADDE 47 – Aynı Yönetmeliğin 332 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Alacak

1) Faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıklar bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 48 – Aynı Yönetmeliğin 334 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Alacak

1) Faaliyet döneminden sonraki yıllar için ayrılan diğer borç ve gider karşılıkları bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 49 – Aynı Yönetmeliğin 463 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 463** – (1) Verilen garantiler hesapları hesap grubu; 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Hazine Müsteşarlığınca genel bütçe dışı idare veya kuruluşlar lehine verilen Hazine geri ödeme garanti tutarları, bunlardan iptal olunan, ilgili kurumca ödemesi yapılan veya ikraza dönüştürülenlerle, uluslararası kuruluşlara sermaye katılım payı, sermaye paylarının değerlerinin korunması, kullanılacak krediler ve uluslararası kuruluşlara üyelik nedeniyle bu kuruluşların giderlerine katılım payı karşılığı olarak verilen taahhüt belgeleri ile yerine getirilen taahhütlerin izlenmesi için kullanılır.

(2) Verilen garantiler hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

930 Verilen Garantiler Hesabı

931 Verilen Garantiler Karşılığı Hesabı

932 Verilen Taahhüt Belgeleri Hesabı

933 Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabı”

MADDE 50 – Aynı Yönetmeliğin 491 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“8) Yıl sonu itibarıyla, dış finansman kaynağı tarafından gönderildiği bildirilen ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığı ile teyidi yapılan; ancak hazine hesaplarına henüz intikali gerçekleşmemiş dış borç tutarları, teyidin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yapıldığı günkü döviz satış kuru üzerinden, bir taraftan 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç, 410- Dış Mali Borçlar Hesabına alacak; diğer taraftan bu hesaba alacak, 951-Kredi Anlaşmaları Hesabına borç kaydedilir.”

MADDE 51 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“932 Verilen taahhüt belgeleri hesabı

Hesabın niteliği

EK MADDE 1 – (1) Verilen taahhüt belgeleri hesabı, uluslararası kuruluşlara sermaye katılım payı karşılığı, sermaye paylarının değerlerinin korunması karşılığı, kullanılacak krediler karşılığı ve uluslararası kuruluşlara üyelik nedeniyle bu kuruluşların giderlerine

katılım payı karşılığı olarak verilen taahhüt belgeleri ile yerine getirilen taahhütlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

EK MADDE 2 – (1) Verilen taahhüt belgeleri hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Uluslararası kuruluşlara sermaye katılım payı karşılığı, sermaye paylarının değerlerinin korunması karşılığı, kullanılacak krediler karşılığı ve uluslararası kuruluşlara üyelik nedeniyle bu kuruluşların giderlerine katılım payı karşılığı olarak verilen taahhüt belgeleri tutarları işlem tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bu hesaba borç, 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

2) Verilen taahhüt belgeleri hesabının borç bakiyesinin, ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda oluşan kur artışı farkları bu hesaba borç, 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) İptal olunan taahhüt belgeleri tutarları işlem tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bu hesaba alacak 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

2) Yerine getirilen taahhütlerden; sermaye katılım payını ilgilendirenler ile sermaye payı değerlerinin korunmasına ilişkin olanlar, işlem tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bir taraftan 247-Sermaye Taahhütleri Hesabına borç, 106-Döviz Gönderme Emirleri Hesabına, ulusal para cinsinden olanlar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu tutar aynı zamanda bu hesaba alacak, 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

3) Uluslararası kuruluşların giderlerine katılma payı karşılığı olarak yerine getirilen taahhüt tutarları, işlem tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bir taraftan 630-Giderler Hesabına borç, 106-Döviz Gönderme Emirleri Hesabına, ulusal para cinsinden olanlar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu tutar aynı zamanda bu hesaba alacak, 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

4) Verilen taahhüt belgeleri hesabının borç bakiyesinin, ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda oluşan kur azalışı farkları bu hesaba alacak, 933-Verilen Taahhüt Belgeleri Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

933 Verilen taahhüt belgeleri karşılığı hesabı

Hesabın niteliği

EK MADDE 3 – (1) Verilen taahhüt belgeleri karşılığı hesabına, verilen taahhüt belgeleri hesabına yazılan tutarlar kaydedilir.

Hesabın işleyişi

EK MADDE 4 – (1) Verilen taahhüt belgeleri karşılığı hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Verilen taahhüt belgeleri hesabına borç kaydedilen tutarlar bu hesaba alacak kaydedilir.

b) Borç

1) Verilen taahhüt belgeleri hesabına alacak kaydedilen tutarlar bu hesaba borç kaydedilir.”

MADDE 52 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Nakit talep ve tahsislerine ilişkin hususlar

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) İlgili mevzuatında gerekli düzenleme yapıncaya kadar 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabının işleyişine ilişkin hususlar Bakanlık tarafından belirlenir.”

MADDE 53 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 54 – Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
30/12/2006	26392 (3. Mük.)

[R.G. 04 Ağustos 2011 – 28015]

 [İçindekilere dön](#)

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında:

**ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ UYGULAMA YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 22/8/2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinin 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci ve 9 uncu maddeleri ile 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 27 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (i) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki bent eklenmiştir.

“i) İmar komisyonu: İmar planları ve değişiklik tekliflerinin değerlendirilmesi için Bakanlık makam onayı ile kurulan, çalışma usul ve esasları Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde belirlenen komisyonu,”

“ee) İslah OSB: 12/4/2011 tarihinden önce mer’i plana göre yapılaşan sanayi tesislerinin bulunduğu alanların ıslah edilmesi suretiyle oluşacak OSB’yi,”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinin ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Olağan ve olağanüstü toplantıların arasında altı aydan az bir süre olması halinde olağanüstü toplantı çağrısında, yalnızca gündemle ilgili bilgi ve belgeler gönderilir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Genel kurul tarihi, yeri, gündemi ve yönetim kurulu kararı; olağan toplantılarda toplantıdan en az 30 gün önce, olağanüstü toplantılarda ise toplantıdan en az 15 gün önce Bakanlığa gönderilir. Sürenin hesabında başvuru evrakının Bakanlık kayıtlarına giriş tarihi esas alınır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesinin dördüncü fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Azledilen yönetim ve denetim kurulu üyeleri aynı genel kurulda tekrar seçilemez.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve on üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(13) OSB içinde küçük imalat ve tamirat, ticaret, eğitim ve sağlık hizmet alanlarında katılımcı vasfına sahip ve müstakil bir parselde faaliyet yürüten gerçek ya da tüzel kişiler genel kurulda temsilci olarak yer alabilir. Bu parsellerde birden çok işletme bulunması halinde; bu işletmeler kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ile genel kurulda temsil edilir. Müstakil parsel büyüklüğü 3000 m²’den küçük olamaz.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 35 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (y) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“y) OSB kuruluş protokolünün veya ana sözleşmesinin değiştirilmesi, genel kurulun yapılması, organlarının oluşturulması ve ibrası, bilançonun kabulü veya reddi, OSB'nin yatırım programı ve bütçesinin onaylanması, yönetim ve denetim kurulu üyelerine ödenecek toplantı başına huzur hakkının veya aylık ücretin tespit edilmesi, OSB'nin genişlemesi veya bir diğer OSB ile birleşmesi ve birleşme şartlarının belirlenmesi, üst kuruluşa katılmak için karar verilmesi ve temsilcilerinin belirlenmesi, yönetim aidatları ve hizmet karşılıklarının boş, inşaat halinde ve üretime geçme durumları dikkate alınarak parsel büyüklüğüne göre tespit edilmesi, bölge müdürünün atanması veya azli ile ilgili görev ve yetkilerinin dışında görev ve yetkilerin yönetim kuruluna devredilmesi hususunda karar almak,”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 38 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Genel kurul toplantısında bulunmayanlar, seçimden önce yapacakları yazılı başvuru ile yönetim kurulu üyeliğine aday olabilir. Tüzel kişi katılımcılar yönetim kuruluna seçilemezler. Ancak tüzel kişi katılımcının temsilcisi olan gerçek şahıs yönetim kuruluna seçilebilir. Yönetim kuruluna seçilecek tüzel kişi temsilcisinin, tüzel kişiyi ve/veya şubeyi temsile ve bağlayıcı işlem yapma yetkisine sahip olması gerekir.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ğ) OSB'ye ait hâlihazır harita, şeritvari harita, jeolojik ve jeoteknik etüt, imar planı, parselasyon planı ve değişiklikleri ile zemin araştırma raporu, yol, atık su, yağmur suyu, içme ve kullanma suyu, YG-AG elektrik, enerji nakil hattı, doğalgaz, haberleşme şebekesi ve benzeri altyapı ve arıtma tesisi projeleri ile yapım işlerine ait keşif ve ihale dosyalarını ilgili kanun, yönetmelik ve şartnameler doğrultusunda hazırlamak, tasdik edilmesi gereken projeleri onaylanmak ya da uygun görüş alınmak üzere ilgili kuruluşlara göndermek; Bakanlıktan kredi kullanmakta olan OSB'lerde bu krediyi kullandıkları işlere ait tüm proje, keşif ve ihale dosyası hazırlama çalışmalarını bölge müdürlüğü elemanları ve ilgili resmi kurumlar vasıtasıyla izlemek, inceleyip veya incelettirip kontrol ettikten sonra onaylanmak veya ilgili kuruluşlarca onaylanmış olan projeleri kredilendirmeye esas olmak üzere vize için Bakanlığa göndermek,”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Genel kurul toplantısında bulunmayanlar, seçimden önce divan başkanlığına yapacakları yazılı başvuru ile denetim kurulu üyeliğine aday olabilir. Tüzel kişi katılımcılar denetim kuruluna seçilemezler. Ancak tüzel kişi katılımcının temsilcisi olan gerçek şahıs denetim kuruluna seçilebilir. Denetim kuruluna seçilecek tüzel kişi temsilcisinin, tüzel kişiyi ve/veya şubeyi temsile ve bağlayıcı işlem yapma yetkisine sahip olması gerekir.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 58 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) OSB personeline, ücretlerinden ayrı olarak ödenen;

- a) 30 Haziran ve 31 Aralık tarihlerinde 2 aylık ücret tutarında ikramiye,
  - b) Yılıni dolduran personele 31 Aralık tarihinde 331. TL ayni giyim yardımı,
  - c) Personelin ölümü halinde kanuni mirasçılarına 2.000. TL. ölüm yardımı,
  - ç) Çalışılan her gün için net 5. TL. yemek yardımı,
- kredilendirilir.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 71 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) ve (4) numaralı alt bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 76 ncı maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“OSB'nin gerekçeli kararı ve Bakanlığın onayı ile ifraz yapılabilir. İfraz sonucu oluşacak parsel büyüklüklerinde, OSB'nin onaylı imar planı ile en az 3000 m² parsel büyüklükleri dikkate alınır.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Düzenleme sahasına giren kadastro ve varsa imar parsellerinin tapu kayıtlarındaki ada ve parsel numaraları, yüzölçümleri, cinsleri, malikleri, hisse oranları mülkiyetten gayri aynı haklara ait güncel bilgiler tapu müdürlüğünden çıkarılır. Pafta örnekleri, teknik bilgi ve belgeler ise kadastro müdürlüğünden temin edilir.”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 81 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Düzenleme sınırı içinde kalan kadastral yolların ihdası herhangi bir bedel ödenmeksizin OSB adına yapılır. Parselasyon planları ve ekleri kadastro müdürlüğüne kontrol edildikten sonra tescil edilmek üzere tapu müdürlüğüne gönderilir. OSB imar planı hudutları içinde kalan imar yolları ve parklar kamuya sicilinden terk edilir. İdari ve sosyal tesis alanları, fuar alanları, eğitim, sağlık ve benzeri ortak yerler ile ağaçlandırılacak alanlar ve sağlık koruma bandının OSB adına tescili yapılır. OSB sınırları içindeki ortak kullanım yerlerinin tasarrufu OSB'ye aittir.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 164 üncü maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Yönetim kurulu, genel kurulun OSB Üst Kuruluşu üyeleri arasından seçeceği on bir asil ve on bir yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu asil ve yedek üyelerinin her biri farklı OSB'lerden seçilir. OSB Üst Kuruluş temsilcisi vasfını taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin üyelikleri kendiliğinden sona erer.”

“(4) Yönetim kurulu yapacağı ilk toplantıda, kendi içinden bir başkan ve iki başkan yardımcısı seçer. Başkan, görevi başında bulunmadığı sürelerde yardımcılarından birini vekil tayin eder.”

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin 166 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Denetim kurulu, genel kurulun OSB Üst Kuruluşu üyeleri arasından seçeceği iki asil ve iki yedek üyeden oluşur. Denetim kurulu asil ve yedek üyeleri farklı OSB'lerden seçilir. OSB Üst Kuruluş temsilcisi vasfını taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin üyelikleri kendiliğinden sona erer.”

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“İslah OSB'ler

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) İslah OSB başvuruları, 12/4/2012 tarihine kadar gerçek veya tüzel kişiler tarafından, gerekçe raporu ile birlikte ıslah OSB olarak değerlendirilmek üzere taşınmazların bulunduğu ilin valiliğine yapılır.

(2) Başvurunun ıslah komisyonunca değerlendirmeye alınabilmesi için;

a) Talep edilen alanın, altyapı ve yönetim beraberliğinin sağlanabileceği şekilde bütünlüğünün olması ya da mevcut bir OSB'nin bitişiğinde yer alması halinde OSB'nin uygunluk görüşünün bulunması,

b) OSB organlarını oluşturmaya yetecek katılımcı sayısının sağlanması,

c) Önerilen ıslah OSB alanında bulunan sanayi parsellerinin ayrıık nizamda ve mer'i plana göre yapılaşmış olması, bu alan içinde münferit olarak ruhsatsız ve izinsiz sanayi tesislerinin mevcut olması halinde ise bu tesislerin ıslah süresi içerisinde yasal yükümlüklerini yerine getireceğini taahhüt etmesi,

ç) Önerilen ıslah OSB alanında bulunan toplam parsellerin en az 1/3'ünde üretim veya inşaat başlanmış olması ve en az 1/3'ünün mülkiyetinin de sanayi tesisi kurmak üzere sanayicide olması,

d) Alanın en az % 8'inin OSB ortak kullanım alanlarına ayrılabilir nitelikte olması,

e) Önerilen alan içinde Kanunun geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulu bulunan tesisler hariç, OSB’de kurulamayacak tesislerin bulunmaması,

f) Önerilen alan içindeki tesis maliklerinin ıslah OSB içerisine dâhil edilmeye yönelik talep yazıları, alanın hali hazır durum bilgisi ve mülkiyet belgeleri, ilgili kurumca tasdikli mer’i imar planları, yapılara ilişkin ruhsat ve izinler, ÇED raporları, jeolojik ve jeoteknik etüt raporları, mevcut durumda karşılaşılan sorunlar ile alanın ıslah OSB talep gerekçeleri, ıslah için planlanacak tüm faaliyetlere ilişkin insan sağlığı, çevre ve ekonomik getirilerin de yer alacağı ön fizibilite ile finansman koşullarının etüdü gibi bilgi, belge ve raporların değerlendirmesi neticesinde oluşan gerekçe raporunun ve eklerinin eksiksiz olarak sunulmuş olması,

şartları aranır.

(3) Başvuruya istinaden valilik, gerekçe raporunun başvuru koşullarına uygun olup olmadığını inceler. Başvurunun gerekli şartları taşıdığına tespiti halinde inceleme raporu ile birlikte konuyu ıslah komisyonuna sevk eder.

(4) Islah komisyonu; vali başkanlığında, önerilen alanın belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalması halinde belediye başkanı veya başkan yardımcısı, büyükşehir belediye sınırları kapsamında kalan yerlerde ayrıca büyükşehir belediye başkanı veya başkan yardımcısı, il özel idaresi genel sekreteri, ildeki en az bir üniversitenin rektör veya rektör yardımcısı, orman ve su işleri ile karayolları bölge müdür veya bölge müdür yardımcısı, bilim, sanayi ve teknoloji, çevre ve şehircilik, gıda, tarım ve hayvancılık, kültür ve turizm ve sağlık il müdürleri, mevcudiyet durumuna göre varsa sanayi odası, yoksa ticaret ve sanayi odası, o da yoksa ticaret odası yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili ile ilde yer alan ve valilikçe uygun görülen bir OSB’nin yönetim kurulu başkanı veya başkan vekilinin komisyona daimi üye olarak katılımıyla oluşur. Alanın özelliğine göre ihtiyaç olması halinde vali, diğer kurum ve kuruluş temsilcilerini de komisyona dâhil eder. Islah komisyonunun çalışma usul ve esasları ile süresi valilikçe belirlenir.

(5) Kurulacak ıslah OSB’nin birden fazla ilin sınırları içerisinde kalması halinde ıslah komisyonu, en büyük alanın bulunduğu il valisi başkanlığında ve o ilin ıslah komisyonu üyelerinin katılımıyla oluşturulur.

(6) Islah komisyonu tarafından talep değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde alana ilişkin ıslah şartları ve beş yılı geçmemek üzere süresi belirlenir. Bu süre, mücbir sebepler haricinde hiçbir surette uzatılmaz. Islah komisyonu bu konudaki kararını oybirliği ile alır. Komisyon kararı başvuru sahiplerine tebliğ edilir. Tesis malikleri, ıslah komisyonunun belirlediği ıslah şartlarını süresi içerisinde yerine getirmekle yükümlüdür.

(7) Islah şartlarını yerine getiremeyen tesisler ıslah OSB sınırları dışında bırakılır.

(8) Valilik, ıslah komisyonu kararının alınmasını müteakip gerekçe raporu, inceleme raporu ve ıslah komisyonu kararından oluşan başvuru dosyasını Bakanlığa gönderir. İnceleme sırasında, ihtiyaç görülmesi halinde Bakanlıkça ek bilgi ve belgeler istenebilir.

(9) Bakanlık tarafından OSB yer seçimi komisyonu üyesi kurum ve kuruluşlara, alanın özelliklerini içerir bilgi ve paftalar yeterli süre verilerek gönderilir. Kurum ve kuruluşları adına yetki ve görev alanlarına giren konularda nihai görüş vermek üzere belirlenen tarih ve yerde toplanacak komisyona temsilcilerini göndermeleri istenir. Komisyon sonrası konuya ilişkin görüş ve önerilerin, en geç otuz gün içinde bildirilir. Bu süre içerisinde görüşünü bildirmeyen kurum ve kuruluşların görüşü, Bakanlık tarafından olumlu kabul edilir. Kurumlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda oy birliği ile belirlenen OSB sınırları kesinleştirilir.

(10) Islah OSB, ıslah komisyonu tarafından belirlenen ıslah şartları ve süresinin kayıtlı olduğu kuruluş protokolünün Bakanlıkça onaylanması ve sicile kaydı ile tüzel kişilik kazanır.

(11) Tüzel kişilik kazanan ıslah OSB’lerde, tüm izin ve ruhsat işlemleri, ıslah çalışmaları tamamlanıncaya kadar genel mevzuat hükümlerine göre yürütülür. Islah şartlarının gerçekleşmesi, ıslah komisyonunca izlenir ve altı aylık periyotlarda Bakanlığa raporlanır.

Bakanlık gerekli gördüğü takdirde veya şikâyet üzerine, ıslah şartlarının yerine getirilip getirilmediğini yerinde yapacağı incelemelerle de kontrol eder.

(12) Süresi içinde ıslah şartlarını tamamlamayanlar OSB niteliklerini kaybederek, sicilden terkin edilir.”

MADDE 19 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi		Sayısı
22/8/2009		27327
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi		Sayısı
1	12/8/2010	27670
2	9/2/2011	27841

[R.G. 04 Ağustos 2011 – 28015]

— • —

 İçindekilere dön

Yargıtay Kararları

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2010/20341

Karar No : 2011/10152

YARGITAY İLAMI

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Ulubey-Uşak Asliye Hukuk (Aile) Mahkemesi

Tarihi : 15.8.2008

Numarası : Esas no: 2008/167 Karar no: 2008/165

Davacı : Ayşe Taşlı

Davalı : İsmet Taşlı

Dava Türü : Boşanmaya Dair Yabancı Mahkeme Kararının Tanınması ve Tenfizi

Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı davada, boşanmaya ilişkin Nünberg Sulh Hukuk Mahkemesinin 19.10.2006 tarih ve 105 F 01055/06 sayılı kararının tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 53. maddesinde tenfiz dilekçesine eklenecek belgeler belirtilmiş olup, bu hükmü göre yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış aslı veya ilamı veren yargı organı tarafından onanmış örneği ve onanmış tercümesi ile, ilamın kesinleştiğini gösteren ve o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı veya belgesiyle birlikte onanmış tercümesinin de dilekçeye eklenmesi zorunludur.

Mahkemece, kararın onaysız fotokopisi ile yine onaysız tercümesinin kanunda aranan koşulları taşımadığı gözetilmeksizin, eksik ve yetersiz belgeye dayanılarak hüküm kurulması doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 9.6.2011

[R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010]

 [İçindekilere dön](#)

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2010/16455

Karar No : 2011/871

YARGITAY İLAMI

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Sivrihisar Sulh Hukuk Mahkemesi

Tarihi : 15/4/2008

Numarası : 2007/573-2008/151

Davacılar : Harun Masatoğlu vs. vek. Av. Şerafettin Tiryaki

Davalılar : Musa Masatoğlu vs.

Dava dilekçesinde vasiyetnamenin tenfizine karar verilmesi istenilmiştir. Mahkemece davanın kabulü cihetine gidilmiş, hüküm Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından temyiz edilmiştir.

YARGITAY KARARI

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü.

Davada, vasiyet edilen malların davacıların hisseleri oranında, davacılar adına tapuya kayıt ve tesciline karar verilmesi talep ve dava edilmiştir.

Mahkemece, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Hükmün temyiz edilmeksizin kesinleşmesi nedeniyle Adalet Bakanlığının 1.7.2010 tarih ve 2909/19161 sayılı yazıları ile kanun yararına temyiz edilmesi istenildiğinden, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 27.7.2010 tarih ve 2010/169901 sayılı yazıları ile hükmün HUMK.'nun 427/6. maddesi uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, vasiyetin tenfizi talebine ilişkindir.

Medeni Kanunun 600. maddesi gereğince, “Vasiyet alacaklısı, yükümlülüğünü yerine getirmeyen vasiyet yükümlüsüne karşı vasiyet edilen malın teslimini veya hakkın devrini dava edebilir.”

Somut olayda, MK.m. 600 anlamında bir talep bulunup, davacılar kendilerine vasiyet edilen taşınmazların adlarına tapuya tescil edilmesi talep edildiğine göre, bu tür davalarda görevli mahkeme tescili istenilen taşınmazların değerine göre tayin edilecektir.

Mahkemece, öncelikle dava konusu taşınmazların değerleri bilirkişi marifeti ile belirlenip, öncelikle görev hususunun halledilmesi gerekirken, işin esasına girilerek davanın kabulüne karar verilmesi doğru bulunmamıştır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının HUMK'nun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin yukarıda açıklanan nedenle kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere kanun yararına BOZULMASINA, gereği yapılmak üzere kararın bir örneğinin ve dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 25.1.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010]

 [İçindekilere dön](#)

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2011/3358

Karar No : 2011/6983

YARGITAY İLAMI

Davacılar Bayram Öztürk ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Bandırma 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay’ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 21.9.2010 günlü ve 2010/150-171 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 14.3.2011 gün ve Hukuk-2011/62965 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacılar dava dilekçesinde, çocukları Mehmet’in adının “Mert” olarak değiştirilmesini istemiş, mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir. Adı değiştirilen Mert Öztürk’e ait nüfus kaydındaki bilgilere göre Gömeç Asliye Hukuk Mahkemesinin 2007/103-128 K. sayılı ilamı ile davacının “Mehmet Mert” olan adının “Mehmet” olarak değiştirildiği anlaşılmaktadır. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Yasasının 36. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki aynı konuya ilişkin olarak nüfus kaydının düzeltilmesi davası ancak bir kere açılabilir hükmüne aykırı olarak davanın kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.’nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 9.6.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yargıtay 19. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2010/9427

Karar No : 2011/4922

YARGITAY İLAMI

Mahkemesi : İzmir 10. Sulh Hukuk Mahkemesi

Tarih : 22/10/2009

No : 939-1170

Davacı : Hilal Özcan vek. Av. İsmail Aydın Erdoğan

Davalı : Albaraka Türk Özel Finans Kurumu A.Ş. vek. Av. Murat Unganer

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne yönelik olarak verilen kesin kararın süresi içinde davalı vekilince kanun yararına temyiz olunması için istemde bulunulması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca hükmün HUMK’nun 427/6 maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istenilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

-KARAR-

Davacı vekili, müvekkilinin hamili bulunduğu çekin ibrazı üzerine karşılıksız çıktığını ve 350 TL tutarındaki çek güvence bedelinin tahsili için davalı banka aleyhine girilen takibe itiraz sonucu takibin durduğunu belirterek, itirazın iptali, takibin devamı ve %40 oranında icra inkar tazminatının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, davacı yanca kanıtlanan davanın kabulüyle itirazın iptaline, takibin devamına ve takip konusu 350 TL’nin %40’ına isabet eden miktarda icra inkar tazminatının davalıdan tahsiline kesin olarak karar verilmiş, davalı vekilince kanun yararına temyiz olunması için istemde bulunulması üzerine Adalet Bakanlığı talebi doğrultusunda Yargıtay

Cumhuriyet Başsavcılığınca hükmün HUMK 427/6 maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istenmiştir.

Dava konusu çekde keşide yeri bulunmamaktadır. Keşide yerinin çekin yasal unsurlarından olup, mahkemece bu hususun gözetilmemesi isabetsizdir.

Öte yandan, dava tarihinde yürürlükte bulunan 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkındaki Kanunun 6/son maddesi "Takas odaları aracılığı ile ibraz edilmiş çekler için 10. maddede belirtilen sorumluluk miktarı dahil kısmi ödeme yapılamaz" hükmünü içermektedir. Davaya konu çekin takasa ibraz edildiği dosya içerisindeki çek örneğinden anlaşılmaktadır. Takasa ibraz edilen çek yönünden davalı bankanın kısmi ödeme yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu durumda mahkemece anılan yasa hükmü dikkate alınmadan yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının kanun yararına bozma isteğinin kabulü ile HUMK 427/7 maddesi gereğince hükmün kanun yararına ve hukuki sonuçları kalkmamak koşuluyla **BOZULMASINA**, aynı yasanın 427/son maddesi uyarınca kararın bir örneğinin Resmî Gazete'de yayımlanmak üzere Adalet Bakanlığı'na gönderilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilmesine, 13.4.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 19. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2011/4011

Karar No : 2011/6077

YARGITAY İLAMI

Mahkemesi : Gaziantep 1. Sulh Hukuk Mahkemesi

Tarih : 29.12.2009

No : 977/2118

Davacı : Hüseyin İşlekoğlu vek. Av. Sait Nuri Subaşı

Davalı : T. Halk Bankası A.Ş. vek. Av. Nilgün Kargıner

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davacı vekilinin 19.2.2010 günlü talebi ve Adalet Bakanlığı'nın 21.10.2010 ve 27780 sayılı yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kanun yararına bozma istemi ile temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

-KARAR-

Davacı vekili müvekkilinin dava dışı Mehmet Peyman namına ve Esnaf Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Koop. hesabına 7.920,14 TL'yi davalı banka şubesine yatırdığını, ancak şube yetkilisinin paranın 1.000,-TL eksik olduğu gerekçesiyle kayda 6.920,14 TL olarak geçtiğini,

Banka aleyhine Gaziantep 1.Sulh Hukuk Mahkemesi'nde açtıkları 2008/1110 E., 2009/229 K sayılı dava ile eksik yatan 1.000,-TL'nin davalı bankadan tahsiline karar verildiğini;

Ne var ki bu aşamada kooperatif tarafından eksik yatırılan 1.000,-TL için Gaziantep 4. İcra Müdürlüğünün 2008/8156 sayılı dosyasından takibe girişildiğini ve fer'ileriyle birlikte dosyaya 1.362,87 TL yatırdıklarını ileri sürerek fazla yatırılan 362,87 TL'nin işlemiş ve işleyecek yıllık % 25 faizi ile tahsili için Gaziantep 8. İcra Müdürlüğünün 2009/7636 sayılı dosyası ile yaptıkları takibe vaki itirazın iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili davacı yanca açılan ilk davada fazlaya ilişkin hakların saklı tutulmadığını ve alacağın o davada hükme bağlandığını bildirerek davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece davacının, davalı bankanın kusuru nedeniyle 362,87 TL fazla ödeme yaptığı gerekçesiyle davanın asıl alacak bakımından kabulüne, takibin yasal faiz hesaplanmak suretiyle devamına ve fazla istemin reddine karar verilmiştir. Kesin olarak verilen hüküm davacının 19.2.2010 günlü talebi ve Adalet Bakanlığı'nın 21.10.2010 gün ve 27780 sayılı yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca Hukuk Usulü Muhakemeleri

Kanunu'nun 427/VI ncı maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istemi ile temyiz edilmiştir.

Davacı yan her ne kadar takip talebinde 67,28 TL işlemiş faiz istemiş ise de, davayı açarken müddeabih olarak sadece asıl alacak olan 362,87 TL'yi göstermiş ve bu miktar üzerinden harç yatırmış olduğundan, işlemiş faizin dava konusu dışında kaldığı anlaşılmıştır.

Davacı takip talebinde ve dava dilekçesinde yıllık % 25 avans faiz ile takibin devamına karar verilmesini istemiş, mahkemece yasal faiz istenebileceği belirtilerek fazla faiz oranına yönelik talebin reddine karar verilmiştir.

İstem ve karar arasındaki fark taraflar arasındaki maddi hukuk ilişkisine değil, faiz oranına dayalıdır. Davacının işlemiş faizi de istemediği göz önüne alındığında, maddi hukuk bakımından alacağın bir kısmının reddedildiğinden söz edilemez. Bu durumda mahkemece davanın kısmen reddedildiğinin düşünülmesi ve bu çerçevede davacının vekâlet ücreti ile sorumlu tutulmasının yasal dayanağı yoktur. Açıklanan nedenle kanun yararına bozma talebinin kabulü ile hükmün bozulmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 427/VI ncı maddesine dayalı kanun yararına bozma talebinin kabulü ile hükmün hukukî sonuçlarına etkili olmamak üzere (HUMK.m.427/VII) kanun yararına BOZULMASINA, kararın bir örneğinin Resmî Gazete'de yayımlanmak üzere Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine (HUMK.m.427/VIII) 4.5.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 30 Temmuz 2011 – 28010]

— • —

 İçindekilere dön

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2011/5058

Karar No : 2011/7701

YARGITAY İLAMI

Davacı Bülent Ünversem vekili ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Adana 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 28/7/2010 günlü ve 2010/439-635 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 5/4/2011 gün ve Hukuk-2011/125990 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı Bülent Ünversem vekilinin Nüfus Müdürlüğüne karşı 4/6/2010 tarihinde açtığı soyadı değişikliği davasında “Ünversem” olan soyadının “Ünversen” olarak değiştirilmesinin istendiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneğinden, davacının 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 20. maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunun 8/10/1999 gün ve 1999/13480 sayılı kararı ile Türk vatandaşlığından çıkmasına izin verilmesi üzerine Türk vatandaşlığını kaybettiği ve bu sebeple nüfus kaydının kapatıldığı anlaşılmaktadır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 14. maddesinde; nüfus kaydının kapatılmasının; ölüm, gaiplik, Türk vatandaşlığının kaybı, evlenme, boşanma, evlat edinilme, soybağının düzeltilmesi veya reddi gibi olaylar nedeniyle bir kaydın üzerinde işlem yapılamaz hale getirilmesi olduğu, kaydın kapatılmasına ilişkin sebep ortadan kalktığında veya yeniden açılmasını gerektirecek bir sebep ortaya çıktığında kaydın yeniden açılacağı, açılmasından sonra kişisel durumda meydana gelmiş olan olayların kişinin kaydına işleneceği hükmü yer almakta olup mahkemece, davacının Türk vatandaşlığından çıkması nedeniyle nüfus kaydının kapatıldığı, bu nedenle nüfus kayıtları üzerinde herhangi bir işlem yapılmayacağı

gözetilmeksizin, soyadı değişikliğine ilişkin davanın reddi yerine kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 23/6/2011 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016]

 İçindekilere dön

Tebliğler

Sermaye Piyasası Kurulundan:

PORTFÖY YÖNETİCİLİĞİ FAALİYETİNE VE BU FAALİYETTE BULUNACAK KURUMLARA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SERİ: V, NO: 122)

MADDE 1 – 21/1/2003 tarihli ve 25000 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Seri:V, No:59 sayılı Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinin 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Tebliğin amacı, portföy yöneticiliği faaliyeti ile bu faaliyeti Kanunun 39 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde yerine getirecek olan şirketlerin kuruluş ve yetkilendirilmelerine ve bu faaliyette bulunacak aracı kurumlar, girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ve mevduat kabul etmeyen bankaların yetkilendirilmelerine ilişkin esasları düzenlemektir.”

MADDE 2 – Aynı Tebliğin 4 üncü maddesine yedinci fıkraya olarak aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Şirket bu Tebliğin 5/E maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık edebilir.”

MADDE 3 – Aynı Tebliğe 5/D maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık edilmesi

MADDE 5/E – Şirket aşağıda belirtilen esaslara ve Kurulun Seri:V, No:46 sayılı Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğinin 45 inci, 46 ncı ve 49 uncu maddelerindeki hükümlerine uygun olarak yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık edebilir.

a) Şirket’in yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık faaliyeti ile sınırlı olmak üzere alım satımına aracılık yetki belgesi alması ve esas sözleşmesinde hüküm bulunması gereklidir.

b) Bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan asgari ödenmiş sermaye tutarı ile 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen asgari özsermaye tutarı yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık edecek Şirket için 1.250.000 TL olarak uygulanır.

c) Yatırım fonu katılma payı alım satımına aracılık faaliyeti ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesini sağlayabilecek, bu faaliyetlere elverişli mekan, teknik donanım ile yeterli sayıda personeli sağlamış bulunması gereklidir.

ç) Şirket, yatırım fonu katılma payı alım satımına aracılık sözleşmesi imzaladıktan sonra müşterilerin talimatlarını kabul edebilir.

d) Şirket'in sadece yatırım fonu katılma payı alım satımına aracılık hizmeti vereceği müşterilerine ait nakitler ve fon paylarının da bu Tebliğin 17 nci maddesi çerçevesinde saklanması gerekmektedir. Nakit işlemlerinin yürütülebilmesi için portföy saklama kuruluşunda oluşturulan havuz hesaplar kullanılabilir.

Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen tutar, her yıl Maliye Bakanlığınca ilan edilen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak Kurulca yeniden belirlenebilir. Bu durumda, artırılabilecek sermaye tutarları, ilgili yılın en geç 6 ncı ayının sonu itibarıyla sağlanır.

Yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık faaliyeti ile yetkilendirilen şirketler, bu faaliyetle sınırlı olarak Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde aracı kurum olarak kabul edilir ve yetkilendirilme tarihinden itibaren 3 ay içinde Kanununun 40/B maddesi çerçevesinde Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar.”

MADDE 4 – Aynı Tebliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık edilmesi dışında aracılık faaliyetlerinde bulunamaz.”

“c) Bu Tebliğ çerçevesinde yapabilecekleri faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler dışında; hiç bir ticari, sınai ve zirai faaliyette bulunamaz, gerekli olanın üstünde taşınmaz mal edinemez.”

MADDE 5 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6 – Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

[R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008]

 [İçindekilere dön](#)

Sermaye Piyasası Kurulundan:

**GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARINA İLİŞKİN ESASLAR
TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ
(SERİ: VI, NO: 29)**

MADDE 1 – 8/11/1998 tarihli ve 23517 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Seri: VI, No: 11 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Portföy: Ortaklığın aktifinde bulundurulmuş gayrimenkuller, gayrimenkule dayalı projeler, gayrimenkule dayalı haklar, sermaye piyasası araçları, borsa para piyasası ve ters repo işlemleri, Türk Lirası veya yabancı para cinsinden vadesiz/vadeli mevduat ile iştiraklerden ve Kurulca uygun görülen diğer varlıklardan oluşan malvarlığıdır.

i) Aktif toplamı: Bu Tebliğde aksi belirtilmedikçe, ortaklığın konsolide olmayan finansal tablolarında yer alan aktif toplamıdır.”

MADDE 2 – Aynı Tebliğin 6 ncı maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ortaklıklarca bu Tebliğin 10 uncu maddesinde belirtilen süre içerisinde yapılacak halka arz sonucu asgari % 25’lik halka açıklık oranına ulaşıldıktan sonra da, çıkarılmış sermayenin asgari % 25’i oranındaki paylarının halka arz edilmiş pay niteliğinde olması zorunludur.

Kuruluş veya dönüşüm amacıyla başvuruda bulunan ortaklıkların ortak ve yöneticilerinin bu Tebliğde öngörülen şartları taşımaları, portföylerinde yer alacak/alan varlıkların ve bunların aktif toplamı içindeki ağırlıklarının bu Tebliğde belirtilen sınırlamalara uygun olması zorunludur.”

MADDE 3 – Aynı Tebliğin 15 inci maddesine dördüncü fıkra olarak aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Halka arzdan önce ortaklık paylarının devri herhangi bir orana bakılmaksızın Kurul iznine tabidir. Bu madde kapsamındaki pay devirlerinde, ortaklıkta pay edinecek yeni ortaklar için de kurucularda aranan şartlar aranır.”

MADDE 4 – Aynı Tebliğin 22 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aktif toplamının %10’unu aşması halinde ortaklık; portföyünün para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan kısmını, bünyesinde Kurulun lisanslama düzenlemeleri çerçevesinde lisans belgesine sahip yeterli sayıda portföy yöneticisini istihdam etmek suretiyle kendisi yönetebileceği gibi, Kuruldan yatırım danışmanlığı yetki belgesi almış bir kuruluştan imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi kapsamında danışmanlık hizmeti almak suretiyle de yönetebilir. Bunlara ilaveten, portföyün para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan kısmının yönetiminin, imzalanacak bir portföy yönetimi sözleşmesi kapsamında Kuruldan portföy yönetimi yetki belgesi almış bir kuruluşa bırakılması da mümkündür. Ortaklıklar tarafından para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan portföyün yönetimine ilişkin olarak bu üç yöntemden birinin kullanılması ve bu durumlarda Kurulun portföy yönetimi ve yatırım danışmanlığına ilişkin düzenlemelerine uyulması zorunludur.”

MADDE 5 – Aynı Tebliğin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Ortaklık portföyünü oluşturmak, gerektiğinde portföyde değişiklikler yapmak, ortaklık portföyünü çeşitlendirerek yatırım riskini en aza indirecek şekilde dağıtmak, gayrimenkuller, gayrimenkule dayalı işlemler ve para ve sermaye piyasası araçları hakkındaki gelişmeleri sürekli olarak izleyerek ortaklık portföyünün yönetimine ilişkin gerekli tedbirleri almak, portföyün geliştirilmesine yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırtmak,

MADDE 6 – Aynı Tebliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“g) Kredi veremezler, Kurulun finansal raporlamaya ilişkin düzenlemelerinde tanımlanan ilişkili taraflarıyla herhangi bir mal veya hizmet alım satımı işlemine dayanmayan borç alacak ilişkisine giremezler.”

MADDE 7 – Aynı Tebliğin 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) ve (n) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“i) Mülkiyetlerini edinmek kaydıyla yurt dışındaki gayrimenkulleri alıp satabilirler ve yabancı sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilirler.

n) Mülkiyeti ortaklığa ait olmayan ve ipotek tesis edilmiş arsalar üzerinde, tesis edilen ipoteğin bedelinin söz konusu arsa için en son hazırlanan değerlendirme raporunda ulaşılan arsa değerinin %50’sini geçmemesi şartıyla, bu maddenin (e) bendi kapsamında projeler geliştirebilirler. Ancak üzerinde proje geliştirilecek ipotekli arsaların ipotek bedellerinin, ortaklığın kamuya açıkladığı bağımsız denetimden geçmiş son finansal tablolarında yer alan aktif toplamının %10’unu aşmaması gereklidir.”

MADDE 8 – Aynı Tebliğin 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 27 – Ortaklıklar,

a) Gayrimenkullere, gayrimenkullere dayalı haklara ve gayrimenkule dayalı projelere aktif toplamının en az % 50’si oranında yatırım yapmak zorundadırlar.

b) Bu Tebliğin 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yazılı varlıklar ile 32/A maddesinde belirtilen iştiraklerin tamamına en fazla aktif toplamının % 50’si oranında, bu varlıklar içerisinde yer alan yatırım amaçlı Türk Lirası veya yabancı para cinsinden vadesiz ve vadeli mevduata ise en fazla aktif toplamının % 10’u oranında yatırım yapabilirler. Portföye alınan varlıkların veya projelerin maliyetlerine ilişkin bedel ödemeleri belirli hakedişler karşılığında veya taksitler halinde yapılıyorsa, bunlara karşılık gelen nakit fazlaları da bu Tebliğin 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yazılı varlıklar aracılığıyla değerlendirilebilir. Finansal tabloların hazırlandığı yıl ve takip eden iki yıl içerisinde bu kapsamda yapılacak harcamaların tutarı, % 50 oranının hesaplanmasında portföyde yer alan bu Tebliğin 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yazılı varlıkların toplam

tutarından indirilir ve bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yapılacak hesaplama dahil edilir. Ancak, finansal tablonun hazırlandığı tarihten önceki dönemlere ilişkin planlanan harcamalardan gerçekleştirilmemiş olanlar, indirim konusu yapılamaz. Belirtilen indirimin yapılabilmesi için projenin finansal tablolara dahil edilmesinden önce, projenin tamamlanmasına kadar olan süre için planlanan yıllık harcama tutarları Kurula bildirilir. Harcamalara ilişkin planlarda yapılan değişiklikler nedeniyle, % 50 oranının hesaplanmasında dikkate alınmak üzere önceden Kurula bildirilmiş olan tutarın değiştirilmesi Kurul iznine tabidir.

c) Bu Tebliğin 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen yabancı gayrimenkuller ve yabancı sermaye piyasası araçları ile 32/A maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen iştiraklere aktif toplamının en fazla % 49'u oranında yatırım yapabilirler.

d) Portföyünde bulunan ve alımından itibaren beş yıl geçmesine rağmen üzerlerinde proje geliştirilmesine yönelik herhangi bir tasarrufta bulunulmayan arsa ve arazilerin oranı aktif toplamının %20'sini aşamaz. Şu kadarki gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüşen ortaklıkların sahip olduğu bu nitelikteki arsa ve araziler için söz konusu süre ortaklığın gayrimenkul yatırım ortaklığı olarak tescil edildiği tarihten itibaren başlar.

e) Hesap dönemi sonunda hazırlayıp kamuya açıkladıkları finansal tablolarına göre bu fıkranın (a) bendinde tanımlanan asgari % 50 oranını sağlayamazlarsa Kurula başvuruda bulunurlar. Kurul yapacağı değerlendirmede bir defaya mahsus olmak üzere ortaklığa bir yıl süre tanıyabilir. Ancak, ortaklıklar Kurul tarafından verilen bu süre sonunda da asgari % 50 oranını sağlayamazlarsa, sürenin bitiminden itibaren en geç bir ay içinde esas sözleşme hükümlerini gayrimenkul yatırım ortaklığı faaliyetini kapsamayacak şekilde değiştirmek üzere Kurula başvurmakla yükümlüdürler. Ortaklıklar bu değişiklikleri yapmadıkları takdirde, TTK'nın 434 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) ve (6) numaralı bentleri hükümleri gereğince müfessih addolunur.”

MADDE 9 – Aynı Tebliğin 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belirli alanlarda faaliyet göstermek veya belirli projelere yatırım yapmak üzere kurulan ortaklıkların aktif toplamının en az %75 inin unvanlarında ve/veya esas sözleşmelerinde belirtilen varlıklardan oluşması zorunludur.”

MADDE 10 – Aynı Tebliğin 32/A maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ancak ortaklıklar tarafından işletmeci şirketlere yapılacak iştirak, ortaklıkların hesap dönemi sonunda hazırlayıp kamuya açıkladıkları finansal tablolarında yer alan aktif toplamının % 10'undan fazla olamaz. Bu maddede belirtilen iştiraklerde 26 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri uygulanmaz.”

MADDE 11 – Aynı Tebliğin 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 34** – Kat karşılığı ve hasılat paylaşımı yapılan projelerde, projenin gerçekleştirileceği arsaların sahiplerince ortaklığa, bedelsiz veya düşük bedel karşılığı ortaklık lehine üst hakkı tesis edilmesi veya arsanın devredilmesi halinde, projenin teminatı olarak arsa sahibi lehine ortaklık portföyünde bulunan gayrimenkuller üzerine ipotek veya sınırlı ayni haklar tesis edilmesi mümkündür. Ayrıca gayrimenkullerin, gayrimenkul projelerinin ve gayrimenkule dayalı hakların satın alınması sırasında yalnızca bu işlemlerin finansmanına ilişkin olarak ya da yatırımlar için kredi temini amacıyla portföydeki varlıklar üzerinde rehin ve diğer sınırlı ayni haklar tesis edilebilir. Portföydeki varlıkların üzerinde bu amaçlar dışında hiçbir suretle üçüncü kişiler lehine tasarrufta bulunulamaz. Bu madde kapsamında temin edilecek krediler de 35 inci madde kapsamında değerlendirilir.”

MADDE 12 – Aynı Tebliğin 35 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ortaklıklar, kısa süreli fon ihtiyaçlarını veya portföyleri ile ilgili maliyetlerini karşılamak amacıyla hesap dönemi sonunda hazırlayıp kamuya açıkladıkları finansal tablolarında yer alan konsolide olmayan özsermayesinin beş katı kadar kredi kullanabilirler.

Söz konusu kredilerin üst sınırının hesaplanmasında ortaklığın finansal kiralama işlemlerinden doğan borçları ve gayrinakdi kredileri de dikkate alınır.

Ortaklıklar, portföydeki gayrimenkullerin satış veya satış vaadi sözleşmeleri ile satışından kaynaklanan senetli alacaklarının teminatı altında ve Kurul düzenlemeleri çerçevesinde varlık teminatlı menkul kıymet ihraç edebilirler.”

MADDE 13 – Aynı Tebliğin 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 38** – Ortaklıklar aşağıda sayılan işlemler için, Kurulca listeye alınmış ve 39 uncu maddede sayılan nitelikleri haiz bir gayrimenkul değerlendirme şirketine, işleme konu olan varlıkların ve hakların rayiç değerlerini ve rayiç kira bedellerini tespit ettirmekle yükümlüdürler.

a) Portföyde yer alan gayrimenkullerin, hakların ve gayrimenkule dayalı projelerin alım veya satımı,

b) Portföyde yer alan gayrimenkullerin kiraya verilmesi,

c) Kiraya verilmek üzere gayrimenkul kiralanması,

ç) Portföyde yer alan gayrimenkullerden kiraya verilenlerin kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya uzatılması,

d) Gayrimenkul ipoteği kabul edilmesi,

e) Gayrimenkule dayalı projelerin inşaatına başlanabilmesi için, yasal prosedüre uyulduğunun ve gerekli belgelerin tam ve doğru olarak mevcut olduğunun tespit edilmesi,

f) Portföyde yer alan ve ortaklığın hesap döneminin son üç ayı içerisinde herhangi bir nedenle rayiç değeri tespit edilmemiş olan varlıkların yıl sonu değerlerinin tespiti,

g) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan varlıkların niteliğinin veya cinsinin değiştirilmesi,

ğ) Ortaklığa aynı sermaye konulması.”

MADDE 14 – Aynı Tebliğin 41 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 15 – Aynı Tebliğin 42 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Finansal raporlara ilişkin esaslar

MADDE 42 – Ortaklıklar, finansal tablolarının hazırlanmasında ve kamuya açıklanmasında, Kurulun Seri: XI, No: 29 sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği hükümlerine uymak zorundadırlar.

Finansal tablolarda, bu Tebliğde belirtilen portföy sınırlamalarının kontrolüne ilişkin bilgilere, konsolide olmayan finansal tablo hesap kalemleri kullanılmak suretiyle, Kurulca belirlenen şekilde yer verilir.

Ortaklıklarca, Kurulun Seri: XI, No: 29 sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği çerçevesinde üçer aylık dönemler itibarıyla hazırlanan ve kamuya açıklanan yönetim kurulu faaliyet raporlarında ayrıca;

a) Portföyde yer alan varlıklara ilişkin olarak hazırlanan ekspertiz raporlarının özetine,

b) Son üç aylık döneme ilişkin gelişmelerin özetine,

c) Projelere ilişkin mevcut durum, tamamlanma oranı ve süresi, öngörülerin gerçekleşme durumu, sorunlar gibi ilave açıklamalara,

ç) Portföyde yer alan varlıklardan kiraya verilenler ile ilgili ayrıntılı bilgilere,

d) Ortaklığın ilgili hesap dönemine ait karşılaştırmalı finansal tablolarına,

e) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında tespit edilen portföy sınırlamalarının kontrolüne ilişkin bilgilere,

yer verilir.

Yönetim kurulu faaliyet raporları Kurulun finansal raporlamaya ilişkin düzenlemelerinde belirtilen sürelerde kamuya açıklanır. Söz konusu rapor aynı zamanda ortaklık merkezinde ve internet sitesinde yatırımcıların incelemesi için hazır bulundurulur. Ayrıca talep etmeleri halinde ortaklara da gönderilir. Yönetim kurulu faaliyet raporları en az on yıl süreyle ortaklık nezdinde saklanır.”

MADDE 16 – Aynı Tebliğin 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 43 – Ortaklıklar,

a) Bu Tebliğ hükümleri uyarınca veya ihtiyari olarak hazırlanan gayrimenkul değerlendirme raporlarını ekleriyle birlikte, kendilerine teslimini,

b) Gayrimenkuller, gayrimenkule dayalı projeler ve gayrimenkule dayalı hakların portföye dahil edilmesi veya portföyden çıkarılmasına ilişkin yönetim kurulu kararını, alınmasını,

c) Sigorta sözleşmelerini, hesap dönemi bitimini,

ç) Her tür ilan ve reklamın yayımlandığı gazetelerin birer nüshasını, yayımını,

d) Gayrimenkule dayalı projelere ilişkin fizibilite raporunu, projeye ilişkin yasal izinlerin alınmasını,

e) Bu Tebliğin 29 uncu maddesi kapsamında imzaladıkları sözleşmeleri, imzalanmasını,

f) Bu Tebliğin 25 inci maddesinin (n) bendi uyarınca üzerinde proje geliştirilecek her bir ipotekli arsanın ipotek bedelinin, ilgili arsa için en son hazırlanan değerlendirme raporunda ulaşılan arsa değerine oranını ve bu kapsamdaki ipotekli arsaların ipotek bedellerinin toplamının ortaklığın kamuya açıkladığı bağımsız denetimden geçmiş son finansal tablosunda yer alan aktif toplamına oranını gösterir bilgileri, sözleşmelerin imzalanmasını,

takip eden üç iş günü içinde Kurula göndermek zorundadırlar.

Bu maddenin birinci fıkrasının, gayrimenkul değerlendirme raporlarının ekleri hariç (a) bendi ile (b) bendinde sayılan bilgi ve belgelerin birinci fıkrada belirtilen sürelerde; bu Tebliğin 42 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında sayılan finansal raporların ise Kurulun Seri: XI, No: 29 sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliğinin 10 uncu ve 11 inci maddelerinde belirtilen sürelerde Kamuyu Aydınlatma Platformunda açıklanması zorunludur. Bu belgelerin birer örnekleri ortaklık merkezinde ve internet sitesinde yatırımcıların incelemesi için hazır bulundurulur, talep etmeleri halinde ortaklara da gönderilir.

Ortaklık gerek duyduğunda şirket değerini tespit ettirerek kamuya açıklayabilir. Bu değer tespiti, yalnızca, nitelikleri Kurulca belirlenen bağımsız denetim kuruluşları, bu kuruluşların üyelik anlaşmasına sahip olduğu yabancı şirketlerle yapılan lisans, know-how ve benzeri sözleşmeler çerçevesinde faaliyette bulunan danışmanlık şirketleri, halka arza aracılık ve yatırım danışmanlığı yetki belgesinin her ikisine birlikte sahip olan aracı kurumlar veya mevduat kabul etmeyen bankalardan biri tarafından hazırlanan bir raporla yapılabilir. Ortaklığın şirket değeri ancak söz konusu raporla birlikte kamuya açıklanabilir. Bu şekilde kamuya açıklanacak şirket değerinin dışında, bu kapsama girebilecek başkaca bir değer açıklaması yapılamaz.

Ortaklık yönetim kurulu, kamunun aydınlatılması ile ilgili olarak bir bilgilendirme politikası hazırlayarak genel kurulda pay sahiplerinin bilgisine sunmak ve kamuya açıklamak zorundadır. Bilgilendirme politikası, mevzuat ile belirlenenler dışında kamuya hangi bilgilerin açıklanacağını, bu bilgilerin ne şekilde, hangi sıklıkta ve hangi yollardan kamuya duyurulacağını, yönetim kurulunun veya yöneticilerin basın ile hangi sıklıkta görüşeceğini, kamunun bilgilendirilmesi için hangi sıklıkta toplantılar düzenleneceğini, ortaklığa yöneltilen soruların yanıtlanmasında nasıl bir yöntem izleneceğini ve benzeri hususları içerir. Bilgilendirme politikasında bir değişiklik olması halinde, değişiklik yapılan hususlar ve gerekçeleri yönetim kurulunun onayından geçtikten sonra genel kurulun bilgisine sunulur ve kamuya açıklanır.

Kurulun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde kamuya duyurmakla yükümlü oldukları hususlara ek olarak ortaklıklar; bu maddenin birinci fıkrasının (d), (e) ve (f) bentleri kapsamında Kurula gönderilen bilgileri eş zamanlı olarak ve bu Tebliğin 27 nci maddesinin (e) bendi kapsamına girip asgari % 50 oranını tutturamamaları halinde bu durumun gerekçelerini ve bu durumun düzeltilmesi için uygulayacakları planlarını hesap dönemi sonuna ilişkin finansal tablosunun kamuya açıklanmasını takip eden üç işgünü

içerisinde Kurulun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde kamuya duyurmakla yükümlüdürler.

Ayrıca, ortaklığın gözetim ve denetimi ile kamunun etkin bir şekilde aydınlatılmasına yönelik olarak Kurulca talep edilecek her türlü bilgi ve belgenin Kurulca belirlenecek süre ve esaslar çerçevesinde gönderilmesi ve Kurulca gerekli görülen hususların kamuya duyurulması zorunludur.”

MADDE 17 – Aynı Tebliğe Geçici Madde 7 olarak aşağıdaki madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7 – Ortaklıklarca, bu Tebliğ değişikliğinin yayım tarihinden önceki mevzuat hükümlerine göre, son kez 30/6/2011 tarihli portföy tablolarının hazırlanması ve kamuya açıklanması gereklidir.

Ortaklıklarca, bu Tebliğde finansal raporlara ilişkin olarak öngörülen hükümlerin ilk uygulamasına ise, 30/9/2011 tarihli finansal raporlarda yer verilir.

Bu Tebliğ değişikliğinin yayım tarihinden önce payları halka arz edilmiş olan ortaklıklardan, bu Tebliğde yer verilen portföy sınırlamalarına ve bu Tebliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine uyum sağlayamayanların, 31/12/2012 tarihine kadar söz konusu sınırlamalara uyum sağlamaları gereklidir.

Şu kadarki, bu Tebliğ değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihte Kurul Karar Organı tarafından karara bağlanmamış mevcut başvurular ile bu Tebliğ değişikliği yürürlüğe girdikten sonra yapılan başvurular, işbu Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.”

MADDE 18 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19 – Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

[R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Kalkınma Bakanlığında:

**KAMU İDARELERİNCE HAZIRLANACAK
STRATEJİK PLANLARA DAİR TEBLİĞ
(SIRA NO: 1)**

I. İlk Kez Stratejik Plan Hazırlayacak Olan Kamu İdareleri:

26/5/2006 tarihli ve 26179 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” (Yönetmelik)’e ekli geçiş takvimi ile kamu idarelerinin ilk stratejik planlarını değerlendirilmek üzere Kalkınma Bakanlığına gönderecekleri son tarih ve stratejik planların kapsayacağı dönem belirlenmiştir. Yönetmeliğin yayım tarihinden sonra kurulan ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerine eklenen kamu idarelerinden hâlihazırda stratejik plan hazırlamamış olanlar için stratejik planların değerlendirilmek üzere Kalkınma Bakanlığına gönderileceği en son tarih ile stratejik planların kapsayacağı dönemler belirlenmiş olup Ek Tablo’da listelenmiştir.

Stratejik plan çalışmalarını Ek Tablo’da belirtilen dönemden daha erken bir dönem için tamamlayabilecek olan kamu idarelerinin stratejik plan dönemlerini değiştirebilmeleri mümkündür. Bu durumda stratejik plan taslağının değerlendirilmek üzere stratejik planın kapsadığı dönemin ilk yılından önceki yılın Ocak ayında Kalkınma Bakanlığına gönderilmesi gerekmektedir.

İlk kez stratejik plan hazırlayacak tüm kamu idarelerinde planın hazırlık çalışmaları plan döneminden bağımsız olarak mümkün olan en yakın tarihte başlatılacaktır.

II. 12 Haziran 2011 Tarihli XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimi Sonrasında Hükümetin Değişmesi Nedeniyle Stratejik Planların Yenilenmesi:

Yönetmeliğin 7 nci maddesi uyarınca mahalli idareler hariç diğer kamu idarelerinin stratejik planları yenilenebilecektir. Yenileme, stratejik planın beş yıllık bir dönem için yeniden hazırlanmasıdır. Stratejik planın yenilenmesi kararı, 61. hükümetin kurulma tarihi

olan 6 Temmuz 2011'den itibaren en geç üç ay içinde ilgili bakan onayıyla alınacak ve Kalkınma Bakanlığına bilgi verilecektir. Bu kararı takip eden altı ay içinde 2013-2017 dönemi için stratejik plan hazırlanacaktır.

Hâlihazırda stratejik plan yenileme çalışmalarını sürdürmekte olan ve aşama kaydetmiş kamu idareleri ise 2012 mali yılı bütçe ve performans programı hazırlama takvimine uyum sağlamak kaydıyla 2012-2016 dönemi için stratejik plan hazırlayabilecektir. Bu durumda stratejik plan taslağının değerlendirilmek üzere en geç 1 Eylül 2011 tarihine kadar Kalkınma Bakanlığına gönderilmesi gerekmektedir.

III. 633 ila 645 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile Yapılan Düzenlemeler Sonucu Hazırlanacak Stratejik Planlar:

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararnameler ile yeni kurulan, birleştirilen veya yapısı değiştirilen Bakanlıklar ve kamu idarelerinin, stratejik planlarını Ek Tablo'da belirtilen plan dönemleri ve takvime uygun olarak hazırlamaları ve Kalkınma Bakanlığına göndermeleri gerekmektedir. Bu idarelerin 2012 bütçe ve performans programı tekliflerinin hazırlıklarında, kapatılan veya birleştirilen Bakanlık ve kamu idarelerinin mevcut stratejik planları da dikkate alınacaktır.

IV. Stratejik Plan Hazırlama Sürecinde Uyulması Gereken Genel Hususlar:

Yönetmelikle belirlenen 2006-2010 geçiş döneminde kamu idarelerince hazırlanmış olan stratejik planların Kalkınma Bakanlığınca değerlendirilmesi sonucunda eksikliği tespit edilen ve aşağıda yer alan hususlar yeni plan hazırlıklarında dikkate alınacaktır:

- Durum analizi ile amaç ve hedeflerin bağlantısının açık bir şekilde gösterilmesi
- Dış paydaş katılımının yeterli düzeyde ve kalitede sağlanması
- Hedeflerin sonuç odaklı ve kuruluşun hizmet alanına uygun bir biçimde ifade edilmesi
- Performans programı hazırlıklarında güçlük yaratmayacak sayıda ve nitelikte amaç ve hedef belirlenmesi
- Hedeflere yönelik performans göstergelerinin, bu göstergeler cinsinden mevcut durumun ve plan döneminde ulaşılması arzulanan seviyenin belirtilmesi
- Amaç ve hedeflere nasıl ulaşılacağını açıklayan stratejilerin planda yer alması
- Amaç ve hedefler seviyesinde maliyetlendirme ve bunlara ilişkin kaynak tablolarının yer alması
- Uygulamanın izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik sistem tasarımı yapılması

Stratejik planlama çalışmalarının başarısı büyük ölçüde plan öncesi hazırlıkların yeterli düzeyde yapılmasına bağlıdır. Bu kapsamda üst yöneticinin liderliğinde tüm çalışanlarca planlama sürecinin sahiplenilmesinin sağlanması, organizasyonun oluşturulması, ihtiyaçların tespit edilmesi, iş planının oluşturulması amacıyla bir hazırlık programı yapılması gerekmektedir. Stratejik planlama sürecinin başlangıç aşamasında ve önemli aşamalarında Kalkınma Bakanlığı ile yakın işbirliği sağlanacaktır.

Plan hazırlama sürecinde strateji geliştirme birimi koordinasyonunda tüm birimlerin aktif katılımı esas olup stratejik planlama ekibinde ana hizmet birimlerinin temsil edilmesi gerekmektedir.

İkinci ve daha sonraki stratejik planını hazırlayacak kamu idareleri için, yürürlükteki stratejik planın uygulanmış olan dönemine ilişkin hedef ve göstergeler bazında gerçekleşme düzeyi ile başarı ve başarısızlık nedenlerini içeren özet değerlendirme bölümüne yeni hazırlanacak plan içinde yer verilecektir. Bir önceki plandan temel farklılıklar ve bu farklılıkların nedenleri açıklanacaktır. Ayrıca, daha önce Kalkınma Bakanlığınca kamu idarelerine gönderilmiş olan taslak stratejik plan değerlendirme raporlarında yer alan öneri ve uyarılar dikkate alınacaktır.

Tebliğ olunur.

EK: Tablo

Kamu İdareleri	Stratejik Planların Değerlendirilmek Üzere Kalkınma Bakanlığına Gönderilmesi Gereken Son Tarih	Stratejik Planın Kapsayacağı Dönem
1- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
2- Avrupa Birliği Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
3- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
4- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
5- Ekonomi Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
6- Gençlik ve Spor Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
7- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
8- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
9- Kalkınma Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
10- Orman ve Su İşleri Bakanlığı	31.03.2012	2013-2017
11- Spor Genel Müdürlüğü	31.03.2012	2013-2017
12- Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	31.01.2013	2014-2018
13- Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	31.01.2013	2014-2018
14- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	01.09.2011	2012-2016
15- Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı	31.01.2012	2013-2017
16- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı	31.01.2012	2013-2017
17- Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı	31.01.2013	2014-2018
18- Batman Üniversitesi	01.09.2011	2012-2016
19- Bilecik Üniversitesi	01.09.2011	2012-2016
20- Çankırı Karatekin Üniversitesi	01.09.2011	2012-2016
21- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	01.09.2011	2012-2016
22- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
23- Ardahan Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
24- Artvin Çoruh Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
25- Bartın Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
26- Bayburt Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
27- Bingöl Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
28- Bitlis Eren Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
29- Gümüşhane Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
30- Hakkâri Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
31- Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
32- Kırklareli Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
33- Kilis 7 Aralık Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
34- Mardin Artuklu Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
35- Muş Alparslan Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
36- Nevşehir Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
37- Siirt Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
38- Sinop Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
39- Şırnak Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
40- Tunceli Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
41- Yalova Üniversitesi	31.01.2012	2013-2017
42- Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018
43- Bursa Teknik Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018
44- Erzurum Teknik Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018
45- İstanbul Medeniyet Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018
46- İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018
47- Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018
48- Konya Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018

49-	Türk-Alman Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018
50-	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	31.01.2013	2014-2018

[R.G. 28 Temmuz 2011 – 28008]

 İçindekilere dön

Yönetmelikler

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından:

MESLEK YÜKSEKOKULLARI VE AÇIKÖĞRETİM ÖN LİSANS PROGRAMLARI MEZUNLARININ LİSANS ÖĞRENİMİNE DEVAMLARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 19/2/2002 tarihli ve 24676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Meslek Yüksekokulları ve Açıköğretim Ön Lisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Devamları Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bir önceki yıl Dikey Geçiş Sınavı sonucunda merkezi yerleştirme ile bir yükseköğretim programına yerleştirilen adaylar için ilgili ağırlıklı önlisans başarı puanına uygulanan katsayı Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen oranda azaltılır.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lisans öğrenimi

MADDE 9 – Lisans öğrenimine başlama hakkı elde eden öğrencilere üniversitelerince ön lisans eğitimi sırasında almış oldukları derslerden eş değer kabul edilenlere muafiyet verilerek ve kredileri dikkate alınarak, programdan alması gereken dersler belirlenir. Öğrencinin alması gereken derslere göre programa kaydı yapılarak, eğitime devam hakkı verilir. Yabancı dille öğretim yapılan programlarda ve zorunlu yabancı dil hazırlık sınıfı bulunan programlarda öğrencilerin lisans programına başlayabilmeleri için üniversitenin yapacağı yabancı dil muafiyet sınavını geçmeleri veya yabancı dil hazırlık sınıfına devam ederek başarılı olmaları gerekir. Yabancı dil hazırlık sınıfında ve lisans eğitim-öğretimi sırasında öğrenciler üniversitenin eğitim-öğretim yönetmeliğine tabi olurlar. Öğretim dili en az % 30 yabancı dil veya tamamen yabancı dil olan programların yabancı dil hazırlık sınıfında başarısız olan öğrenciler, 4/12/2008 tarihli ve 27074 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Türkçe eğitim yapan yükseköğretim programlarına ÖSYM’ce yerleştirilebilir. Dikey geçiş yapan öğrenciler 2547 sayılı Kanunun 44 üncü maddesindeki hükümlere göre öğrenimlerine devam ederler.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 10 – Meslek yüksekokulu mezunları ile açıköğretim önlisans programlarından mezun olanlardan, kendi alanlarındaki kontenjan sınırlaması olmayan açıköğretim lisans programlarına devam etmek isteyenler için 7 nci madde uygulanmaz. Bu adaylar, kendi alanlarındaki açıköğretim lisans programlarına doğrudan kayıt hakkı elde ederler. Öğrenciler ilgili üniversitenin öğretim ve sınav yönetmeliğine tabi olup, askerlik tecil işlemleri hariç tüm öğrencilik haklarından yararlanırlar. Meslek yüksekokulu ile açıköğretim önlisans programlarında hangi programlardan mezun olanların hangi açıköğretim lisans programına başvuru yapabileceği üniversitelerin önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından karara bağlanarak, öğrencilerin bu bilgilere ulaşabilecekleri üniversitelerin internet sitesine ilişkin bilgiler Dikey Geçiş Sınavı Kılavuzunda belirtilir. Açıköğretim lisans

programlarına başvuru ve kayıt koşulları programı yürüten ilgili üniversite tarafından belirlenerek adaylara duyurulur.”

MADDE 4 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.

[R.G. 29 Temmuz 2011 – 28009]

 İçindekilere dön

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Plancıları Odasından:
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ ŞEHİR PLANLAMA MİMAR MÜHENDİSLERİ ODASI SERBEST ŞEHİRCİLİK HİZMETLERİ, BÜRO TESCİL, MESLEKİ DENETİM VE EN AZ ÜCRET YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 29/5/2002 tarihli ve 24769 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Planlama Mimar Mühendisleri Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinin adı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ ŞEHİR PLANCILARI ODASI SERBEST ŞEHİRCİLİK HİZMETLERİ, BÜRO TESCİL, MESLEKİ DENETİM VE EN AZ ÜCRET YÖNETMELİĞİ ”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğinin 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Yönetmelik, Serbest Şehircilik Hizmetleri üreten yerli veya yabancı, gerçek veya tüzel kişiler ile bu hizmetleri yaptıran, onaylayan, uygulayan gerçek veya tüzel kişileri kapsar.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f), (h) ve (j) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki (t) ve (u) bentleri eklenmiştir.

“f) Yetkili Serbest Şehirci (YSS): Serbest meslek erbabının tabi olduğu vergi sistemine kayıtlı olarak mesleği yapmak üzere, Odaya kayıt ve tescilini yaptırmış gerçek kişiler veya Odaya kayıt ve tescilini yaptırmış, tüzel kişiliğe sahip Serbest Şehircilik Bürosunun şirket ortağı olan kişiler ile tescili tamamlanmış Serbest Şehircilik Bürosunun ücretli çalışanları arasından yetkilendirilen; şehir plancısı, bölge plancısı ve eğitim düzeyinin aynı olduğunu belgeleyen ve çalışma izni olan yabancı kişi ve ilgili Bakanlık tarafından verilen İmar Planı Yapımı Yeterlilik Belgesi ile imar planı yapan mimarı,”

“h) Serbest Şehircilik Bürosu Kayıt Belgesi (BKB): Yönetmelikte belirlenen belgeler karşılığı, Serbest Şehircilik Bürosuna onaylı olduğu yıl için geçerli olmak üzere verilen, işyerinin görünen bir yerine asılacak olan, Serbest Şehircilik Bürosunun Odaya kayıtlı ve Oda denetiminde olduğunu bildiren, sıra numarası Oda kütük defterine kayıtlı onaylı belgeyi,”

“j) Ücretli Şehirci: Serbest Şehircilik Bürosunda iş akdi ile ücretli olarak çalışan, Serbest Şehircilik Bürosu tarafından Yetkili Serbest Şehirci olarak da görevlendirilebilen Oda üyesini,”

“t) Sicil Durum Belgesi: Mesleki Denetim Uygulaması aşamasında her iş için ayrı ayrı düzenlenen ve serbest şehircilik hizmetini veren yetkili serbest şehirci üyenin sicil durumuna ilişkin bilgileri içeren, plan onama kurumuna yapılan işle birlikte verilen belgeyi,”

“u) Müellif: 7/11/2006 tarihli ve 26046 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Plan Yapımını Yüklenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmelik uyarınca müellif niteliğine sahip olan Yetkili Serbest Şehirciyi,”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki (e) ve (f) bentleri eklenmiştir.

“d) Bir Yetkili Serbest Şehirci yalnızca bir Serbest Şehircilik Bürosunun sahibi, ortağı ve Yetkili Serbest Şehircisi olarak görev alabilir. Yetkili serbest şehircisinin bir başka serbest şehircilik bürosunun ortağı veya sahibi olduğu belirlenen Serbest Şehircilik Bürosunun tescili ve tescil yenilemesi yapılmaz. Ancak, bir Yetkili Serbest Şehircinin çoğunluk hisselerine sahip ortağı olduğu şirket ile aynı il sınırları içinde olmak koşuluyla, serbest meslek erbabının tabi olduğu vergi sistemine tabi gerçek kişi olarak yaptıracağı Serbest Şehircilik Bürosu kayıt ve tescil işlemi bu kapsam dışındadır.”

“e) Serbest şehircilik bürosunun yeterlilik grubu, ortaklardan en yüksek hisseye sahip yetkili şehircinin grubuna göre belirlenir.”

“f) Yetkili serbest şehirciler yetkilerini ilgili mevzuatın belirlediği sınırlar içerisinde kullanır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“a) İşyeri adresine göre ilgili vergi dairesinden alınacak kuruluş statüsüne ve faaliyetine uygun vergilendirmeye tabi olduğunu gösterir belge,”

“c) Yetkili Serbest Şehirci tanımına uygun tüm ortakların başka bir serbest şehircilik hizmeti üreten tüzel kişilikte ortaklığı olmadığına ilişkin taahhütname,”

“d) Serbest Şehircilik Bürosu sahibi, ortağı ve ücretli çalışan Yetkili Serbest Şehircilerin varsa imar planı yapımı yeterlilik belgesi,”

“Kamu kurumlarında, çoğunluk hissesi kamuya ait şirketlerde memur, sözleşmeli memur ya da işçi statüsünde çalışanlar Yetkili Serbest Şehirci olarak görev üstlenemez, Serbest Şehircilik Bürosunun sahibi ya da ortağı olamazlar.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 8** – Serbest Şehircilik Bürosu, Oda tarafından farklı bir tarih verilmediği sürece her yıl Ocak ayı sonuna kadar tescil yenileme ücretini ödeyerek, tescil yenileme için Odaya başvurmak zorundadır.

Tescil yenileme başvurusu, bir önceki yıla ait tamamlanan ve devam eden Serbest Şehircilik Hizmetlerine ait bilgilerin yer aldığı Tescil Yenileme Formu ile yapılır. Formda yer alan bilgiler bu aşamada yıl içinde serbest şehircilik hizmetleri için kesilmiş fatura veya serbest meslek makbuzları ile karşılaştırılarak kontrol edilir.

Tescil yenileme başvurularında vergi mükellefi olduğuna dair belgenin yanı sıra şirketlerde; son ortaklık durumunu gösteren belge ve şirket ana sözleşmesinde herhangi bir değişiklik yapılmışsa, değişikliğin yayımlandığı Ticaret Sicil Gazetesi de Odaya iletilir.

Serbest Şehircilik Bürosu tarafından yapılan işlere ilişkin yapılan kontrollerde ortaya çıkan veya çeşitli nedenlerle oluştuğu belirlenen Mesleki Denetim Uygulaması ücret farklarının bu aşamada ödenmesi zorunludur.

Yıl içinde kayıt ve tescil koşullarını yitirdiği belirlenen Serbest Şehircilik Bürosunun tescil yenileme işlemi yapılmaz.

Tescil Yenileme işlemi Büro Kayıt Belgesi üzerinde yıllık onama işlemi yapılarak tamamlanır. Süresi içinde tescil yenileme işlemi yaptırmayan Serbest Şehircilik Bürosunun tescil yenileme ücretine yasal gecikme zammı uygulanır.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 11** – Serbest Şehircilik Bürosu ihalelerde verdiği her teklife yeni tarihli ve geçerli Büro Tescil Belgesi eklemek zorundadır. Aksi davranışta bulunanlar Büro Tescil Belgesi ücretinin iki katı bedel öderler.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 15** – Serbest Şehircilik Hizmeti, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe göre düzenlenecek Yönerge, Form, En Az Ücret Tablosu ve benzeri belgeler çerçevesinde incelemeye alınır. Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin bu Yönetmelik hükümlerince kayıt ve tescilini yaptırmış Serbest Şehircilik Bürosu ve Yetkili

Serbest Şehircilerce ve En Az Ücret Tablosuna uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ilişkin olarak yapılır.

Mesleki Denetim Uygulaması çerçevesinde yapılan incelemede varılan sonuçlar, Plan Denetim Formuna 2 nüsha olarak işlenir. Formun bir örneği Serbest Şehircilik Bürosuna verilir, bir örneği Odada arşivlenir.

Aykırılık bulunması halinde düzeltilmesi istenir, aksi halde Mesleki Denetim Uygulaması formunda belirtilir. Mesleki Denetim Uygulaması, Oda adına Yönetim Kurulunca atanacak Mesleki Denetim Uygulaması görevlileri tarafından gerçekleştirilir. Mesleki Denetim Uygulaması işlemi Belgeler verildiği tarihten itibaren en fazla 2 tam iş günü içinde sonuçlandırılır.

Mesleki Denetim Uygulaması yapılan her iş için, Serbest Şehircilik Bürosu ve plan müellifi Yetkili Serbest Şehircinin bilgilerini içeren Sicil Durum Belgesi düzenlenir. Bu belgenin onay kurumuna iş ile birlikte teslim edilmesi zorunludur.

Oda, Serbest Şehircilik Hizmetlerini yürürlükteki mevzuat ile planlama ve şehircilik ilkeleri, kamu yararı, mesleki etik ve benzeri bakımlardan denetlemeye yetkilidir. Bu konudaki denetleme, Yönetim Kurulunca merkez ve/veya şubelerde oluşturulacak kurul eliyle yapılır. Kurulun çalışma biçimi, ödenekleri, yukarıdaki ilkeler çerçevesinde inceleme yapılacak Serbest Şehircilik Hizmetinin seçim yöntemi ve benzeri konular Yönetim Kurulunca belirlenir.

Mesleki Denetim Uygulaması, serbest şehircilik hizmetlerinin yapıldığı ilin bağlı bulunduğu mesleki denetim görevliliğinde ya da serbest şehircilik bürosunun yer aldığı ilin bağlı bulunduğu mesleki denetim görevliliğinde yapılır. Mesleki denetim uygulamasının, serbest şehircilik hizmetinin yapıldığı ildeki mesleki denetim görevliliğinde yapılmaması halinde, serbest şehircilik hizmetlerinin açık adının yazılı olduğu liste, ilin bağlı bulunduğu il temsilciliğine veya Şubeye aylık dönemler halinde gönderilir.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 16 – Mesleki Denetim Uygulaması, Serbest Şehircilik Hizmetinin onaylanmak üzere ilgili idareye sunulmadan önce yaptırılır.

Yaptıkları Serbest Şehircilik Hizmetini süresi içinde Mesleki Denetim Uygulamasına getirmeyen, Mesleki Denetim Uygulaması aşamasında kasıtlı olarak yanıltıcı bilgi ve belge veren ve bu Yönetmelik doğrultusunda düzenlenecek en az ücret tablosuna uymayan Serbest Şehircilik Büroları yazılı olarak uyarılırlar. 15 gün içinde eksiklik ve yanlışlık düzeltilmezse Serbest Şehircilik Bürosunun tescilleri üç ay süre ile iptal edilir. Tekrarı halinde her tekrar için iptal süresi ikişer ay uzatılarak uygulanır. Yönetim Kurulu bu durumda Yetkili Serbest Şehirciyi Onur Kuruluna sevk eder.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 18 – Mesleki Denetim Uygulaması Ücreti, Oda Yönetim Kurulu tarafından her yıl en az bir kez yayınlanan, üyelere yazılı olarak ve internet ortamında duyurulan Mesleki Denetim Uygulaması Ücret Birim Değerleri Tablolarına göre tahakkuk ettirilir.

Kamu İhale Kanunu çerçevesinde üstlenilen serbest şehircilik hizmetlerinin ve işverenle yapılarak 30 gün içinde Odaya bildirilen sözleşmelere göre yapılan serbest şehircilik hizmetlerinin mesleki denetim ücreti sözleşme tarihinde geçerli olan tablolardan hesaplanır.

Serbest Şehircilik Bürosunun yaptığı Mesleki Denetim Uygulaması kapsamındaki Serbest Şehircilik Hizmetlerini Mesleki Denetim Uygulamasından geçirmedeği veya usulsüz geçirdiği saptanırsa, Serbest Şehircilik Bürosundan o işin mesleki denetim ücreti, usulsüzlüğün saptandığı tarihte geçerli tablolardan iki ile çarpılarak alınır.

Tahakkuk ettirildiği tarihten sonra süresi içinde ödenmeyen Mesleki Denetim Uygulaması ücretleri yasal gecikme zammı ile birlikte alınır.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20 – Serbest Şehircilik Bürosunda ücretli olarak çalıştırılacak teknik elemanlardan TMMOB’ye bağlı Odalara üye olmaları gerekenlerin üyeliklerinin aranması zorunludur.

Serbest Şehircilik Bürosunda ücretli olarak çalışan şehir plancılarına ilişkin bilgilerin güncel olarak kayıtlarının tutulması, bürolarda ücretli çalışmak üzere işe başlayan ya da işten ayrılan şehir plancılarına ilişkin bilgilerin bir ay içinde Odaya bildirilmesi zorunludur.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 21** – Serbest Şehircilik Bürosunda ücretli olarak çalışacak şehir plancılarının alacakları en az ücret, yılda en az bir kez, gerekli zamanlarda Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir, tüm üyelere duyurulur.”

MADDE 13 – Bu Yönetmeliğin 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı maddeleri 1/1/2012 tarihinde, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14 – Bu Yönetmelik hükümlerini Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu yürütür.

[R.G. 29 Temmuz 2011 – 28009]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğler

Sermaye Piyasası Kurulundan:

MENKUL KIYMET YATIRIM ORTAKLIKLARINA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ (SERİ: VI, NO: 30)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, menkul kıymet yatırım ortaklıklarının kuruluşlarına, paylarının Kurul kaydına alınmasına ve ortaklık ile ortaklık portföyünün yönetimine ve kamuyu aydınlatma yükümlülüklerine ilişkin ilke ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 32, 35 ve 36 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen,

- Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nı,
- Borsa: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nı,
- Kanun: 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nu,
- KAP: Kamuyu Aydınlatma Platformu'nu,
- Kurul: Sermaye Piyasası Kurulu'nu,
- Net aktif değer: Ortaklığın portföy değerine hazır değerler, alacaklar ve diğer aktiflerin eklenerek toplam borçların düşülmesi suretiyle bulunan tutarı,
- Ortaklık: Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı'nı,
- Portföy değeri: Ortaklık portföyündeki varlıkların bu Tebliğdeki esaslar çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde bulunan değeri,
- Şaklayıcı: İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ile İstanbul Altın Borsası ve/veya Kurulca uygun görülen diğer kuruluşları,
- h) Seri:V, No:60 sayılı Tebliğ: Kurulun Seri:V, No:60 sayılı Bireysel ve Kurumsal Portföylerin Performans Sunumuna, Performansa Dayalı Ücretlendirme ve Sıralama Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğini,
- ı) Takasbank: İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'yi
- i) TTK: Türk Ticaret Kanunu'nu,
- j) TTSG: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'ni,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM **Genel Esaslar**

Tanım

MADDE 4 – (1) Ortaklıklar, Kanun hükümleri uyarınca aşağıda belirtilen varlıklar ve araçlardan oluşan portföyü işletmek amacıyla anonim ortaklık şeklinde ve kayıtlı sermaye esasına göre kurulan sermaye piyasası kurumlarıdır.

a) Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Türkiye’de kurulan ortaklıklara ait paylar, özel ve kamu sektörü borçlanma senetleri,

b) Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen, yabancı özel ve kamu sektörü borçlanma senetleri ve pay senetleri,

c) Ulusal ve uluslararası borsalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilmiş ve borsalarda işlem gören sermaye piyasası araçları,

ç) Kira sertifikaları, repo, ters repo, future, opsiyon ve forward sözleşmeleri,

d) Nakit değerlendirmek üzere yapılan Takasbank nezdindeki para piyasası işlemleri ile Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasında gerçekleştirilen işlemlerin nakit teminatları,

e) Kurulca uygun görülen diğer varlık ve araçlar.

(2) Esas sözleşmelerinde asgari sınırları belirtilmek kaydıyla, portföy değerinin aylık ağırlıklı ortalama bazda en az % 25’ini, devamlı olarak özelleştirme kapsamına alınmış Kamu İktisadi Teşebbüsleri dahil Türkiye’de kurulmuş ortaklıkların paylarına yatırmış ortaklıklar A tipi, diğerleri B tipi olarak adlandırılır.

İşlevleri

MADDE 5 – (1) Ortaklıkların başlıca işlevleri şunlardır:

a) Ortaklık portföyünü oluşturmak, işletmek ve gerektiğinde portföyde değişiklikler yapmak,

b) Portföy çeşitlendirmesi yaparak yatırım riskini, faaliyet alanlarına ve şirketlerin durumlarına göre en aza indirecek bir biçimde dağıtmak,

c) Sermaye piyasası araçlarına, mali piyasa ve kurumlara, ortaklıklara ilişkin gelişmeleri sürekli izlemek ve portföy yönetimiyle ilgili olarak gerekli önlemleri almak,

ç) Portföyün değerini korumaya ve artırmaya yönelik araştırmalar yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Kuruluşa İlişkin Esaslar**

Kuruluş şartları

MADDE 6 – (1) Ortaklıklar, ani usulde kurulabilirler. Ortaklıkların kuruluşlarının uygun görülebilmesi için:

a) Kayıtlı sermayeli olarak anonim ortaklık şeklinde kurulmak ve Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen portföy işletmeciliği faaliyetinde bulunmak üzere Kurula başvurulması,

b) Kurucularının, ortaklığın çıkarılmış sermayesinin asgari % 49’u oranındaki paylarının, bu Tebliğde belirtilen süre ve esaslar dahilinde halka arz edileceğini Kurula taahhüt etmiş olması,

c) Başlangıç sermayesinin 20 milyon TL’den az olmaması ve nakit karşılığı çıkarılması,

ç) Ticaret unvanında “Yatırım Ortaklığı” veya “Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı” ibaresini taşıması,

d) Kurucularından en az birisinin lider sermayedar olması,

e) Kurucularının ve dolaylı ortaklarının bu Tebliğde öngörülen şartları haiz olması,

f) Esas sözleşmesinin TTK, Kanun ve bu Tebliğ hükümlerine uygun olması zorunludur.

(2) Ortaklıklarca bu Tebliğin 10 uncu maddesinde belirtilen süre içerisinde yapılacak halka arz sonucu asgari % 49’luk halka açıklık oranına ulaşıldıktan sonra da, çıkarılmış sermayenin asgari % 49’u oranındaki ortaklık paylarının halka arz edilmiş pay niteliğinde olması zorunludur.

(3) Bu maddede yer alan tutarlar, her yıl Kurulca yeniden belirlenebilir.

Ortakların nitelikleri

MADDE 7 – (1) Ortaklığın ortaklarının aşağıdaki nitelikleri taşıması gereklidir.

a) Gerçek ve tüzel kişi kurucuların muaccel vergi ve prim borcunun bulunmaması,

b) Lider sermayedarların veya sermayede doğrudan % 10 ve daha fazla paya sahip olacak gerçek ve tüzel kişi kurucuların, ortaklık kuruluşu için gerekli kaynağı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan ari olarak sağlamaları ve taahhüt ettikleri sermaye miktarını karşılayabilecek mali güce sahip olmaları,

c) Lider sermayedarların veya sermayede doğrudan % 10 ve daha fazla paya sahip olacak gerçek ve tüzel kişi kurucuların sermaye piyasası kurumu ortağı olmanın gerektirdiği itibara sahip olmaları,

ç) Gerçek kişi kurucuların;

1- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde düzenlenen suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçundan ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen terörün finansmanı suçundan mahkûm olmamış olması,

2- Sermaye piyasası mevzuatı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile ödünç para verme işleri hakkında mevzuat kapsamındaki suçlardan ve/veya Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,

3- Faaliyet yetki belgelerinden biri veya birden fazlası Kurulca iptal edilmiş yahut borsa üyeliğinden geçici veya sürekli olarak çıkarılmış kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,

4- Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında 35 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve eklerine göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,

5- Kanunun 46 ncı maddesinin (i) bendi uyarınca işlem yasaklı olmaması,

6- Kendileri veya sınırsız sorumlu ortak oldukları kuruluşlar hakkında iflas kararı verilmemiş ve konkordato ilan edilmemiş olması.

(2) Ortaklıkta dolaylı olarak %10 veya üzerinde pay sahibi olan nihai gerçek kişilerin, bu maddenin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde yer alan şartları sağlamaları zorunludur.

(3) Lider sermayedarların;

a- Doğrudan veya dolaylı olarak yönetim kontrolüne sahip olan nihai gerçek kişilerin,

b- İmtiyazlı paylarının mevcut olması halinde, imtiyazlı payların %10'undan fazlasına sahip gerçek kişilerin,

c- İmtiyazlı paylarının mevcut olması halinde, doğrudan veya dolaylı olarak lider sermayedarda imtiyazlı payların %10'undan fazlasına sahip tüzel kişi ortakların imtiyazlı paylarının %10'undan fazlasına sahip olan nihai gerçek kişilerin

bu maddenin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde yer alan şartları sağlamaları zorunludur.

(4) Ortaklık paylarının halka arz edilmesi sonrasındaki dönemde ise, ortaklıkta imtiyazlı paylara ve/veya tek başına veya birlikte hareket ettikleri kişilerle beraber ortaklık sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak % 25 veya daha fazlasını temsil eden paylarına sahip olan ortakların, bu maddenin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde yer alan şartları sağlamaları zorunludur. İmtiyazlı paylar dışındaki pay edinimlerinde, ilgili ortaklar söz

konusu hususları tevsik edici belgeleri pay edinimini takip eden 10 işgünü içinde Kurula iletmekle yükümlüdürler.

(5) Kurucuların banka olması halinde bu madde kapsamında yapılacak değerlendirmelerde dikkate alınmak üzere,

a) Bu kuruculara ilişkin olarak bu maddenin birinci fıkrasının sadece (a) bendinde belirtilen nitelikleri taşıdıklarını tevsik eden bilgi ve belgelerin,

b) Bu kurucuların doğrudan ve dolaylı ortaklarına ilişkin olarak ise, bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin ikinci, üçüncü ve beşinci altbentlerinde belirtilen nitelikleri taşıdıklarını tevsik eden bilgi ve belgelerin

Kurula iletilmesi gerekmektedir. Bankaların doğrudan veya dolaylı olarak ortak olması halinde, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınır.

Lider sermayedar ve lider sermayedara ilişkin özel şartlar

MADDE 8 – (1) Lider sermayedar ortaklıkta tek başına veya biraraya gelmek suretiyle sermayenin asgari %25’i oranında pay sahibi olan ortak ya da ortaklardır. Ortaklık paylarının halka arz edilmesi sonrasındaki pay edinimleri bu kapsamda değerlendirilmez.

(2) Lider sermayedarın bu Tebliğin 7 nci maddesinde yer alan şartlara ek olarak bu maddede belirtilen şartları da taşıması gereklidir.

(3) Ortaklığın ticaret unvanında doğrudan ismi veya unvanı kullanılan veya doğrudan olmasa da ortaklığın ticaret unvanında kendisi ile bağlantılı olduğu izlenimini uyandıran bir ibareye yer verilen gerçek veya tüzel kişilerin bu Tebliğ kapsamında lider sermayedar olması zorunludur.

(4) Ortaklıkta lider sermayedar olacak gerçek ve tüzel kişilerin menkul kıymet yatırım ortaklığı kurucusu ve ortağı olmanın gerektirdiği mali güç ve yeterli tecrübeye sahip olmaları zorunludur.

(5) Ortaklıkta lider sermayedar olacak gerçek kişinin toplam menkul ve gayrimenkul varlıklarının rayiç değerinin en az 10 milyon TL olması, birden fazla gerçek kişinin lider sermayedar olması halinde ise gerçek kişi lider sermayedarların menkul ve gayrimenkul varlıklarının rayiç değerinin toplamının en az 20 milyon TL olması gereklidir.

(6) Ortaklıkta lider sermayedar olacak tüzel kişilerin en az 3 yıllık faaliyet geçmişinin olması, son hesap dönemine ait konsolide ve konsolide olmayan finansal tablolarının bağımsız denetimden geçmiş olması ve bu finansal tablolarında yer alan özsermayesinin en az kurulacak ortaklığın çıkarılmış sermayesinin 2 katı ve aktif toplamının kurulacak ortaklığın çıkarılmış sermayesinin en az 3 katı olması gereklidir. Bu fıkra kapsamında yapılacak hesaplamalarda özsermaye şartı için 100 milyon TL, aktif toplamı şartı için ise 200 milyon TL tavan olarak uygulanır. Birden fazla kişinin lider sermayedar olarak belirlenmesi halinde yukarıdaki şartlar her bir tüzel kişi için ayrı ayrı aranır.

(7) Kamu kurum ve tüzel kişileri ile kamu yararına faaliyet gösteren tüzel kişilerde kendi özel mevzuatlarında aranan şartlar dışında lider sermayedara ilişkin mali yeterlilik şartları aranmayabilir.

(8) Bu madde uyarınca hazırlanacak finansal tabloların Kurul düzenlemelerine uygun olarak düzenlenmiş olması zorunludur.

(9) Bu maddede yer alan tutarlar, her yıl Kurulca yeniden belirlenebilir.

Kuruluş işlemleri

MADDE 9 – (1) Kurulacak ortaklıkların kurucularının, şekli ve esasları Kurulca belirlenecek kuruluş başvuru formu ve bu formda belirtilen belgelerle birlikte Kurula başvurmaları zorunludur.

(2) Kurul, başvuruyu Kanun ve bu Tebliğ hükümlerine uygunluk yönünden inceler.

(3) Kurulca başvurunun uygun görülmesi halinde, kuruluşun onaylanması talebi ve sermayenin bu Tebliğ hükümlerine uygun olarak ödenmiş olduğunu gösterir belgeleri de içeren gerekli tüm belgelerle birlikte Bakanlığa başvurulur.

(4) Ortaklıklar, Bakanlığın kuruluş iznini vermesinin ardından, TTK’nın ilgili hükümlerine uygun olarak ortaklığın ticaret siciline tescili ile tüzel kişilik kazanırlar.

(5) Kuruluş işlemlerinde esas sözleşmenin konuya ilişkin Kurul iznini müteakip en geç 1 ay içinde ticaret siciline tescil ettirilmesi ve TTSG’de ilan için başvurulması zorunludur. İlanla ilişkin TTSG’nin bir nüshasının ilan tarihini takip eden 6 iş günü içinde Kurula gönderilmesi zorunludur.

(6) Ortaklıkların kuruluşu sonrasındaki tüm esas sözleşme değişiklikleri de Kurulun iznine tabidir.

(7) Ortaklıkların kuruluşlarında ve kayıtlı sermaye tavan artırımlarında, kayıtlı sermaye tavanı ortaklığın çıkarılmış sermayesinin 20 katını geçmemek üzere belirlenir. Sermaye azaltımı işlemlerinde kayıtlı sermaye tavanı tutarında da bu koşulun devamlılığını sağlamak üzere gerekli azaltım yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Payların Kurul Kaydına Alınmasına İlişkin Esaslar

Kayda alınma başvurusu

MADDE 10 – (1) Kuruluş işlemleri tamamlanan ortaklıkların, ticaret siciline tescilini takip eden 3 ay içinde faaliyetlerin yürütülebilmesi için gerekli olan mekan, donanım ve personeli temin etmeleri ve organizasyonu kurmaları, kaynaklarının zorunlu giderler dışında kalan kısmı ile varlık portföyünü oluşturmaları, şekli ve esasları Kurulca belirlenecek halka arz başvuru formunu ve formda belirtilen belgeleri tamamlayarak çıkarılmış sermayelerinin asgari % 49’unu temsil eden payların halka arz edilmesi ve tüm payların kayda alınması talebiyle Kurula başvurmaları zorunludur.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre içinde halka arz başvuru formunu ve formda belirtilen belgeleri tamamlayarak Kurula başvurmayan veya gerekli şartları sağlamadığı için başvurusu Kurulca uygun görülmeyen ortaklıkların, menkul kıymet yatırım ortaklığı olarak faaliyette bulunma hakları ortadan kalkar. Ortaklıklar, ilgili sürenin bitiminden veya Kurulun olumsuz görüşünün kendilerine bildirildiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde esas sözleşme hükümlerini menkul kıymet yatırım ortaklığı faaliyetlerini kapsamayacak şekilde değiştirmek ve kayıtlı sermaye sisteminden çıkmak üzere Kurula başvurmakla yükümlüdürler. Ortaklıklar bu değişiklikleri yapmadıkları takdirde, TTK’nın 434 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) ve (6) numaralı bentleri hükümleri gereğince münfesihi addolunur.

Kurul kaydına alınma

MADDE 11 – (1) Kurul, ortaklığın portföy işletmeciliği faaliyet izni başvurusu ile paylarının kayda alınması başvurusunu birlikte değerlendirir. Portföy işletmeciliği faaliyet izni verilmesinde Kurul esas olarak, ortaklığın faaliyetlerini yürütmeye elverişli bir mekana, donanıma, personele, organizasyona, yöneticilere sahip olup olmadığını inceler ve inceleme sonucunda ortaklığın portföy işletmeciliği faaliyetini yürütebileceği sonucuna varırsa bu konuda yetki belgesi verir. Yetki belgelerinin, verildiği tarihi izleyen 15 gün içinde ticaret siciline tescili ve TTSG’de ilanı zorunludur. Bu belgeye ilişkin her türlü değişiklik aynı şekilde tescil ve ilan olunur. Yetki belgesinin iptali halinde yetki belgesi 10 gün içinde ticaret sicilinden terkin edilir ve TTSG’de ilan olunur. İlanlara ilişkin gazeteler yayımlarını takip eden 10 gün içinde Kurula gönderilir.

(2) Kurul, kayda alma başvurularını izahname ve sirkülerin ortaklığa ve halka arz olunacak paylara ilişkin mevzuatta öngörülen bilgileri içerip içermediğini dikkate alarak kamunun aydınlatılması esasları çerçevesinde inceler. Kurul, incelemeleri sonucunda açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmayarak halkın istismarına yol açacağı sonucuna varırsa, gerekçe göstererek başvuru konusu payların Kurul kaydına alınmasından imtina edebilir. İncelemeler sonucunda uygun görülen paylar Kurul kaydına alınır. Kurul kaydına alınma, ihraç edilen payların ve ilgili ortaklıkların, Kurul veya kamuca tekeffülü anlamına gelmez ve reklam amacıyla kullanılamaz.

Halka arz

MADDE 12 – (1) Ortaklık paylarının halka arzında, bu Tebliğde düzenlenen hususlar dışında, Kurulun payların kayda alınmasına ve satışına ilişkin düzenlemeleri ile sermaye piyasası araçlarının halka arzında satış yöntemlerine ilişkin düzenlemelerine uyulur.

Borsaya kotasyon

MADDE 13 – (1) Ortaklıklar, satış süresinin bitimini takip eden 15 gün içinde çıkardıkları payların Borsa kotuna alınması için gerekli belgenin verilmesi istemiyle Kurula başvururlar. Bu belgenin alınmasını takip eden 15 gün içinde de payların kote edilmesi isteği ile Borsaya müracaat edilmesi zorunludur.

Payların türü ve devri

MADDE 14 – (1) Ortaklık payları nama veya hamiline yazılı olarak ihraç edilebilir.

(2) Lider sermayedarın asgari sermaye oranını temsil eden payları, bu Tebliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca ulaşılmaması gereken asgari halka açıklık oranını temsil eden payların halka arz suretiyle satış süresinin bitimini takip eden iki yıl boyunca bir başkasına devredilemez.

(3) Ortaklıklar imtiyaz veren herhangi bir menkul kıymet ihraç edemezler.

(4) Bu Tebliğin yayım tarihinden önce imtiyaz veren menkul kıymet ihraç etmiş olan ortaklıklar hiçbir şekilde ilave imtiyaz yaratamazlar. İmtiyazlı payların devri de Kurul iznine tabidir.

(5) Halka arzdan önce ortaklık paylarının devri herhangi bir orana bakılmaksızın Kurul iznine tabidir. Bu madde kapsamındaki pay devirlerinde, ortaklıkta pay edinecek yeni ortaklar için de kurucularda aranan şartlar aranır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ortaklığın ve Ortaklık Portföyünün Yönetimine İlişkin Esaslar

Yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler

MADDE 15 – (1) Ortaklıklarda görev alacak yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin, bu Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan şartları taşımaları gerekmektedir. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğunun 4 yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmuş olmaları ve ortaklığın faaliyet konusunu yakından ilgilendiren alanlarda en az 3 yıllık tecrübeye sahip olmaları zorunludur.

(2) Kurul düzenlemeleri dikkate alınarak kurulan komitelerde sadece 4 yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmuş yönetim kurulu üyelerinin görev alması gerekmektedir.

(3) Yukarıda belirtilen şartları taşıyan yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin Kurula yapılacak kuruluş başvurusu sırasında belirlenmiş olması zorunludur.

(4) Yönetim kurulu üyeleri, bu Tebliğde yer verilen portföy sınırlamaları, kamuyu aydınlatma ve diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sorumludur. Bu sorumluluk, bu Tebliğin 17 nci maddesi kapsamında dışardan hizmet alınması halinde de devam eder.

Genel müdür

MADDE 16 – (1) Ortaklıkta genel müdür olarak görev yapacak kişinin; münhasıran bu görev için istihdam edilmiş olması, 4 yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmuş olması, bu Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan şartları taşıması, mali piyasalar veya işletmecilik alanlarında en az 7 yıllık mesleki tecrübeye veya Kurulun lisanslamaya ilişkin düzenlemeleri uyarınca Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisans Belgesine sahip olması gerekir.

(2) Genel müdürlük görevine 6 aydan fazla vekalet edilemez. Bu sürenin sonunda bu göreve yeniden vekaleten atama yapılamaz.

(3) Genel müdür, ortaklığın yönetim, denetim veya sermaye ilişkisinde bulunduğu kuruluşlar, bu kuruluşların doğrudan ya da dolaylı olarak yönetim, sermaye veya denetim kontrolüne sahip olduğu kuruluşlar ile borsalar ve teşkilatlanmış piyasalar, takas ve saklama kuruluşları ve Kurulca uygun görülecek diğer finansal kuruluşlarda, icrai nitelikte olmamak ve ortaklıktaki görevin ifasında zafiyete düşülmemesi kaydıyla, yönetim veya denetim kurulu üyesi gibi görevler alabilir.

(4) Yukarıda belirtilen şartları taşıyan bir genel müdürün Kurula yapılacak kuruluş başvurusu sırasında belirlenmiş olması zorunludur.

Ortaklık portföyünün idaresi

MADDE 17 – (1) Ortaklıklar, yeterli sayıda personel istihdam etmek kaydıyla kendi portföylerini yönetebilecekleri gibi, portföy yönetim hizmetini imzalanan bir sözleşme ve Kurulun portföy yöneticiliğine ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde portföy yönetim şirketlerinden de sağlayabilirler.

(2) Portföy yönetim hizmetinin imzalanan bir sözleşme ile dışarıdan sağlanmadığı durumda, ortaklıklar nezdinde Kurulun lisanslama ve sicil tutmaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde lisans belgesine sahip yeterli sayıda portföy yöneticisi istihdam edilmesi, portföy yönetimi karar alma sürecine ilişkin yazılı bir prosedür oluşturulması ve kararlara dayanak teşkil eden bilgi ve belgelerin ortaklıkların merkezinde en az 5 yıl süreyle saklanması gerekmektedir. Bu durumda Kuruldan yatırım danışmanlığı yetki belgesi almış bir portföy yönetim şirketinden imzalanan bir sözleşme ve Kurulun yatırım danışmanlığına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde yatırım danışmanlığı hizmeti sağlanabilir.

(3) Ortaklıklar muhasebe, operasyon ve risk yönetim sistemleri gibi hizmetler ile iç kontrolden sorumlu personeli bir aracı kuruluştan veya portföy yönetim şirketinden sağlayabilirler.

(4) Ortaklıkların bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrasında belirtilen hizmetler ve personel için ödedikleri yıllık komisyon ve ücretlerin toplamı, ortaklığın ilgili yıl için hesaplanan ortalama net aktif değerinin %2'sini geçemez.

(5) Bu maddede belirtilen hizmetlerin alımı için yıl içinde sözleşme imzalanması halinde dördüncü fıkradaki oran yıl sonuna kadar kalan süre dikkate alınarak hesaplanır.

(6) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası kapsamındaki hizmetler ve personelin dışardan sağlanabilmesi için, ortaklıkların esas sözleşmelerinde ayrı bir hüküm bulunması ve yönetim kurulunca karar alınması gereklidir.

(7) Ortaklıkların bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrasında belirtilen hizmetler ve personel için imzaladıkları sözleşmeler, ortaklık yönetim kurulunca onaylanarak feshi ihbara gerek kalmaksızın bir yıl sonunda sona erer. Tarafların yazılı mutabakatı ile sözleşme aynı süre için yenilenebilir. Ancak bu sürenin sona ermesi beklenmeden ortaklık yönetim kurulunun kararı ile otuz gün önceden yazılı ihbarda bulunmak kaydıyla sözleşme sona erdirilebilir.

İç kontrol sistemi

MADDE 18 – (1) İç kontrol sistemi; ortaklık faaliyetlerinin verimliliğinin ve etkinliğinin, finansal ve idari konulara ait bilgilerin güvenilirliğinin ve zamanında elde edilebilirliğinin sağlanmasını; ortaklık faaliyetlerinin ilgili mevzuata, esas sözleşmeye, izahnameye uygun yürütülmesini; hata, hile ve usulsüzlüklerin önlenmesini ve tespitini; muhasebe kayıtlarının doğru ve eksiksiz olmasını ve finansal bilgilerin doğru ve güvenilir olarak zamanında hazırlanmasını temin etmek amacıyla uygulanan esas ve usullerdir.

(2) İç kontrol esas ve usulleri;

a) Ortaklık faaliyetlerinin kanuni düzenlemelere, ortaklığın işlev, amaç ve konusuna, esas sözleşmeye ve izahnameye uygun olarak yapılmasını,

b) Ortaklık adına yapılan işlemlerin genel ve özel yetkilere dayalı olarak gerçekleştirilmesini, mevzuata ve sözleşmelere uygun olarak yapılmasını, ortaklık işlemleri için gerekli belgelerin düzenlenmesini,

c) Ortaklık muhasebe, belge ve kayıt düzeninin etkin bir şekilde işlenmesini,

ç) Usulsüzlüklerden ve hatalardan kaynaklanan risklerin asgariye indirilebilmesi için risklerin tanımlanmasını ve gerekli önlemlerin alınmasını,

d) Ortaklık personelinin kendi adına yaptıkları işlemlerin ortaklık ile çıkar çatışmasına yol açacak nitelikte olup olmadığının tespitini,

e) Ortaklık tarafından yapılan harcamaların belgeye dayalı ve piyasa rayicine uygun olup olmadığının tespitini,

f) Ortaklık portföyünün değerlemesinin, ortaklık birim net aktif değerinin belirlenmesinin ve portföy oranlarının ilgili mevzuata, esas sözleşmeye ve izahnameye uygunluğunun kontrolünü

sağlayacak şekilde oluşturulur.

(3) Ortaklıkların oluşturdukları iç kontrol sistemlerine ilişkin tüm politika ve prosedürlerini yazılı hale dönüştürmeleri zorunludur. İç kontrol sistemlerine ilişkin yazılı prosedürlerin kabulü ve yürürlüğe konulması için ortaklık yönetim kurulunun kararı şarttır.

(4) Ortaklık yönetim kurulu; kendisine bağlı icracı birimler bulunmayan üyelerinden birini "İç Kontrolde Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi" olarak belirler. İç kontrolden sorumlu yönetim kurulu üyesi;

a) Ortaklık iç kontrol sisteminin düzenlemelere, meslek kurallarına ve yazılı prosedürlere uygun çalışması, doğabilecek risklerin tespiti ve yönetilmesine ilişkin çalışmalar yapar ve yönetim kurulunu bilgilendirir.

b) Kurul düzenlemeleri ve ortaklık politikaları çerçevesinde kabul edilebilir risk düzeylerini belirler, iç kontrol politikaları ile prosedürlerinin hazırlanmasından ve yönetim kurulunun onayına sunulmasından sorumludur.

c) İç kontrol hedeflerinin uygunluğu, kontrol sonuçlarının izlenebilirliği, kontrol faaliyetinin bağımsız ve nesnel olarak sürdürülmesi ve güvenilirliği konularından sorumludur.

(5) İç kontrol sistemi kapsamındaki faaliyetler ortaklık yönetim kurulu tarafından atanan iç kontrolden sorumlu personel tarafından yürütülür. İç kontrol personeli iç kontrolden sorumlu yönetim kurulu üyesine bağlı olarak faaliyet gösterir. Bu personelin Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansına sahip olması ve ortaklıkta Kurulun Seri:IV, No:41 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa Tabi Olan Anonim Ortaklıkların Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğinin 8 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yapılacak görevlendirme dışında başka bir görev üstlenmemesi gereklidir.

(6) Ortaklıkların iç kontrol faaliyetleri, tespit edilen risklerin de izlenmesine olanak verecek şekilde günlük faaliyetlerin ayrılmaz bir parçası olarak düzenlenir ve sürdürülür.

(7) Ortaklığın her seviyedeki personelinin yetki, görev ve sorumlulukları ile iş akış prosedürleri belirlenerek yazılı hale getirilir ve personele imza karşılığında teslim edilir. Aynı şekilde personelin görev, yetki ve sorumlulukları ile iş akış prosedürlerindeki değişiklikler de personele imza karşılığında teslim edilir.

(8) Tespitleri ve denetleme sonuçlarını ihtiva eden raporlar iç kontrolden sorumlu yönetim kurulu üyesi tarafından yılda en az 2 kere ortaklık yönetim kuruluna intikal ettirilir ve bu raporlar yönetim kurulu tarafından gerekli tedbirleri içerecek şekilde karara bağlanır. Bu raporların en az 5 yıl süre ile ortaklık nezdinde saklanması zorunludur.

Risk yönetim sistemi

MADDE 19 – (1) Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine yatırım amaçlı taraf olacak ortaklıkların risk yönetim sistemlerini oluşturmaları ve buna ilişkin prosedürleri yazılı hale getirmek suretiyle yönetim kurulu kararına bağlamaları zorunludur.

(2) Risk yönetim sisteminin oluşturulması, prosedürlerinin yazılı hale getirilip yönetim kurulunun onayına sunulması ve risk yönetim sisteminin sağlıklı bir şekilde işlemesinden iç kontrolden sorumlu yönetim kurulu üyesi sorumludur.

(3) Risk yönetim sistemi, ortaklığın karşılaşılabileceği temel risklerin tanımlanmasını, risk tanımlamalarının düzenli olarak gözden geçirilmesini ve önemli gelişmelere paralel olarak güncellenmesini, maruz kalınan risklerin tutarlı bir şekilde değerlendirilmesi için riskin toplam portföy ve spesifik enstrümanlar bazındaki değişik boyutları arasında kıyas imkanı yaratacak bir risk ölçüm mekanizmasının geliştirilmesini içermelidir.

(4) Risk yönetimini gerçekleştirecek birimin personelinin Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey ve Türev Araçlar Lisansına sahip olması ve ortaklıkta başka bir görev üstlenmemesi gereklidir. Risk yönetim personeli iç kontrolden sorumlu yönetim kurulu üyesine bağlı olarak faaliyet gösterir.

Yapamayacakları işler

MADDE 20 – (1) Ortaklıklar;

- a) Ödünç para verme işleriyle uğraşamazlar.
- b) Bankacılık Kanunu'nda tanımlandığı üzere mevduat toplayamazlar ve mevduat toplama sonucunu verebilecek iş ve işlemler yapamazlar.
- c) Ticari, sınai ve zirai faaliyetlerde bulunamazlar.
- ç) Aracılık faaliyetinde bulunamazlar.
- d) Açığa satış ve kredili menkul kıymet işlemi yapamazlar.
- e) Portföylerindeki varlıkları rehin veremez ve teminat olarak gösteremezler. Ancak bu Tebliğin 23 üncü maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde kredi temini için portföyünün %10'unu teminat olarak gösterebilirler.
- f) Günlük operasyonlar ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasında gerçekleştirilen işlemlerin teminatı kapsamında gereken miktardan fazla nakit tutamazlar.
- g) Faaliyetlerinin gerektirdiği miktar ve değerden fazla taşınır ve taşınmaz mal edinemezler.
- ğ) Portföylerine hiçbir şekilde rayiç değerinin üzerinde varlık satın alamaz ve portföyden bu değer altında varlık satamaz. Rayiç değer borsada işlem gören varlıklar için borsa fiyatı, borsada işlem görmeyen varlıklar için ise işlem gününde ortaklık lehine alımda en düşük satışta en yüksek fiyattır.

Ortaklık portföyüne ilişkin sınırlamalar

MADDE 21 – (1) Ortaklıkların portföy yönetiminde aşağıdaki sınırlamalara uyulması şarttır.

- a) Portföy değerlerinin %10'undan fazlası bir şirketin menkul kıymetlerine yatırılmaz.
- b) Hiçbir şirkette sermayenin ya da tüm oy haklarının %9'undan fazlasına sahip olamazlar.
- c) Ortaklık portföyüne borsada işlem gören varlıkların alınması esastır. Şu kadar ki, borsada işlem görmeyen borçlanma araçlarına ortaklık portföy değerinin en fazla %10'u oranında yatırım yapılabilir. Borsada işlem görmeyen özel sektör borçlanma araçlarına yatırım yapan ortaklıkların yatırım aşamasında, portföyünde bulunan özel sektör borçlanma araçlarının gerektiğinde nakde dönüştürülebilmesini teminen ihraççı veya bir aracı kuruluşla konuya ilişkin bir sözleşme imzalaması gerekmektedir.
- ç) Ortaklıklar;
  - 1- Portföy yönetimi veya yatırım danışmanlığı hizmeti aldığı kuruluşların ve bu kuruluşlarla doğrudan veya dolaylı olarak ortaklık ilişkisi bulunan aracı kuruluşların,
  - 2- Yönetim kurulunun seçiminde imtiyaz sahibi olan aracı kuruluşların,
  - 3- Yönetim kurulunun seçiminde imtiyaz sahibinin aracı kuruluş olmaması durumunda; imtiyaz sahibinin, sermayesinin %10'undan fazlasına sahip bulunduğu aracı kuruluşların,
  - 4- Yönetim kurulu seçiminde imtiyaz bulunmayan ortaklıklarda, ortaklığın sermayesinin %10'undan fazlasına sahip ortakların ayrı ayrı ya da birlikte sermayesinin %10'undan fazlasına sahip oldukları aracı kuruluşların halka arzına aracılık ettiği sermaye piyasası araçlarına ihraç miktarının azami %10'u ve ortaklık portföyünün azami %5'i oranında yatırım yapılabilir.
- d) T.C. Merkez Bankası A.Ş. tarafından düzenlenen ihalelerden ve T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılan halka arzlardan ihale veya ihraç fiyatlarıyla ortaklık portföyüne menkul kıymet alınabilir. Bu menkul kıymetler bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sınırlama kapsamında değerlendirilmez.
- e) Ortaklıkta imtiyazlı paylara sahip olan ortakların ve ortaklığın sermayesinin %10'undan fazlasına sahip ortakların, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılarının ayrı ayrı ya da birlikte doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin %20'sinden fazlasına sahip oldukları ortaklıkların sermaye piyasası araçlarının toplamı, ortaklık portföyünün %20'sini aşamaz.
- f) Portföy değerlerinin en fazla %30'u bir topluluğun para ve sermaye piyasası araçlarına yatırılabilir. Topluluk, hukuksal yönden birbirinden bağımsız olmakla birlikte

sermaye, yönetim ve denetim açısından birbirleriyle ilişkili, faaliyet konuları yönünden aynı sektöre bağlı olsun veya olmasın, organizasyon ve finansman konularının bir ana ortaklık çatısı altında tek merkezden koordine edildiği ana ve bağlı ortaklıklar bütünü ifade eder.

g) Portföy değerinin en fazla %20'si Takasbank Para Piyasasında değerlendirilebilir.

ğ) Portföy değerinin en fazla %20'si Kurul kaydında bulunan menkul kıymet yatırım fonu, yabancı yatırım fonu, borsa yatırım fonu, serbest yatırım fonu, koruma amaçlı yatırım fonu ve garantili yatırım fonu katılma paylarına yatırılmak suretiyle değerlendirilir. Ancak tek bir yatırım fonuna yapılan yatırım tutarı, ortaklık portföyünün %4'ünü geçemez. Katılma payları ortaklık portföyüne dahil edilen yatırım fonlarına giriş, çıkış veya erken çıkış komisyonu ödenemez.

h) Ortaklıklar, diğer menkul kıymet yatırım ortaklıklarının paylarına yatırım yapamazlar.

ı) Ortaklıklar, Kurulun Seri: V, No: 65 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğinin 11 inci maddesi çerçevesinde yapılacak bir sözleşme ile herhangi bir anda portföylerindeki varlıkların piyasa değerlerinin en fazla %50'si tutarındaki menkul kıymetlerini ödünç verebilirler. Ödünç verme işlemi en fazla 90 işgünü süreyle yapılır. Ortaklık portföyünden ödünç verme işlemi, ödünç verilen menkul kıymetlerin en az %100'ü karşılığında nakit veya devlet iç borçlanma senetlerinden oluşabilecek teminatın ortaklık adına saklayıcıda bloke edilmesi şartıyla yapılabilir. Teminat tutarının ödünç verilen menkul kıymetlerin piyasa değerinin %80'inin altına düşmesi halinde ortaklık yönetimi teminatın tamamlanmasını ister. Ortaklığın taraf olduğu ödünç verme sözleşmelerine, ortaklık lehine tek taraflı olarak sözleşmenin fesh edilebileceğine ilişkin bir hükmün konulması mecburidir.

Ortaklıklar İstanbul Altın Borsası Kıymetli Madenler Ödünç Piyasasında portföylerindeki kıymetli madenlerin piyasa değerlerinin en fazla %25'i tutarındaki kıymetli madenleri ödünç verebilirler. Kıymetli maden ödünç işlemleri söz konusu piyasadaki işlem esasları ile teminat sistemi çerçevesinde yapılır.

i) Ortaklıkların portföylerine yabancı kıymet alabilmesi için, bunların türlerini, özelliklerini ve hangi borsa veya borsa dışı organize piyasalardan alacaklarını esas sözleşmelerinde belirtmiş olmaları şarttır.

j) Ortaklıklar portföylerine, Kurulun Seri: V, No: 7 sayılı Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı Hakkında Tebliğinin 5 inci maddesinin (c) ve (e) bentlerinde belirtilen kıymetlerin konu edildiği borsada veya borsa dışında taraf olunan ters repo sözleşmelerini dahil edebilirler. Borsa dışında taraf olunan ters repo sözleşmelerinin karşı tarafının Kurulca belirlenen nitelikleri taşıması zorunludur. Borsa dışında taraf olunan ters repo sözleşmeleri çerçevesinde karşı taraftan alınan ters repoya konu varlıkların Takasbank'da ortaklık adına açılmış olan bir hesapta saklanması gerekmektedir.

Borsa dışında taraf olunan ters repo işlemlerine ortaklık portföyünün en fazla %10'una kadar yatırım yapılabilir.

Ortaklıklar, Kurulun Seri: V, No: 7 sayılı Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı Hakkında Tebliğinin 5 inci maddesinin (c) ve (e) bentlerinde belirtilen kıymetlerin konu edildiği borsada veya borsa dışında repo sözleşmelerine portföylerinde yer alan repo işlemine konu olabilecek menkul kıymetlerin rayiç bedelinin %10'una kadar taraf olabilirler.

Borsa dışı repo-ters repo işlemlerinin vade ve faiz oranı Kurulun Seri: V, No: 7 sayılı Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı Hakkında Tebliğinin 6 ncı maddesi çerçevesinde belirlenir. Şu kadar ki; faiz oranının belirlenmesi, borsada işlem gören benzer vade yapısına sahip sözleşmelerin faiz oranları dikkate alınmak üzere, ortaklık yönetim kurulunun sorumluluğundadır. Bu itibarla borsa dışında repo-ters repo sözleşmelerine taraf olunması durumunda en geç sözleşme tarihini takip eden işgünü içinde ortaklığın resmi internet sitesinde ve KAP'ta sözleşmeye konu edilen kıymet ve sözleşmenin vadesi, faiz oranı, karşı tarafı hakkında kamuya bilgi verilmesi gerekmektedir. Söz konusu

sözleşmelere ilişkin bilgi ve belgeler ayrıca ortaklık merkezinde sözleşme tarihini müteakip 5 yıl süreyle muhafaza edilir.

k) Borsada işlem gören dış borçlanma araçlarının, borsa dışında yapılacak işlemler ile ortaklık portföyüne dahil edilmesi veya ortaklık portföyünden çıkartılması mümkündür.

l) Ortaklık portföylerine riskten korunma ve/veya yatırım amacıyla döviz, kıymetli madenler, faiz, finansal göstergeler ve sermaye piyasası araçları üzerinden düzenlenmiş opsiyon sözleşmeleri, forward, future ve vadeli işlemlere dayalı opsiyon işlemleri dahil edilebilir. Vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan açık pozisyon tutarı ortaklık net aktif değerini aşamaz. Portföye alınan vadeli işlem sözleşmelerinin ortaklığının yatırım stratejisine ve karşılaştırma ölçütüne uygun olması zorunludur. Borsa dışında gerçekleştirilecek vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

m) Ortaklık portföyüne varantlar dahil edilebilir. Varantlara yapılan yatırımların toplamı ortaklık portföy değerinin %15'ini geçemez. Ayrıca, aynı varlığa dayalı olarak çıkarılan varantların toplamı ortaklık portföy değerinin %10'unu, tek bir ihraççı tarafından çıkarılan varantların toplamı ise ortaklık portföy değerinin %5'ini geçemez. Ortaklığın açık pozisyonunun hesaplanmasında, varantlar ile Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasında taraf olunan aynı varlığa dayalı vadeli işlem sözleşmelerinde alınan ters pozisyonlar netleştirilir.

n) Ortaklık portföyünün en fazla %20'si ulusal veya uluslararası borsalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı sermaye piyasası araçlarına yatırılabilir.

o) Portföydeki varlıkların değerinin fiyat hareketleri, temettü dağıtımı ve rüçhan haklarının kullanılması nedeniyle, ortaklık esas sözleşmesinde ve bu Tebliğde belirtilen asgari sınırların altına inmesi veya azami sınırların üzerine çıkması halinde oranın en geç 30 gün içinde esas sözleşmede ve bu Tebliğde belirtilen sınırlara getirilmesi zorunludur. Belirtilen süre içinde elden çıkartmanın imkansız olması veya büyük zarar doğuracağı belirlenmesi halinde süre ortaklığın başvurusu üzerine Kurul tarafından uzatılabilir.

Değerleme esasları

MADDE 22 – (1) Ortaklıkların portföylerindeki varlıkların değerlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre tespit edilir:

a) Portföye alınan varlıklar alım fiyatlarıyla kayda geçirilir. Yabancı para cinsinden varlıkların alım fiyatı satın alma günündeki yabancı para cinsinden değerinin T.C. Merkez Bankası A.Ş. tarafından belirlenen döviz alış kuru ile çarpılması suretiyle bulunur.

b) Alış tarihinden başlamak üzere portföydeki varlıklardan;

1- Borsada işlem gören varlıklar değerlendirme gününde borsada oluşan en son seans ağırlıklı ortalama fiyat veya oranlarla değerlendirilir.

2- Değerleme gününde borsada alım satımına konu olmayan paylar son işlem tarihindeki borsa fiyatıyla, borçlanma araçları, ters repo ve repolar ile borsa para piyasası işlemleri, son işlem günündeki günlük bileşik faiz oranı esas alınarak değerlendirilir.

3- Portföyde yer alan yabancı para birimine dayalı para ve sermaye piyasası araçları, değerlendirme günü itibari ile oluşan en son fiyatlarının ilgili oldukları yabancı paranın T.C. Merkez Bankası A.Ş. döviz alış kuru ile çarpılması suretiyle değerlendirilir.

c) Yatırım fonu katılma payları, değerlendirme günü itibari ile en son açıklanan fiyatları esas alınarak değerlendirilir.

ç) Borsa dışı repo-ters repo sözleşmeleri ve dış borçlanma araçları ile değerlendirilmesi yukarıda belirtilen şekilde yapılamayan sermaye piyasası araçları, piyasa fiyatını en iyi yansıtacak şekilde ortaklık yönetim kurulu tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde değerlendirilir ve bu esaslar KAP'ta yayımlanarak yatırımcıların bilgisine sunulur.

Borçlanma sınırı

MADDE 23 – (1) Ortaklıklar, kısa süreli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, kamuya açıkladıkları önceki yıla ait son haftalık raporlarında yer alan net aktif değerlerinin %20'sine kadar kredi kullanabilirler veya aynı sınırlar içinde kalmak ve sermaye piyasası mevzuatına uymak suretiyle, 360 gün ve daha kısa vadeli borçlanma senedi ihraç edebilirler.

Ortaklık portföyünün saklanması

MADDE 24 – (1) Ortaklıkların portföylerindeki varlıklar, saklayıcı nezdinde yapılacak bir sözleşme çerçevesinde saklanır.

(2) Türkiye'de Takasbank'ın saklama hizmeti verdiği para ve sermaye piyasası araçları ortaklık adına Takasbank nezdinde saklanır. Bunun dışında kalan para ve sermaye piyasası araçlarının saklanması konusunda ortaklıklar, Kurul tarafından uygun görülme ve Takasbank'a dışarıda saklanan varlıklar ve bunların değerleri konusunda gerekli bilgileri aktarmak veya erişimine olanak tanımak koşulu ile bir başka saklayıcıdan saklama hizmeti alabilir.

(3) Ortaklık portföyündeki kıymetli madenlerin İstanbul Altın Borsasında saklanması zorunludur. Kıymetli madenlerin saklanmasına ilişkin sözleşmenin esasları İstanbul Altın Borsası tarafından belirlenir.

(4) Ortaklık portföyündeki yabancı menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının saklanmasına ilişkin usul ve esaslar esas sözleşmede belirlenir.

Karşılaştırma ölçütü belirlenmesi ve performans sunuşu

MADDE 25 – (1) Ortaklıkların Seri: V, No: 60 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde portföy yapılarına uygun bir şekilde karşılaştırma ölçütü belirlemeleri ve performans sunuş raporu hazırlamaları gerekmektedir.

(2) Ortaklıkların karşılaştırma ölçütleri yönetim kurulu kararı ile belirlenir ve değiştirilebilir. Söz konusu yönetim kurulu kararlarının en geç karar tarihini takip eden iş günü KAP'ta kamuya açıklanması gerekmektedir.

(3) Performans sunuş raporları hazırlanması ile ilgili olarak Seri: V, No: 60 sayılı Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen cari yıl dönemleri, bu ortaklıklar için Ocak-Haziran ve Ocak-Aralık olarak uygulanır.

(4) Ara dönem ve yıl sonu performans sunuş raporlarının ilgili dönemin bitişini takip eden 1 ay içerisinde bağımsız denetimden geçirilmesi gereklidir.

Ortaklık paylarının geri alınma yönelik işlemler

MADDE 26 – (1) Ortaklıklar Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde kendi paylarını geri alabilirler. Geri alım işlemleri süresince bu Tebliğin 21 inci maddesinde belirtilen sınırlamalara uyumun sağlanması zorunludur.

(2) Geri alım işlemleri ile geri alınan paylar, iptal edilmedikçe, bu Tebliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde halka arz edilmiş pay niteliğinde olmaya devam eder.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünden çıkma

MADDE 27 – (1) Menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünden çıkmak isteyen ortaklıkların, esas sözleşme değişikliği yapmasına Kurulca uygun görüş verilebilmesi için genel kurul toplantılarında, menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünden çıkma sonucunu doğuracak esas sözleşme değişikliklerine olumlu oy kullanan ortaklar dışındaki tüm ortakların sahip oldukları payların söz konusu hususa ilişkin başvurunun kamuya ilan edildiği tarihten önceki altı aylık dönem içinde oluşan, günlük ağırlıklı ortalama borsa fiyatlarının ortalaması ile aynı döneme ilişkin kamuya açıklanan pay başı net aktif değer ağırlıklı ortalamasından yüksek olanı ile satın alınacağına taahhüt edilmesi gereklidir.

(2) Ortaklık yönetim kurulu tarafından, asgari olarak menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünden çıkılmasına ilişkin gerekçeler, ortaklığın statüden çıktıktan sonraki faaliyet konusu, projeksiyonları, statüden çıkışın ortaklığa etkilerinin analizini içeren bir rapor hazırlanır ve bu rapor Kurula yapılacak başvuruya eşanlı olarak KAP'ta ilan edilir.

(3) Statüden çıkışın onaylandığı genel kurul kararlarının ilan edildiği TTSG'nin bir nüshasının ilan tarihini takip eden 6 iş günü içinde Kurula gönderilmesi zorunludur.

Haftalık rapor

MADDE 28 – (1) Ortaklıklar haftalık olarak rapor düzenlerler.

(2) Haftalık raporlar, portföy ve net aktif değeri tablolarından oluşan ve pay başı net aktif değer hesaplamalarını gösteren raporlardır.

(3) Ortaklık portföyünde yer alan paylara, ilgili ay içinde hazırlanacak haftalık raporlarda sektörel bazda, ay sonlarında hazırlanacak haftalık raporlarda ise detaylı olarak yer verilir.

Finansal raporlar

MADDE 29 – (1) Ortaklıkların finansal raporlarına ilişkin olarak Kurulun finansal raporlamaya ve bağımsız denetime ilişkin düzenlemelerine uyulması zorunludur.

Temettü dağıtımına ilişkin esaslar

MADDE 30 – (1) Ortaklıkların net dağıtılabilir karlarının en az %20'sinin birinci temettü olarak nakden dağıtılması zorunludur. Ortaklıkların temettü dağıtımlarında halka açık anonim ortaklıklar için Kurulca belirlenen esaslara uyulur.

(2) Net dağıtılabilir kar, hesap dönemi karından kanunlara göre ayrılması gereken yedek akçeler ile vergi, fon ve mali ödemeler ve varsa geçmiş yıl zararları düşüldükten sonra kalan tutardır.

(3) Ortaklıkların finansal tablolarındaki net dönem ve geçmiş yıl zararlarının uygun özsermaye kalemleriyle mahsup edilmesi zorunludur. Ancak mevzuat gereği veya vergisel yükümlülük doğurması nedeniyle mahsup edilemeyen geçmiş yıl zararları net dağıtılabilir karın tespitinde indirim konusu edilebilir.

Sürekli bilgilendirme formu

MADDE 31 – (1) Ortaklıkların, bu Tebliğin 32 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen bilgiler ile yatırım amacı ve stratejisi ile karşılaştırma ölçütü bilgilerine; ortaklık yapısı, yönetim kurulu üyeleri, denetçi ve genel müdürüne ilişkin bilgilere; esas sözleşme, izahname ve sirkülerine; özel durum bildirimlerine; genel kurul bilgilerine ve Kurulca belirlenecek diğer bilgilere kendi internet sitelerinde hazırlanan sürekli bilgilendirme formlarında yer vermeleri gerekir.

Bilgi verme ve kamuyu aydınlatma

MADDE 32 – (1) Ortaklıklar Kurulun özel durum açıklamalarına ilişkin düzenlemeleri saklı kalmak kaydıyla;

a) Finansal raporlarını Kurulun ilgili düzenlemelerinde belirlenen sürelerde,

b) Haftalık raporlarını ilgili dönemi takip eden ilk iş günü,

c) İşlem yaptıkları aracı kurumların unvanı, ortaklık adına ilgili dönemde anılan aracı kuruluşlara ödenen komisyon tutarı, ortalama komisyon oranı ve ödenen komisyon tutarının aynı dönemdeki ortalama ortaklık net aktif değerine oranı bilgilerini, yılın her üç aylık dönemini takip eden 10 işgünü içerisinde ve takvim yılı başından itibaren kümülatif olarak,

ç) Bu Tebliğin 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen yıllık komisyon ve ücretlerin toplamının, ortaklığın ilgili yıl için hesaplanan ortalama net aktif değerine oranını yılın her üç aylık dönemini takip eden 10 işgünü içerisinde ve takvim yılı başından itibaren kümülatif olarak,

d) Bağımsız denetimden geçirilen ara dönem ve yılsonu performans sunuş raporlarını ilgili dönemin bitişini takip eden 1 ay içerisinde,

e) Çalışanlarına aylık ücret dışında yapılan her türlü prim, ikramiye ve benzeri ödemeleri, ödeme yapılan kişinin unvanı ve ödeme tutarı ile birlikte ödemenin yapılmasını takip eden 3 iş günü içinde

KAP'ta kamuya açıklamak zorundadırlar.

(2) Ortaklık paylarının Borsada oluşan ağırlıklı ortalama fiyatının, pay başına net aktif değerinin 2 katını aşması halinde; izleyen işgününden itibaren bu durum ortadan kalkıncaya kadar, ortaklığın sektörel bazda hazırlanan portföy değer tablosunun her işgünü, KAP'ta yayımlanması zorunludur.

(3) Ortaklık yönetim kurulu, kamunun aydınlatılması ile ilgili olarak bir bilgilendirme politikası hazırlayarak genel kurulda pay sahiplerinin bilgisine sunmak ve kamuya açıklamak zorundadır. Bilgilendirme politikası, mevzuat ile belirlenenler dışında kamuya hangi bilgilerin

açıklanacağını, bu bilgilerin ne şekilde, hangi sıklıkta ve hangi yollardan kamuya duyurulacağını, yönetim kurulunun veya yöneticilerin basın ile hangi sıklıkta görüşeceğini, kamunun bilgilendirilmesi için hangi sıklıkta toplantılar düzenleneceğini, ortaklığa yöneltilen soruların yanıtlanmasında nasıl bir yöntem izleneceğini ve benzeri hususları içerir. Bilgilendirme politikasında bir değişiklik olması halinde, değişiklik yapılan hususlar ve gerekçeleri yönetim kurulunun onayından geçtikten sonra genel kurulun bilgisine sunulur ve kamuya açıklanır.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen belgelerin birer örnekleri ortaklık merkezinde ve sürekli bilgilendirme formunda yatırımcıların incelemesi için hazır bulundurulur, talep etmeleri halinde ortaklara da gönderilir.

(5) Ortaklıkların her tür ilan ve reklamın yayınlandığı gazetelerin birer nüshasını, yayımını takip eden 10 iş günü içinde Kurula göndermeleri zorunludur.

(6) Ortaklığın gözetim ve denetimi ile kamunun etkin bir şekilde aydınlatılmasına yönelik olarak Kurulca talep edilecek her türlü bilgi ve belgenin Kurulca belirlenecek süre ve esaslar çerçevesinde gönderilmesi ve Kurulca gerekli görülen hususların kamuya duyurulması zorunludur.

Unvana ilişkin yasak

MADDE 33 – (1) Kanun hükümleri ve bu Tebliğ esasları dahilinde kurulan ve faaliyet gösteren ortaklıklar dışında hiçbir kuruluş, ticaret unvanında veya ilan ve reklamlarında "yatırım ortaklığı", "menkul kıymet/kıymetler yatırım ortaklığı" veya aynı anlama gelen başka bir ibare kullanamaz.

Fona yatırılacak ücret

MADDE 34 – (1) Ortaklık paylarının Kurul kaydına alınmasından önce Kanunun 28 inci maddesi uyarınca kayda alma ücreti Kurul hesabına peşin olarak yatırılır.

Diğer hükümler

MADDE 35 – (1) Ortaklıklara ilişkin olarak bu Tebliğde hüküm bulunmayan hallerde Kanun, TTK ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulur.

(2) Ortaklıklarda, Kurulun Seri: IV, No: 41 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa Tabi Olan Anonim Ortaklıkların Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğinin 8 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilen personelin tam zamanlı üst düzey yönetici olma şartı aranmaz.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 36 – (1) 31/7/1992 tarihli ve 21301 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Seri: VI, No: 4 sayılı Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 13/11/2001 tarihli ve 24582 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Seri: IV, No: 27 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa Tabi Olan Halka Açık Anonim Ortaklıkların Temettü ve Temettü Avansı Dağıtımında Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası ile aynı Tebliğin 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının son cümleleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yayım tarihinden önce menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünü kazanmış ortaklıkların;

a) Yönetim kurulu üyelerinin görevi görev süreleri sonuna kadar devam eder, ancak görev sürelerinin tamamlanmasını takip eden ilk olağan genel kurul toplantısında, bu Tebliğ hükümlerinde yer alan şartları sağlayan yönetim kurulu üyelerini atamaları,

b) Bu Tebliğin yayım tarihinden itibaren 6 ay içerisinde bu Tebliğ hükümlerinde yer alan şartları sağlayan bir genel müdürü istihdam etmeleri,

c) Bu Tebliğin 17 nci, 18 inci ve 19 uncu maddeleri hükümlerine 1/10/2011 tarihi itibarıyla uyum sağlamaları,

ç) Bu Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen asgari çıkarılmış sermaye tutarının en az yarısına 31/12/2012 tarihine kadar, tamamına ise 31/12/2014 tarihine kadar ulaşmaları,

gerekmektedir.

(2) Bu Tebliğin 25 inci maddesi çerçevesinde karşılaştırma ölçütlerinin en geç 30/12/2011 tarihine kadar belirlenmesi, ilk performans sunuş raporlarının ise 2012 yılının Ocak-Haziran ara dönemi itibarıyla hazırlanması şarttır.

(3) 2011 hesap dönemine ait temettü dağıtımına ilişkin yönetim kurulu kararının, bu Tebliğin 30 uncu maddesi kapsamında, ortaklığın finansal tablolarındaki net dönem ve geçmiş yıl zararlarının uygun özsermaye kalemleriyle mahsup edilmesine yönelik yönetim kurulu teklifini ve bu teklife göre hazırlanmış kar dağıtım tablosunu içerecek şekilde alınması; zarar mahsubu işleminin 2011 yılına ilişkin olağan genel kurul toplantısında kar dağıtımına ilişkin gündem maddesinin görüşülmesinden önce karara bağlanması zorunludur.

(4) Bu Tebliğin yayımlandığı tarihte Kurul Karar Organı tarafından karara bağlanmamış mevcut başvurular ile bu Tebliğ yürürlüğe girdikten sonra yapılan başvurular, işbu Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(5) Bu Tebliğin yayım tarihinden önce menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünü kazanmış ortaklıklar için lider sermayedara ilişkin hükümler uygulanmaz.

(6) Bu Tebliğin yayım tarihinden önce menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünü kazanmış ortaklıkların, esas sözleşmelerini bu Tebliğin 17 nci, 21 inci, 24 üncü ve 30 uncu maddelerine uygun hale getirmek üzere, 2011 yılına ilişkin olağan genel kurul toplantısından önce gerekli izin alınabilmesini teminen Kurula başvurmaları zorunludur.

Yürürlük

MADDE 37 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

[R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

ZORUNLU KARŞILIKLAR HAKKINDA TEBLİĞ'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SAYI: 2011/8)

MADDE 1 – 16/11/2005 tarihli ve 25995 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ’in 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Repo işlemlerinden sağlanan zorunlu karşılığa tabi fonlar ise iki yükümlülük hesaplama tarihi arasındaki günlerin bakiyelerinin ortalaması alınarak hesaplanır.”

MADDE 2 – Bu Tebliğ 5/8/2011 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

[R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İlke Kararı

Sayıştay Başkanlığından:

SAYIŞTAY DENETÇİLERİNİN SINIFLARI İLE SAYIŞTAY UZMAN DENETÇİLERİ VE SAVCILARININ BİRİNCİ SINIFA AYRILMA ŞART VE YÖNTEMLERİNİN TESPİTİNE DAİR SAYIŞTAY GENEL KURULU İLKE KARARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu İlke Kararının amacı, Sayıştay Denetçilerinin sınıfları ile Sayıştay Uzman Denetçileri ve Savcılarının birinci sınıfa ayrılmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu İlke Kararı Sayıştay Denetçileri, Uzman Denetçileri ve Savcılar hakkında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu İlke Kararı 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 18 ve 63 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu İlke Kararında geçen;

- Denetçi: Sayıştay Uzman Denetçisi, Başdenetçi ve Denetçisini,
  - Kanun: 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununu,
  - Kurul: Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kurulunu,
  - Savcı: Sayıştay Savcısını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sayıştay Denetçilerinin Sınıfları

Sınıflar

MADDE 5 – (1) Sayıştay denetçiliği mesleği; üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmak üzere dört sınıfa ayrılır.

(2) Birinci sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren üç yıl süre ile başarılı görev yapmış ve birinci sınıfa ayrılma niteliklerini yitirmemiş Uzman Denetçiler birinci sınıf olurlar.

(3) Sayıştay denetçilerinin sınıf, derece ve görev unvanları bu İlke Kararına bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Dereceler, meslekte geçen hizmet süresi esas alınarak belirlenir.

Birinci sınıfa ayrılma niteliklerinin yitirilmesi

MADDE 6 – (1) Birinci sınıfa ayrılma niteliklerinin yitirilmemesi için,

a) Hükümlülük ve kovuşturma bakımından;

1) Mesleğin vakar ve şerefine dokunan veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmak,

2) Devlet memurluğundan çıkarılmayı veya kademe ilerlemesinin durdurulmasını gerektiren bir eylem nedeniyle kovuşturma altında bulunmamak,

b) Disiplin bakımından;

1) Kınama, aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarını aynı neviden olmasa bile birden fazla almamış olmak,

2) Devlet memurluğundan çıkarılmayı gerektiren bir eylem nedeniyle disiplin yönünden soruşturma altında bulunmamak,

gerekir.

(2) Yukarıda birinci fıkranın (b) bendinin (1) alt bendinde sayılan cezalardan sadece birinin alınması halinde bu cezaya neden olan fiilin niteliği göz önünde tutularak birinci sınıfa ayrılmanın yitirilip yitirilmediği Kurulca karara bağlanır.

Müktesep hak

MADDE 7 – (1) Kurulca birinci sınıf olmalarına karar verilen Uzman Denetçiler ve Savcılar için bu uygulama müktesep hak teşkil edeceğinden, koşulların sonradan kaybedilmiş olması nedeniyle geri alınamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birinci Sınıfa Ayrılma Şart ve Yöntemleri

Genel esaslar

MADDE 8 – (1) Sayıştay Uzman Denetçileri ile Sayıştay Savcılarının birinci sınıfa ayrılabilmeleri için,

- a) Birinci dereceye yükselmiş olmaları,
- b) Meslekte 10 yılını doldurmuş bulunmaları,
- c) Bilimsel güç ve yeteneği ile hizmet ve meslekteki başarısına göre aşağıda 10 uncu maddede yazılı yöntemle yapılacak değerlendirme sonucunda emsali arasında temayüz etmiş olmaları,
- d) Kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarını aynı neviden olmasa bile birden fazla almamış, mesleğin vakar ve şerefine dokunan fiilleri veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran davranışları sebebiyle veya görevle ilgili herhangi bir suçtan affa uğramış olsalar bile, hüküm giymemiş bulunmaları,

şarttır.

(2) Meslekleriyle ilgili lisansüstü öğrenim (master) yapmış olanlarla Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün yüksek lisans programını başarı ile bitirenler için dokuz, meslekleriyle ilgili öğrenim dallarında doktora yapanlar için sekiz yıllık meslek kıdemi, birinci sınıfa ayrılmada süre yönünden yeterli sayılır.

Kıdem ve süre yönünden değerlendirme

MADDE 9 – (1) Sayıştay Uzman Denetçileri ile Sayıştay Savcılarının birinci sınıfa ayrılmaları için gereken sürenin tespiti, bu maddede yazılı ilkeler dikkate alınarak Sayıştay Başkanlığınca yapılır.

(2) Birinci sınıfa ayrılmada dikkate alınacak sürenin başlangıcı, ilgilinin Denetçi olarak atandığı tarihtir.

(3) Sayıştay Başkanının izniyle kamu idarelerinde bir göreve atanmak üzere meslekten ayrılanların yeniden meslek mensupluğuna atanmaları halinde özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak üzere bunların kurum dışında görevli oldukları süre meslek kıdeminden sayılır.

(4) Özel kanunları gereğince, meslekten sayılacağı açıkça belirtilmiş olan görevlerde bulunanlar ile kadroları saklı tutulmak suretiyle başka kurumlarda görevlendirilenlerin bu hizmetleri meslek kıdeminden sayılır.

(5) Aylıksız izin hariç, kanuni izinler meslek kıdeminden sayılır.

(6) Meslekte iken işten el çektirilenlerden tekrar işe başlatılanlar, gözüaltına alınanlardan salıverilenler ve tutuklandıktan sonra beraat edenlerin bu suretle geçirdikleri süreler meslek kıdeminden sayılır.

(7) Meslekleriyle ilgili konularda master ve doktora öğrenimleri yapmak veya Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü'nün Kamu Yönetimi Uzmanlığı yüksek lisans programına katılmak üzere kurumundan izinli sayılanların izinli oldukları süre meslek kıdemine dahil edilir.

(8) Fiilen avukatlıkta geçen sürelerin üçte ikisi, avukatlık stajının üçte ikisi ve askerlik hizmetinde geçen sürenin yarısı meslek kıdeminden sayılır.

(9) Ancak birinci sınıfa ayrılabilmek için her halde meslekte fiilen üç terfi dönemi (6 yıl) çalışmak zorunludur.

(10) Sayıştay Denetçiliği görevinden, kurumla ilişkileri kesilmek suretiyle ayrıldıktan sonra yeniden mesleğe girenlerin yukarıdaki şartlar gerçekleşse dahi birinci sınıfa ayrılma incelemesine tabi tutulabilmeleri için göreve döndükten sonra Sayıştayda en az iki tam yıl çalışmış olmaları zorunludur.

(11) Sayıştay Savcılarının meslek kıdeminin başlangıcı bu göreve başladıkları tarihtir.

(12) 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 18 inci maddesinde sayılan öğrenim kurumlarından mezun olduktan sonra mali, iktisadi veya hukuki konularla ilgili kamu hizmetinde geçirilen çalışma sürelerinin üçte ikisi Sayıştay Savcılarının meslek kıdemine eklenir.

(13) Sayıştay Savcılarının birinci sınıfa ayrılabilmeleri için son iki yıllık hizmetlerinin fiilen Savcı olarak geçmiş olması şarttır.

(14) Sayıştay Savcılığından ayrıldıktan sonra yeniden bu göreve dönenlerin Sayıştay dışında geçirdikleri süre ile fiilen avukatlıkta, avukatlık stajında, askerlik hizmetinde, kanuni izinlerde, görevden uzaklaştırılma halinde, gözaltında ve tutuklulukta geçirdikleri süre ve meslekleriyle ilgili konularda master ve doktora öğrenimleri veya Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü'nün Kamu Yönetimi Uzmanlığı yüksek lisans programı nedeniyle verilen izin süresi, meslek mensupları için yukarıda belirlenmiş olan esaslara göre değerlendirilir.

(15) Ancak birinci sınıfa ayrılabilme için her halde Sayıştay'da fiilen çalışılan süre ile bu maddenin 14'üncü fıkrasına göre meslek kıdeminden sayılan sürenin toplamının, en az üç terfi dönemi (6 yıl) olması zorunludur.

(16) Sayıştay Savcılığından ayrıldıktan sonra yeniden bu göreve dönenlerin meslek kıdemleri bu maddede yazılı esaslara göre birinci sınıfa ayrılmaları için gerekli süreyi doldurmuş olsa dahi, birinci sınıfa ayrılma incelemesine tabi tutulabilmeleri için göreve döndükten sonra en az iki tam yıl çalışmış olmaları zorunludur.

Ehliyet ve temayüz yönünden değerlendirme

MADDE 10 – (1) Ehliyet ve temayüz bakımından:

a) Sayıştay Uzman Denetçilerinin meslek yaşamları boyunca aldıkları sicillerin not ortalamasının 160 puan veya daha fazla olması,

b) Değerlendirmeye tabi mesleki hizmet süresinin son 10 yılında yetersiz sicil sayısının ikiden fazla olmaması,

c) Son iki yılın sicilinin en az 2 nci derece olması,
gerekir.

(2) Ortalama puan hesabında ondalık kesirler nazara alınmaz.

(3) Sicil alınmadan meslekte geçirilmiş sayılan süreler puan hesabında dikkate alınmaz.

(4) 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 73 üncü maddesi ve özel kanunları gereğince, meslekten sayılacağı açıkça belirtilmiş olan görevlerde bulunanlar ile, kadroları saklı tutulmak suretiyle başka kurumlarda görevlendirilenlere bu kurumlarca verilen siciller, Sayıştay Meslek Mensuplarına Ait Sicil İç Yönetmeliğindeki hükümler dikkate alınarak değerlendirilir ve bu siciller, sözü edilen Yönetmelikte belirtilen sicil derecelerinden hangisine tekabül ediyorsa, puanlamada o sicil derecesinin tavan puanı esas alınır. Söz konusu kurumlarca verilen sicillerin “olumlu-olumsuz” şeklinde olması halinde, “olumlu” sicil için en yüksek yeterli sicil puanı, “olumsuz” sicil için en yüksek yetersiz sicil puanı esas alınır. Eğer bu siciller “çok iyi-iyi-orta-yetersiz” tarzında ise “çok iyi” sicil için birinci derece yeterli sicil tavan puanı, “iyi” sicil için ikinci derece yeterli sicil tavan puanı, “orta” sicil için üçüncü derece yeterli sicil tavan puanı ve “yetersiz” sicil için de yetersiz sicil tavan puanı esas alınır. Belirtilen şekildeki puan tespiti, birinci sınıfa ayırma işlemiyle görevli kurul tarafından yapılır.

(5) Bu şekilde bulunan ortalama puana meslekle ilgili doktora için 3, master (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Kamu Yönetimi Uzmanlığı yüksek lisans programı dahil) için 2, kamu personeli yabancı dil seviye tespit sınavında en az (C) derecede başarılı olunan her yabancı dil için 1, Sayıştay Meslek Mensuplarının Mesleki İnceleme ve Yayınları Hakkında Yapılacak Uygulamaya Ait İç Yönetmelik uyarınca incelenerek kabul edilmiş sadece kitap şeklindeki mesleki yayınlar için 1 puan eklenir.

(6) Hesaplanan ortalama puandan, varsa uyarma cezası için 1, kınama cezası için 4, diğer cezalar için 6 puan düşülür.

(7) Savcılarının birinci sınıfa ayrılmalarında, meslekte geçen ve geçmiş sayılan hizmetleri süresince aldıkları sicilleri ile Sayıştay Dairelerinin verecekleri verimlilik puanları esas alınır.

(8) Sayıştay denetçileri için uygulanan verimlilik puanı, Savcılar için de aynı esaslar çerçevesinde uygulanır. Ancak Savcılarının verimlilik puanı, ilgili buldukları daire Kurulu tarafından ve bir yıllık çalışmaları göz önünde tutularak verilir. İlgililer için düzenlenecek puan cetvellerinin birer nüshası, Başsavcılığa ve İnsan Kaynakları Birim Başkanlığına gönderilir.

(9) Savcılarının meslekte geçen ve geçmiş sayılan hizmetleri süresince aldıkları sicillerin yarısından fazlasının çok iyi veya iyi, verimlilik puanı ortalamasının 25 veya daha fazla olması; son iki yılın sicilinin çok iyi veya iyi, verimlilik puanının 30 veya daha fazla olması gerekir.

(10) Sayıştay denetçileri için ortalama puana eklenti yapılması veya ortalama puandan düşürülmesi öngörülen hususlar Savcılar hakkında da aynen uygulanır. Ancak bu suretle tespit edilen puanlar, Savcılarının verimlilik puanı ortalamasına eklenir veya bu ortalama puandan düşülür.

Disiplin ve hükümlülük bakımından

MADDE 11 – (1) Sayıştay Uzman Denetçileri ile Savcılarının 8 inci maddenin (d) bendinde yazılı disiplin cezalarını birden fazla almış bulunanlar veya mesleğin vakar ve şerefine dokunan fiilleri veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran davranışları sebebiyle veya görevle ilgili herhangi bir suçtan (affa uğramış olsalar bile) hüküm giymiş olanlar birinci sınıfa ayrılamazlar.

(2) Kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarından birini bir defa almış olup da haklarında aynı cezalardan birinin verilmesini gerektirebilecek davranışı nedeniyle disiplin kovuşturması açılmış bulunanlar ile mesleğin vakar ve şerefine dokunan fiilleri veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran davranışları sebebiyle ya da görevle ilgili herhangi bir suçtan haklarında dava açılmış bulunanların birinci sınıfa ayrılma incelemesi, soruşturma veya dava sonucuna kadar ertelenir. Soruşturma veya davanın ilgili lehine sonuçlanması üzerine ilgili birinci sınıfa ayrıldığı takdirde, birinci sınıfa ayırma işlemi, emsalinin ayrılış tarihinden geçerli olur.

İnceleme yöntemi

MADDE 12 – (1) Sayıştay Uzman Denetçileri ile Savcılarının bu İlke Kararına göre yapılacak hesaplamada meslekte birinci sınıfa ayrılmaları için gerekli süreyi doldurmuş ve birinci dereceye yükselmiş bulunanların sicil dosyaları ile varsa soruşturma ve kovuşturma dosyaları, bu şartların gerçekleştiği ay içerisinde Meslek Mensupları Yükseltme ve Disiplin Kuruluna intikal ettirilir. Birinci sınıfa ayırma işlemi yukarıdaki esaslara göre, bu Kurulun kararı ve Sayıştay Başkanının onayıyla yapılır.

(2) Birinci sınıfa ayrılamayan Uzman Denetçiler ile Savcılarının bu durumu Sayıştay Başkanı tarafından ilgililerine duyurulur.

(3) 10 uncu madde uyarınca yapılan değerlendirme sonucunda birinci sınıfa ayrılamayanların durumu bir yıl sonunda yeniden değerlendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 13 – (1) 12/1/1991 tarih ve 20753 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 3/12/1990 tarih ve 4679/1 sayılı Genel Kurul Kararı ile kabul edilen İlke Kararı yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu karar, 19/12/2010 tarihinden geçerli olmak üzere Resmî Gazete’de yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu İlke Kararını Sayıştay Başkanı yürütür.

(1) SAYILI CETVEL

Sınıf	Derece	Unvan
Üçüncü sınıf	7	Denetçi
	6	Denetçi
İkinci sınıf	5	Denetçi
	4	Başdenetçi
	3	Başdenetçi

	2	Başdenetçi
	1	Uzman Denetçi
Birinci sınıfa ayrılmış	1	Uzman Denetçi
Birinci sınıf	1	Uzman Denetçi

[R.G. 05 Ağustos 2011 – 28016]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Genelge

Başbakanlıktan:

Konu : Somali ve Açlık Tehlikesi Yaşayan Diğer
Afrika Ülkelerine Yardım Kampanyası

GENELGE
2011/9

Afrika kıtasının doğusunda yaşanan kuraklığın yol açtığı kıtlık, açlık ve susuzluk nedeniyle başta Somali olmak üzere tüm bölge halkı büyük bir insanlık dramı ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu bölgede yaşayan milyonlarca insanı etkileyen bu durum; salgın hastalıklara ve ölümlere neden olmakta, halk çaresiz bir şekilde hayatta kalma mücadelesi vermektedir.

Bu denli büyük bir felaketle ülkelerin kendi imkânlarıyla mücadele etmesinin güçlüğü ortadadır. Bu düşünceyle ve bir insanlık borcu olarak, insani yardım için vakit kaybetmeksizin ve süratle harekete geçme ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, yardımlaşma ve dayanışma duygusunun yoğun olarak yaşandığı mübarek Ramazan ayında, halkımızın da beklentileri doğrultusunda, Somali ve açlık tehlikesi yaşayan diğer Afrika ülkeleri için her türlü yardım ve desteği sağlayacaktır. Bu amaçla bir yardım kampanyası başlatılması uygun görülmüştür. Yardım kampanyasına ait banka hesap numaraları genelge ekinde belirtilmiştir.

Açlık ve kıtlık nedeniyle muhtaç ve mağdur durumda bulunan dost ve kardeş halklara yardım için Hükümetimizin çabalarına ilaveten, diğer pek çok özel inisiyatifin de yardım amaçlı katkıları devam etmektedir. Yardım kampanyası açılması kadar, ülke kaynakları kullanılarak toplanan bu yardımların, ihtiyaç sahiplerine yerinde ve zamanında ulaştırılması, etkin kullanımı ile ulusal ve uluslararası kamuoyuna gerektiği gibi duyurulması da önem taşımaktadır. Tüm bu çalışmaların başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için etkin bir işbirliği ve koordinasyona ihtiyaç duyulacağı açıktır.

Açılan yardım kampanyasının ulusal koordinasyonu, bu alandaki faaliyetleri yasal olarak yürütmekle görevli Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yerine getirilecektir.

Bu doğrultuda;

1. Valiliklerimiz, belediyelerimiz ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızca toplanan yardımlar ekte belirtilen hesap numaralarına aktarılacaktır.

2. Gerçek ve tüzel kişiler bu hesaplara doğrudan bağlı yapabileceklerdir.

3. Sivil toplum kuruluşlarımızdan istekli olanlar, topladıkları yardımı afetzedelere ulaştırmak üzere, şartlı veya şartsız bu hesaplara aktarabileceklerdir.

4. Tüm yardım toplama faaliyetleri, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılacaktır.

Afet acıları yaşamış olan halkımızın, ulusal ve yerel basınıımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın, kamu kurum ve kuruluşları ile her düzeydeki kamu görevlilerinin, meslek

odalarının ve birliklerin, bir insanlık görevi olan bu yardım kampanyasına gönüllü olarak her türlü desteği vereceklerine inancımız tamdır.

Bilgilerini ve gereğini önemle rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EK

SOMALİ VE AÇLIK TEHLİKESİ YAŞAYAN DİĞER AFRIKA ÜLKELERİ
YARDIM KAMPANYASI BANKA HESAP NUMARALARI

T.C.ZİRAAT BANKASI AŞAĞIAYRANCI ŞUBESİ

TL-Hesap No (IBAN) : TR94000100082055555555001
ABD Doları Hesap No (IBAN) : TR67000100082055555555002
EURO Hesap No (IBAN) : TR40000100082055555555003
Banka Swift Kod No : TCZBTR2A

T.VAKIFLAR BANKASI A.O. FİNANSMARKET ŞUBESİ

TL-Hesap No (IBAN) : TR800001500158007299038012
ABD Doları Hesap No (IBAN) : TR680001500158048012989557
EURO Hesap No (IBAN) : TR140001500158048012989559
Banka Swift Kod No : TVBATR2A

T.HALK BANKASI BAKANLIKLAR ŞUBESİ

TL-Hesap No (IBAN) : TR460001200940800005000014
ABD Doları Hesap No (IBAN) : TR590001200940800058000095
EURO Hesap No (IBAN) : TR320001200940800058000096
Banka Swift Kod No : TRHBTR2A

[R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İçişleri Bakanlığından:

**TİCARİ ARAÇLARDA REKLAM BULUNDURULMASI
HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı belediye ve mücavir alan sınırları içinde yük ve yolcu taşıyan ticari araçların iç ve dış kısımlarında reklam bulundurulmasına dair usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde umum servis aracı, personel servis aracı ile okul taşıtı hariç olmak üzere ticari amaçla yük ve yolcu taşımacılığı yapılan taksi, taksi dolmuş, minibüs, otobüs ve kamyonetler ile kiralık otomobil cinsi motorlu araçları ve bu araçlarla çekilen hafif römorkları kapsar.

(2) Belediye sınırları dâhilinde, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesine göre belediyelerce veya belediyelerin iştirak edeceği şirketlerce işletilen ya da kiralanmak yahut da imtiyazın devri suretiyle gerçek ve tüzel kişilerce işletilen otobüs ve toplu taşıma araçlarında bulunacak reklamlar; Belediye Kanunu, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve bu kanunlara bağlı mevzuat çerçevesinde tespit edilecek ilke ve esaslar dahilinde ilgili belediye tarafından belirlenir. Belediyelerce reklam giydirilecek otobüslerde, bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 26 ncı maddesine, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 ve 23 üncü maddelerine, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 ve 59 uncu maddelerine ve 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
  - b) İlgili belediye: 5216 sayılı Kanunun kapsamında bulunan alanlarda Büyükşehir Belediyesini, 5393 sayılı Kanunun kapsamında bulunan alanlarda ise, il, ilçe ve belde belediyelerini,
  - c) Reklam: Araçlarda bulundurulması izne tabi; yazı, işaret, resim, şekil, sembol, pano, ilan, flama, bayrak ve benzerleri ile sesli, ışıklı ve görüntülü donanımları kullanmak suretiyle bir malı, işi, kuruluşu veya hizmeti tanıtmaya faaliyetini,
  - ç) Reklam alan: Reklamcı tarafından hazırlanan veya yönetilen reklamı, aralarında yapacakları sözleşmeye istinaden ticari araç reklam izin belgesinde belirtilen süre içerisinde ticari aracında bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
  - d) Reklam kampanyası: Bir veya birden çok malı, işi, kuruluşu veya hizmeti tanıtmak amacıyla düzenlenen ve belli bir süre devam eden reklam faaliyetini,
  - e) Reklam veren: Ürettiği ya da pazarladığı malın veya hizmetin tanıtımını yaptırmak, satışını arttırmak veya imaj oluşturup güçlendirmek amacıyla hazırladığı, içinde firmasının veya mal-hizmet markasının yer aldığı reklamları ticari araçlara uygulamak isteyen gerçek veya tüzel kişiyi,
  - f) Reklamcı: 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş ve ilgili sicile kayıtlı ve sicilde faaliyet alanı reklam veya tanıtım olarak belirtilen, reklam ve ilanları, reklam verenin duyduğu ihtiyaç doğrultusunda hazırlayan veya reklam veren adına yayımlanmasına aracılık eden gerçek veya tüzel kişiliği,
  - g) Ticari araç reklam izin belgesi: Reklam bulundurulacak ticari araçlara ilgili belediye tarafından verilen belgeyi,
  - ğ) Ticari araç reklam yetki belgesi: Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş ve reklam veya tanıtım faaliyeti ile iştigal eden gerçek veya tüzel kişilere ilgili belediyelerce verilen belgeyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ticari Araç Reklam Yetki ve İzin Belgeleri, Kampanyalar

Teminat Şartları ile Denetimleri

Ticari araç reklam yetki belgesi alma mecburiyeti ile verilmesi ve kullanılmasına ait usul ve esaslar

MADDE 5 – (1) Ticari araçlara reklam uygulanabilmesi için ilgili belediyeden yetki belgesi alınması zorunludur.

(2) Ticari araç reklam yetki belgesi alabilmek için, ilgili odadan alınmış tasdikli sicil kayıt örneğinin ekleneceği dilekçe ile birlikte, 5216 sayılı Kanun kapsamında bulunan alanlarda Büyükşehir Belediyesine, 5393 sayılı Kanun kapsamında bulunan alanlarda ise, ilgili il, ilçe veya belde belediyesine müracaat edilir.

(3) Belediyeye yapılan müracaatlar yedi iş günü içerisinde sonuçlandırılarak, uygun bulunması halinde Ek-1'de yer alan ticari araç reklam yetki belgesi onaylanır ve reklamcıya teslim edilir.

(4) Yetki belgesi bir yıl süreyle geçerlidir.

(5) Yetki belgesi devredilemez ve kiralanamaz.

(6) Yetki belgesi alındığı belediye ve mücavir alan sınırları içinde yapılacak reklam faaliyetleri için geçerlidir.

Reklam kampanyasına ilişkin usul ve esaslar ile teminat şartları

MADDE 6 – (1) Reklam kampanyalarının süresi bir yılı geçemez. Kampanya süresi yetki belgesi süresini aşıyor ise, yetki belgesi süresinin uzatılması zorunludur.

(2) Tek kampanya içerisinde sadece bir mal veya hizmet koluna ait reklamlar yapılabilir.

(3) Bir mal veya hizmet koluna ait kampanya içerisinde değişik marka ve ürünlerinin değişik sürelerde reklamı yapılabilir.

(4) Araçlara reklam uygulanması ve uygulanan reklamların çıkartılarak araçların eski haline getirilmesi sırasında meydana gelebilecek zararların karşılanması amacıyla, ticari araç reklam izin belgesinin düzenlenmesi esnasında reklam kampanyasında kullanılacak her araç başına; taksi, taksi dolmuş, kiralık otomobil ve hafif römorklar için 1.500 Türk Lirası, minibüs ve kamyonetler için 3.000 Türk Lirası, otobüsler için ise 6.000 Türk Lirası tutarında banka teminat mektubunun ilgili belediyeye ibrazı zorunludur.

(5) Söz konusu teminat mektuplarının değerleri, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan ücret tutarının o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle hesaplanır. Her cins araç için ibrazı zorunlu teminat mektuplarının değerlerini artırmaya veya azaltmaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

(6) Herhangi bir il veya ilçeden alınmış banka teminat mektubu başka bir il veya ilçede de geçerli kabul edilir. Ancak, alınacak olan teminat mektubunda reklamın mahiyeti, süresi ve hangi belediye ve mücavir alanı sınırı içinde geçerli olacağının açıkça belirtilmesi zorunludur.

(7) Devam eden bir kampanya içerisinde reklamcı, araç artırımına gitmesi veya araç cinsini değiştirmesi halinde; her araç için gerekli teminat mektubunu ibraz etmek ve ticari araç reklam izin belgesi almak zorundadır.

Ticari araç reklam izin belgesinin verilmesi ve kullanılmasına ait usul ve esaslar

MADDE 7 – (1) Ticari araç reklam yetki belgesine sahip reklamcı ile ticari araçlarında reklam bulunduracak araç sahip veya işletenleri arasında;

a) Reklamcının ad ve unvanını,

b) Reklam verenin ad ve unvanını,

c) Reklam alanın ad ve unvanını,

ç) Reklamın süresini,

d) Reklamı yapılacak mal veya hizmet kolunu,

e) Reklamı yapılacak marka, ürün veya hizmeti,

f) Araç başına düşen reklam bedelini,

g) Reklam bulundurulacak aracın cinsini,

ğ) Reklam bulundurulacak aracın plaka numarasını,

h) Reklam yapılacak araç hafif römork ise çeken aracın plaka numarasını, içeren sözleşme yapılır.

(2) İzin belgesi almak için ilgili belediyeye yapılan müracaatlar yedi iş günü içerisinde sonuçlandırılarak, uygun bulunması halinde reklamın mahiyetine göre her araç için ayrı ayrı olmak üzere Ek-2'de yer alan ticari araç reklam izin belgesi onaylanarak reklamcıya teslim edilir.

Ticari araçlara reklam takılması ve bulundurulmasında uyulacak usul ve esaslar

MADDE 8 – (1) Araçların dış ve iç kısmına reklam takılmasında ve bulundurulmasında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır:

a) Reklam takılacak ve bulundurulacak araçların camlarına, tekerleklerine, ön ve arka kısımlarına reklam uygulanamaz.

b) Reklam takılacak ve bulundurulacak araçlara komple giydirme veya aracın rengini tamamen değiştirecek şekilde reklam uygulanamaz.

c) Reklamlarda kullanılacak pano, tabela ve benzerleri; aracın ışık donanımını, çalışma yerini ve şeklini, kapasite ve diğer niteliklerini belirleyen plaka, şekil, sembol ve yazı gibi bulundurulması zorunlu ayırım işaretlerini, yan kapılarda ve araç üzerinde bulunan plaka numaralarını kapatamaz. Araca reklam uygulandığında reklam renkleriyle aracın güzergâh ve plaka yazılarının aynı renkte olması halinde, yazı ve plakalar aynı ebatta yazılması şartı ile başka renklerde yazılabilir.

ç) Kullanılacak reklam tabelası, panosu veya benzerlerinin, araç karoserinden ayrı olarak, aracın genişliğini, yüksekliğini ve uzunluğunu aşacak şekilde bulundurulması ve kullanılması yasaktır. Ancak otomobil, taksi ve taksi dolmuşların tavanından itibaren bağlantı ayağı ve diğer montaj aparatları dahil yüksekliği 50 santimetreyi geçmeyecek, taksi ve taksi dolmuş levhasını kapatmayacak ve tavanda bulunan plaka numarasını örtmeyecek şekilde reklam panosu takılabilir. Reklam panosunun plaka numarasını örtmesi halinde, panonun üzerine veya araç tavanının diğer bölümüne aynı ebatta ve renkte plaka numarası yazılır.

d) Hafif römorklarda kullanılacak reklam tabelası, panosu veya benzerlerinin, hafif römorkun ve çeken aracın genişliğini, yüksekliğini ve uzunluğunu aşacak şekilde bulundurulması ve kullanılması yasaktır. Ancak, otomobil, taksi ve taksi dolmuşlarla çekilen hafif römorklarda kullanılacak reklam tabelası, panosu veya benzerlerinin yüksekliği, çeken aracın yüksekliğini 50 santimetreye kadar geçebilir.

e) Araçlarda bulundurulacak reklamlar; çevirmeli veya sabit tabela, pano, bant ve benzerlerinin kullanımı usulü ile yapılabileceği gibi, boyama ya da folyo kaplama şeklinde de yapılabilir.

f) Araçların dış kısmında yapılacak reklamlarda sesli veya görüntülü cihazlar, üç boyutlu objeler ile diğer sürücüler ve karayolunu kullananlar için tehlike yaratacak derecede yansıma yapan malzemeler kullanılamaz.

g) Araçlarda kullanılacak reklam tabelası, panosu veya benzerleri; düşecek, kayacak, dengeyi bozacak, karayoluna degecek, yoldaki bir şeye takılacak, gürültü çıkaracak ve sürücünün görüşünü engelleyecek şekilde olamaz.

ğ) Araç içerisine sürücünün göremeyeceği bir alana görüntülü reklam cihazları konulabilir.

h) Araç üzerinde bulundurulan reklamlar, silinme, zedelenme ve benzeri sebeplerle görüntü kirliliğine neden olacak şekilde bulundurulamaz.

ı) Reklam kampanyası bitiminde, araçların iç ve dış kısımlarındaki reklamlar beş iş günü içerisinde kaldırılır. Araç sahip veya işletenleri, kaldırılan reklamların araç üzerinde meydana getirdiği renk değişikliğini ve diğer değişiklikleri reklam süresinin bitiminden itibaren otuz gün içerisinde önceki haline getirmekle yükümlüdürler.

i) Tütün ve tütün mamulleri ile alkollü içkilerin tanıtılmasını amaçlayan reklamlar araçlarda bulundurulamaz.

j) Reklamlarda yer alacak yazı, resim, şekil, sembol ve benzeri işaretler ile araç içerisinde görüntülü cihazlarla yapılacak yayınlar, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, kanunlarına, Cumhuriyetin niteliklerine, Atatürk ilke ve inkılaplarına, dini, milli ve manevi değerlere, genel ahlaka, demokratik rejime, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 16 ncı maddesinde belirtilen esaslara ve Reklam Kurulu tarafından belirlenen ilkelere aykırı olamaz.

k) Reklam Kurulu Başkanlığınca hakkında durdurma cezası uygulanan ticari reklam ve ilanlara, ticari araçlar üzerinde hiçbir suretle yer verilemez.

Üzerinde reklam bulunan ticari araçların ve izin belgelerinin denetimi

MADDE 9 – (1) Ticari araç reklam izin belgelerinin araçlarda bulundurulması ve Karayolları Trafik Kanununun 6 ncı maddesinde belirtilen görevlilerin talebi halinde ibraz edilmesi zorunludur.

(2) Araçlarında, ticari araç reklam izin belgesi almaksızın reklam bulunduran, izin belgesinin süresi geçmiş olan veya izin belgesinde belirtilen şartları taşımayan reklamları bulunduran araç sahip ve sürücüleri hakkında Karayolları Trafik Kanununun 26 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yetki ve izin belgesinin basımı, kullanıma sunulması ve ücretlerinin belirlenmesi

MADDE 10 – (1) Ticari araç reklam yetki belgesi ve ticari araç reklam izin belgesinin basımı ve kullanıma sunulması Ek-1 ve Ek-2’de belirtilen örneklerine uygun olarak belediyeler tarafından gerçekleştirilir. Bu belgelerin verilmesinde belediyelerce alınacak ücretler, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 97 nci maddesine dayanılarak ilgili belediyesince belirlenir.

İstisnai hükümler

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında araca alınan reklamlardan dolayı araç, özel muayene ve tespit amacıyla muayene istasyonuna gönderilmez, araç üzerindeki reklam ve mahiyeti araç tescil belgesine işlenilmez.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 12 – (1) 28/2/1998 tarihli ve 23272 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticari Araçlarda Reklam Bulundurulması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçmiş dönem belgelerinin kullanımı

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce verilmiş olan, ticari araç reklam yetki belgeleri ile ticari araç reklam izin belgeleri süresi sonuna kadar geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

T.C.

EK-1

.....Belediye Başkanlığı

TİCARİ ARAÇ REKLAM YETKİ BELGESİ

REKLAMCININ

Adı Soyadı/ Unvanı

:

.....

:

.....

Adresi

:

.....

.....

Esnaf/Ticaret Sicil Numarası : .....
Telefon Numarası : .....
T.C. Kimlik No/Vergi Kimlik No : .....

YETKİ BELGESİNİN

Başlangıç tarihi : .....
Bitiş tarihi : .....
Numarası : .....

ONAYLAYANIN

Adı Soyadı : .....
Unvanı : .....
İmzası: : .....
Tarih: : .....
Mühür : .....

*Yetki belgesi alındığı belediye ve mücavir alan sınırları içinde yapılacak reklam faaliyetleri için geçerlidir.

*Yetki belgesi devredilemez ve kiralanamaz.

14.5 cm

T.C.		EK-2	
.....Belediye Başkanlığı			
TİCARİ ARAÇ REKLAM İZİN BELGESİ			
REKLAMCININ			
Adı Soyadı/ Unvanı	:	.....	
Adresi	:	.....	
Esnaf/Ticaret sicil numarası	:	.....	
Telefon Numarası	:	.....	
T.C Kimlik No/Vergi Kimlik No	:	.....	
Yetki belgesinin başlangıç tarihi	:	.....	
:	:	.....	

	Yetki belgesinin bitiş tarihi	:	.....
	:		
	Yetki belgesinin numarası	:	.....
	:		
	REKLAM ALANIN(Araç sahip veya işleteni)		
	Adı Soyadı/ Unvanı	:	.....
	Araç plaka numarası	:	.....
	Araç cinsi	:	.....
	Adresi	:	.....
		:	.....
	Telefon numarası	:	.....
		:	.....
	İZİN BELGESİNİN		
	Başlangıç tarihi	:	.....
	Bitiş tarihi	:	.....
	Numarası	:	.....
	YAPILACAK REKLAMIN		
	Mal veya hizmet kolunun adı	:	.....
	Marka, ürün veya hizmetin adı	:	.....
		:	.....
	ONAYLAYANIN		
	Adı Soyadı	:	.....
	Unvanı	:	.....
	İmzası:	:	.....
	Tarih:	:	.....
	Mühür	:	.....
	<i>* Bu belge yalnızca ait olduğu araç için geçerlidir.</i>		
	<i>* Bu belgenin araçlarda bulundurulması ve yetkililerin talebi halinde ibraz edilmesi zorunludur.</i>		
	14.5 cm		

[R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017]

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünden:
**TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ LİSANSÜSTÜ
ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 18/1/2001 tarihli ve 24291 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1 – Bu Yönetmeliğin amacı, kamu görevlilerinin kamu yönetimi ve yönetim bilimi alanında uzmanlaşmalarını sağlamak, kamu yönetiminin orta ve üst düzey yönetici ihtiyacını karşılamaya katkıda bulunmak ve kamu yönetimi alanına öğretim elemanları yetiştirilmesine yardım etmek üzere, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü tarafından yürütülen lisansüstü öğretim programlarını düzenlemektir.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 2 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lisansüstü öğretim, ikinci öğretim ve/veya yaz okulu biçiminde yapılabilir.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4 – Bu Yönetmelikte geçen;

Akademik Kurul: TODAİE Akademik Kurulunu,

Akademik Takvim: Lisansüstü eğitimlerde dönem, yaz okulu, yeterlik ve benzeri tarihleri içerecek şekilde Yürütme Kurulu tarafından belirlenen eğitim dönemini,

AKTS (ECTS): Avrupa Kredi Transfer Sistemini,

Anabilim Dalı Başkanı: TODAİE anabilim dalı başkanını,

Danışman: Enstitüde bir lisansüstü programına kayıtlı öğrencilere rehberlik etmek üzere Enstitü Yürütme Kurulu tarafından atanan öğretim üyesini,

Doktora Yeterlik Kurulu: Yeterlik sınavlarını düzenlemek ve yürütmek üzere Akademik Kurul tarafından önerilen ve Yürütme Kurulu tarafından uygun bulunan ve bir yıl için görev yapan beş öğretim üyesinden oluşan kurulu,

Dönem Projesi: Tezsiz yüksek lisans eğitimi sırasında araştırılan ve/veya incelenen bir konunun bilimsel bir araştırma raporu biçiminde sunulmuş şeklini,

Dönem: Güz ve bahar dönemlerinden oluşan, dönem sonu sınav günleri hariç, başlangıç ve bitiş tarihleri her akademik yıl için Yürütme Kurulu tarafından onaylanan eğitim süresini,

Enstitü: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünü,

Genel Müdürlük: TODAİE Genel Müdürlüğünü,

İkinci Tez Danışmanı: Tezli yüksek lisans ve doktora yapan öğrencinin tez veya uygulama konusunun özelliği gereği Yürütme Kurulunca atanan, Enstitüde ya da başka bir yükseköğretim kurumunda görevli bulunan öğretim üyesini,

Kredi Sistemi: Bir saat teorik ders veya iki saat uygulama karşılığı bir kredi olan ulusal kredi sistemini ya da AKTS’ye göre ders, uygulama ve diğer öğrenim etkinliklerinin kredilendirilmesini,

Öğrenci: Lisansüstü eğitim yapmak üzere Enstitüde kayıtlı olanları,

Öğretim ve Yetiştirme Şube Müdürü: TODAİE Öğretim ve Yetiştirme Şubesi Müdürünü,

Program Kurulu: TODAİE Program Kurulunu,

Tez Danışmanı: Enstitüde kayıtlı tezli yüksek lisans ve doktora öğrencilerine tez çalışmalarında rehberlik etmek üzere Yürütme Kurulu tarafından atanan öğretim üyesini,

Tez İzleme Kurulu: Doktora öğrencisinin tez önerisini değerlendirmek, tez çalışmalarına rehberlik etmek, yönlendirmek görevini üstlenen, biri tez danışmanı olmak üzere üç öğretim üyesinden oluşan kurulu,

Tez: Tezli yüksek lisans ve doktora eğitiminin amacına yönelik olarak hazırlanan bilimsel çalışmayı,

TODAİE: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünü,

Yaz Okulu: Güz ve bahar dönemleri dışında, dönem sonu sınav günleri hariç, başlangıç ve bitiş tarihleri her akademik yıl için Yürütme Kurulu tarafından onaylanan eğitim süresini,

Yönetim Kurulu: TODAİE Yönetim Kurulunu,

Yürütme Kurulu: TODAİE Yürütme Kurulunu,

ifade eder.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Akademik Kurulun görüşü, Yürütme Kurulunun önerisi ve Yönetim Kurulu kararıyla yabancı dilde öğretim programları ve dersler açılabilir.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Programların kontenjanları, Program Kurulunun görüşü ve Yürütme Kurulunun önerisi üzerine Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 9 – Sınav kurulu, açılacak her program için Akademik Kurulun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile belirlenen beş asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Sınav kurulu giriş sınavlarını yürütür. Yazılı sınavlar, gerektiğinde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi veya benzeri kurumlara yaptırılabilir.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ortaöğrenimini, lisans veya yüksek lisans öğrenimini Türkçe eğitim-öğretim yapan bir kurumda yapmış olan yabancı uyruklular Türkçe sınavdan muaf tutulur.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 11 – Programlara, lisans veya yüksek lisans öğreniminden sonra, belli bir konuda bilgisini artırmak isteyenler arasından, her dönem Program Kurulunun önerisi, Yürütme Kurulunun kararıyla belirlenen sayıda özel öğrenci kabul edilebilir. Özel öğrencilik başvurularında, ALES'ten yüksek lisans programları için başvurdukları programın puan türünde en az 55 puan; doktora programları için başvurdukları programın puan türünde en az 65 puan; Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında (KPDS) ya da eşdeğerliliği ilgili resmi kuruluşlarca kabul edilmiş uluslararası yabancı dil sınavlarında veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından bu amaçla yapılan sınavda, son iki yıl içinde, tam puan üzerinden en az 70 puan alma koşulu aranır. Özel öğrenci statüsündekiler en fazla iki dönem için kayıt yaptırabilirler ve her dönemde en fazla iki ders alabilirler. Özel öğrenciler, asıl öğrenciler gibi kayıt yaptırdukları derslerin tüm koşullarına ve gereklerine uymak zorundadırlar. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar öğrencilik haklarından yararlanamazlar. Özel öğrencilere, izledikleri dersleri ve aldıkları notları gösteren bir belge verilebilir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre asıl öğrencilik hakkını kazanan özel öğrencinin aldığı derslerin başarı notu ve kredileri geçerli sayılır.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 12 – Yönetim Kurulunca belirlenen kontenjan kadar giriş sınavını kazananlar ve yedek adaylar ilan edilir; sonuçlar ayrıca adaylara yazılı olarak bildirilir. Giriş sınavını kazananlar, kesin kayıtlarını ilan edilen süre içinde yaptırmak zorundadır. Kaydını süresi içinde yaptırmayan ve kayıt süresinin dolmasını izleyen on gün içinde mazeret bildirmeyen adayların yerine, başarı sırasına göre yedek adaylara duyuru yapılır.

Enstitü tarafından yapılan sınav sonuçlarına ilişkin maddi hata itirazları, sınav sonuçlarının ilan edildiği tarihten itibaren yedi gün içinde yapılabilir. İtirazlar Yürütme Kurulu tarafından incelenir ve on gün içinde karara bağlanır.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 13 – Programların yürütülmesinde ders vermek üzere Enstitü öğretim görevlileri veya öğretim üyeleri arasından; tez danışmanlığı yapmak üzere de Enstitü öğretim üyeleri arasından Yürütme Kurulu kararıyla görevlendirme yapılır. Başka bir yükseköğretim kurumundan ya da yükseköğretim kurumları dışından da uzmanlık gerektiren konularda görevlendirme yapılabilir.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 14 – Derslere devam zorunludur. Dönem içinde bir derse mazeretsiz olarak 6 saatten fazla devam etmeyen öğrenci dönem sonu sınavına giremez ve dersi tekrarlar. Devamsızlık nedeniyle üç dersten kalan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mazeret

MADDE 15 – Öğrencilerin mazeretinin geçerli olabilmesi için mazeretini belirten belgenin Yürütme Kurulu tarafından kabul edilmesi gerekir. Belgelendirilmesi koşuluyla görevlendirme, sağlık sorunu, doğal afet, anne, baba, eş, kardeş, çocuğunun ve eşinin anne, baba ve kardeşinin ölümü; evlilik, çocuk doğumu ve evlat edinme gibi durumlarda kamu görevlilerine yasal olarak tanınan süre kadar mazeretli sayılırlar.

Öğrenciler mazeretlerini, sağlık raporu alınması durumunda rapor süresinin dolduğu, diğer durumlarda olayın meydana geldiği tarihten başlayarak en geç on gün içinde bildirirler. Bu sürede bildirilmeyen mazeretler kabul edilmez. Mazereti Yürütme Kurulu tarafından kabul edilmiş olsa dahi, toplam mazeret süresi her bir ders için toplam ders saatinin %30'unu aştığı takdirde, öğrenci o dersten başarısız sayılır. Mazereti geçerli sayılan öğrenci devam edemediği dersi/dersleri açıldığı dönemde tekrarlar.

Dönem sonu sınavına geçerli sayılan mazereti nedeniyle giremeyen öğrenciler, uygun görülecek bir zamanda sınava alınır.”

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 16 – Öğrencilerin öğrencilik hakları, yüksek lisans süresi içinde en fazla iki dönem, doktora süresi içinde en fazla üç dönem saklı tutulabilir. Öğrencilerin kayıtları, aşağıdaki gerekçelerle ve belgelenmek koşulu ile dondurulabilir:

- a) En az iki aylık sağlık raporu alınması durumunda;
  - b) Öğrencinin, tecil veya sevk tehiri işleminin zorunlu nedenlerle yapılamaması durumunda, askerlik hizmetinin sonuna kadar;
  - c) Yurtdışında öğrenim görmek üzere veya öğrenimleri ile ilgili olarak görevlendirilmeleri durumunda;
  - ç) Kurumları tarafından yurtdışında görevlendirilmeleri durumunda;
  - d) Yasal ücretsiz doğum izni kullanıldığı durumda;
- dondurulabilir.

Kayıt dondurma süresi biten öğrenci, on gün içinde başvurarak, izleyen dönemde kaydını yeniler, aksi halde öğrencinin kaydı silinir.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 18 – Öğrenciler, dersler başlamadan önce, belirlenen takvim ve ilkelere göre ders kayıtlarını yaptırırlar.

Programlara kayıt yaptıran öğrencilerin ders seçimleri Yürütme Kurulu tarafından görevlendirilen danışmanlar tarafından yürütülür.

Geçerli sayılan bir mazereti olmaksızın ders kayıtlarını süresi içinde yaptırmayan öğrencilerin kayıtları silinir. Mazeretin kayıt süresinin bitiminden itibaren on gün içinde yazılı olarak bildirilmesi gerekir.”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19 – TODAİE ya da başka yükseköğretim kurumlarındaki programlardan yatay geçiş koşulları, muaf tutulacak ders sayısı ikiyi geçmemek üzere, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile belirlenir.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Öğretim ve Yetiştirme Şube Müdürlüğü tarafından yapılacak inceleme, bütün yanıtların değerlendirilip değerlendirilmediği, not toplamının doğruluğu ve duyuru listelerine doğru yazılıp yazılmadığı konuları ile sınırlıdır.”

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 21 – Giriş sınavlarında kopya çektiği saptanan adayların sınavları geçersiz sayılır. Lisansüstü ders sınavlarında kopya çektiği; ödev, proje ya da tezlerinde intihal yaptığı belirlenen öğrenciler başarısız sayılır. Bu öğrenciler hakkında tespit, ihbar ya da şikâyet üzerine ayrıca disiplin soruşturması açılır.”

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İkinci öğretimin hangi alanlarda ve ne zaman uygulanacağı, Akademik Kurulun görüşü alınarak Yürütme Kurulunca belirlenir.”

“Öğretim, güz ve bahar dönemlerinden oluşur. Yaz okulunda yüksek lisans dersleri açılabilir.”

MADDE 19 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (e) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“c) Dört yıllık lisans öğreniminden sonra en az dört yıl kamu kurum ve kuruluşlarında veya kamu kurum ve kuruluşları niteliğindeki meslek kuruluşlarında (askerlik dâhil) fiili olarak çalışmış olmak (Yabancı uyruklu öğrenciler için kamu kurum ve kuruluşlarında çalışma koşulu aranmaz),”

“e) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavından (ALES) başvurdukları programın puan türünde en az 55 puan almış olmak ve sözlü sınav yapıldığı durumda, ALES sınav sonuç belgesini en geç sözlü sınava kadar ibraz etmek,”

“f) Giriş sınavında başarılı olmak,”

“Yabancı dilde öğretim programlarına başvuracak adaylardan, birinci fıkranın (e) bendinde belirtilen belge istenmez. Bunlardan KPDS’den en az 80 puan karşılığına denk kabul edilen TOEFL, GRE, DELF, DALF, ZD, ZDfB ve ZMP gibi uluslararası geçerliliği bulunan belge istenir. İkinci öğretim programlarında ise birinci fıkranın (g) bendinde belirtilen koşul aranmaz.”

MADDE 20 – Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Giriş sınavı yazılı olarak yapılır. Sınavlarda adayın genel yeteneği, genel kültürü ve alan bilgisi ölçülür. Ancak, Akademik Kurulun önerisi, Yürütme Kurulunun kararı ve Yönetim Kurulunun onayı ile giriş sınavının yazılı ve sözlü olarak yapılmasına karar verilebilir. Giriş sınavında sözlü yapıldığı durumlarda, yazılı sınavda en yüksek puanı alan öğrenciden başlayarak, programlara kabul edilecek öğrenci sayısının iki katı kadar aday sözlü sınava çağrılır ve giriş sınav notu yazılı ve sözlü sınav notlarının aritmetik ortalaması alınarak belirlenir.”

“Başarı notunun hesaplanmasında; ALES puanına %50, lisans mezuniyet notuna %20, giriş sınav notuna %30 ağırlık verilir. Yabancı dil aranan durumlarda; ALES puanına %50, lisans mezuniyet notuna %10, yabancı dil sınavı sonucuna %20, giriş sınav sonucuna %20 ağırlık verilir. Yabancı uyruklulara yönelik yüksek lisans programlarında, lisans mezuniyet notuna %20, yabancı dil sınav sonucuna %40, giriş sınav sonucuna %40 ağırlık verilir.”

MADDE 21 – Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Öğrenciler, her dönem içinde derslerden en az bir kez ara sınavına girerler. Ara sınav, ilgili mevzuata göre hazırlanmış ödev ya da ödevlerin değerlendirilmesi biçiminde de yapılabilir.”

MADDE 22 – Aynı Yönetmeliğin 27 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Öğrencinin bir dersten başarılı sayılabilmesi için, o dersin dönem sonu sınavından aldığı notun ve başarı notunun, ayrı ayrı tam notun %70’inden aşağı olmaması gerekir.”

“Başarı notu, ara sınav notu ile dönem sonu sınav notunun aritmetik ortalamasıdır.”

MADDE 23 – Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 28** – Ara sınav ve dönem sonu sınavları, 100 tam not üzerinden değerlendirilir. Bir dersten başarılı sayılmak için, hem dönem sonu sınav notunun hem de ara sınav notu ile dönem sonu sınav notunun aritmetik ortalamasının en az 70 puan olması gerekir.

Notlar, öğrenci işlerine teslim edilip kesinleştikten sonra, aşağıdaki tabloda yer alan değerler dikkate alınarak harf notu haline çevrilebilir.

Puan   Dönem Ders Notu   Katsayı

90-100	AA	4.0
85-89	BA	3.5
80-84	BB	3.0
75-79	CB	2.5
70-74	CC	2.0
65-69	DC	1.5
60-64	DD	1.0
50-59	FD	0.5
49 ve aşağısı	FF	0

AKTS (ECTS) kullanılacak ise; Yürütme Kurulu tarafından belirlenecek çizelgeye göre notlandırma yapılır.

Derse devam yükümlülüklerini veya ders uygulamalarına ilişkin koşulları yerine getiremediği için sınava girme hakkını elde edemeyen öğrencilere DZ (Devamsız) notu verilir. DZ notu, not ortalaması hesabında FF notu işlemi görür.

Tez çalışmalarını başarı ile sürdürmekte olan öğrencilere Başarılı (BŞ), başarı ile sürdüremeyen öğrencilere Başarısız (BŞZ) notu verilir. Ayrıca, uzmanlık alan dersleri de başarılı (BŞ) ya da başarısız (BŞZ) olarak değerlendirilir.”

MADDE 24 – Aynı Yönetmeliğin 30 uncu maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Her ders saati bir kredidir. Öğrenci, dönemler arasında dengeli olmak üzere, toplam 27 krediden az olmamak koşuluyla en az 9 ders ve kredisiz bir seminer dersi ile yine kredisiz olan uzmanlık alanı dersini almak zorundadır. Öğrenciler, açılan seminer ve uzmanlık alanı dersi ile düzenlenen konferanslara katılmak zorundadır.”

“Öğrenci, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun onayı ile TODAİE’de açılmış diğer programlar ile diğer yükseköğretim kurumlarındaki programlardan bir dönemde en fazla iki ders alabilir.”

MADDE 25 – Aynı Yönetmeliğin 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 31** – Seminer dersine devam zorunludur. Seminer raporu, ilgili mevzuata uygun olarak yazılır. Seminer dersi, dönem sonunda başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilir.”

MADDE 26 – Aynı Yönetmeliğin 32 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kredilerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayan, ancak tezini dört dönemin sonuna kadar bitiremediği için tez sınavına giremeyen öğrenciye, tez danışmanının önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile en fazla iki dönem ek süre verilebilir.”

MADDE 27 – Aynı Yönetmeliğin 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 33** – Öğrenci, her dönemde aldığı derslerin en az üçünden, yaz okulunda ise en az birinden başarılı olmak zorundadır. Bu koşulu yerine getirmeyen öğrencinin kaydı silinir.”

MADDE 28 – Aynı Yönetmeliğin 34 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ders Tekrarı

MADDE 34 – Başarısız olunan zorunlu dersler, izleyen dönemlerde ya da yaz okulunda tekrar alınır. Ankara dışında görev yapan öğrenciler, tekrar almaları gereken derslerin, Program Kurulunun uygun görmesi koşuluyla, görev yaptıkları yerde bulunan bir üniversitenin, sosyal bilimler enstitüsü programından alabilir. Tekrar alınan zorunlu dersten başarısız olunması durumunda öğrencinin kaydı silinir.

Seçmeli derslerden başarısız olan öğrenci, aynı dersi tekrar alabileceği gibi seçmeli derslerden bir başkasını da başarısız olduğu dersin yerine alabilir. Tekrar edilen dersten başarısız olunması durumunda öğrencinin kaydı silinir. Ancak, izleyen dönemlerde ya da yaz okulu sonunda başarısız olunan ders sayısının bire inmesi durumunda, öğrencinin dönem sonu

sınav sonuçlarının duyurulduğu tarihten başlayarak on gün içinde yazılı başvurusu üzerine, Yürütme Kurulu dersin ikinci kez alınmasına ya da öğrencinin sınava alınmasına karar verebilir.”

MADDE 29 – Aynı Yönetmeliğin 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 35** – Program Kurulu, tezli yüksek lisans programı öğrencilerinin ikinci dönemin tamamlanmasından önce önerdikleri üç konuyu değerlendirerek Yürütme Kuruluna her öğrenci için bir tez danışmanı önerir. Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararıyla, her öğrenci için, ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapmak üzere, birinci dönem başlamadan önce bir öğretim üyesi görevlendirilir.

Tez konusunun niteliği gerektiriyorsa, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile ikinci bir tez danışmanı görevlendirilebilir.

Tez öğrencisi, üçüncü dönemin başından itibaren her dönem kayıt yaptırmak zorundadır.

Tez danışmanı, danışman olarak atanmasını izleyen aybaşından itibaren, danışmanı olduğu her öğrenci için, diğer akademik ve idari yükümlülük ve görevlendirmelerine ek olarak uzmanlık alanı dersi olarak, haftada üç saati geçmemek koşuluyla ve danışmanlık görevinin sona ermesine kadar, her dönem bir ders açabilir. Öğrenci, uzmanlık alanı dersinden üst üste iki kez ya da aralıklı olarak üç kez başarısız olduğu takdirde Enstitü ile ilişkisi kesilir.”

MADDE 30 – Aynı Yönetmeliğin 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 36** – Tezli programı seçen öğrenci ikinci dönemin tamamlanmasını izleyen bir ayın içinde tez önerisini danışmanına teslim eder. Tez önerisi kabul edilen öğrenci, tez çalışmaları ile ilgili olarak üç ayda bir ara raporu hazırlar ve danışmanına verir.

Hazırlanan ara raporlar, tez danışmanı tarafından başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilir ve en geç on gün içinde öğrenci işlerine teslim edilir. İkinci tez danışmanının görevlendirilmesi durumunda, ortak değerlendirme yapılır.

Tez çalışmaları ile ilgili ara raporların değerlendirilmesinde, üst üste iki ya da aralıklı olarak üç kez başarısız olan öğrencinin kaydı silinir.”

MADDE 31 – Aynı Yönetmeliğin 37 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tez, ilgili mevzuata uygun olarak yazılır ve çoğaltılır. Tezin, Türkçe programlarda Türkçe, yabancı dilde yapılan programlarda ise söz konusu yabancı dilde yazılması ve Türkçe ve İngilizce özetlerinin bulunması gerekir. Tez, programın tamamlanması için öngörülen tarihte, tez danışmanının onayını taşıyan bir dilekçe ekinde teslim edilir.”

“Yürütme Kurulu tarafından kabul edilmiş bir mazereti olmaksızın, süresinde tezini teslim etmeyen öğrencinin kaydı silinir.”

MADDE 32 – Aynı Yönetmeliğin 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 38** – Tez Kurulu, biri tez danışmanı olmak üzere ve en az biri başka bir anabilim dalından ya da başka bir yükseköğretim kurumundan seçilen, üç öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca, biri başka bir anabilim dalından ya da başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere iki yedek üye belirlenir. İkinci tez danışmanı kurul üyesi olamaz.

Tez kurulu üyeleri, tez danışmanının görüşü ve Program Kurulunun önerisi ile Yürütme Kurulu tarafından görevlendirilir.”

MADDE 33 – Aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 39** – Tez Kurulu üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten başlamak üzere en geç iki ay içinde toplanarak, öğrenciyi tez sınavına alır. Kurul üyelerinin tezle ilgili kişisel değerlendirme raporları, tez sınavı başlamadan önce, öğrencinin dosyasına konulmak üzere, teslim edilir.

Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru/yanıt bölümünden oluşur. Tez sınavı, değerlendirme hariç, izleyicilere açık yapılır.

Tez sınavının tamamlanmasından sonra, Kurul çoğunlukla kabul, ret ya da düzeltme kararı verir. Kurul, karar tutanağını tez sınavını izleyen üç gün içinde, öğrenci işlerine teslim eder.

Tezi reddedilen öğrencinin kaydı silinir. Tezine düzeltme kararı verilen öğrenci, düzeltme kararının kendisine bildirildiği tarihten başlayarak, en geç üç ay içinde istenen düzeltmeleri yapar ve tezini aynı kurul önünde yeniden savunur. Bu sınav sonunda da tezi kabul edilmeyen öğrencinin kaydı silinir.

Tezi kabul edilen öğrenci, ilgili mevzuata göre hazırlanmış tezinin üç adet basılı ve bir adet elektronik kopyasını en geç bir ay içinde öğrenci işlerine teslim eder.”

MADDE 34 – Aynı Yönetmeliğin 40 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 40** – Tezi kabul edilen ve diğer koşulları yerine getiren öğrenciye, Genel Müdür ile Öğretim ve Yetiştirme Şubesi Müdürünün imzasını taşıyan ve tezli programı tamamladığını belirten Yüksek Lisans Diploması verilir. Diplomaya, programın adı ve verilen unvan yazılır.”

MADDE 35 – Aynı Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Programın amacı, öğrenciye mesleki konularda bilimsel bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir.”

MADDE 36 – Aynı Yönetmeliğin 42 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Her ders saati bir kredidir. Öğrenci, dönemler arasında dengeli olmak üzere toplam 33 krediden az olmamak koşuluyla en az 11 adet ders ve kredisiz bir dönem projesi dersi alır.”

“Dersler; zorunlu, koşullu seçmeli ve seçmeli olmak üzere, her yıl Akademik Kurulun görüşü Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile kesinleşir.”

“Öğrenci, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun onayı ile TODAİE’de açılmış diğer programlar ile diğer yükseköğretim kurumlarındaki programlardan bir dönemde en çok iki ders alabilir.”

MADDE 37 – Aynı Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dönem projesi dersine devam zorunludur. Proje raporu, ilgili mevzuata uygun olarak yazılır. Proje dersi, dönem sonunda başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilir.”

“Proje raporunun bir örneği, projeyi yöneten öğretim üyesinin onayı ile birlikte Öğrenci İşleri Müdürlüğüne teslim edilir.”

MADDE 38 – Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 44** – Program üç dönemde tamamlanır.”

MADDE 39 – Aynı Yönetmeliğin 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 45** – Öğrencilerin devam ettikleri birinci ve ikinci dönemlerde en az üçer, üçüncü dönemde ise en az iki dersten başarılı olmaları gerekir. Bu koşulu yerine getirmeyen öğrencilerin kaydı silinir.”

MADDE 40 – Aynı Yönetmeliğin 46 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ders Tekrarı

MADDE 46 – Başarısız olunan zorunlu dersler, izleyen dönemlerde ya da yaz okulunda tekrarlanır. Ankara dışında görev yapan öğrenciler, tekrar aldıkları dersleri, Program Kurulunun uygun görmesi koşuluyla, görev yaptıkları yerde bulunan bir üniversitenin sosyal bilimler enstitüsü programından alabilir. Tekrarlanan zorunlu dersten başarısız olması durumunda öğrencinin kaydı silinir.

Seçmeli derslerden başarısız olan öğrenci, aynı dersi tekrar alabileceği gibi seçmeli derslerden bir başkasını da başarısız olduğu dersin yerine alabilir. Tekrarlanan dersten başarısız olunması durumunda öğrencinin kaydı silinir. Ancak, izleyen dönemlerde ya da yaz okulu sonunda başarısız olunan ders sayısının bire inmesi durumunda, öğrencinin dönem sonu sınav sonuçlarının duyurulduğu tarihten başlayarak on gün içinde yazılı başvurusu üzerine, Yürütme Kurulu dersin ikinci kez tekrarlanmasına ya da öğrencinin sınava alınmasına karar verebilir.”

MADDE 41 – Aynı Yönetmeliğin 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 47 – Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararıyla, her öğrenci için, ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde rehberlik etmek üzere, birinci dönem başlamadan önce bir öğretim üyesi görevlendirilir.”

MADDE 42 – Aynı Yönetmeliğin 48 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Derslerini ve dönem projesini başarı ile tamamlayan öğrenciler için Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile yeterlik sınavı yapılabilir. Yeterlik sınavı yapıldığı durumlarda, belirlenen sınav kurulu en geç iki ay içinde sözlü olarak yeterlik sınavını yapar.”

MADDE 43 – Aynı Yönetmeliğin 49 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Derslerini, dönem projesini ve yapıldığı takdirde yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenciye, Genel Müdür ile Öğretim ve Yetiştirme Şubesi Müdürünün imzasını taşıyan ve tezsiz programın tamamlandığını belirten Yüksek Lisans Diploması verilir.”

MADDE 44 – Aynı Yönetmeliğin 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 50 – Programın amacı, öğrenciye alanında bağımsız araştırma ve inceleme yapma, olay ve olguları bilimsel bir bakış açısı ile inceleyerek yorumlar geliştirme ve yeni sentezlere ulaşma yetenekleri kazandırmaktır.”

MADDE 45 – Aynı Yönetmeliğin 51 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Giriş Sınavına Kabul Koşulları

MADDE 51 – Programlara katılabilmek için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi zorunludur:

a) Yüksek lisans diploması almış olmak (yüksek lisans derecesinin yurtdışından alınmış olması durumunda denklik belgesi aranır).

b) Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında (KPDS), eşdeğerliliği ilgili resmi kuruluşlarca kabul edilmiş uluslararası yabancı dil sınavlarında veya ÖSYM tarafından bu amaçla yapılan sınavda, son iki yıl içinde, tam puan üzerinden en az 70 puan almış olmak gerekir. Gerektiğinde, yabancı dil sınavları, Akademik Kurulun önerisi üzerine Yürütme Kurulunun kararı ile TODAİE tarafından da yapılabilir. Hangi yabancı dillerin kabul edileceği, Akademik Kurulun önerisi üzerine Yürütme Kurulu tarafından belirlenir.

c) Yüksek lisans mezuniyet notunun; tezli yüksek lisans programından mezun olanlar için 100 tam puan üzerinden en az 75 puan (4 tam puan üzerinden yapılan değerlendirmelerde en az 2.5), tezsiz yüksek lisans programından mezun olanlar için 100 tam puan üzerinden en az 85 puan (4 tam puan üzerinden yapılan değerlendirmelerde en az 3.5) olduğunu belgelemek.

ç) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavından (ALES) başvurdukları programın puan türünde en az 65 puan almış olmak.”

MADDE 46 – Aynı Yönetmeliğin 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 52 – Adaylar, ilanda belirtilen süre içinde, istenen belgelerle birlikte Öğrenci İşleri Müdürlüğüne başvurur.

Giriş sınavı, yazılı ve sözlü olarak yapılır.

Doktora programlarına başvuru koşullarını yerine getiren adaylar, ilan edilen yer ve zamanda yazılı ve sözlü sınava alınır. Sınav kurulu, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararıyla görevlendirilen en az üç asıl, iki yedek üyeden oluşur.

Başarı notunun hesaplanmasında; 100 üzerinden tam nota dönüştürülen ALES puanının %50’si, yüksek lisans not ortalamasının %10’u, yabancı dil puanının %10’u ve giriş sınavında tam not üzerinden alınan notun %30’u alınarak hesaplanır. Sözlü sınava girmeyen veya sözlü sınav notu 70’in altında olan adaylar için genel başarı notu hesaplanmaz ve aday başarısız sayılır.

Adayların başvurdukları program içindeki sıralaması, sözlü jürisi tarafından genel başarı notuna göre yapılır. Sözlü jürisi, sıralaması yapılan adaylardan hangilerinin başarılı sayılacaklarına karar verir ve bu kararını bir tutanakla Genel Müdürlüğe bildirir. Söz konusu öğrencilerin başvurdukları programlara kesin kabulü, Yürütme Kurulu kararı ile olur.

52 nci maddenin altıncı fıkrasına göre, önce bilimsel hazırlık programına alınmaları koşuluyla doktora programlarına katılmaları uygun bulunan adayların bu durumu, sözlü jürisince hazırlanan tutanaklarda belirtilir. Bu adayların öğrencilik durumları, aynı maddeye göre yapılacak işlemlerden sonra kesinlik kazanır.

Yüksek lisans derecesini başvurduğu doktora programından farklı bir alanda almış olan adaylardan, diğer koşulları karşılamak şartıyla, doktora programından önce kendileri için uygun bulunacak bir bilimsel hazırlık programını tamamlamaları istenebilir. Bilimsel hazırlık programı, öğrencinin en fazla iki dönemde tamamlaması gereken yüksek lisans derslerinden oluşur. Öğrenci her dönemde en fazla iki ders alabilir. Bu dersler, doktora programına kayıt aşamasında Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile belirlenir ve öğrenciye bildirilir. Öğrenci, bilimsel hazırlık programı kapsamında öngörülen tüm dersleri iki dönem içinde ve her birinden 100 üzerinden en az 70 puan alarak tamamlamak zorundadır. Öğrenci, açılması durumunda yaz öğretimi kapsamında da bilimsel hazırlık dersleri alabilir. Bilimsel hazırlık programında başarılı olan öğrenci doktora derslerini almaya hak kazanır. Bilimsel hazırlık programında geçen süre, bu Yönetmelikte belirtilen doktora öğrenim süresine dahil edilmez. Bilimsel hazırlık programında alınan dersler, doktora genel başarı notunun hesaplanmasında dikkate alınmaz. Bilimsel hazırlık programını iki dönemde tamamlayamayan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.”

MADDE 47 – Aynı Yönetmeliğin 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 53** – Dersler; zorunlu, koşullu seçmeli ve seçmeli türden olmak üzere, her yıl Program Kurulunun önerisi, Akademik Kurulun görüşü ve Yürütme Kurulunun kararı ile kesinleşir.

Her ders saati bir kredidir. Öğrenci, dönemler arasında dengeli olmak üzere, en az yedi ders olmak üzere, toplam 21 kredilik ders ile kredisiz olan uzmanlık alanı dersini almak zorundadır.

Her dönemde bu derslerden biri, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararıyla, diğer yükseköğretim kurumlarından veya Enstitüde yürütülen diğer doktora programlarından seçilebilir. Dersler yaz okulunda da açılabilir.”

MADDE 48 – Aynı Yönetmeliğin 54 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Öğrenciler, doktora programı için gerekli kredili dersleri en fazla dört dönemde tamamlar. Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterli sınavında başarılı olan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını sekiz dönem sonuna kadar tamamlayamadığı için tez sınavına giremeyen öğrenciye, tez danışmanının önerisi ve Yürütme Kurulu kararıyla, tezini Tez İzleme Kurulu önünde savunabilmesi için en çok dört dönem ek süre verilebilir.”

MADDE 49 – Aynı Yönetmeliğin 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 55** – Öğrenciler, kayıt yaptırdıkları kredili derslerden her dönem içinde en az bir kez ara sınavına girerler ya da verilen bir ödevi yaparlar. Öğrenciler, dönem sonu sınavlarına girebilmek için ara sınavı ya da ödevden tam notun %75’ini almak zorundadır. Öğrenci, %75’in altında not aldığı dersten başarısız sayılır ve o dersi yineler. Ara sınav tarihleri, akademik takvime uygun olarak öğretim üyesi tarafından belirlenir ve duyurulur. Ara sınav ya da ödev notları, dönemin bitiminden en az bir hafta önce teslim edilir.”

MADDE 50 – Aynı Yönetmeliğin 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 56** – Bir dersten dönem sonu sınavına girmeye hak kazanan öğrenci, duyurulan tarihte dönem sonu sınavına alınır. Dönem sonu sınavı, ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanmış dönem ödevinin değerlendirilmesi biçiminde de olabilir.”

MADDE 51 – Aynı Yönetmeliğin 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 57 – Bir dersten başarılı sayılmak için, hem dönem sonu sınav notunun hem de ara sınav notu ile dönem sonu sınav notunun aritmetik ortalamasının en az 80 puan olması gerekir.

Ara ve dönem sonu sınavları ile ödevler, 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Notlar öğrenci işlerine teslim edilip kesinleştikten sonra, aşağıdaki tabloda yer alan değerler dikkate alınarak harf notu haline çevrilebilir.

<u>Puan</u>	<u>Dönem Ders Notu</u>	<u>Katsayı</u>
90-100	AA	4.0
85-89	BA	3.5
80-84	BB	3.0
75-79	CB	2.5
70-74	CC	2.0
65-69	DC	1.5
60-64	DD	1.0
50-59	FD	0.5
49 ve aşağısı	FF	0

AKTS (ECTS) kullanılacak ise; Yürütme Kurulu tarafından belirlenecek çizelgeye göre notlandırma yapılır.”

MADDE 52 – Aynı Yönetmeliğin 59 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ders Tekrarı

MADDE 59 – Başarısız olunan zorunlu dersler, izleyen dönemlerde ya da yaz okulunda tekrar alınır. Ankara dışında görev yapan öğrenciler, tekrar almaları gereken derslerin, Program Kurulunun uygun görmesi koşuluyla, görev yaptıkları yerde bulunan bir üniversitenin, sosyal bilimler enstitüsü programından alabilir. Tekrar edilen zorunlu dersten başarısız olunması durumunda öğrencinin kaydı silinir.

Seçmeli derslerden başarısız olan öğrenci, aynı dersi tekrar alabileceği gibi Program Kurulu tarafından uygun görülme koşulu ile seçmeli derslerden bir başkasını da başarısız olduğu dersin yerine alabilir. Tekrar edilen dersten başarısız olunması durumunda öğrencinin kaydı silinir.”

MADDE 53 – Aynı Yönetmeliğin 60 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 60 – Yeterlik sınavının amacı, öğrencinin programın temel konularındaki bilgisinin sınanmasıdır. Sınavlar, Ocak ve Haziran aylarında olmak üzere yılda iki kez yapılır.

Sınava girmek için 21 krediyi tamamlamış olmak gerekir.

Öğrencinin yeterlik sınavına alınması için, derslerini başarı ile tamamlamış olması gerekir. Öğrenci, en geç beşinci dönemin sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

Yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak yapılır. Öğrenci, yazılı sınavın yapıldığı tarihi izleyen en geç üç gün içinde sözlü sınava alınır. Yazılı ve sözlü sınav birlikte değerlendirilir. Doktora Yeterlik Kurulunun belirlediği sınav sonuçları, sözlü sınavın yapıldığı tarihi izleyen üç gün içinde öğrenciye duyurulur.

Doktora Yeterlik Kurulu; doktora yeterlik sınavını yapmak üzere, Akademik Kurulun önerdiği öğretim üyeleri arasından Yürütme Kurulu tarafından bir yıl için seçilen ve beş asıl ve iki yedek üyeden oluşur.

Yeterlik sınavı, Doktora Yeterlik Kurulu tarafından ya da bu Kurul tarafından önerilen ve Yürütme Kurulunca görevlendirilen Yeterlik Sınav Kurulunca yapılır. Yeterlik Sınav Kurulu, biri tez danışmanı ve en az biri başka yükseköğretim kurumundan olmak üzere, beş asıl ve iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik Sınav Kurulu, öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek, öğrencinin başarılı ya da başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir.

Yeterlik Sınav Kurulu, yeterlik sınavında başarılı olan bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, dördüncü dönemden sonra da fazladan ders/dersler almasını isteyebilir.

Fazladan alınacak dersi/dersleri altıncı dönemin sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin kaydı silinir.

Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, bir sonraki dönemde yeterlik sınavına tekrar alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin kaydı silinir. Mazereti Yürütme Kurulu tarafından kabul edilen öğrenciler, mazeretin ortadan kalktığı tarihten sonraki dönemde yeterlik sınavına alınır.”

MADDE 54 – Aynı Yönetmeliğin 61 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 55 – Aynı Yönetmeliğin 62 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tez Konusu ve Tez Danışmanlığı, Uzmanlık Alanı Dersi

MADDE 62 – Program Kurulu, öğrencinin görüşünü alarak ve öğretim üyelerinin danışmanlık yükünü de göz önüne bulundurarak en geç üçüncü dönem başına kadar, her öğrenci için bir tez danışmanı ve öğrenci ile danışmanın birlikte belirleyeceği tez konusunu Yürütme Kuruluna önerir.

Yürütme Kurulu, öğretim üyeleri arasından bir danışmanı görevlendirir. Tez konusunun niteliği gerektiriyorsa, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararıyla ikinci danışman görevlendirilebilir.

Öğrenci, tez danışmanının atanması sonrasında, her dönem kayıt yaptırır.

Tez danışmanı, danışman olarak atanmasını izleyen aydan itibaren, danışmanı olduğu her öğrenci için, diğer akademik ve idari yükümlülük ve görevlendirmelerine ek olarak uzmanlık alanı dersi olarak, haftada üç saati geçmemek koşuluyla ve danışmanlık görevinin sona ermesine kadar, her dönem bir ders açabilir. Öğrenci, uzmanlık alanı dersinden üst üste iki kez ya da aralıklı olarak üç kez başarısız olduğu takdirde Enstitü ile ilişkisi kesilir.”

MADDE 56 – Aynı Yönetmeliğin 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63 – Doktora çalışması sonucunda hazırlanacak tezin; bilime özgün katkıda bulunma, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden birini yerine getirmesi gerekir.

Tez, TODAİE ilgili mevzuata uygun olarak yazılır.

Tezin Türkçe yazılması ve Türkçe ve İngilizce özetlerinin bulunması gerekir.

TODAİE tez yazma hakkındaki ilgili mevzuata uygun olarak altı kopya olarak çoğaltılan tez, doktora programının tamamlanması için öngörülen tarihte tez danışmanının onayını taşıyan bir dilekçe ekinde öğrenci işlerine teslim edilir.

Yürütme Kurulunun kabul ettiği bir mazereti olmaksızın, süresinde tezini teslim etmeyen öğrencinin kaydı silinir.”

MADDE 57 – Aynı Yönetmeliğin 64 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 64 – Yeterlik sınavında başarılı olan her öğrenci için, yeterlik sınavını izleyen bir ay içinde Tez İzleme Kurulu oluşturulur.

Tez İzleme Kurulu, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun kararı ile biri öğrencinin tez danışmanı olmak üzere üç asıl ve iki yedek üyeden oluşur.

İkinci tez danışmanı, oy hakkı bulunmaksızın kurul toplantılarına katılabilir.

Tez İzleme Kurulunun kurulmasından sonraki dönemlerde, Program Kurulunun önerisi ve Yürütme Kurulunun onayı ile üyelerde değişiklik yapılabilir.”

MADDE 58 – Aynı Yönetmeliğin 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 65 – Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini, tez önerisi savunmasından en az on beş gün önce Tez İzleme Kurulu üyelerine dağıtır.

Tez İzleme Kurulu, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul ya da reddine oy çokluğuyla karar verir ve sonucu en geç üç gün içinde öğrenci işlerine bildirir.

Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu seçebilir. Bu durumda, yeni bir Tez İzleme Kurulu atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde; danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde yeniden

tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin kaydı silinir.

Tez İzleme Kurulu, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer kez olmak üzere, yılda iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce kurul üyelerine bir rapor sunar. Bu raporda, yapılan çalışmalar özetlenir ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması kurul tarafından başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilir. Kurul tarafından üst üste iki ya da aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin kaydı silinir.”

MADDE 59 – Aynı Yönetmeliğin 66 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 66** – Tezini teslim eden öğrencinin tez sınavını yapmak üzere, Doktora Tez Kurulu oluşturulur.

Kurul, beş asil ve iki yedek üyeden oluşur. Asıl üyelerin üçü, Tez İzleme Kurulunda yer alan asil üyelerdir. Diğer iki asil ve iki yedek üye, en az biri başka bir yükseköğretim kurumunun öğretim üyesi olmak üzere, Yürütme Kurulunca seçilir.”

MADDE 60 – Aynı Yönetmeliğin 67 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 67** – Doktora Tez Kurulu üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten başlayarak en geç üç ay içinde, öğrenciyi tez sınavına almak üzere toplanır. Kurul üyelerinin teze ilgili kişisel değerlendirme raporları, tez sınavı başlamadan önce, öğrenci dosyasına konulmak üzere Öğrenci İşleri Müdürlüğüne teslim edilir.

Tez sınavı sözlü olarak yapılır. Sınav, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru/yanıt bölümünden oluşur.

Tez sınavının tamamlanmasından sonra, Kurul, çoğunlukla kabul, ret ya da düzeltme kararı verir. Kurul, tez sınavını izleyen üç gün içinde, kararını bir tutanakla Öğrenci İşleri Müdürlüğüne bildirir.

Tezi reddedilen öğrencinin kaydı silinir. Tezine düzeltme kararı verilen öğrenci, düzeltme kararının kendisine bildirildiği tarihten başlayarak, en geç altı ay içinde istenen düzeltmeleri yapar ve aynı kurul önünde tezini yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi kabul edilmeyen öğrencinin kaydı silinir.

Tez sınavında başarılı olan öğrenci, ilgili mevzuata göre uygun olarak hazırlanmış doktora tezinin ciltlenmiş üç basılı kopyasını ve bir elektronik kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde Öğrenci İşleri Müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.”

MADDE 61 – Aynı Yönetmeliğin 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 68** – Tez sınavında başarılı olan ve diğer koşulları da yerine getiren öğrenci Doktora Diploması almaya hak kazanır.

Doktora Diplomasında, öğrencinin izlediği programın adı ve verilen unvan bulunur.”

MADDE 62 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 63 – Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürü yürütür.

[R.G. 07 Ağustos 2011 – 28018]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

GÜZEL ERDAGÖZ/Türkiye Davası*

Başvuru no: 37483/02

Strazburg
21 Ekim 2008

ÜÇÜNCÜ DAİRE

USUL

T.C. vatandaşı Güzel Erdagöz (başvuran) tarafından Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, 23 Ağustos 2002 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi - AİHS) 34. maddesi uyarınca yapılan 37483/02 numaralı başvuru sonucu bu dava görülmektedir.

Başvuran Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde İstanbul barosu avukatlarından A. Bingöl ve G. Kartal tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran 1930 doğumlu olup Kars'ta ikamet etmektedir ve çiftçilikle uğraşmaktadır.

Başvuranın adı nüfus kaydına 1933 yılında «Güzel» olarak kaydedilmiştir.

Başvuran adının Devletin bütün yasal kayıtlarında aynı şekilde yazılmamış olması nedeniyle çiftçilere verilen tarım destek kredisini alamamıştır. Başvurana göre yazılışı «Gözel» olan adı 1989 yılında tapu kaydında doğru yazılmış, ancak bu vesile ile adının nüfus kayıtlarına yanlış geçirildiğini anlamıştır.

Başvuran 17 Eylül 2001 tarihinde Susuz Asliye Hukuk Mahkemesi'nde (Mahkeme) isim tashihi talebiyle dava açmıştır. Başvuran nüfus kayıtlarında «Güzel» olarak yer aldığı tersine adının «Gözel» olduğunu ve yakın çevresinin kendisine «Gözel» diye hitap ettiğini öne sürmüştür. Başvuran adının ya yanlışlıkla ya da yetkililerin kendisine bildirmeden yaptığı bir değişiklikte «Güzel» olarak yazıldığını ifade etmiştir.

Başvuran bu talebini desteklemek üzere başvurulabilecek tanıkların isimlerini vermiş ve adının «Gözel» olarak kaydedildiği tapu kayıt sicilinin bir örneğini sunmuştur.

Mahkeme ilk olarak başvuranın jandarmaya tarafından aranan biri olup olmadığını araştırılmasını istemiştir. Böyle bir durumun olmadığı bilgisini edinen Mahkeme il milli eğitim müdürünü bilirkişi olarak tayin etmiştir.

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.
Bilirkişi 5 Ekim 2001 tarihli duruşma sırasında Türk Dil Kurumu'nun yayınladığı Türkçe sözlükte yer aldığı şekliyle «güzel» kelimesinin imlasının doğru olduğunu, «gözel» kelimesinin ise Türkçe sözlüklerde yer almayan fakat yöresel bir kullanım olduğunu belirtmiştir.

Aynı duruşmaya başvuran tarafından çağrılan ve aynı zamanda aile çevresi ve komşuları olan tanıklar başvuranı hep «Gözel» ismiyle tanıdıklarını beyan etmişlerdir.

Mahkemenin özellikle bilirkişi incelemesini dikkate alarak aynı gün verdiği kararda yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle başvuranın talebi reddedilmiştir.

Başvuran bu karara karşı 5 Aralık 2001 tarihinde temyize başvurmuştur. Temyiz talebinde başvuran yakın çevresi tarafından «Gözel» adıyla hitap edildiğinin tanıklarca da doğrulanmasına karşın talebinin reddedilmesinin yasalara ve uluslararası antlaşmalara aykırı olduğunu iddia etmiştir.

Yargıtay 1 Nisan 2002 tarihinde ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

Başvuran 16 Ağustos 2002 tarihinde Yargıtay'a giderek karar düzeltme başvurusunda bulunmuştur. Başvuran nüfus kaydına gerçek adı olan «Gözel» adıyla kaydedilmesinin AİHS'den kaynaklanan bir hakkı olduğunu, AİHS'nin de iç hukukta yasa değerinde olduğunu belirterek dosyasının yeniden incelenmesini istemiştir.

Yargıtay 14 Ekim 2002 tarihinde aldığı nihai bir kararla yasal herhangi bir düzenlemeye atıfta bulunmaksızın başvuranın bu talebini reddetmiş ve adigeçeni 10.120.000 TL. karar düzeltme red harcı ile 54.520.000 TL. (yaklaşık 35 Euro) para cezası ödemeye mahkum etmiştir.

Başvuran 4 Aralık 2002 tarihinde bu cezayı ödemiştir.

HUKUK

I. İHTİLAFIN KONUSUNUN VE OLAYLARIN OLUŞTURULMASI

AİHM öncelikle her iki tarafın görüşlerini incelemesinin ardından bu başvuruya neden olan olaylara ilişkin müteakip noktaları açıklığa kavuşturmalıdır.

Başvuran aslen Kürtçe olan adının İdare tarafından «türkçeleştirildiğinden» şikayetçi olmaktadır. Başvuran bu bağlamda olayların da kaynağını teşkil eden iki varsayımda bulunmaktadır. Birincisine göre «Gözel» olan ismi en baştan itibaren nüfus müdürlüğü kayıtlarına sehven «Güzel» olarak geçirilmiştir. İkinci varsayıma göre ise, ismi doğru kaydedilmiş, bilahare kendi hilafına değiştirilmiştir. Her halükarda, başvuran adının nüfus kayıtlarına geçirilmesindeki imla hatasından ancak 2001 yılında haberdar olmuş ve bu yazım hatasının düzeltilmesi için asliye hukuk mahkemesinde dava açmıştır.

Hükümet, başvuranın nüfus kaydına 1933 yılında «Güzel» adıyla kaydedildiğini ve bu kaydın herhangi bir değişikliğe uğramadığını ifade etmiş, nüfus kaydının bir örneğini sunmuştur.

AİHM başvuran tarafından öne sürülen iki varsayımın doğruluğunu teyit edecek her türlü delilin yokluğunda, olayın başlangıcının, tezini belgelerle destekleyen Hükümet'in sunduğu şekilde meydana geldiğine itibar etmektedir. AİHM, bu durumda başvuranın isminin değiştirildiğine ilişkin şikayetini kabul etmemektedir.

Başvuranın itiraz ettiği hatanın kaynağı ne olursa olsun AİHM, başvuranın isim tashihi talebiyle açmış olduğu davayı reddeden hukuk mahkemesi önündeki sürece dayanan olaylar üzerinde durulması gerektiğini kaydetmektedir.

AİHM başvuranın bir yanda hukuk mahkemesi tarafından talebinin haksız yere reddedildiğinden, diğer yanda açtığı davadan bir şey elde edemeyerek para cezası ödemeye mahkum edildiğinden şikayetçi olduğunu not etmektedir.

Hükümet başvuranın ödemesine hükmedilen para cezasının CMUK'un eski 442. maddesinde yer alan hükmünden ileri gelen karar düzeltme harcı olduğunu ifade etmektedir.

AİHM dava dosyasında başvuranın ödemesi gereken harç ile AİHS'nin 8. ve 14. maddeleri gereğince yapmış olduğu şikayetler arasında doğrudan bir bağ olduğunu gösterir herhangi bir unsurun yer almadığını not etmektedir. AİHM bu durumu olayların incelenmesi açısından göz önüne almayacaktır.

AİHM ortaya konulan olayların incelenmesinden başvuranın isim tashihi talebiyle açtığı ve talebinin reddi ile sonuçlanan hukuk davası üzerinde duracaktır.

II. AİHS'NİN 8. MADDESİYLE BAĞLANTILI OLARAK 14. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

AİHS'nin 8. maddesine göndermede bulunan başvuran adının nüfus kaydında yazıldığı şekline ilişkin isim tashihi başvurusundan sonuç alamadığından şikayetçi olmaktadır.

Başvuran Kürt kökenli olan isminin «türkçeleştirilmesi» çerçevesinde AİHS'nin 14. maddesi uyarınca dil, etnik köken ve kürt ulusal azınlığı aidiyetine dayalı bir ayrımcılığa maruz kaldığını öne sürmektedir.

A. Kabuledilebilirlik hakkında

Hükümet iç hukuk yollarının tüketilmemesi, AİHM'nin *ratione temporis* ve *ratione personae yetkisizliği* gibi üç bakımdan kabuledilemezlik itirazında bulunmaktadır.

1. İç hukuk yollarının tüketilmediği itirazı

Hükümet başvuranın adının nüfus kaydında değiştirildiği varsayımını ve yapılan bu işlem dolayısıyla ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasını ulusal merciler önünde dile getirmediğine itibar etmektedir. Hükümete göre başvuran iç hukuk yollarını tüketmiş sayılmamaktadır.

Başvuran adının Kürtçe kökenini ileri sürerek davasını savunamayacağını, çünkü o dönemde yürürlükte bulunan mevzuat gereğince Kürtçe isimlerin kullanılmasının yasak olduğunu ileri sürmektedir.

AİHM öncelikle incelediği ihtilafın ismin değiştirilmesine değil mahkeme sürecine ilişkin olduğunu tekrarlar.

Öte yandan, AİHM başvuranın yakın çevresi tarafından «Gözel» adı ile tanındığını belirttiğini, ayrıca Yargıtay önünde AİHS'ye atıfta bulunduğunu saptamaktadır.

AİHM nezdinde bu unsurlar başvuranın AİHS'nin 14. maddesiyle bağlantılı olarak 8. maddesinde yer alan haklarını en azından özü itibariyle dile getirdiği sonucuna varması açısından yeterli sayılmaktadır.

2. Ratione temporis bakımından yetkisizlik itirazı

Hükümet başvuranın adının 1933 yılında nüfus kayıtlarına kaydedilmesine dayalı olarak öne sürülen iddialarla ilgili AİHM'nin ratione temporis bakımından bu başvuruyu incelemeye yetkili olmadığına itibar etmektedir.

AİHM, bu başvuruyla ilgili inceleyeceği hususun, Yargıtay'ın 14 Ekim 2002 tarihli kararı ile sona eren mahkeme süreci ile sınırlı olduğunu belirlediğini hatırlatır. AİHM bu durumda *ratione temporis* yetkisi olduğunu vurgular.

3. Ratione personae bakımından yetkisizlik itirazı

Hükümet başvuranın adının kaydedildiği 1933 yılından bu yana yetkililer tarafından hiçbir surette değiştirilmediğini, herhangi bir müdahale olmadığını ifade etmektedir. Bu nedenle başvuran AİHS'nin 8. maddesinin ihlali nedeniyle mağdur olduğunu iddia edemez.

Yukarıda dile getirilen gerekçeler ışığında AİHM Hükümet tarafından yapılan itirazı reddetmektedir.

AİHM, ayrıca başka kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle başvuru kabuledilebilir niteliktedir.

B. Esasa dair

1. Tarafların görüşleri

a) Başvuran

Başvuran öncelikle adının Gözel olduğunu ve bu nedenle tapu kayıtlarına adını bu şekilde beyan ettiğini belirtmektedir. Başvuran otuzlu yıllarda doğumların evde gerçekleşmesi nedeniyle nüfus kayıt işlemlerinin gecikmeli olarak yapıldığını, yeni doğan bir çocuğun ismi kaydedilirken ailelerin sözlü beyanda bulduklarını ve kayıt işleminin belediye memuru tarafından gerçekleştirildiğini dile getirmektedir. Başvuran adının yazılışında imla hatası yapıldığını 2001 yılında fark ettiğini, bunun üzerine isim tashihi davası açtığını sözlerine eklemektedir. Başvuran ilgili mahkemenin bir ismin farklı kökenlerinin de olabileceği ihtimali üzerinde durmaksızın bu kelimenin yalnızca Türkçe imlasının doğru olup olmadığını dikkate alarak isim tashihi talebini reddettiğinin altını çizmektedir. Başvuran ayrıca bilirkişinin bu kelimenin kökeninin Kürtçe olduğunu dile getirmeksizin kelimenin yöresel kullanımını veya lehçesini tespit etmekle yetindiğini öne sürmektedir.

b) Hükümet

Hükümet bu iddialara karşı çıkmaktadır. Hükümet, başvuranın doğduktan üç yıl sonra 1933 yılında nüfus müdürlüğü kayıtlarına «Güzel Akanaraz» (adı ve soyadı) ile kaydedildiğini ifade etmektedir. Başvuran 1942 yılında evlendiğinde eşinin soyadını (Erdagöz) almış, fakat ismini Güzel olarak kullanmaya devam etmiştir. Hükümet nüfus kaydının bir örneğini sunmakta ve bu kayda göre başvuranın isminde herhangi bir değişikliğin yapılmadığını belirtmektedir.

Hükümet başvuranın AİHS'nin 8. ve 14. maddeleri ile güvence alınan hakların herhangi bir surette ihlaliyle mağduriyetinin bulunmadığını savunmaktadır.

Hükümet Boulgakov-Ukrayna kararının (no: 59894/00, 11 Eylül 2007) 43. maddesinde sözü edilen ilkeleri hatırlatır. Hükümet Mentzen-Letonya no: 71074/01 ve Lidija Kuhareca-Letonya no: 71557/01, 7 Aralık 2004 kararlarına atıfta bulunarak başvuranın haklarına yönelik herhangi bir ihlalin söz konusu olmadığını vurgulamaktadır.

2. AİHM'nin değerlendirmesi

Mevcut başvurunun AİHS'nin 8. maddesi alanına girdiği konusunda taraflar arasında bir ihtilaf yoktur. AİHM de aynı fikirdedir. AİHM bunun yanı sıra Mahkemenin daha önce de birçok kez gerçek kişilerin ad ve soyadlarına ilişkin itirazlarını 8. maddenin «özel hayat» olduğu gibi «aile hayatı» açılarından da uygulama alanına girdiğini kabul ettiğini hatırlatır (Bkz. *Burghartz-İsviçre kararı* 22 Şubat 1994, *Stjerna-Finlandiya*, kararı 25 Kasım 1994, *Guillot-Fransa kararı* 24 Ekim 1996, *Szokoloczy-Syllaba ve Palffy de Erdoed Szokoloczy-Syllaba-İsviçre kararı* n° 41843/98, 29 Haziran 1999; *Bijleveld-Hollanda kararı*, n° 42973/98, 27 Nisan 2000; *Taieb dite Halimi-Fransa kararı*, n° 50614/99, 20 Mart 2001 ; *G.M.B. et K.M. –İsviçre kararı*, n° 36797/97, 27 Eylül 2001 ; *Šiškina ve Šiškins –Letonya kararı*, n° 59727/00, 8 Kasım 2001, *Petersen-Almanya kararı*, n° 31178/96, 6 Aralık 2001, *Johansson-Finlandiya kararı*, n° 10163/02, AİHM 2007-... ; *Boulgakov- Ukrayna*, n° 59894/00, 11 Eylül 2007). Bu durumda başvurunun konusu AİHS'nin 8. maddesinin uygulanma alanına girmektedir.

b) Davanın pozitif yükümlülük veya müdahale içerip içermediği hakkında

AİHM öncelikle mevcut başvurunun bir nüfus memurunun ebeveynlerin çocukları için seçmiş olduğu ismi vermeyi reddetmesi (Bkz. *Guillot-Fransa kararı*, 24 Ekim 1996) veya yabancı dildeki bir soyadının fonetik olarak yazılmasına (ör. Mentzen-Letonya 71074/01) ilişkin daha önce ele aldığı başvurulardan farklılık gösterdiğini not etmektedir.

AİHM'ye göre ihtilaf konusu başvuranın isim tashihi talebine ilişkindir. Başvuranın isminin imlâsına ilişkin talebi, bunun ismin telaffuzunun yöresel bir kullanım olduğu ve Türkçe sözlükte yer almadığı gerekçesiyle hukuk mahkemelerince reddedilmesine dayandığına itibar etmektedir.

Türk yetkililerin başvurana adının yazılış şeklini değiştirmesine izin vermemesi, AİHM açısından, kişinin soyadının veya ismin değiştirilmesine zorlanmasından farklı olarak illa ki başvuranın özel hayatına müdahale olarak değerlendirilmez. AİHM'nin daha önce müteaddit defa dile getirdiği üzere, 8. maddenin asıl amacı güvence altına alınan hakkın kullanılmasında kamu erklerinin keyfi müdahalelerine karşı bireyi korumak ise de, buna ek olarak özel hayatın korunmasına saygı gösterilmesini sağlayacak pozitif yükümlölükler de getirebilmektedir.

AİHS'nin 8. maddesi bağlamında Devletin pozitif ve negatif yükümlölükleri arasındaki sınırı kesin olarak tanımlamak mümkün değildir. Her halükarda uygulanabilecek ilkeler birbirine benzemektedir. Her iki halde de bir bütün olarak bireyin ve toplumun çekişen menfaatleri arasında adil bir dengenin gözetilmesi gerekir (Bkz. örneğin *mutatis mutandis* Stjerna-Finlandiya kararı, 25 Kasım 1994, sözü edilen Johansson kararı).

c) 8. madde ile bağdaşıp bağdaşmadığı hakkında

AİHM incelenen alan itibariyle taraf devletlerin geniş bir takdir yetkisi bulunduğunu hatırlatır. AİHM görevinin Türkiye'de isim değişikliği işlemlerinde uygulanan düzenlemenin daha elverişli hale getirilmesi için atacakları siyasi adımda Türk yetkililerin görevini üstlenmek değil, fakat yetkililerin bu yetkilerini kullanarak almış oldukları kararların AİHS açısından uygun olup olmadığını değerlendirmek olduğunu ifade eder (Bkz. sözü edilen Stjerna kararı ve diğerleri arasında Hokkanen-Finlandiya kararı 23 Eylül 1994 ve *mutatis mutandis* Handyside-Birleşik Krallık kararı, 7 Aralık 1976).

Bahse konu bu görev *in abstracto* olarak yasayı ve Türk yetkililerinin uygulamalarını denetlemek olmayıp, Bayan Erdağöz'e yapılan işlemlerin AİHS'nin ihlaline yol açıp açmadığının saptanmasına dayanmaktadır (Bkz. Olsson-İsveç kararı (no1) 24 Mart 1998, sözü edilen Johansson kararı).

Bir kişiyi ismini değiştirmeye iten ciddi nedenler olabileceğini göz önünde bulunduran AİHM, nüfusun eksiksiz olarak kaydedilmesi, kişisel kimlik saptaması ve/veya belli bir ismi taşıyanların belli bir aile ile bağlantılarının kurulabilmesi gibi kamu yararının gerekleri uyarınca isim değiştirme imkanına yasal sınırlamalar getirilebileceğini tekrarlar.

AİHM, özel ve aile hayatına saygı hakkına getirilen kısıtlamanın "gerekli olup olmadığını" değerlendirmek için bilhassa yetkililer tarafından sunulan ve ulusal mahkemeler tarafından başvuruyu reddetmek için dayanılan gerekçeyi esas alacaktır. (Bkz. *mutatis mutandis* Ulusoy vd.-Türkiye kararı, no: 34797/03, 3 Mayıs 2007, Daroczy-Macaristan kararı no: 44378/05, 1 Temmuz 2008).

AİHM bu başvuruda, ulusal mahkemelerin ne yasal bir hükme, ne başvuran tarafından ileri sürülen meşru çıkar ile ihtilaf içinde olan özel veya kamu yararına atıfta bulunduğunu not etmektedir.

AİHM, ulusal mahkemelerin başvuranın talebini reddetme gerekçelerinin esasen bu ismin Türkçe sözlükte bulunmaması olduğunu, başvuran tarafından dile getirilen diğer unsurların ve AİHS'nin 8. maddesi kapsamında yer alan menfaatlerin dikkate alınmadığını saptamaktadır.

AİHM ayrıca mahkemenin karar gerekçesinin açık bir mevzuat uygulamasına dayanmadığını not eder. AİHM bu bağlamda, 1587 sayılı Kanun'un 16. maddesinin lafzını Türkçe sözlükte yer almayan adların kaydedilmesine ilişkin genel bir yasak olarak yorumlamakta güçlük çekmektedir. Zaten böyle bir yasaklama sadece AİHS'nin 8. maddesi ile değil, aynı zamanda Türk adlarının çok çeşitli dilsel kökenleri olduğu gerçeği ile de bağdaşmaz.

AİHM mevcut başvurunun da ortaya koyduğu üzere, Türk Hukuku'nda isim tashihi taleplerine ilişkin kısıtlamalar konusunda yetkili makamların takdir yetkisinin genişliğinin ve uygulama esaslarının yeterince açıklıkla ifade edilmediğini ve Hükümetin bu tür kısıtlamaların uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek suistimallere karşı uygun koruma sağlayan hiçbir tedbirden bahsetmediğini not etmektedir. (Bkz. mutatis mutandis, sözü edilen Ulusoy vd. kararı, Birleşik İllinden Makedonya Derneği-Bulgaristan kararı, no: 29221/95 ve 29225/95).

Yukarıda belirtilen gerekçeler ışığında AİHM, ulusal mahkemelerin, başvuranın talebine yönelik, açıkça belirlenmiş bir mevzuata dayanmayan ve yeterli ve uygun hiçbir gerekçesi olmayan red kararının «demokratik bir toplum için gereklilik» arz etmediği sonucuna varmaktadır.

Bu nedenle AİHS'nin 8. maddesi ihlal edilmiştir.

AİHS'nin 8. maddesine ilişkin yapılan tespit ışığında AİHM, 14. maddenin ihlal edilip edilmediğini ayrıca incelemeyi gerekli görmemektedir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASINA İLİŞKİN

A. Tazminat

Başvuran uğradığı zararın karşılanması için 100.000 Euro maddi tazminat, 100.000 Euro manevi tazminat talep etmektedir. Başvuran ayrıca şikayetçi olduğu ihlalin de sonlanmasını talep etmektedir.

Başvuran öne sürdüğü maddi tazminat talebi ile ilgili çiftçilere sübvansiyon verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu kararnamesininin eklerini ve kendisinin çok sayıda tarım arazisinin sahibi olduğunu gösterir kayıtları sunmaktadır.

Hükümet bu taleplerin dayanaksız ve aşırı olduğunu savunmaktadır.

AİHM başvuranın maddi tazminat dayanağı olarak öne sürdüğü tarım sübvansiyonlarına ilişkin sürecin sonucu hakkında spekülasyonda bulunamayacağını belirtmekte ve bu talebi reddetmektedir.

AİHM buna karşın, başvuranın AİHS'nin ihlalini teşkil eden olaylar nedeniyle manevi zarara uğradığına itibar ederek ilgili unsurların tamamı ışığında ve hakkaniyete uygun olarak başvurana 2.000 Euro ödenmesini kararlaştırmaktadır.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran iç hukukta ve AİHM önünde yapmış olduğu yargılama masraf ve giderleri için 20.000 Euro talep etmektedir. Başvuran bu talebini destekler mahiyette 105 YTL tutarındaki tercüme masrafını gösterir fatura ile İstanbul barosunun avukatlık ücret tarifelerini sunmaktadır.

Hükümet bu taleplerin dayanaksız ve aşırı olduğunu belirtmektedir.

AİHM'nin yerleşik içtihadına göre bir başvuran gerçekliğini, gerekliliğini kanıtladığı makul miktarlardaki yargı giderlerini elde edebilir. AİHM sunulan belgeler ve sözü edilen kıstaslar ışığında başvurana yargı giderleri başlığı altında toplam 1.000 Euro ödenmesine karar vermektedir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun *kabuledilebilir* olduğuna;
2. AİHS'nin 8. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 14. maddesi hakkındaki şikayetin ayrıca incelenmesine *gerek olmadığına*;
4. a) AİHS'nin 44 / 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, miktara yansıtılabilecek her türlü vergi ve masraflarla birlikte, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvurana manevi tazminat için 2.000 (iki bin) Euro ve yargı giderleri ve masrafları için 1.000 (bin) Euro *ödenmesine*;
- b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapıldığı tarihe kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
5. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 21 Ekim 2008 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

 [İçindekilere dön](#)

BEKER/Türkiye Davası*

Başvuru No: 27866/03

Strazburg

24 Mart 2009

İKİNCİ DAİRE

USUL

Davanın nedeni, T.C. vatandaşları Fadik Beker, Özgür Beker, Aytekin Beker ve Sibel Beker'in (başvuranlar) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne, 27 Mayıs 2003 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Sözleşme'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca, Türkiye aleyhine yaptıkları 27866/03 sayılı başvuru.

Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde Elazığ Barosu avukatlarından Mesut Gündoğdu ve Ali Cemal Zülfikar tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

Başvuranlar, sırasıyla 1955, 1976, 1979 ve 1983 doğumlu olup Ankara'da ikamet etmektedirler. Birinci başvuran, 1977 doğumlu olan ve Tunceli Jandarma Komando Özel Harekat Tabur Komutanlığı'nda görev yapan Uzman Onbaşı Mustafa Beker'in annesi, diğer üç başvuran ise kardeşleridir.

Dava olayları, taraflarca sunulduğu ve belgelendirildiği üzere şöyle özetlenebilir.

8 Mart 2001 tarihinde 09.20 sularında, Mustafa Beker'in görev yapmakta olduğu askeri kışladaki koşu sırasında kendini başından vurmak suretiyle intihar ettiği iddia edilmektedir. Olay yerine gelen astsubay, hemen Beker'in nabzını ölçmüş ve hala hayatta olduğunu fark etmiştir. Beker, 09.30'da ambulansla revire götürülmüştür.

Aynı gün, bir üsteğmen ("muhakkik") koşu sırasında inceleme yapmış, olay yerinin krokisini çizmiş, Mustafa Beker'in birkaç askerlik arkadaşını sorgulamış ve sözkonusu şahısların ifadelerini kaydetmiştir.

Mustafa Beker'in düştüğü yerden biraz uzakta bir tabanca bulunmuş, ancak tam mesafe krokide belirtilmemiştir. Tabancanın horozu çekilmiş, iki el ateş edilmiş, üçüncüde ise başarılı olunamamıştır. Ayrıca, iki kullanılmış mermi kovani ve – bir tanesi deforme olmuş-

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

iki mermi bulunmuştur. Tabancanın Mustafa Beker'in askerlik arkadaşlarından olan ve tabancayı hemen koşu dışında bulunan dolaba bırakan Uzman Çavuş T.Y.'ye ait olduğu

tespit edilmiştir. Muhakkikin hazırladığı belgeye göre, Mustafa Beker, tabancayı, dolaptaki kilidi bir çubukla parçalayarak ele geçirmiştir.

Uzman Çavuş M.A., muhakkik tarafından yapılan sorgusunda, Mustafa Beker'in önceki gece kendisinde (M.A.'nın evinde) kaldığını belirtmiştir. M.A.'nın ifadesine göre, Mustafa Beker sarhoş olmuştu ve tedirgin bir haldeydi. M.A., Mustafa Beker'in durumundan dolayı endişeye kapılarak tabancasını almış ve kendi evinde saklamıştır. Sabah uyandığında ise Mustafa Beker çoktan evden ayrılmıştır ve tabancası da orada kalmıştır. Daha sonra, Mustafa Beker'i bir restoranda içer halde bulmuştur. Bunun akabinde kışlaya gitmişlerdir. Mustafa Beker Uzman Çavuş T.Y.'ye dolabının anahtarını istemiş ancak olumsuz cevap almıştır. Bunun ardından M.A., oradan uzaklaşmaya başlamış fakat silah sesi duyduktan sonra geri dönmüş ve Mustafa Beker'i yerde, ayaklarının yanında bir tabancayla bulmuştur.

Uzman Çavuş T.Y., askeri savcı tarafından sorgulandığında, M.A'yı ve Mustafa Beker'i koridorda gördüğünü ve Mustafa Beker'in dolabının anahtarını istediğini teyit etmiştir. T.Y. Mustafa Beker'e anahtarın üstünde olmadığını söylemiştir. Daha sonra kışla içerisinde işinin başına dönmek üzere ayrılmıştır. Tabancasını dolabında bırakmıştır.

Uzman Çavuş M.K., muhakkike, 09.10 ila 09.15 arasında koridorda dolabının önünde üzerini değiştirirken, Mustafa Beker'in yaklaştığını ve T.Y.'nin dolabının nerede olduğunu sorduğunu ifade etmiştir. Daha sonra M.K., Mustafa Beker'in dolabının yakınlarından geldiğini düşündüğü bazı sesler duymuştur. 20 – 30 saniye sonra bir koğuştan gelen iki el silah sesi duymuştur. Koğuşa girdiğinde Mustafa Beker'i başı kanar ve yerde yatar halde görmüştür.

Muhakkik ve daha sonra da askeri savcı tarafından sorgulanan dört uzman çavuş, Mustafa Beker'in 09.15'te koğuşa girerek, kendilerine kalkıp işe başlamalarını söylediğinde, ranzalarında olduklarını ifade etmişlerdir. Nöbetleri saat 11.00'de başlayacağından dolayı Mustafa Beker'e kalkmak için daha çok erken olduğunu söylemişlerdir. Daha sonra Mustafa Beker koğuştan terk etmiş ve koğuştakiler dolapların bulunduğu yerden gelen bazı sesler duymuşlardır. Mustafa Beker, elinde bir tabancayla tekrar koğuşa girmiştir. Bunun ardından da, birbiri ardına iki el silah sesi duymadan önce, tabancanın horozunu kaldırdığını duymuşlardır. Bir uzman çavuş haricinde hiçbiri Mustafa Beker'in kendisini vurduğunu görmemiştir. Uzman çavuşlardan hiçbiri Mustafa Beker'in, silah sesinden önce biriyle konuştuğunu ya da tartıştığını veya olay yerinden kaçan herhangi bir kişi duymamıştır.

Mustafa Beker'in birkaç çalışma arkadaşı, askeri savcıya Mustafa Beker'in son iki aydır keyfinin olmadığını ve çok içtiğini söylemiştir. Ocak 2001'de bir kıza aşık olmuş fakat annesi kızla evlenmesini istememiştir.

Uzman Çavuş S.U., Mustafa Beker'in kendisini vurduğunu gördüğünü iddia eden koğuştaki tek kişidir. Muhakkike, Mustafa Beker'in sağ elini kullanarak ve başının sağ tarafını hedef alarak, bir el ateş ettiğini gördüğünü ve duyduğunu söylemiştir. Daha sonra askeri savcı tarafından sorgulandığında ise, şok halinde olduğundan tam olarak kaç el silah sesi duyduğunu hatırlayamadığını ifade etmiştir. Ayrıca, o sırada Mustafa Beker'den yaklaşık olarak beş metre uzakta olmasına rağmen, Mustafa Beker'in kendisini vurduğunu görmediğini, zira yüzünü elleriyle kapattığını eklemiştir.

Aynı gün Tunceli Cumhuriyet Savcısı tarafından hazırlanan bir rapora göre, askeri yetkililer, Tunceli Devlet Hastanesi'ne getirilirken yolda vefat eden Mustafa Beker'in cesedi üzerinde yapılacak ön incelemede hazır bulunmasını istemişlerdir. Mustafa Beker'in cesedi, Uzman Çavuş M.A. tarafından resmen teşhis edilmiştir.

Savcı ve bir doktor önce Mustafa Beker'in giysilerini incelemiş ve üzerlerinde hiçbir kurşun deliği veya herhangi başka bir işaret bulamamıştır. Sol şakakta bir kurşun giriş deliği, sağ şakakta da bir kurşun çıkış deliği gözlemlemişlerdir. Giriş deliğinin yakınında barut kalıntısı veya yanık bulunmadığından dolayı doktor, silahın yakından ateşlendiği, ancak bitişik atış mesafesinden ateşlenmediği sonucuna varmıştır. Mustafa Beker'in cesedinde başka yaralanmalara rastlanmamıştır.

İnceleme esnasında, savcı ve doktor, Mustafa Beker'in cesedinden yayılan bir alkol kokusu almışlardır. Uzman çavuş M.A., Mustafa Beker'in o sabah içtiğini teyit etmiştir. M.A. ayrıca, savcıya ve doktora, Mustafa Beker'in sağ elini kullandığını ve askeri talimlerde her zaman sağ eliyle ateş ettiğini söylemiştir.

Doktor, başka bir svap testi için Mustafa Beker'in ellerini plastik örtüyle kaplamıştır. Daha sonra ceset, Elazığ Askeri Hastanesi'ne gönderilmiş ve burada aynı gün bir *post-mortem* inceleme yapılmıştır.

Bu inceleme esnasında, patolog, kurşun giriş deliği yakınında hiçbir barut kalıntısına rastlamamış ve atışın bitişik atış mesafesinde gerçekleştiği sonucuna varmıştır. Kurşun giriş deliği, yaklaşık olarak sol kaşın iki cm üstünde yer almaktaydı. Çıkış deliği ise sağ kulağın yanında idi. Kurşun giriş deliği içinde yanmış ve yanmamış barut parçacıkları bulunmaktaydı.

Alınan kan örneğinde alkole rastlanmamış, ölüm sebebi ise beyin tahribatı olarak tespit edilmiştir. Patolog ayrıca, Mustafa Beker'in ellerinden svap örnekleri almış ve adli tıp muayenesine göndermiştir. 27 Nisan 2001 tarihinde hazırlanan rapora göre, Mustafa Beker'in sağ elinin dış kısmında barut kalıntısı bulunmaktaydı.

10 Mart 2001'de, muhakkik soruşturmayı tamamlamıştır. Muhakkik, Mustafa Beker'in "ani bir depresyon atağı sonucu intihar ettiği" sonucuna varmıştır.

Mustafa Beker'in bir üst komutanı olan ve sözkonusu şahsı iyi tanıyan bir teğmen, Mustafa Beker'in çok iyi bir asker olduğunu ve herhangi bir psikolojik sorunu bulunmadığını kaydetmiştir.

13 Mart 2001'de, Mustafa Beker'in erkek kardeşi Özgür Beker, ailesinin "ölüme dair şüphelerinin" olduğu gerekçesiyle askeri savcılıktan soruşturma dosyasında yer alan belgelerin birer nüshasını talep etmiştir.

12 Nisan 2001'de, başvuranların avukatı Elazığ Askeri Savcılığı'na dilekçe yazmış ve Mustafa Beker'in "intihar ettiği iddiasına" yönelik yapılan soruşturmaya ilgili olarak ailenin bilgi ve belge talebini yinelemiştir.

9 Ocak 2002 tarihinde, başvuranların avukatı, Savunma Bakanlığı'na bir dilekçe yazarak, soruşturma hakkında bir kez daha bilgi talep etmiştir. Avukat dilekçesinde ayrıca, müvekkillerine askeri yetkililer tarafından Mustafa Beker'in intihar ettiği bilgisinin verildiğini ifade etmiştir. Ancak, ne kendisine ne aileye, yazılı taleplerine rağmen, soruşturma dosyasından hiçbir bilgi ya da belge verilmiştir. Avukat, Mustafa Beker'e ait olan ve sözkonusu olaydan sonra ailesine geri verilmiş olan cep telefonuna birkaç kimliği belirsiz arama yapıldığını belirtmiştir. Arayanlar, Mustafa Beker'in öldürüldüğünü söylemişlerdir. Avukat, soruşturmaya ilişkin bilgi eksikliğinin, Mustafa Beker'in ailesinin, Mustafa Beker'in öldürüldüğüne yönelik inançlarını daha da kuvvetlendirdiğini ifade etmiştir.

Elazığ askeri savcısı, 30 Ocak 2002 tarihinde avukatın dilekçesine cevap yazmış ve *post-mortem* raporun bir kopyasını da eklemiştir. Askeri savcı, soruşturma halen devam ettiğinden, henüz bir karar verilmediğini belirtmiştir.

8 Kasım 2002 tarihinde, Elazığ'daki askeri savcı, soruşturmayı kapatmaya karar vermiştir. Mustafa Beker'in, kız arkadaşıyla evlenmesine annesinin karşı çıkması nedeniyle kendisini "sağ şakaktan ve yakın mesafeden" vurduğu sonucuna varmıştır. Hiç kimse intihar etmesinde ona yardımcı olmamıştır.

Askeri savcının kararında büyük ölçüde, Mustafa Beker'in ölümünden sonra kişisel eşyalarının arasından bulunduğu anlaşılan bir defterden alınan notlara yer verilmiştir. Notların bazıları karışıktır ve bir intihar notuna benzemektedir.

Başvuranlar, 9 Aralık 2002'de, askeri savcının soruşturmayı kapatma kararına itiraz etmişlerdir. Diğer hususlar meyanında, Mustafa Beker'in sağ elinde barut kalıntısı bulunduğu, ancak kurşun giriş deliğinin başın sol tarafında olduğuna işaret etmişlerdir. Başvuranlara göre, bir kişinin sağ eliyle başının sol tarafından kendisini vurarak intihar etmesi olası değildir. Ayrıca, tabancanın bulunduğu yerle Mustafa Beker'in düştüğü yer arasındaki mesafenin belirlenememesine dikkat çekmişlerdir. Başvuranlar, ayrıca, olaya tanık olan subayların çelişkili ifadelerinin askeri savcı tarafından soruşturulmadığını ifade etmişlerdir.

16 Aralık 2002 tarihinde, bir askeri mahkeme, gerekli tüm soruşturma işlemlerinin yerine getirildiğini değerlendirerek, başvuranlar tarafından yapılan itirazı reddetmiştir.

18 Mart 2003 tarihinde, başvuranlar, Elazığ Askeri Savcılığı'na bir dilekçe yazarak soruşturmanın yeniden açılmasını talep etmişlerdir. Taleplerinde, yukarıda değinilen iddiaları yinelemiş ve soruşturma esnasında kendilerine danışılmadığını eklemiştir. Ayrıca, soruşturma dosyasının, Mustafa Beker'in sağ eliyle başının sol tarafından kendini vurarak intihar etmesinin mümkün olup olamayacağına dair görüşlerinin alınması amacıyla, Adli Tıp Kurumu'na gönderilmesi gerektiğini öne sürmüşlerdir. Ayrıca, olayda kullanılan tabancanın yarı otomatik olduğuna, bunun da tetiğin her atıştan önce çekilmesi gerektiği ve böylelikle de, bir kurşun hâlihazırda başına girip çıktıktan sonra Mustafa Beker'in ikinci defa kendisini vurmasının mümkün olmayacağı anlamına geldiğine işaret etmişlerdir. Bununla birlikte, soruşturmaya göre, tabanca horozu kalkık halde bulunmuştur ve üçüncü bir defa ateş edilemediği tespit edilmiştir. Mustafa Beker'in, kendisini üçüncü bir defa vurmaya çalışmasının imkânsız olacağını ileri sürmüşlerdir.

Başvuranlar, ayrıca, taleplerinde ne tabancanın ne T.Y.'nin dolabını açmak için kullanıldığı iddia edilen tahta çubuğun ne de dolabın üzerinde Mustafa Beker'in parmak izi olup olmadığını belirlemek için inceleme yapıldığını ileri sürmüşlerdir.

Askeri savcıya, bu hususları açıklığa kavuşturmak ve Mustafa Beker'in öldürülüp öldürülmediğini veya iddia edildiği gibi intihar edip etmediğini kesin olarak tespit etmek üzere yeni bir soruşturma yapması talebinde bulunmuşlardır. Mustafa Beker'in intihar ettiği farz edilse dahi, psikolojik sağlığını temin edememekten sorumlu olanların kovuşturulması gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Başvuranlar, soruşturmanın yeniden açılmasına ilişkin başvurularının sonucu hakkında herhangi bir bilgi almamışlardır.

HUKUK

I. AİHS'İNİN 2. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, Mustafa Beker'in yaşam hakkının kasten veya ihmal sonucu ihlal edildiği konusunda şikayetçi olmuş ve bu şikayetlerini AİHS'nin 2. maddesine dayandırmışlardır.

Hükümet, bu iddiaya itiraz etmiştir.

A. Kabuledilebilirlik

AİHS'nin 35/3 maddesi uyarınca bu şikayetin dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle şikayet kabuledilebilir niteliktedir.

B. Esas

Başvuranlar, Beker'in ölümüne ilişkin yapılan soruşturmada yetkili makamların gerekli adımları atmadıklarını ileri sürmüştür. Sonuç olarak, ölümüne dair kuşkular ortadan kalkmamıştır.

Hükümet, Beker'in ölümüne ilişkin ayrıntılı ve etkili bir soruşturma yapıldığı ve intihar ettiğinin tespit edildiği kanaatindedir.

AİHM, şikayeti inceleyebilmek için öncelikle Hükümet'in, Beker'in ölümü için hesap verme mecburiyetinde olup olmadığını tespit etmelidir. Bu amaçla, AİHM içtihadına göre Hükümetlerin, gözetiminde tutulma sırasında meydana gelen yaralanma ve ölümler için makul bir açıklama yapma yükümlülüğü altında olduğunu ve bu yükümlülüklerini yerine getirmediğinde, AİHS'nin 3. veya 2. maddesi açısından ortaya ciddi bir sorun çıkacağını hatırlatır (bkz., sırasıyla, *Selmouni/Fransa* [BD], no. 25803/94, 87. paragraf, AİHM 1999-V; *Salman/Türkiye* [BD], no. 21986/93, 99. paragraf, AİHM 2000-VII). Bunun nedeni, gözetiminde tutulan kişilerin, hassas bir durumda olmaları ve yetkili makamların, onları koruma yükümlülüğünün bulunmasıdır.

Akkum ve Diğerleri/Türkiye davasında benimsenen karardan bu yana, yukarıda kaydedilen yükümlülük, yalnızca gözetim durumlarında değil, aynı zamanda Hükümet yetkililerinin özel kontrolünde bulunan bölgelerde de geçerlidir, çünkü her iki durumda da olayların tamamı ya da büyük bölümü münhasıran yetkili makamların bilgisi dahilinde meydana gelmiştir (no. 21894/93, 211. paragraf, AİHM 2005-II (özetler); bkz. *Yasin Ateş/Türkiye*, no. 30949/96, 94. paragraf, 31 Mayıs 2005).

Mevcut davada Beker, bir kışlada ölü bulunmuştur ve tüm görgü tanıkları, silahlı kuvvetler mensubudur. Ayrıca, soruşturma askeri yetkililer tarafından yürütülmüş ve ailenin, soruşturmaya müdahil olmasına izin verilmemiştir. Bu nedenle, ölüm nedenini araştırma ve gerektiğinde de sorumluları teşhis etme ve cezalandırma olanağına yalnızca askeri yetkililer sahip olmuştur. Sonuç olarak, Beker'in askeri birimlerinin kontrolünde bulunan bir bölgede meydana gelen ölümü için makul bir açıklamada bulunmama yükümlülüğü sorumlu Hükümet'e aittir.

AİHM, Hükümet'in yükümlülüğünü tatmin edici şekilde yerine getirip getirmediğini tespit etmek için askeri yetkililer tarafından yürütülen soruşturmayı ve varılan sonuçları göz önüne almıştır. Mevcut başvuru Hükümet'e tebliğ edilirken, başvuranların sunduğu deliller üzerine AİHM, askeri yetkililerin Beker'in intihar ettiği sonucuna vardığı soruşturmayı

yürütme biçimlerine ilişkin bir dizi soru yönelmiştir. AİHM, alınan cevapların, soruşturmaya ilişkin ciddi şüpheleri ortadan kaldırmadığını kaydeder.

AİHM öncelikle muhakkikin ya da askeri savcının, sözkonusu silahın iki kere ateşlendiğini ve silahı ateşlemek için üçüncü kez girişimde bulunulduğunu açıklığa kavuşturmak için hiçbir girişimde bulunmadıklarını gözlemler. Beker'in ilkinde isabet ettiremediği farz edilse dahi, kendisini öldürdüğü görüşüne göre ikinci teşebbüsünde başarılı olmuş olması gerekir – ancak silahı ateşlemek için üçüncü bir teşebbüste bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu husus, başvuranların askeri savcının kararına itirazını reddeden askeri mahkeme tarafından incelenmemiştir. Ayrıca, AİHM'nin aleni talebi hilafına Hükümet'in görüşlerinde bu konuya değinilmemiştir.

Soruşturmaya ilişkin ikinci ciddi ve açıklanamayan husus, otopsi raporuna ve başının sol tarafından vurulmuş olmasına ve Hükümet'in de bunu kabul etmesine rağmen, askeri savcının Beker'in kendisini başının sağ kısmından vurmuş olduğu sonucuna varmasıdır. Hükümet, bunun yalnızca askeri savcının yaptığı maddi bir hata olduğu kanaatindedir. Ancak, başvuranların savcının kararına itirazını inceleyen askeri mahkemenin neden sözkonusu maddi hatayı incelemediğini açıklamamıştır. Bu nedenle AİHM, bunun yalnızca bir hata olduğuna ikna olmamıştır.

Üçüncü olarak, Beker'in cesedinin yanında bulunan silah üzerinde, Beker tarafından kullanılıp kullanılmadığını belirlemek üzere parmak izi araştırması yapılmamıştır. Silahın, Beker'e değil bir başka askere ait olduğu göz önüne alındığında parmak izlerinin incelenmemesi daha ciddi bir hal almaktadır. Benzer şekilde, Beker'in silahını almış olduğu dolap üzerindeki parmak izleri de incelenmemiştir.

Dördüncü olarak, Beker'in kendisini öldürmüş olduğu odada bulunan ve olayı görmediklerini kaydeden dört uzman çavuşun ifadeleri de AİHM'nin dikkatini çekmektedir. AİHM, silahın iki kez ateşlendiği odada bulunan dört eğitimli askerin olayı görmemiş ya da yaşadıkları şokla yüzlerini kapatmış olmalarını ikna edici bulmamaktadır. Ancak, soruşturmadan sorumlu makamlar gerçeği ortaya çıkarmak amacıyla sözkonusu uzman çavuşlara baskı da yapmamışlardır.

Beşinci olarak, askeri yetkililer otopsi raporunun bir nüshasını kendilerine teslim etmenin dışında Beker'in ailesine bilgi ya da belge sağlamamıştır. Ailenin ve avukatlarının bilgi ve belge elde etme girişimlerine rağmen, soruşturmaya erişimlerine izin vermemişlerdir. AİHM, yetkili makamların başvuranları soruşturmaya dahil etmemesinin ya da onlara bilgi sağlamamasının – ki Hükümet bu konuda herhangi bir açıklama yapmamıştır –, başvuranları yasal menfaatlerini korumaktan mahrum bıraktığı kanaatindedir. Bu durum aynı zamanda soruşturmanın kamuya açık olmasını da engellemiştir (bkz. *Güleç/Türkiye*, 27 Temmuz 1998, 82. paragraf, *Hüküm ve Karar Raporları* 1998-IV).

Benzer şekilde, başvuranlar askeri savcının soruşturmayı yeniden açmasını ve önceki soruşturmada görülen ciddi hataları soruşturmasını istediklerinde, herhangi bir cevap alamamışlardır. AİHM'nin başvuranların soruşturmanın yeniden açılması taleplerine ilişkin herhangi bir dava açılıp açılmadığını netleştirmesini istediği Hükümet, “başvuranların 18 Mart 2003'te Milli Savunma Bakanlığı'na böyle bir başvuruda bulunmadıklarını” kaydetmiştir. AİHM, başvuranların hiçbir zaman Milli Savunma Bakanlığı'na başvuruda bulduklarını belirtmediklerini kaydeder. Her halükarda, Hükümet'in başvuranların 18 Mart 2003'te bu tür konuları incelemekle yetkili askeri savcılığa başvuruda bulunduğunu kabul ettiği göz önüne alınmalıdır. Başvuranların soruşturmanın yeniden açılmasına ilişkin taleplerinin cevapsız bırakılması özellikle üzücü bir husustur çünkü, AİHM,, başvuranlar

tarafından ortaya konulan meseleler soruşturulseydi, yetkili makamların ölümü çevreleyen koşulları tespit etmiş ve böylece AİHS'nin 2. maddesi bağlamındaki yükümlülüklerini yerine getirmiş olacakları kanısındadır (bkz., *mutatis mutandis*, *Anık ve Diğerleri/Türkiye*, no. 63758/00, 76. paragraf, 5 Haziran 2007).

AİHM, yukarıda kaydedilenleri göz önüne aldığında, ulusal düzeyde yürütülen soruşturmanın açıkça yetersiz olması ve birçok soruyu cevapsız bırakması nedeniyle Beker'in intihar ettiğini kabul etmenin mümkün olmadığı sonucuna varır. Diğer yönde karar vermek, aşağıda kaydedilen ve olası olmayan şu iki senaryodan birini kabul etmek anlamına gelecektir:

- Beker, sağ elini kullanarak kendisini, başının sol kısmından vurdu ve tetiği iki kez daha çekti; ya da
- İlk defasında isabet ettiremedi, ikinci kez ateşlediğinde kendisini, başının sol kısmından vurdu ve sonra tetiği bir kez daha çekti ancak silah ateşlenmedi.

Ayrıca, yetkili makamlar soruşturmaya son vererek başvuruları, yakın akrabaları olan Beker'in neden, nasıl ve kim tarafından öldürüldüğünü anlama ve bu hususta ikna olma fırsatından yoksun bırakmışlardır.

Soruşturmanın titizlikle yürütülmediği, varılan sonucun mantığa aykırı olduğu, soruşturmanın yeniden açılması hususundaki isteksizlik ve Hükümet'in tatmin edici açıklamalarda bulunmadığı göz önüne alındığında, başvuruların soruşturmanın cinayet gibi kötü bir açıklamayı gizliyor olduğunu düşünmesi mazur görülebilir.

AİHM, yukarıda kaydedilenler ışığında, ulusal makamların Mustafa Beker'in ölümüne ilişkin gerçekleri ortaya çıkaran bir soruşturma yürütmediği kanaatine varır. Sonuç olarak, Hükümet'in Beker'in ölümüne ilişkin makul bir açıklama getiremediği ve Devlet'in, sorumluluğu üstlenmesi gerektiği kanısına varır.

Bu nedenle, Beker'in ölümüne ilişkin olarak AİHS'nin 2. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 6. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, AİHS'nin 6. maddesine dayanarak, ölüme ilişkin soruşturmanın adil olmadığını ve AİHS'nin 13. maddesi bağlamındaki etkili iç hukuk yolundan mahrum bırakıldıklarını ileri sürmüştür.

Hükümet, bu iddiaya itiraz etmiştir.

AİHM, sözkonusu şikayetlerin kabuledilebilir olduklarına karar verilebileceği kanaatindedir. Ancak, yukarıda tespit edilen ihlali göz önüne aldığında, sözkonusu şikayetleri esas açısından ayrı ayrı incelemenin gerekli olmadığı kanısındadır.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesi aşağıda kaydedilmiştir:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollarının ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran Fadik Beker, kendisine maddi yardımda bulunduğunu ileri sürdüğü oğlu Mustafa Beker'in öldürülmesine karşılık 42,324.27 Euro maddi tazminat talep etmiştir. Talebini, Mustafa Beker'in öldüğü tarihteki yaşı ve aylık geliri de dahil olmak üzere bir takım

verileri ve yasal emeklilik yaşını göz önüne alarak hazırlanan bir bilirkişi raporuna dayandırmıştır.

Fadik Beker, manevi tazminat olarak 40,000 Euro talep etmiştir. Diğer üç başvurandan her biri, manevi tazminat olarak 25,000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, maddi ve manevi tazminat taleplerinin dayanaktan yoksun olduğu ve maddi zarar ile ileri sürülen ihlaller arasında illiyet bağı bulunmadığı kanısındadır.

AİHM içtihadında, bir başvuran tarafından ileri sürülen zarar ve AİHS ihlali arasında açık bir illiyet bağı bulunması gerektiği ve bunun, uygun durumlarda, gelir kaybına karşılık tazminatı da içine alabileceği ortaya konmaktadır (bkz., diğer hususlar meyanında, *Barberá, Messegué ve Jabardo/İspanya* (50. madde), 13 Haziran 1994, paragraflar 16-20, A Serisi no. 285-C). AİHM, yetkili makamların AİHS'nin 2. maddesi uyarınca Beker'in oğlunun ölümü için sorumlu olduklarına karar vermiştir. Ayrıca, Hükümet'in Beker'in oğlunun kendisini maddi açıdan desteklediği yönündeki ifadesini kabul ettiğini kaydeder. Bu koşullar altında 2. maddenin ihlali ve Beker'in oğlu tarafından sağlanan maddi destekten mahrum kalması arasında direkt bir illiyet bağı kurulmuştur.

Benzer davaları göz önüne alan (*Kişmir/Türkiye*, no. 27306/95, 154. paragraf, 31 Mayıs 2005; *Akdeniz/Türkiye*, no. 25165/94, 150. paragraf, 31 Mayıs 2005) ve hakkaniyet temelinde değerlendirmede bulunan AİHM, Fadik Beker'e maddi tazminat olarak 16.500 Euro ödenmesine karar vermiştir.

Ayrıca, hakkaniyet temelinde değerlendirmede bulunan AİHM, Fadik Beker'e 20,000 Euro ve diğer başvuruların her birine 5,000 Euro manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuranlar avukatlarının dava için yaklaşık 15 saatlerini harcadığını ileri sürmüşler ve AİHM'ye taleplerini destekleyen bir zaman çizelgesi sunmuşlardır. Ayrıca Elazığ Barosu'nun ve Türkiye Barolar Birliği'nin saat ücreti tavsiyesine değinmişler ve saat ücreti belirlemeyi, AİHM'nin takdirine bırakmışlardır. AİHM, avukatlık ücreti için Elazığ Barosu saat başına 200 Euro ödenmesini uygun görürken, Türkiye Barolar Birliği'nin 55 Euro ödenmesini uygun gördüğünü kaydeder.

Başvuranlar kırtasiye, posta ve ulaşım masrafları için 125 Euro ve maddi tazminat taleplerini desteklemek için sundukları raporu hazırlayan bilirkişi ücreti için 100 Euro talep etmiştir. Söz konusu bilirkişi tarafından "ödedi" şeklinde onaylanan bir fatura sunmuşlardır.

Hükümet, başvuruların taleplerini destekleyen faturalar ya da belgeler sunmadıkları kanısındadır. Ayrıca, avukatlık ücreti için tazminat ödenmesine karar verilirken ne avukatlar ve müvekkil arasındaki özel sözleşmelerin ne baro tarafından belirlenen ücretlerin dayanak olarak gösterilebileceği kanaatindedir. AİHM'den, yargılama masraf ve giderleri için tazminat ödenmemesine karar vermesini talep etmiştir.

AİHM, Hükümet'in görüşünün aksine, başvuruların AİHM'ye avukatlarının dava için harcadıkları saatleri gösteren bir zaman çizelgesi sunduklarını gözlemler. Ayrıca, AİHM'nin bu tür çizelgeleri davalarda dayanak teşkil eden belgeler olarak kabul ettiğini gözlemler (bkz., *Ayhan ve Diğerleri/Türkiye*, no. 29287/02, 31. paragraf, 14 Ekim 2008; *Osman Karademir/Türkiye*, no. 30009/03, 69. paragraf, 22 Temmuz 2008; *Karabulut/Türkiye*, no. 56015/00, 62. paragraf, 24 Ocak 2008). Başvuranlar, Hükümet'in iddialarının aksine, bilirkişi ücretini destekleyen bir fatura sunmuşlardır. Zaman çizelgesi ve fatura, görüşlerini almak üzere Sorumlu Hükümet'e gönderilmiş ve Hükümet bunlara itiraz etmemiştir.

AİHM içtihadına göre, başvuran ancak gerçekten ve gerektiği için yapıldığını ve miktarın makul olduğunu kanıtlaması durumunda masraflarının tazmin edilmesine hak kazanır. Mevcut davada sahip olduğu bilgi ve belgeleri ve yukarıda kaydedilen kriterleri göz önünde bulunduran AİHM, başvurulara yargılama masraf ve giderleri için toplam 2,000 Euro tazminat ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

BU NEDENLERLE, AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS'nin 2. maddesinin *ihlal edilmiş olduğuna*;
3. AİHS'nin 6. ve 13. maddesi bağlamındaki şikayetleri ayrıca incelemenin *gerekli olmadığına*;
3. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere Sorumlu Devlet tarafından başvurulara aşağıda kaydedilen meblağların *ödenmesine*;
  - (i) Fadik Beker'e maddi tazminat olarak 16,500 Euro (on altı bin beş yüz Euro), manevi tazminat olarak 20,000 Euro (yirmi bin Euro) ve bu meblağlara uygulanabilecek her tür vergi;
  - (ii) Diğer üç başvuranın her birine manevi tazminat olarak 5,000 Euro (beş bin Euro) ve bu meblağa uygulanabilecek her tür vergi; ve
  - (iii) Yargılama masraf ve giderleri için dört başvurana toplam 2,000 Euro (iki bin Euro) ve bu meblağa uygulanabilecek her tür vergi;
- (b) Yukarıda kaydedilmiş olan üç aylık sürenin bitiminden ödeme gününe kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle oluşacak faiz oranına göre yukarıda belirtilen miktarlarda ödenecek basit faizi ödemekle yükümlü olduğuna *karar vermiş*,
4. Başvuranların adil tatmin taleplerinin kalan kısmını *reddetmiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. Maddesi'nin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 24 Mart 2009 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

SELVİ/Türkiye*

Başvuru No. 5047/02
Strazburg
9 Aralık 2008

İKİNCİ DAİRE

USUL

T.C. vatandaşı Yahya Selvi (“başvuran”) tarafından Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, 28 Kasım 2001 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin

Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi - AIHS) 34. maddesi uyarınca yapılan 5047/02 numaralı başvuru sonucu bu dava görülmektedir.

Başvuran, İzmir Barosu avukatlarından S. Çetinkaya tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran 1973 doğumludur ve İzmir'de ikamet etmektedir.

31 Mayıs 2001 gecesi, gece yarısı civarında, İzmir Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde görevli polis memurları, yasadışı bir gösteriye katıldıklarından şüphelenilen bazı kişileri yakalamak üzere bir operasyon düzenlemiştir. Bu amaçla, bir grup polis memuru, başvuran ve amcası Sabri Selvi'nin yaşadığı iki katlı eve gelmişlerdir. Polis memurları, yukarıda belirtilen yasadışı gösteriye katıldığından şüphelenilen başvuranın amcası Sabri Selvi'yi aramaktaydılar.

Başvuranın olayları anlatış şekline göre, binanın birinci katında yaşayan başvuran, amcasının yaşadığı ikinci kattan gelen bazı sesler duymuştur. Neler olduğunu görmek için dairesinin kapısını açmıştır. Sivil kıyafetli bazı kişiler görmüş ve onlara kim olduklarını sormuştur. Bu kişiler başvuranın kimlik kartını görmek istemiştir. Başvuran onlara kimlik kartını göstermiş; ancak, başvuran, sivil giyimli polis memurları oldukları ortaya çıkan bu kişilerin kimlik kartlarını sorduğunda söz konusu kişiler öfkelenmiş ve herkesin onların kimlik kartlarını sorduğu konusunda şikayetçi olmuşlardır. Daha sonra başvuranı zorla dairesine götürmüşler ve ona dayak atıp küfür etmişlerdir. Başvuranı tutukladıktan sonra bir yakalama tutanağı düzenleyip başvurana zorla imzalatmışlardır.

Altı polis memuru, bir tanık, başvuran ve amcası Sabri Selvi tarafından imzalanan 31 Mayıs 2001 tarihli yakalama ve arama tutanağı şöyle belirtmektedir:

“ ... Üzerlerimize polis tanıtma yeleklerimiz giyildikten ve gerekli güvenlik tedbirleri alındıktan sonra bahse konu evin kapısı usulüne uygun olarak çalındı. Kapıyı açan erkek şahısa 'polis'

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir. olduğumuz söylendikten sonra evinde arama yapmak istediğimiz uygun bir dille kendisine izah edildi. Şahsın 'buyurun arayabilirsiniz' demesiyle ve muvafakat vereceğini söylemesiyle daireye girildi.

Kapıyı açan şahsın yapılan kimlik kontrolünde yakalanması istenilen ... Sabri Selvi olduğu görülmesi üzerine şahıs tarafımızdan yakalandı. Şahsın kontrolünde bahse konu olan ... dairede usulüne uygun olarak arama yapıldı. Arama sonucunda evde herhangi bir suç unsuruna rastlanılmadı. Adı geçen şahısa aramadan dolayı zarar ve ziyanın olup olmadığı sorulduğunda “yoktur” demesi üzerine şahıs yakalanarak daireden çıkmak üzere iken evde bulunan ... Yahya Selvi isimli şahıs ‘siz bu evden kimseyi alamazsınız, sizin ananızı avradınızı sinkaf ederim’ diyerek önünde bulunan Komiser Yardımcısı Ramazan Oral'a saldıracak darp etmeye başlaması üzerine, görevlilerimize küfürler ederek darp eden Yahya Selvi isimli şahıs zor kullanılmak suretiyle etkisiz hale getirildikten sonra yakalandı ve yapılacak tahkikata esas olmak üzere diğer sanık ile birlikte Müdürlüğümüze intikal ettirildi ...”

31 Mayıs 2001 tarihinde saat 02.00 sularında başvuran Atatürk Hastanesi'ne götürülmüş ve burada bir doktor tarafından muayene edilmiştir. Doktor, raporunda, başvuranın yüzünde şişlik olduğunu kaydetmiştir. Aynı tarihte, saat 12:30 sıralarında emniyet müdürlüğünde başvuranın ifadesi alınmıştır. Başvuran, ifadesinde, polisler evinde arama yaparken onlara saldırdığını itiraf etmiştir. Başvuran, polis memurlarının amcasını yakalamak

için gece vaktinde gelmelerinden dolayı öfkelenmiş olduğunu açıklamıştır. Ayrıca, tutukluluğu sırasında herhangi bir şekilde kötü muameleye maruz kalmadığını ve polis ifadesini baskı altında vermediğini ifade etmiştir. Saat 14:00 civarında başvuran tekrar Atatürk Hastanesi'ne götürülmüştür. Başvurayı muayene eden doktor önceki rapor ile aynı olan bir rapor düzenlemiştir.

31 Mayıs 2001 tarihinde, polis memurları, başvuran tarafından saldırıya uğradığı konusunda şikayetçi olan komiser yardımcısı Ramazan Oral'ın ifadesini almıştır. Ramazan Oral, aynı zamanda, başvuran hakkında cezai kovuşturma başlatılmasını talep etmiştir. Aynı tarihte saat 02:00'de, Ramazan Oral, Atatürk Hastanesi'nde tıbbi muayeneden geçmiştir. Oral'ı muayene eden doktor, raporunda, sol çenede ve kulak seviyesinde 25 x 35 x 05 mm büyüklüğünde bir şişlik ve Oral'ın sol kolunda 10 x 25 mm genişliğinde hiperemik sıyrıklar olduğunu kaydetmiştir. Doktor, yaralar nedeniyle üç günlük işgöremezlik raporu vermiştir.

Aynı tarihte, başvuranın yasal temsilcisi, Bornova Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan başvuranın ve amcasının yerlerine ve haklarındaki suçlamalara ilişkin bilgi talebinde bulunmuştur. Cumhuriyet Savcılığı'ndan, ayrıca, şüphelilerle görüşmek için izin ve başvuranın yakalanma sırasında dövüldüğünü iddia eden tanık ifadeleri karşısında başvuranın tıbbi muayene ve tedavi için hastaneye gönderilmesi taleplerinde bulunmuştur. Temsilcinin başvuran ve amcasıyla görüşme talebi Savcılık tarafından 31 Mayıs 2001 tarihinde reddedilmiştir.

1 Haziran 2001 tarihinde, başvuran Bornova Devlet Hastanesi'nde ek bir muayeneden geçmiştir. Rapor, başvuranın bedeninde fiziksel şiddet belirtisi olmadığını kaydetmiştir.

Aynı tarihte, başvuran, Bornova Sulh Ceza Mahkemesi huzuruna çıkarılmıştır. Başvuranın avukatı hazır bulunmuştur. Başvuran, Ramazan Oral'a saldırdığı iddiasını yalanlamış ve bir gün öncesinde evine gelen polis memurları tarafından hakarete uğradığını ve dövüldüğünü iddia etmiştir. Suçun niteliğini ve dava dosyasında yer alan delilleri göz önünde bulunduran mahkeme, fiziksel şiddet kullanarak polis memurlarına engel olduğu gerekçesiyle başvuranın tutuklanmasına karar vermiştir.

4 Haziran 2001 tarihinde, Cumhuriyet Savcısı, Ceza Kanunu'nun 258. maddesi uyarınca, polise karşı koyduğu için başvuran hakkında dava açmıştır. Cumhuriyet Savcısı, iddianamesinde, polis memurları başvuranın evinde arama yürütürken başvuranın, daha sonradan yaraları nedeniyle üç günlük iş görmez raporu alan polis memuru Ramazan Oral'a saldırdığını belirtmiştir.

Başvuran, 6 Haziran 2001 tarihinde, tutukluluğuna itiraz etmiş ve Bornova Ağır Ceza Mahkemesi'nden, kendisine 31 Mayıs 2001 tarihinde kötü muamele uygulayan polis memurları hakkında cezai kovuşturma başlatması talebinde bulunmuştur.

7 Haziran 2001 tarihinde, temyiz organı olarak hareket eden Ağır Ceza Mahkemesi 6. Dairesi, dava dosyasında yer alan deliller ışığında tutukluluğunun yasaya uygun olduğu gerekçesiyle başvuranın tutuksuz yargılanma talebini reddetmiştir.

11 Temmuz 2001 tarihinde, Bornova Ağır Ceza Mahkemesi, başvuranın amcası Sabri Selvi'nin ifadesini dinlemiştir. Sabri Selvi, yeğenin polis memurlarına hakaret etmediğini; ancak, polis memurlarından bir tanesinin onun suratına tokat attığını ifade etmiştir. Mahkeme başvuranın tutukluluğunun devamına karar vermiştir.

10 Aralık 2001 tarihinde, Bornova Ağır Ceza Mahkemesi, başvuranın kendisiyle aynı dairede yaşayan eşi Garip Selvi ve erkek kardeşi Kazım Selvi'nin ifadelerini dinlemiştir. Garip Selvi, eşinin, polis memurlarından polis olduklarını kanıtlamaları için kimlik kartlarını göstermelerini istediğinde dövüldüğünü ve yakalamaya karşı koymadığını ifade etmiştir. Kazım Selvi de erkek kardeşi Yahya'nın polis tarafından dövüldüğünü ve hakarete uğradığını ve polise saldırmadığını veya yakalamaya karşı koymadığını ileri sürmüştür.

15 Şubat 2002 tarihinde, başvuranın avukatı, eylemleri başvuranın haksız tutukluluğuna ve yargılanmasına yol açan polis memurları hakkında cezai kovuşturma başlatılması talebiyle Bornova Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açmıştır. Başvuranın avukatı, savunma tanıkları Garip Selvi ve Kazım Selvi tarafından verilen ifadelere dayanarak, söz konusu olay gecesi, başvuranın, kimlik kartlarını görmek istemesi üzerine polis tarafından hakarete uğradığını ve dövüldüğünü ileri sürmüştür. Başvuranın olayların sanığı değil mağduru olarak değerlendirilmesi gerektiğini öne sürmüştür. Ayrıca, Cumhuriyet Savcısı veya ilk derece mahkemesi tarafından polis memurlarının ifadelerinin alınmadığını ve terörle mücadele şubesi polis memurlarınca kolaylıkla temin edilmiş olabilecek Ramazan Oral'a ilişkin sağlık raporu haricinde başvuran aleyhinde bir delilin mevcut olmadığını kaydetmiştir. Dolayısıyla, söz konusu polis memurlarının, gecenin bir yarısında, yatak odasında, başvuranı kanunsuz olarak yakalayıp dövdüklerini ve böylece konutuna saygı gösterilmesi hakkını ihlal ettiklerini iddia etmiştir.

19 Haziran 2003 tarihinde, Bornova Ağır Ceza Mahkemesi, başvuranı polis memurlarına engel olmaktan mahkum etmiş ve iki ay hapis cezasına çarptırmıştır. Başvuranın iddialarına herhangi bir yanıt verilmemiştir.

25 Ekim 2005 tarihinde, Yargıtay, 1 Haziran 2005 tarihli yeni Ceza Kanunu'nun daha avantajlı olan hükümleri ışığında yukarıdaki kararı bozmuştur.

Bu esnada, İzmir'deki mahkemelerin idari yönden yeniden düzenlenmelerini müteakip başvuranın davası İzmir Ceza Mahkemesi'ne geçmiştir.

15 Mayıs 2006 tarihinde, İzmir Ceza Mahkemesi, başvuranı, bir polis memuruna hakaret ederek ve saldırarak polise görevini yerine getirirken engel olmaktan mahkum etmiştir. Başvuranı 240 Yeni Türk Lirası para cezasına çarptırmıştır. Mahkeme, kararında, Oral, başvuran ve tanıkların verdiği ifadelere ve bununla birlikte yakalama ve arama tutanağı gibi yazılı delillere dayanmıştır.

15 Eylül 2006 tarihinde, başvuran, ilk derece mahkemesinin söz konusu olaylara yönelik yeterli bir soruşturma yürütmeden kendisini mahkum ettiği şikayetiyle Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmuştur. İlk derece mahkemesinin, kendisine hakaret eden ve kendisini döven polis memurları tarafından yürütülen soruşturmayı temel aldığını ileri sürmüştür.

Dava halen Yargıtay'da derdesttir.

HUKUK

I. AİHS'İN 3. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, AİHS'nin 3. ve 13. maddeleri uyarınca polis memurları tarafından kötü muamele gördüğü ancak polis memurlarının cezalandırılmadığı konusunda şikayetçi olmuştur.

AİHM, bu şikayetlerin, münferiden AİHS'nin 3. maddesi açısından incelenmesi gerektiğini değerlendirmiştir. Söz konusu madde şöyledir:

“Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”

A. Kabul edilebilirliğe ilişkin

Hükümet, başvuranın, AİHS'nin 35/1 maddesi uyarınca mevcut bulunan iç hukuk yollarını tüketmediğini ileri sürmüştür. Bu bağlamda, başvuranın Cumhuriyet Savcılığı'na başvuruda bulunarak kötü muamele şikayetlerini sunmadığını belirtmiştir.

Başvuran, hakkındaki cezai kovuşturma sırasında kötü muamele şikayetini yerel makamlar nezdinde dile getirdiğini, ancak, iddialarına yönelik soruşturma yürütmek için hiçbir adımın atılmadığını belirtmiştir.

AİHM, AİHS'nin 35/1 maddesinde öngörülen iç hukuk yollarını tüketme kuralının, ilk olarak, başvuranların yerel hukuk sisteminde normal olarak var olan ve iddia edilen ihlallerin telafisini mümkün kılacak şekilde yeterli olan hukuk yollarına başvurmalarını gerekli kıldığını yinelemiştir. Hukuk yollarının varlığı, teoride ve pratikte yeterli derecede açık olmalıdır. Aksi durumda, erişilebilir ve etkili olmazlar. Bununla birlikte, 35/1 madde, yetersiz ve etkisiz olan hukuk yollarına başvurulmasını gerekli kılmaz (bkz., *Aksoy – Türkiye*, 18 Aralık 1996).

AİHM, Hükümet'in iddiasının aksine, avukatının, başvuranın tutuklama sırasında dövüldüğünü iddia eden tanık ifadelerine dayanarak Cumhuriyet Savcılığı'ndan başvuranın tıbbi muayene ve tedavi için hastaneye gönderilmesini talep ettiğinde başvuranın ulusal makamlara şikayetinin esasını sunmuş olarak değerlendirilebileceğini kaydetmiştir. Ayrıca, başvuran, Bornova Sulh Ceza Mahkemesi'nin huzuruna çıkarıldığında, önceki gün evine gelen polis memurları tarafından hakarete uğradığını ve dövüldüğünü iddia etmiştir. Benzer olarak, 6 Haziran 2001 tarihinde, başvuran, Bornova Ağır Ceza Mahkemesi'nden kendisine 31 Mayıs 2001 tarihinde kötü muamele uygulayan polis memurları hakkında cezai kovuşturma başlatması talebinde bulunmuştur. Ancak, yukarıda belirtilen makamlar başvuranın şikayetlerini dikkate almakla beraber, tutuklama sırasında polisin şiddetine maruz kaldığı iddiasını incelemek için hiçbir adım atmamışlardır.

AİHM'nin görüşüne göre, bu iddialar, bilhassa başvuranın yüzünde şişlik olduğuna dair tıbbi bir delilin mevcudiyeti karşısında, makamları harekete geçirmek için yeterli olmalıydı. AİHM, bu koşulları dikkate alarak, başvuranın iddialarına yönelik bir soruşturma yürütülmesini sağlamak amacıyla şikayetini makamların dikkatine sunmak için kendisinden beklenebilecek her şeyi yapmış olarak değerlendirilebileceği görüşündedir. Yukarıda belirtilenler ışığında, AİHM, Hükümet'in AİHS'nin 3. maddesi uyarınca olan şikayetin kabul edilebilirliğine ilişkin itirazını reddetmiştir. AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı çerçevesinde şikayetin dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca, şikayetin başka açılardan bakıldığında da kabul edilemezlik unsuru taşımadığını tespit etmiştir.

B. Esas

Başvuran, kimlik kartlarını görmek istemesi nedeniyle polis memurları tarafından dövüldüğünü ve kötü muamele iddialarına yönelik olarak anlamlı bir soruşturma

yürütülmediğini iddia etmiştir. Başvuran, polis memuru Ramazan Oral'ın aldığı yaraların ise, kendisinin yakalamaya karşı koymak için sergilediği haklı ve hukuka uygun girişimler sırasında gerçekleşmiş olabileceğini ifade etmiştir.

Hükümet, polis memurlarının, başvuranın şiddet içeren davranışları sonucu kanuna uygun bir tutuklama gerçekleştirebilmek için kuvvete başvurmak zorunda kaldıklarını belirtmiştir. Başvuranın yüzündeki çiziklerin, başvuranın, amcası Sabri Selvi'yi tutuklamak üzere orada bulunan polis memurlarına karşı yaptığı saldırı sırasında meydana gelmiş olabileceğini iddia etmiştir. Hükümet, başvuranın kötü muamele iddialarına yönelik bir soruşturma yürütülmediğini, zira başvuranın Cumhuriyet Savcılığı'na resmi suç duyurusunda bulunmadığını ve her halükarda iddialarına yönelik soruşturma başlatmak için temel oluşturacak bir delilin mevcut olmadığını ileri sürmüştür.

1. Başvurana uygulandığı iddia edilen kötü muamele

AİHM, başlangıç olarak, görevinin ikincil niteliklerine karşı duyarlı olduğunu ve belli bir davanın koşullarında kaçınılmaz olmadığı durumlarda olayın birinci derece mercii rolünü üstlenmede dikkatli olması gerektiğini kaydetmiştir (bkz., diğer kararların yanı sıra, *McKerr – İngiltere*, 28883/95, 4 Nisan 2000). Ancak, 3. madde uyarınca iddialarda bulunulduğu durumlarda, AİHM bilhassa titiz bir inceleme yürütmelidir (bkz., *Ülkü Ekinci – Türkiye*, no. 27602/95, 16 Temmuz 2002) ve bunu taraflarca sunulan tüm delillere dayanarak yapacaktır.

AİHM, delilleri değerlendirmek amacıyla 'her türlü makul şüpheden uzak' delil ölçütüne başvurmaktadır (bkz., *Orhan – Türkiye*, no. 25656/94, 18 Haziran 2002; yukarıda anılan *Avşar*). Böyle bir delil, yeterli derecede kuvvetli, belirli ve tutarlı bir göstergeler demetinden yahut çürütülemeyen karineler demetinden de doğabilmektedir (bkz., yukarıda anılan *Ülkü Ekinci*).

Yukarıda belirtilen ilkeler ışığında, AİHM, polis memurları ve başvuran arasında bir kavganın yaşandığı ve polis memurlarının başvuranı tutuklamak için kuvvete başvurmak zorunda kaldıkları hususunda tarafların ihtilafli olmadığını kaydetmiştir. 31 Mayıs 2001 tarihli tıbbi raporlardan başvuranın yüzünde şişlik olduğunun anlaşılmasına rağmen 1 Haziran 2001 tarihli tıbbi raporda herhangi bir yaralanma kaydedilmemiştir. Ayrıca, polis memuru Oral'ın daha ciddi yaralar aldığı gözükmemektedir: sol çenede ve kulak seviyesinde 25 x 35 x 05 mm büyüklüğünde bir şişlik ve sol kolunda 10 x 25 mm genişliğinde hiperemik sıyrıklar. Doktor, bu yaraların, Oral'ı üç gün süreyle iş görmez hale getirdiği kararına varmıştır.

Taraflar, başvuran ve Oral'ın yukarıda belirtilen yaraları almasıyla sonuçlanan olaylara ilişkin çelişkili beyanlar sunmuşlardır. Başvurana göre, polis memurları onu kimlik kartlarını görmek isteyince dövmüşlerdir. Başvuran, polis memuru Ramazan Oral'ın aldığı yaraların ise, kendisinin yakalamaya karşı koymak için sergilediği "haklı ve hukuka uygun" girişimler sırasında gerçekleştiğini ifade etmiştir. Hükümet, kendi adına, polis memurlarının, Oral'ın aldığı yaraların da ortaya koyduğu gibi, başvuranın şiddet içeren davranışları sonucu kanuna uygun bir yakalama gerçekleştirebilmek için kuvvete başvurmak zorunda kaldıklarını belirtmiştir.

AİHM, 31 Mayıs 2001 tarihli yakalama ve arama tutanağına göre, başvuran, polis memurlarına, amcasını yakalamalarına engel olmak için saldırdığını ve hakaret ettiğini kaydetmiştir. Dolayısıyla, polis memurları, başvuranı etkisiz hale getirmek amacıyla kuvvete başvurmak zorunda kalmışlar ve onu yakaladıktan sonra emniyete götürmüşlerdir. Bu rapor bir tanık ve altı polis memuru ile beraber başvuran ve amcası tarafından imzalanmış olmasına rağmen, başvuran raporun içeriğini yalanlamış ve imzalamak zorunda bırakıldığını ileri

sürmüştür. Ayrıca, başvuran, emniyet müdürlüğünde sorgulandığında, amcasının tutuklanmasından dolayı öfkeli olduğu için polise saldırdığını itiraf etmiştir. Ancak, hakkındaki cezai yargılama zarfında, başvuran, polis tarafında öne sürülen iddiaları yine yalanlamış ve dövuğüğünü ve hakarete uğradığını ileri sürmüştür. Ayrıca, başvuranın eşi ve erkek kardeşi başvuranın iddialarını destekleyen yönde ifadeler vermişlerdir. Buna karşın, söz konusu yargılama, tutuklamaya karşı koyma ve polis memurlarına görevlerini yerine getirmelerinde engel olma suçundan başvuranın mahkumiyetiyle sonuçlanmıştır.

AİHM, tarafların söz konusu olaylara ilişkin çelişkili ifadeleri ışığında ve bilhassa başvuran ile Oral hakkında düzenlenen sağlık raporlarında kaydedilen yaraların niteliği ve derecesini dikkate alarak, dava dosyasındaki delillerin, gerekli delil ölçütüne göre, başvuran tarafından görüldüğü iddia edilen muamele sonucu AİHS'nin 3. maddesinin esas yönünden ihlal edildiği kararına varmasını sağlamak için yeterli olmadığını değerlendirmiştir.

2. Soruşturmanın etkisiz olduğu iddiası

AİHM, elindeki delillere dayanarak, başvuranın, tarif ettiği koşullar içinde polis memurları tarafından kötü muamele gördüğünün her türlü makul şüpheden uzak olarak ispatlanmadığı kararını vermiştir.

Ancak, AİHM, aynı zamanda, başvuranın bedeninde görülen şişlik için mantıklı bir açıklamanın olup olmadığını veya gördüğünü iddia ettiği muamelenin niteliğinin yetkililerin onun şikayetlerini soruşturmamasından kaynakladığı şeklindeki iddiasının esası olup olmadığını belirlemekteki güçlüğü göz önünde bulundurmaktadır.

Bu bağlamda, AİHM, bir kişinin 3. maddeye aykırı olarak polis veya benzer Devlet görevlileri tarafından ciddi bir kötü muameleye tâbi tutulduğu yönünde savunulabilir bir iddia ortaya attığı durumlarda, söz konusu hükmün, AİHS'nin 1. maddesinde yer alan devletin "kendi yetki alanı içinde bulunan herkese AİHS'de yer alan hak ve özgürlükleri tanıması" genel yükümlülüğüyle birlikte okunduğunda, etkili bir resmi soruşturma yapılması gerekliliğini içerdiğini hatırlatır. Soruşturma, sorumluların belirlenmesi ve cezalandırılmasını sağlar nitelikte olmalıdır. Aksi durumda, temel önemine rağmen, işkence ve insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaya ilişkin genel kanuni yasak, uygulamada etkisiz olur ve bazı durumlarda Devlet görevlilerinin fiili masuniyet yoluyla kontrolü altındaki kişilerin haklarını istismar etmeleri mümkün olurdu (bkz., *Assenov ve Diğerleri – Bulgaristan*, 28 Ekim 1998 tarihli karar).

AİHM, söz konusu olayların akabinde, başvuranın, yargı makamları önünde sürekli olarak polis memurları tarafından dövuğüğünü ve hakarete uğradığını iddia ettiğini ve makamlardan kendisine kötü muamele uygulayan polis memurları hakkında cezai kovuşturma başlatmalarını istediğini kaydetmiştir. Başvuran, ayrıca, kendisini döven polis memurlarından hiçbirinin ifadesinin Cumhuriyet Savcısı veya ilk derece mahkemesi tarafından dinlenmediği konusunda şikayetçi olmuştur. Yerel mahkemeler başvuran hakkındaki cezai yargılama zarfında bu şikayetleri dikkate almış olmakla beraber tutuklanması sırasında polisin şiddetine maruz kaldığı iddiasını araştırmak için hiçbir adım atmamışlardır.

AİHM, başvuranın kötü muamele ilişkin şikayeti hakkındaki ısrarı, yüzünde şişlik olduğunu gösteren tıbbi deliller ve eşi ile diğer tanıklar tarafından verilen ifadelerin, yetkilileri, soruşturmanın kapsamını genişletme ihtiyacına ilişkin olarak harekete geçirmek için yeterli olması gerektiği görüşündedir. Ancak, ne başvurandan daha detaylı bilgi edinmek ne de başvuranın tutuklanmasında yer alan polis memurlarını iddialar hakkında sorgulamak için bir adım atılmıştır. Ulusal makamlar, bunun yerine, davayı, başvuran tarafından işlendiği

iddia edilen suçla sınırlamışlar ve ek bir inceleme yürütmeksizin başvuranın iddialarını reddetmişlerdir. Ulusal makamlar, ayrıca, başvuranın tanıkları tarafından sunulan deliller üzerinde durmamış ve başvuranın iddialarını cevaplamamışlardır.

AİHM, söz konusu koşullarda, başvuranın, tutuklanması sırasında polisin şiddetine maruz kaldığı şeklindeki savunulabilir iddianın temelini sunduğunu değerlendirmiştir. Ayrıca, başvuranın temyiz aşamasına kadar iddialarında ısrar ettiği de belirtilmelidir. Başvuranın iddialarına karşılık makamlar tarafından sergilenen atalet ise AİHS'nin 3. maddesi uyarınca üzerlerine düşen usuli yükümlülük ile ters düşmektedir. Sonuç olarak, AİHM, Savunmacı Devlet makamlarının başvuranın kötü muamele şikayetine ilişkin bir soruşturma yürütmemesi nedeniyle söz konusu hükmün usul yönünden ihlal edildiği kararını vermiştir.

II. AİHS'NİN 8. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, evinde yürütülen aramanın kanunsuz ve AİHS'nin 8. maddesine aykırı olduğu konusunda şikayetçi olmuştur. Söz konusu maddenin ilgili kısmı şöyledir:

“1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ... saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesinin müdahalesi, ancak ... dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, ... için, demokratik bir toplumda, zorunlu olan ölçüde ve yasayla öngörülmüş olmak koşuluyla söz konusu olabilir.”

Hükümet, AİHS'nin 35/1 maddesi uyarınca başvurunun bu kısmının hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle reddedilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Hükümet, başvuranın, ne yargılama zarfında şikayetini ortaya koyduğunu ne de Cumhuriyet Savcısı'na resmi bir suç duyurusunda bulunduğunu öne sürmüştür.

Başvuran, yatak odasına kadar polis memurları tarafından kovalandığı ve dövüldüğü hususunda Bornova Ağır Ceza Mahkemesi'ne şikayette bulunduğunu ileri sürmüştür. Ancak, bu şikayet herhangi bir sonuç vermemiştir.

AİHM, AİHS'nin 35/1 maddesi uyarınca, bir davaya ancak uluslararası hukukun genel olarak tanınmış kurallarına göre tüm hukuk yolları tüketildikten sonra bakabileceğini yinelemiştir. Başvuranın davasının muhtelif yetkili mahkemelerde görülmüş olması tek başına bu şartı karşılamaz. Ayrıca, AİHM önünde sunulan şikayetin, en azından esas yönünden, söz konusu yargılama zarfında ortaya konmuş olması gerekmektedir (bkz., diğer kararların yanı sıra, *Çakar – Türkiye*, no. 42741/98, 23 Ekim 2003).

Somut davada, AİHM, başvuranın, hiçbir zaman, özel ve aile hayatına saygı gösterilmesi hakkına aykırı olarak evinde kanunsuzca arama yürütüldüğüne ilişkin bir iddiada bulunmadığını gözlemlemiştir. Bir tanık ve polis memurları ile birlikte başvuran ve amcası tarafından imzalanan arama tutanağının açıkça başvuranın amcasının arama için izin verdiğini ve başvuranın da ilgili raporu imzalayarak bunu kabul ettiğini ortaya koyduğunu kaydetmiştir. Başvuran konutuna saygı gösterilmesi hakkına aykırı olarak dairesinde dövüldüğü konusunda şikayetçi olmakla birlikte, yargı makamlarına, aramanın yürütülmesi hakkında şikayette bulunmamış veya kendisi ve amcasının raporu imzalamaya zorlandıklarını iddia etmemiştir. Dolayısıyla, AİHM, başvuranın bu başlık atındaki şikayetlerinin esasını yerel makamlara sunmadığını değerlendirmiştir (bkz., bilhassa, *Rüzgar – Türkiye*, no. 59246/00, 9 Kasım 2004).

Bu koşullarda, AİHM, Hükümet'in, başvuranın iç hukuk yollarını tüketmediğine ilişkin itirazını kabul etmiş ve başvurunun bu kısmının AİHS'nin 35. maddesinin 1 ve 4. paragrafları gereğince reddedilmesi gerektiğı kararnı vermiştir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesi şöyledir:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafî edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiğı takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, iki ay süreyle tutuklu yargılanması ve söz konusu olayların gerçekleşmesinden itibaren yaşadığı travma nedeniyle 12.000 Euro manevi tazminat ve 4.000 Euro maddi tazminat talebinde bulunmuştur.

Hükümet, talep edilen miktarların aşırı ve haksız olduğunu ileri sürmüştür.

AİHM, talep edilen maddi tazminat ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı görmemiş ve bu nedenle bu talebi reddetmiştir. Ancak, AİHS'nin 3. maddesinin usul yönünden ihlal edildiğı tespitini göz önünde bulundurarak ve hakkaniyet temelinde karar vererek başvurana 3.000 Euro manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran, ayrıca, AİHM'de yapılan yargılama masraf ve giderlerine karşılık 4.000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, destekleyici herhangi bir belge bulunmaması nedeniyle talebin reddedilmesi gerektiğini öne sürmüştür.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına göre, başvuran, ancak mahkeme masraflarının zorunlu olarak ve gerçekten yapıldığı ve miktarının makul olduğu kanıtlandığı durumda mahkeme masraflarının ödenmesi hakkına sahiptir. Somut davada, AİHM, başvuranın, taleplerini destekler herhangi bir belge sunmadığını kaydetmiştir. AİHM, dolayısıyla, başvurana bu başlık altında tazminat ödenmemesine karar vermiştir (bkz., *Balçık ve Diğerleri – Türkiye*, no. 25/02, 29 Kasım 2007).

C. Gecikme faizi

Gecikme faizi Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı orana üç puanlık bir artış eklenerek belirlenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK, AİHM OYBİRLİĞİ İLE

1. AİHS'nin 3. maddesi uyarınca olan şikayetin kabuledilebilir; başvurunun kalanının kabuledilemez olduğuna;
2. AİHS'nin 3. maddesinin esas yönünden ihlal edilmediğine;

3. AİHS'nin 3. maddesinin usul yönünden ihlal edildiğine;
4. a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Savunmacı Hükümet'in ulusal para birimine çevrilmek üzere ve tabi olabilecek her türlü vergi ile birlikte Savunmacı Hükümet tarafından başvurana manevi tazminat olarak 3.000 Euro (üç bin Euro) ödenmesine;
- b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulanmasına;
5. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin reddine

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları gereğince 9 Aralık 2008 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Sally Dollé
Zabıt Katibi

Françoise Tulkens
Başkan

— • —

 [İçindekilere dön](#)

GÜNAYDIN TURİZM VE İNŞAAT TİCARET ANONİM ŞİRKETİ/ Türkiye Davası*

Başvuru no:71831/01
Strazburg
2 Haziran 2009

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (71831/01) no'lu davanın nedeni Günaydın Turizm ve İnşaat Ticaret Anonim Şirketi'nin (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 11 Nisan 2000 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi - AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvuruudur.

Başvuran, İstanbul Barosu avukatlarından S. Çohaz tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. DAVA KOŞULLARI

A. Davanın oluşumu

1. Zarifi ailesi

İstanbulda yaşayan Rum kökenli Yani Zarifi, XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun en zengin iş adamlarından biriydi. 1821 yılında, Mora ayaklanmasını finanse etmekle suçlanan Yani Zarifi, Odesa'ya iltica etmiş ve İstanbul'daki tüm mal varlığına el konulmuştur. Kendisi, 1829 yılında ailesiyle birlikte Yunanistan'a yerleşmiştir.

1832 yılında, Yani Zarifi'nin büyük oğlu Yorgo Zarifi, İstanbul'a geri dönmüş ve Helen Zafiropulou ile evlenmiştir. Sultanın mali danışmanı olduktan sonra bir banka kurmuş ve mali sıkıntı yaşayan imparatorluğu finanse ederek zengin olmuştur. Bu şekilde zenginleşen ve hayır işleriyle tanınan aile, büyük bölümü Adalar'da olmak üzere çok sayıda taşınmaz mülkün sahibi olmuştur.

1884 yılında Yorgo Zarifi vefat etmiş ve İstanbul Şişli Ortodoks mezarlığına defnedilmiştir. Oğlu Leonida Zarifi işlerin başına geçmiştir.

İstanbul'da yaşamaya devam eden Leonida ve eşi Eleni Efrosini'nin birçok çocukları olmuştur: Yorgo L. Georgios Zarifi (« Yorgo L. »), Leon Leonidas Teodoros, Eleni Evyenidis, Stefanos L. ve Konstantin Kosta.

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Yorgo L., yine İstanbul'da Lili Argiro Zarifi (« Lili ») ile evlenmiş ve çiftin Tiresiya ve Eleni Bonanu isimli iki çocuğu olmuştur.

1910'lu yıllarda bu çiftin Atina'ya yerleştikleri sanılmaktadır (Hükümet'e göre bu ailenin hiçbir ferdi 1904 ulusal nüfus sayımında bile Türkiye nüfus kayıtlarında tespit edilmemiştir). Yorgo L., arkasında eşi Lili ve iki kızını bırakarak, 6 Temmuz 1943 tarihinde Atina'da vefat etmiştir.

Tercümesi 28 Kasım 1948 tarihinde bir Lozan noterliği tarafından tasdik edilen bir vekâletnameden anlaşıldığına göre, Eleni Evyenidis, İstanbul'da aileye ait tüm gayrimenkullerin yönetimi için erkek kardeşi Konstantin Kosta'yı görevlendirmiştir. Yine 2 Mart 1954 tarihinde, Atina'da ikinci bir noter tarafından tasdik edilen diğer bir tercümeğe göre, Lili, Tiresiya ve Eleni Bonanu'nun Yorgo L.'nin mirasçıları olduğu, Leon Leonidas Teodoros ve Stefanos L.'nin ise Eleni Efrosini Zarifi'nin mirasçıları olduğu ve Konstantin Kosta'nın ise onların vekili olduğu belgelenmektedir.

2. İhtilafli mülk ve alıcıları

Mevcut davaya konu olan ve « Zarifi Köşkü » adıyla bilinen mülk, Tarabya (Sarıyer-İstanbul) denilen semtte Boğaz'ın kenarında 14782,38 m² ağaçlıklı bir arazi üzerine kurulu bir saray ve ek binalardan oluşmaktadır.

Kadastronun 2 Şubat 1950 tarihinde arazileri tek elde birleştirme ve *Zarifi Köşkü*'nün sınırlarını belirleme işleminden sonra bu mülkün Lili, Tiresiya, Eleni Bonanu, Leon Leonidas Teodoros, Stefanos L. ve Eleni Evyenidis'e ait olduğu görülmektedir. Lozan'da ikâmet eden Eleni haricinde diğer mirasçılar Atina'da yaşamaktaydı.

Her halükârda, 27 Ağustos 1951 tarihinde gerçekleştirilen kadastro revizyonundan sonra *Zarifi Köşkü*, bu altı mülk sahibi adına önce kadastro planına ve sonra bir kez daha tapu siciline 54 parsel numarasıyla kaydedilmiştir. (ada 430, plan 72, pafta 490).

18 Mart 1954 tarihinde, ailenin vekili Konstantin Kosta, yetkisini Kulidi Laskari isimli bir şahısa devretmiştir.

25 Mart 1954 tarihinde bu şahıs, *Zarifi Köşkü*'nü Sarıyer tapu sicil müdürü önünde yapılan resmi satış işlemiyle bir Türk vatandaşı olan A. Albayrak'a satmıştır.

26 Kasım 1964 tarihinde, A. Albayrak vefat etmiş ve *Zarifi Köşkü* dul eşi ile dört çocuğu adına kaydedilmiştir.

1 Ağustos 1969 tarihinde yukarıda adı geçen mirasçılar yine tapu sicil müdürü önünde gerçekleştirilen bir resmi satış işlemiyle aynı mülkü, başvuran şirkete devretmişlerdir.

Başvuran, 25 yıldan fazla bir süredir idari makamlar ve yargı tarafından herhangi bir müdahale olmaksızın *Zarifi Köşkü*'nün tapusunu elinde bulundurmıştır. Başvuran, 90'lı yılların başında imar ruhsatı olarak arazi üzerinde iki ek bina inşaatına başlamıştır.

Zarifi Köşkü, Türk sahiplerinin elinde bulunduğu dönemde farklı ticari gerekçelerle bir çok kez koruma ve/veya rehinli ipotek altına alınmıştır.

B. Yorgo L'nin serveti ve mirasıyla ilgili yargılamalar .

1. 1971/60 nolu dava

Devlet Hazinesi'nin Adalar İlk Derece Mahkemesi'nde açtığı dava sonucunda mahkeme 24 Eylül 1971 tarihinde H.Ö.'yü Yorgo L. adına kayıtlı olduğu belirlenen bazı mülkleri on yıl süreyle yönetmek üzere kayyum atamış ve bu sürenin sona ermesinden sonra taşınmazların Devlet Hazinesi'ne kaydedilebileceğine karar vermiştir (Medeni Kanun'un 530. maddesi).

2. 1978/725 nolu dava

1978 yılında, Leonida ve Eleni Efrosini soyundan gelenler, mirasçı sıfatlarını ileri sürerek, İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurmuş ve söz konusu mülklerin kontrolünü ele almak üzere H.Ö.'nün görevine son verilmesini talep etmişlerdir. Bu itiraz anlaşıldığı kadarıyla 1984 yılında reddedilmiştir

3. 1984/81 nolu dava

Devlet Hazinesi, 27 Ocak 1984 tarihinde Yorgo L.'nin ölüm ilanı kararına dayanarak merhumun Adalar'da tapu siciline 4, 5, 6 parsel (ada 79) numaralarıyla kayıtlı mülklerinin Medeni Kanun'un 530. maddesi uyarınca kendi üzerine geçirilmesi talebiyle İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açmıştır. Devlet Hazinesi bu talebinin gerekçesinde söz konusu mülklerin kayyum idaresindeki on yıllık sürenin sona erdiğini savunmuştur.

29 Nisan 1986 tarihli kararında mahkeme, Yorgo L'nin hayatta olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tüm ilan ve adli çağrılarının sonuçsuz kaldığını ve dolayısıyla öldüğüne karar verildiğini kaydederek, Devlet Hazinesini haklı bulmuştur.

4. 1987/114 nolu dava

1987 yılında günü belirtilmeyen bir tarihte, İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi, Devlet Hazinesi'nin talebine ilişkin olarak Yorgo L.'nin ölüm ilanını teyid eden yeni bir karar almış ve merhumun 29 Nisan 1986 tarihli kararla devredilen mülkleri dışındaki bazı mülklerinin yine Devlet Hazinesi'ne devredilmesine izin vermiştir.

5. 1987/372 nolu dava

Devlet Hazinesi, 3 Temmuz 1987 tarihinde İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurarak, bu defa Yorgo L.'nin dışında, Leonidas'ın diğer mirasçılarının yani eşi Eleni Efrosini ve çocukları Leon Leonidas, Eleni Eyyenidis, Stefanos L., ve aynı şekilde Konstantin Kosta'nın da yargı kararıyla ölü ilan edilmelerini talep etmiştir. Ayrıca Devlet Hazinesi, Adalar'da bulunan 14 parsel numarasıyla (ada 182) kayıtlı 6 755 m² yüzölçümlü arazinin yine kayyum yönetiminde on yıllık sürenin sona erdiği gerekçesiyle Hazine'ye devredilmesini istemiştir.

Mahkeme, 12 Nisan 1989 tarihinde aldığı kararla bu talepleri haklı bulmuştur¹.

6. *1987/131 ve 1987/170 nolu birleştirilmiş davalar*

25 Kasım 1975 tarihinde, Yorgo L.'nin dul eşi Lili vefat etmiştir. 7 Eylül 1987 tarihinde, kızı Eleni Bonanu, kendi ve kız kardeşi Tiresiya adına hareketle Adalar Sulh Mahkemesi'nde mirasçı sıfatlarının tescil edilmesi talebiyle dava açmıştır.

Bu amaçla, Eleni Bonanu özellikle Yunan mahkemeleri tarafından bu yönde verilen bir belgeyi delil olarak sunmuş ve E.E.'yi tanık olarak göstermiştir. Tanık E.E., Eleni ve Tiresiya'nın gerçekten Yorgo L.'nin soyundan olduğunu teyid etmiştir.

Eleni Bonanu, 9 Kasım 1987 tarihinde bu defa büyük annesi Eleni Efrosini'nin soyundan gelen tüm çocuk ve torunlara mirasçı sıfatının verilmesi için ikinci bir dava açmıştır.

Devlet Hazinesi, daha önce de 1984 yılında buna benzer bir talebin reddedildiğini hatırlatarak, Yorgo L.'nin vefatının mahkeme tarafından ilan edildiğini ve dolayısıyla bu yönde herhangi bir belgenin verilmesinin mümkün olmadığını bildirmiştir.

İki talep birleştirildikten sonra, Adalar Sulh Mahkemesi, 1 Ekim 1989 tarihinde Eleni Bonanu'nun taleplerini reddeden kararını açıklamıştır

7. *1991/1444-1440-1439-1445-1441 nolu davalar*

16 Eylül 1991 tarihinde, yukarıda açıklanan olgulara rağmen, Zarifi ailesi soyundan gelen ve Eleni Bonanu'nun da aralarında bulunduğu beş kişi, mirasçı olma sıfatlarını kabul ettirmeyi başarmışlardır. İstanbul Sulh Mahkemesi bu amaçla beş mirasçılık belgesi vermiştir.

8. *1996/1390 nolu dava*

Oysa, 12 Nisan 1989 ve 1 Ekim 1989 tarihli kararlara atıfta bulunan Devlet Hazinesi, 26 Mayıs 1993 tarihinde söz konusu mirasçılık belgelerinin iptali için dava açmıştır. Devlet Hazinesi'ne göre, başlangıçtaki mülk sahiplerinin mahkeme kararıyla öldü ilan edilmesinden sonra ihtilafli mülklerin yegâne mirasçısı kendisi olmaktadır. Başvuran şirket bu yargılamada ikincil bir müdahil olarak yer almaktadır.

İstanbul Sulh Mahkemesi, 13 Aralık 1995 tarihinde ihtilafli hale gelen bu mirasçılık belgelerini iptal etmiştir. Mahkeme karar gerekçesinde, Türkiye'deki mülk edinme hakkının, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde Yunanistan'ın Türk vatandaşlarına tanıdığı haklara bağlı olduğunu ve bu nedenle mirasçı olduklarını iddia eden kişilerin hukuki durumlarının belirlenmesi gerektiğini kaydetmiştir. Yunanistan'daki durumu inceledikten sonra mahkeme, Türklerin bu ülkede bu tür mülk edinme hakkının yasalarla son derece kısıtlandığını ve pratikte böyle bir olaya hiç rastlanmadığını tespit etmiş ve buradan yola çıkarak Yunan uyrukluların da Türkiye'de miras yoluyla mülk edinme hakkının bulunmadığına hükmetmiştir.

Yargıtay, 2 Temmuz 1996 tarihinde usul hatası yapıldığı gerekçesiyle bu kararı bozmuştur.

Yargıtay'ın kararına uyan mahkeme, 1 Aralık 1998 tarihinde ilgili şahısların mirasçı olma sıfatlarını iptal etmiştir.

C. Başvuranla ilgili karar

Devlet Hazinesi, 16 Şubat 1995 tarihinde başvurana ait *Zarifi Köşkü*'nün tapusunun iptal edilmesi talebiyle Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi'nde bir kez daha dava açmıştır.

¹1.Dosyada benzer başka bir karar belirtilmiştir. 84/81 no'lu davada 29 Nisan 1986 tarihinde alınan bir karar sözkonusudur. Ayrıca 23 Kasım 1993 tarihinde 1983/1451 sayılı dosyadan İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'nin Yorgo L.'nin mirasçılara veraset ilamı vermeyi reddettiği sonucu çıkmaktadır.

Devlet Hazinesi, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün istişari bir görüşüyle desteklenen savunmasında, Yorgo L.'nin Balkan savaşından önce Türkiye'yi kesin olarak terkettiğini ve o tarihten itibaren ailesinin hiçbir ferdinin nüfus sayımlarında tespit edilemediğini ileri sürmüştür. Devlet Hazinesi'ne göre, Yorgo L. ve soyundan gelenlerin savaş sırasında kaybolduğu veya kaçtığı kabul edilmeli ve dolayısıyla Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra ve Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı sırasında bu amaçla resmi olarak yayımlanan yasa uyarınca mülklerine el konulmalıdır.

Devlet Hazinesi, ilgili şahısların bu yasa anlamında gerçekten firari ya da kayıp olup olmadıklarının yetkililer tarafından layıkıyla teyit edilemediğini ve bu nedenle idari makamların Yorgo L.'nin mülklerinden yararlanmak için Medeni Kanun'un 530. maddesinde öngörülen prosedürü uygulamak zorunda kaldıklarını savunmaktadır. Ancak, bu prosedür uygulanırken bazı parseller gözden kaçmış ve sistemdeki bu boşluğu iyi bilen bir grup kötü niyetli insan sahte evrak kullanarak *Zarifi Köşkü*'nü Yorgo L.'nin soyundan gelen bazı kişiler adına kaydettirmeyi başarmışlardır. Devlet Hazinesi'ne göre, idari makamların bu konuyla ilgili olarak görevlerini ve Devlete karşı olan sorumluluklarını layıkıyla yerine getiremedikleri söylenebilir.

Bu koşullar altında, 25 Mart 1954 tarihinde mirasçı olma sıfatını kaybetmiş kişiler tarafından gerçekleştirilen bir satışın, herhangi bir alıcı üçüncü şahsın iyi niyetle hareket ettiğini iddia edemeyeceği bir şekilde, yalnızca hükümsüz ve geçersiz ilan edilmesi gerekmektedir. Bu itibarla, *Zarifi Köşkü*'nün Yorgo L.'nin diğer mülklerinde olduğu gibi Medeni Kanun'un 530. maddesi uyarınca Devlet Hazinesine devredilmesi gerekmektedir.

Başvuran, *Zarifi Köşkü*'nü tapu kayıtlarına güvenerek A. Albayrak'ın mirasçılarında satın aldığı ve o dönemde köşk ile Yorgo L. arasında görünürde bir bağın mevcut olmadığını, yasal olarak ve adli makamlarca hiçbir endişeye mahal verilmeksizin A. Albayrak'ın on yedi yıl ve kendisinin de yirmi altı yıl süreyle bu mülkü elinde bulundurduğunu ileri sürmektedir. Başvurana göre, Devlet Hazinesi'nin kadastro itirazları için öngörülen on yıllık zamanaşımı süresi dışında kalan bu talebinin reddedilmesi gerekmektedir.

Sonuçta, şirketin *Zarifi Köşkü*'nü kesintisiz bir şekilde yirmi altı yıl elinde bulundurması, kazandırıcı zamanaşımı yoluyla edinme kapsamında mülk sahibi ilan edilmesi için yeterli bir unsurdur.

Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi, 15 Nisan 1997 tarihinde *Zarifi Köşkü*'nün tapuya Hazine adına kaydedilmesine karar vermiştir.

Bu kararın nihai dayanağı dışındaki gerekçesi, Adalar Sulh Mahkemesi'nin 1 Ekim 1989 tarihli kararındaki gerekçeyle aynıdır .

Başvuran, 14 Kasım 1997 tarihinde kararı temyize götürmüştür. Kendi savunmasını yineleyen başvuran, mahkemenin ayrıca durum tespiti yapmaksızın hüküm verdiğinden şikâyetçi olmuştur.

Yargıtay, 3 Aralık 1998 tarihli kararında, itiraz edilen kararı onamıştır. 1 Mart 1999 tarihinde Yargıtay, başvuranın karar düzeltme talebini reddetmiştir. Kesin karar, 21 Ekim 1999 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

Başvuran, 12 Şubat 2002 tarihinde mezkur yeri terk etmek zorunda kalmış ve daha sonra *Zarifi Köşkü*'nü yasadışı işgâl ettiği gerekçesiyle tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir. 15

Mayıs 2007 tarihinde, ödenmesi istenen tazminat tutarı 1 106 656,61 YTL'dir (yaklaşık 600 000 EUR).

Bugün itibariyle *Zarifi Köşkü* 49 yıl süreyle İstanbul Ticaret Odası'na kiralanmıştır.

D. Başvuran tarafından açılan tazminat davaları

28 Temmuz 2003 tarihinde başvuran, Devlet Hazinesi'ne karşı (10 milyar eski Türk Lirası tutarında – TRL) kısmi tazminat davası açmış ve *Zarifi Köşkü*'nün tazminat ödenmeden devredilmesi sonucunda maruz kalınan zararın karşılanması ve aynı zamanda bu mülk üzerinde inşa edilen ek binaların sağladığı artı değerini de tazmin edilmesini talep etmiştir..

Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi, 25 Ekim 2005 tarihli kararında, Devlet Hazinesi'nin mülkünü kendine devrinden önce gerçek kişiler adına yapılan tapu kayıtlarının doğurduğu sonuçlardan sorumlu tutulamayacağını kaydederek başvuranın talebini reddetmiştir. Mahkemeye göre, Devlet Hazinesi adına kayıt yapan Tapu Dairesi Müdürünün de hiçbir hatası ve sorumluluğu bulunmamaktadır; kabahatli şahıslar, mülkü yasal olmayan yollarla başvurana satan kişilerdir ve dolayısıyla mevcut davada uğranılan zararı asıl bu kişilerin tazmin etmesi gerekmektedir.

27 Mart 2005 tarihinde Yargıtay, kararın Devlet Hazinesi'nin gerçekten iddia edildiği gibi ek binalar nedeniyle bir değer artışından yararlanıp yararlanmadığı konusunda ilgili -belirsiz kalan- bölümünü bozmuş, *Zarifi Köşkü*'nün tazmin edilmesine hükmeden bölümünü onamıştır.

13 Temmuz 2006 tarihinde, iki tarafın da kararın düzeltilmesi yönündeki itirazı reddedilmiştir.

Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi, 23 Ocak 2007 tarihinde ikinci kararını vermiştir. Mahkeme, bilirkişi raporunda belirlenen 835 173,81YTL² tutarındaki değer artışını dikkate alarak, Devlet Hazinesini, başvurana 10 000 YTL ödemeye mahkûm etmiştir.

Yargıtay, 8 Mayıs 2007 tarihinde bu kararı onamıştır.

Bu arada başvuran, 6 Mart 2007 tarihinde bu kez gecikme faizleriyle birlikte bilirkişi raporunda belirlenen tutarın geri kalan kısmı ile 167 034, 76 YTL tutarındaki kazanç kaybının ödenmesi talebiyle bir dava daha açmıştır. Başvuran bu talebine dayanak olarak, *Zarifi Köşkü*'nün daha önceki tapu kayıtlarına işlenirken yapılan hatalardan dolayı maruz kalınan zararda tapu sicil muhafızının yani Devlet Hazinesinin sorumluluğu olduğunu ileri sürmektedir. Ancak, bu konuda hiçbir tazminat talebi olmamıştır.

13 Kasım 2007 tarihinde verdiği kararda mahkeme, başvurana 15 Şubat 2007 tarihinden itibaren hesaplanacak gecikme faizleriyle birlikte 825 173,81YTL ödenmesine hükmederken, diğer talepleri reddetmiştir.

Devlet Hazinesi'nin itirazı üzerine dava Yargıtay önüne gitmiş ve Yargıtay belirtilmeyen bir tarihte büyük bir olasılıkla zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle bu kararı bozmuştur.

---

²1. 1 Ocak 2005 tarihinde TL'sının yerini alan YTL yürürlüğe girmiştir. 1YTL 1 milyona tekabül etmektedir. Söz konusu miktar ilgili dönemde yaklaşık 456 000 Euro'ya tekabül etmekteydi.

HUKUK

I. İHTİLAF KONUSU

Başvuran şirket, herhangi bir kamu yararı gerekçesi olmaksızın ve tazminat ödenmeksizin haksız yere mülkünün elinden alındığını ve dolayısıyla 1 Nolu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlâl edildiğini iddia etmektedir.

Başvuran, ayrıca AİHS'nin 6/1, 13 ve 14. maddelerine atıfta bulunarak, davasının makul bir sürede görülmediğini ve özellikle Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi'nin Kadastro Kanunu ile Medeni Kanunu hiçe sayarak sadece başlangıçtaki mülk sahiplerinin Yunan uyruklu olması nedeniyle tapusunu elinden aldığını ve dolayısıyla yargılamanın adil olmadığını ileri sürmektedir. Başvuran son olarak, AİHS'nin 8. maddesine atıfta bulunmakta ve şirketin merkez şubesini terk etmek zorunda kaldığını ve ortaklarının bu yüzden taşındığını iddia etmektedir.

Hükümet, bu iddiaları reddetmektedir.

II. KABULEDİLEBİLİRLİĞE İLİŞKİN

A. Tarafların argümanları

1. Hükümet

Hükümet, *Hırvatistan aleyhine Blečić davası* ([GC], n° 59532/00, CEDH 2006-III) ve *Türkiye aleyhine Mitap ve Müftüoğlu davasına* (25 Mart 1996, Karar ve hükümlerin derlemesi 1996-II) atıfta bulunarak, önce AİHM'nin iki açıdan *ratione temporis* yetkisiz olduğunu ileri sürmektedir. Birincisi, *Zarifi Köşkü*'nün mülkiyetinin devredildiği dönemin yasaları 1915-1923 yıllarına kadar uzanmaktadır ve ikincisi bu mülk 1 Ağustos 1969 tarihinde satın alınmıştır; oysa Türkiye bireysel itiraz hakkını ancak 28 Ocak 1987 tarihinde kabul etmiştir.

Hükümet ayrıca, iç hukuktaki itiraz yollarının tamamen tüketilmediğini, zira Devlet Hazinesi aleyhine açılan tazminat davasının bu dava dilekçesinin AİHM'ne sunulduğu tarihte henüz sonuçlanmamış olduğunu kaydetmektedir. Hükümete göre, madem ki başvuran bu yargılamanın etkisiz olduğundan emindi, o halde « şikâyet edilen olay » tarihinden itibaren altı aylık süre içerisinde AİHM'ye başvurusunu iletmesi gerekirdi.

Hükümetin başvuruları eleştirdiği diğer bir konu ise, herşeyi bildiği halde kendisine *Zarifi Köşkü*'nü satan A. Albayrak'ın mirasçılara tazminat davası açmamış olmasıdır.

Hükümet, 1 Haziran 2007 ve 14 Ağustos 2008 tarihli yazılarında tekrar tekrar iç hukuk yollarının tüketilmediğini savunmakta ve başvuranın 6 Mart 2007 tarihinde Devlet Hazinesi aleyhine yeni bir tazminat davası açtığını ve bu davanın da henüz sonuçlanmadığını hatırlatmaktadır.

2. Başvuran

Başvuran, mevcut davadaki temel ihtilafın *Zarifi Köşkü*'nün satın alındığı tarihteki haliyle *de facto* kamulaştırılmasına ilişkin olmasına rağmen, ihtilafın bu kısmıyla ilgili yargılamanın 13 Temmuz 2006 tarihinde Yargıtay kararıyla kesinleşmiş olmasından kaynaklandığını ileri sürmektedir.

Zarifi Köşkü'nü satanların hukuki sorumluluklarıyla ilgili olarak başvuran, tapu kayıtlarına güvenerek hareket eden A. Albayrak'ın varislerinin suçlanamayacağını, zaten 40 yıl sonra tüm hukuki davaların zaman aşımına uğradığını savunmakta ve bu yönde yapılan bir itirazın hiçbir zaman başarılı olamayacağını ileri sürmektedir.

Üstelik, AİHM'nin *ratione temporis* yetkisi açısından bir sorun olmadığı gibi, ihtilafı yargılama 16 Şubat 1995 tarihinde başladığı ve kesin kararın tebliğ edilmesiyle 21 Ekim 1999 tarihinde sona erdiği için altı aylık süre konusunda da bir sorun bulunmamaktadır.

B. AİHM'nin değerlendirmesi

AİHM, daha önce de buna benzer *ratione temporis* yetkisizlik iddialarını reddettiğini hatırlatmakta (bakınız, *Türkiye aleyhine Fener Rum Patrikliği davası* (karar), n° 14340/05, 12 Haziran 2007 ; *Türkiye aleyhine Turgut ve diğerleri davası*, n° 1411/03, prg. 75, 8 Temmuz 2008) ve mevcut davada bu görüşünü değiştirmesini gerektirecek bir neden görmemektedir. Üstelik mevcut dava dilekçesi, ne Hükümetin atıfta bulunduğu yasaların uygulanmasına, ne A. Albayrak'ın mirasçıları ile yapılan satış sözleşmesinin yasadışı olmasına dayandırılmaktadır.

AİHM, bu noktalara tekrar geri dönecektir.

Altı aylık süreye uyulmadığı iddiasına ilişkin olarak, mevcut dava dilekçesinin 11 Nisan 2000 tarihinde, yani Yargıtay'ın son kararının tebliğ edildiği 21 Ekim 1999 tarihinden itibaren altı aylık süre sona ermeden önce sunulduğunun tespit edilmesi yeterli olacaktır.

Devlet Hazinesi aleyhine açılan ilk dava dosyasından (yukarıdaki ilgili paragraf *in supra*) anlaşıldığına göre, *Zarifi Köşkü*'nün devredilmesi sonucu maruz kalınan zararın tazmini için açılan dava, başvuranın karar düzeltme talebinin reddedilmesiyle 13 Temmuz 2006 tarihinde, yani AİHM'nin mevcut dava dilekçesinin kabuledilebilirliği üzerine hüküm vermesinden önce, kesin olarak karara bağlanmıştır (*Türkiye aleyhine Kamil Uzun davası*, n° 37410/97, prg. 48, 10 Mayıs 2007). Dolayısıyla, bu dilekçe erken verilmemiş olup, altı aylık süre kuralına da aykırı değildir.

6 Mart 2007 tarihinde açılan ikinci davayla ilgili olarak AİHM, iç hukuktaki davanın başvuran tarafından, başvuruya ilişkin görüşlerinin AİHM'ye verilmesinden sonra açıldığını, dolayısıyla Hükümetin altı ay kuralını ileri sürmekte haksız olmadığını kabul etmektedir (bakınız, örneğin, *Türkiye aleyhine Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı davası*, n° 34478/97, prg. 33, CEDH 2007-... (alıntılar)). Bununla birlikte, yukarıda bahsi geçen 13 Temmuz 2006 tarihli karardan itibaren bu yargılama *Zarifi Köşkü*'ne ait arazi üzerinde sonradan gerçekleştirilen inşaatlarla sınırlandırılmıştır. Bu yargılamanın sonucu, söz konusu mülkün karşılıksız olarak Devlet Hazinesine devredilmesinin 1 Nolu Ek Protokolün 1. maddesine uygun olup olmadığının incelenmesi bakımından değil, AİHS'nin 41. maddesi anlamında önem taşımaktadır.

Son olarak, A. Albayrak'ın mirasçılarına karşı açılacak bir tazminat davası konusunda ise AİHM, Hükümetin benzer bir durum karşısında bir kimsenin ihtilafı olaydan onlarca yıl sonra dava açarak haklı bulunduğunu kanıtlayan herhangi bir adli karar göstermediğini kaydetmektedir. Teorik olarak var olduğu kabul edilse bile, başvuranın, makul ölçüde başarı şansı sunduğu kabul edilebilecek ölçüde etkin ve erişilebilir olduğu yeterince kanıtlanamamış bu yola başvurmak zorunda olmadığı kanatindedir (*Türkiye aleyhine Akdivar ve diğerleri davası*, 16 Eylül 1996, prg. 66, *Derleme* 1996-IV ; *mutatis mutandis*, *Fener Rum Patrikliği*, ilgili bölüm).

Sonuç olarak AİHM, Hükümetin bütün itirazlarını reddetmekte ve başvuruyu kabuledilebilir ilan etmektedir. AİHM, başvurunun AİHS'nin 35. maddesi anlamında başka bir kabuledilemezlik gerekçesi bulunmadığını kaydetmektedir.

III. 1 NOLU EK PROTOKOLÜN 1. MADDESİNİN İHLÂL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

A. Tarafların argümanları

1. Hükümet

Almanya aleyhine Liechtenstein Prensi Hans-Adam II davası ([GC], n° 42527/98, CEDH 2001-VIII), *Slovakya aleyhine Jantner davası* (n° 39050/97, 4 Mart 2003) ve *Almanya aleyhine Jahn ve diğerleri davası* ([GC], n° 46720/99, 72203/01 ve 72552/01, CEDH 2005-VI) kararlarına atıfta bulunan Hükümet, başvuran adına tapu kaydının yasalara aykırı olarak yapılması nedeniyle Zarifi Köşkü sahipliğinin başından beri geçersiz olduğu, bu nedenle de başvuranın hiçbir zaman «mülk»e sahip olmadığını ileri sürmektedir. Hükümet, tapu sicilindeki yanlış kayıtların hiçbir gayrimenkul için mülkiyet hakkı doğurmayacağını, ulusal mahkemelerin başvuranın tapusunu iptal ederek sadece bu yanlış düzelttiğini ve bunu ilgili mevzuata uygun olarak gerçekleştirdiklerini ileri sürmektedir.

Bu konuyla ilgili olarak Hükümet, Yorgo L.'nin soyundan gelen kişilerin Balkan savaşıdan önce ülkeyi terk ettiklerini ve 1904 yılından itibaren Türkiye nüfus sayımlarında tespit edilmediklerini hatırlatmaktadır. Dolayısıyla bu kişilerin hukuki durumları, 1915 ve 1923 yılları arasında çıkarılan ve kaçak veya kayıp kişiler tarafından 6 Ağustos 1924 tarihinden önce terk edilmiş mülklerin yönetimini düzenleyen yasalara tabidir. Bu tür mülklere karşı alınan tedbirler «ülkenin kalkınmasına katkı sağlamak» amacını taşımakta ve bu son tarihe kadar müsadereden kurtulan mülklere de uygulanmaktadır.

Hükümet, Zarifi ailesinin durumunun güvenlik soruşturmalarıyla tespit edildiğini ve mirasının belirlenmesi için yapılan hukuki işlemlerde teyid edildiğini hatırlatmaktadır. Gerçekten, bu ailenin fertleri 29 Nisan 1986 ve 12 Nisan 1989 tarihli kararlarla « kayıp » ilan edilmiş ve mülkleri 743 sayılı Medeni Kanun'un 377. ve 530. maddelerinde öngörülen prosedüre göre Devlet Hazinesi adına kaydedilmiştir.

Hükümet, özellikle 1 Ekim 1989 tarihinde *Zarifi Köşkü*'nün mülk ortağı olarak kayıtlı Eleni Bonanu aleyhine verilen karara atıfta bulunmaktadır. Hükümete göre, mirasçı olduklarını iddia edenlerin « Yorgo L.'nin varisi olmadıklarını » açık bir şekilde ortaya koyan bu kesin karar, mevcut davanın temel sorusuna cevap vermektedir. Bu nedenle, Zarifi ailesinin terk ettiği diğer birçok mülk gibi, *Zarifi Köşkü*'nün mülkiyeti de Devlet Hazinesine *ipso iure* devredilmiş olarak kabul edilmelidir.

Hükümete göre, her halükârda, *Zarifi Köşkü*'nün ilk satış senedi, her halukarda, mirasçılarının belgeleri ile bu işlemde kullanılan diğer evraklar gibi hilelidir : bu itibarla, Yorgo L.'nin soyundan gelen kişiler *Zarifi Köşkü*'nün kendilerine iade edilmesini isteyemez ve hiçbir satın alıcı tapu kayıtlarına güvenerek hareket ettiğini yasal olarak iddia edemez. Diğer bir deyimle, Yorgo L.'nin soyundan gelen kişiler ile A. Albayrak arasında yapılan satış sözleşmesi geçersiz olduğundan, başvuran ile imzalanan sözleşme de aynı şekilde geçersizdir.

Son olarak Hükümet, « Devlet Hazinesine devredilen mülkler » için böyle bir imkân tanınmadığı için, başvuranın hiçbir zaman kazandırıcı zamaşımı yoluyla mülk sahibi olmuş sayılamayacağını ileri sürmektedir.

2. Başvuran

Başvuran, bu argümanlara yanıt olarak, ulusal mahkemelerin *Zarifi Köşkü*'nün iyi niyetle hareket edilerek kazanıldığını ve 26 yıl boyunca sahip olunduğunu dikkate almaksızın Devlet Hazinesi adına kaydedilmesine karar vererek, AİHM'nin yerleşik içtihadında yeralan orantılılık ilkesine uymadığını ileri sürmektedir.

Başvuran, Hükümetin mahkeme kararlarına ve AİHS'ye aykırı olan bir mevzuata dayanarak yaptığı müdahaleyi meşru göstermeye çalıştığını savunmaktadır. Başvurana göre, Yorgo L.'nin diğer bazı mülklerine daha önce el konulması kendi tapusunun iptalini haklı gösteremez, zira satış işlemi yapılırken – diğerlerinde olduğunun aksine – *Zarifi Köşkü* bir Türk vatandaşının adına kayıtlıydı.

Başvuran, söz konusu tapu kaydında bir yasaya aykırılık olduğu varsayılsa bile, eski Medeni Kanununun 638. maddesi anlamında on yıl süreyle iyi niyetle mülkü elinde bulundurduktan sonra kimsenin kendisine böyle bir itirazda bulunamayacağını ileri sürmektedir.

B. AİHM'nin değerlendirmesi

AİHM, mevcut davadanın önemli unsurlarını ve hukuki değerlendirmesini aşağıdaki kararlarda elde edilen bilgileri dikkate alarak inceleyecektir : *Apostolidi ve diğerleri* (n° 45628/99, 27 Mart 2007) ; *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı*, ilgili bölüm ; *Nacaryan ve Deryan* (n° 19558/02 ve 27904/02, 8 Ocak 2008) ; *Türkiye aleyhine Fener Rum Patrikliği davası* (n° 14340/05, 8 Temmuz 2008) ; *Türkiye aleyhine Yedikule Surp Pirgiç Ermeni Hastanesi Vakfı davası (n° 2)* (n° 36165/02, 16 Aralık 2008).

1. Müdahalenin varlığı hakkında

AİHM, 1 Nolu Ek Protokolün 1. maddesi anlamında bir müdahalenin var olup olmadığının kanıtlanması için yerleşik içtihadına dönecektir (bakınız, diğerleri arasından, *Jahn ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 78 ; *Turgut ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 86, 87 ; *Türkiye aleyhine N.A. ve diğerleri davası*, n° 37451/97, prg. 36-37, CEDH 2005-X ; *Türkiye aleyhine Doğrusöz ve Aslan davası*, n° 1262/02, prg. 26-28, 30 Mayıs 2006 ; *Nacaryan ve Deryan*, ilgili bölüm, prg. 44 ; *Fener Rum Patrikliği* , ilgili bölüm, prg. 60 ; *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı*, ilgili bölüm, prg. 45- 46 ; *Apostolidi ve diğerleri*, , ilgili bölüm, prg. 66).

Bu bağlamda AİHM, başvuran şirketin *Zarifi Köşkü*'nü kendi kaynaklarından ödediği bir bedel karşılığında ve tapu sicili müdürünün önünde yapılan resmi bir satış senedi ile A. Albayrak'ın mirasçılarında 1 Ağustos 1969 tarihinde satın aldığı gözlemlemektedir. Bu tarihte tapu siciline kendi adına kayıt yaptıran başvuran, Türk Medeni Kanunu anlamında bu mülkün sahibi olmuş ve en az 1 Mart 1999 tarihine kadar bu mülkü rahatça kullanmıştır. Hiç kimse, başvuranın bu dönem süresince *Zarifi Köşkü*'ne ait harç ve vergilerini ödemediğini iddia etmemektedir. (*mutatis mutandis*, *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı*, ilgili bölüm, prg. 47) Başvuran, bu dönem zarfında söz konusu mülkü ipotek işlemleri için kullanmış ve arazi üzerine imar ruhsatı olan ek binalar inşa etmiştir (*mutatis mutandis*, *N.A. ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 39 – yukarıdaki ilgili paragraflar).

Bununla birlikte son kararını vermeden önce AİHM, kendi adına olan tapu kaydının geçersiz olması dolayısıyla başvuranın hiçbir zaman yasal mülk sahibi olmadığı yönündeki Hükümet iddialarını birçok bakımdan yanıtlamak gerektiği kanaatindeydi.

Hükümetin iddia ettiğinin aksine, dava dosyasında, ne *Zarifi Köşkü*'nün 29 Ekim 1923 tarihinde Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan önce yürürlükte olan yasalar uyarınca kaçak veya kayıp olarak tanımlanması gereken Yorgo L ailesi tarafından terkedilmiş bir mülk olduğunu, ne bu kişilerin Türk hukukunun öngördüğü gibi uygun bir araştırma sonucu « kayıp » ilan edildiğini ispatlayacak herhangi bir inandırıcı belge bulunmamaktadır. *Zarifi Köşkü* ile ilgili tapu sicili kayıtları bu konuda hiçbir bilgi içermediği gibi bu konuyla ilgili yegâne tanıklığın inandırıcı kabul edilmemiştir (1 Ekim 1989 tarihli Adalar Mahkemesi kararı).

Zaten, İdare'nin de kabul ettiği gibi, büyük olasılıkla münhasıran Yorgo L. adına kayıtlı olan mülkler, tespit edildikçe teker teker ve yukarıda belirtilen özel yasalar değil, 17 Şubat 1926 tarih ve 743 sayılı eski Medeni Kanun uygulanarak el konulmuştur.

Dolayısıyla *Zarifi Köşkü*'nün de, tapuda bireyler adına olan tüm kayıtlar geçersiz sayılarak ve/veya kazandırıcı zamanaşımı yoluyla edinme kurallarından yararlanma hakkı engellenerek *ipso iure* Devlete devredilen mülklerle aynı kategoriye girdiği sonucu çıkarılabilir.

Davanın unsurlarına geri dönerek AİHM, en azından 27 Ağustos 1951 tarihli kadastro revizyonundan itibaren *Zarifi Köşkü*'nün 29 Nisan 1986 tarihli mahkeme kararıyla artık ölü ilan edilen Yorgo L.'ye ait olmadığını, köşkün açıkça mirasçıları Lili, Tiresiya ve Eleni Bonanu, erkek kardeşleri Leon Leonidas ve Stefanos L.ve kız kardeşi Eleni Evyenidis'in üzerine mülk ortaklığı şeklinde kayıtlı olduğunu gözlemlemektedir.

Hükümetin, yalnızca Yorgo L.'yi değil aynı zamanda yakınları Eleni Efrosini, Leon Leonidas, Stefanos L., Eleni Evyenidis ve Konstantin Kosta'yı da kapsayan 12 Nisan 1989 tarihli başka bir ölüm ilanı kararı sunduğu doğrudur.

Ancak, 1989 yılında öldükleri ilan edilen bu kişilerin, bir kısmının da olsa, 1978 yılında İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi önünde temsil edilmeleri çok dikkat çekicidir. Her halükârda – münhasıran Adalar'daki bazı mülklerle ilgili olan (parsel n° 4, 5, 6 ada 79 ve parsel 14 ada 182) bu kararlar, Yorgo L.'nin yasal mirasçıları yani Lili (bu arada vefat etti – yukarıdaki ilgili paragraf), Tiresiya ve Eleni Bonanu hakkında sessiz kalmaktadır. Daha sonraki tarihlerde, yani 7 Eylül 1987 ile 1 Aralık 1998 arasında görülen mahkemelerde temsil edilmelerine rağmen bu kişilerin medeni kanun gereğince ölü ilan edilebilmesi hayret vericidir.

Hükümet, bu üç yargı kararı arasından özellikle 1 Ekim 1989 tarihinde alınan karara dikkat çekmektedir. Bu karara göre *Zarifi Köşkü*'nün mülk ortaklarının, Türk hukukuna göre Yorgo L.'nin ve dolayısıyla söz konusu mülkün mirasçısı olma sıfatları bulunmamaktadır.

Bu konuyla ilgili olarak AİHM, herşeyden önce, söz konusu kararla reddedilen talebin amacının Leonida ve Eleni Efrosini'nin yani Yorgo L.'nin soyundan gelenlerin adına Türk hukukuna uygun olarak vaset ilanı almak olduğunu kaydetmektedir. Onlara böyle bir belge verilmemesi, ilgili şahısların *de cuius* murislerinin mirası üzerinde maddi hakları olmadığı anlamına gelmez. Nitekim, 8 Kasım 1948 ve 2 Mart 1954 tarihlerinde Yunanistan ve İsviçre'de düzenlenen iki noter belgesi, bu kişilerin miras haklarının kendi yaşadıkları ülkelerde kabul edildiğini ve bu nedenle ailenin Türkiye'deki mülklerini yönetmek üzere Konstantin Kosta'ya vekalet verdiklerini göstermektedir.

Zarifi Köşkü'nün 25 Mart 1954 tarihinde A. Albayrak'a Konstantin Kosta aracılığı ile satıldığı da göz önüne alındığında, bu belgeler Hükümetin «terkedilmiş mülkler» tezini çürütür nitelik kazanmaktadır.

Ayrıca, 1951 yılından itibaren *Zarifi Köşkü*'nün mülkiyeti kendi adlarına kayıtlı olduğuna göre, ilgili şahısların ölen bir kimsenin mirasçısı sıfatıyla *Zarifi Köşkü*'nün kendi adlarına kaydedilmesini isteme (bakınız, örneğin, *Apostolidi ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 67) ve/veya böyle bir sıfatın Türk hukukunda meşru kabul edilmesini bekleme (bakınız, örneğin, *Nacaryan ve Deryan*, ilgili bölüm, prg. 45, 46) hakkına sahip olup olmadıkları üzerinde daha fazla durmanın bir yararı olmayacaktır.

AİHM, Türk makamlarının *Zarifi Köşkü*'nün ilk sahiplerini kaçaklar hakkında düzenlemeler içeren yasalara tabi tutmalarını haklı gösterecek bazı gerekçeler olduğu farz edilse bile, Türk Yargıtayı'nın bu uygulamanın ancak ilgili şahıslara ve onların mirasçılara uygulanabileceği, buna karşın üçüncü alıcılara ve dolayısıyla başvurana uygulanamayacağı yönünde hüküm verdiğini hatırlatarak bu tartışmaya son vermektedir.

Bununla birlikte, özellikle bu nokta üzerinde Hükümet tekrar devreye girmekte ve bu ilk tapu kaydı ile A. Albayrak'a birinci elden yapılan satışın, sahte mirasçılık belgelerine ve vekaletnamelere dayandığını, dolayısıyla bu işlemlerin mutlaka hileli olduğunu, ayrıca başvuranın da tapu kayıtlarına güvenerek hareket ettiğini yasal olarak iddia edemeyeceğini savunmaktadır.

AİHM, Hükümetin itiraz ettiği bu belgeleri veren ülkerin yetkili makamları nezdinde bu belgelerin gerçekliğinin araştırılmadığını, yapıldığı ileri sürülen sahtekarlığın failleri aleyhine kovuşturma başlatılmadığını, Hükümetin şimdi karşı çıktığı, tapu kayıt ve ipotek işlemlerini yerine getirmiş olan noter veya memurlar hakkında idari bir soruşturma başlatılmamış olmadığını gözönünde bulundurarak Hükümetin bu tezini kabul edemeyeceğini kaydetmektedir.

AİHM, başvuranın mülkü edinirken iyi niyetli olduğunu şüpheye düşürecek herhangi bir geçerli neden görmemekte ve davanın esasına geri dönmektedir.

Türk hukukundaki içtihadı göre, birinci elden satın alan, yani A. Albayrak, vekil Kulidi Laskari veya noter ve ilgili diğer görevlilerle suç ortaklığı yaparak *Zarifi Köşkü*'nü hileli bir şekilde elde etmiş olsa da, satın alma sırasında tapu sicilineki bilgiler uyarınca, aynı şartlar ikinci elden satın alan başvurana karşı, sahtecilik olduğunu bilse de bilmesede, üstüne vazife olmadığı halde devir işlemi sırasında bu konuda daha önce gerçekleşen satışların koşullarını ve yasallığını araştırmadı diye ileri sürülemez.

Oysa, mevcut davada Hükümet, tapu kayıtlarında böyle bir bilginin bulunduğunu kanıtlayamamaktadır (bakınız, *mutatis mutandis*, *Türkiye aleyhine Doğrusöz ve Aslan davası*, n° 1262/02, prg. 29, 30 Mayıs 2006).

1 Ağustos 1969 tarihli edinim sırasında başvuranın o dönemdeki Türk hukukuna göre bu işlemlerin yasal olduğuna inanmaması ve mülkün kendi adına tapu siciline kaydedilmiş olması dolayısıyla mülkiyetinin hukuken korunduğuna güvenmemesi için bir nedeni bulunmamaktaydı (*mutatis mutandis*, *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı*, ilgili bölüm, prg. 56).

Özet olarak, *Zarifi Köşkü*'nün mülkiyetinin edinilmesinden yaklaşık otuz yıl sonra, Yargıtay tarafından tapunun kesin olarak iptali, başvuranın fiilen sahip olduğu maldan yoksun bırakıldığını ve 1 Nolu Ek Protokolün 1. maddesinin ilk cümlesinde yer alan “yoksun bırakılma” anlamında ilgilinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkına müdahale edildiğini göstermektedir (bakınız, örneğin, *Yedikule Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi Vakfı*, prg. 28 ; *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı*, ilgili bölüm, prg. 48 ve 49 ; *Turgut ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 88 ; *Doğrusöz ve Aslan*, ilgili bölüm, *ibidem* ; *mutatis mutandis*, *Romanya aleyhine Brumărescu davası*[GC], n° 28342/95, prg. 77, CEDH 1999-VII).

2. Yasallık ilkesine uyum hakkında

Başvuranın mülkiyet hakkına müdahalenin yasal dayanağı olup olmadığına karar verirken (bakınız, özellikle, *Jahn ve diğerleri*, prg. 81, ilgili bölüm; *Nacaryan ve Deryan*, prg. 58, ilgili bölüm ; *Fener Rum Patrikliği*, ilgili bölüm, prg. 70 ; *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı*, ilgili bölüm, prg. 50-52 ; *Apostolidi ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 70), AİHM, esas olarak iç mevzuatı yorumlamakla birinci derecede yetkili olan Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi'nin karar gerekçesine (« mahkeme » – yukarıdaki ilgili paragraflar) bakacaktır (bakınız, örneğin,

Almanya aleyhine Wittek davası, n° 37290/97, prg. 49, CEDH 2002-XI ; *Almanya aleyhine Forrer-Niedenthal davası* , n° 47316/99, prg. 39, 20 Şubat 2003).

Bununla birlikte, mevcut davada açıkça görülmektedir ki, söz konusu gerekçe Adalar Sulh Mahkemesi'nin karar gerekçesinin tam bir kopyası görünümünde olup, hangi yasa ve/veya içtihadın yorumuna ve uygulanmasına dayandığı anlaşılmayan analizlere dayanan ve muğlak bir metindir.

Mevcut davada mahkeme, verdiği ilk kararda, Bakanlar Kurulu'nun ilgili kararlarına da dayanarak, konuyu 2644 sayılı Tapu Kanunu'nun 35. maddesinde öngörülen karşılıklılık koşulu açısından değerlendirmiştir. Bu düşünceden yola çıkan mahkeme, 3 Şubat 1988 tarih ve 88/12592 sayılı kararnamede Yorgo L.'nin soyundan gelenlerin mirasçılık sıfatının tanınmasına rağmen, bu kararname hükmünün geriye doğru işlemediği gerekçesiyle uygulamanın imkânsız olduğuna karar vermiştir. Oysa, 23 Mart 1988 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 88/12752 sayılı – mahkemenin görmezden gelemeyeceği – bir sonraki kararname, özellikle geçmişte hukuki durumları askıya alınan Rum kökenli kimselerin durumunu düzeltmeyi amaçlayan bir “geriye doğru işleme” hükmü içermektedir (yukarıdaki ilgili paragraf *in fine*– *Apostolidi ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 76) ; üstelik bu çözüm, mahkeme henüz kesin kararını vermeden çok önce Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından açıkça teyid edilmiştir.

AİHM ayrıca, bu konuda mahkemeye aynı fikirde olmadığını kaydetmektedir. Zaten buna benzer durumlarda AİHM, söz konusu karşılıklılık kuralının uygulanmasıyla yabancı uyruklu kişilerin 1 Nolu Ek Protokolün 1. maddesi anlamında miras haklarının tanınmasına engel olduğuna karar vermiştir (bakınız, örneğin, *ibidem*, prg. 71-78, ve *Nacaryan ve Deryan*, ilgili bölüm, prg. 47-57).

AİHM, sürekli ileri sürülen «terk edilmiş mülkler» argümanına da daha önce cevap verdiği için geri dönmeyecektir.

Üstelik, diğer gerekçeler hep Zarifi ailesiyle ilgili olaylara dayalı olup, başvuranın durumuna tamamen yabancı birçok genelleştirme içermektedir.

İlk olarak, Yunan Konsoloslğunun ilgili şahısların nerede olduklarını ve yaşayıp yaşamadıklarını bilemeyeceği ve E.E.'nin 1902 yılında yani kendi doğumundan önce meydana gelen olaylardan haberdar olamayacağı gerekçesiyle adı geçen konsolosluk tarafından verilen belge ile E.E. isimli tanığın ifadelerinin belirleyici olmadığı yönünde alınan bir mahkeme kararı mevcuttur. Bu olaylardan mahkemenin de tam olarak bilgi sahibi olması sözkonusu değildir ama mahkeme yine de bu konuda karar vermiştir.

Bir başka örnek de, zamanaşımıyla mülk edinme yoluyla üçüncü bir şahıs adına kaydedilmiş bir taşınmazın mülkiyetini alan bir kişiye karşı bu üçüncü şahsın hiçbir hak ileri sürememesi ile Devlet Hazinesi'nin durumu arasında Hükümet tarafından yapılan analogidir. *Zarifi Köşkü* hiçbir zaman Devlet Hazinesinin veya başka bir idari makamın mülkiyetine geçmediği için AİHM bu örneği anlamakta güçlük çekmektedir.

Bunlardan başka, eski Medeni Kanun'un 530. maddesinin uygulanabilirliği üzerine kurulu bir genelleme daha görülmektedir : mahkemeye göre, nasıl ki Yorgo L.'ye ait olduğu belirlenen diğer mülklere yürürlükteki yasalar gereği el konulabilseyse, *Zarifi Köşkü* de aynı bağlamda « Devlet Hazinesine devredilmiş mülk» olarak kabul edilebilir. AİHM, bu analize de katılmamaktadır çünkü *Zarifi Köşkü* ne Yorgo L. adına kayıtlıdır ne terkedilmiştir. Ayrıca

530. madde uyarınca, mahkemece bir karar verilmeden önce en azından 10 yıl süreyle kayyum tayin edilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Son olarak, başvuranın mülkiyetini iptal etmeden önce mahkemenin «geçerli bir satış» olmadığını öne sürmesi, kayda değer bir başka noktadır. Söz konusu mülkü edinirken başvuranın iyi niyetli hareket ettiği kanaatinde olan AİHM, başvuranın, mevcut davada bizi ilgilendiren konuda 3 Şubat 1943 tarihli içtihadı birleştirme kararının, mahkemece karar verilirken dikkate alınmasını ve mahkemenin Devlet Hazinesini *Zarifi Köşkü* ile ilgili tapu belgelerinin sahte olduğunu ve başvuranın bu durumu bilerek taşınmazı satın aldığını kanıtlayamadığından muaf tutma nedenini gerekçelendirmesini bekleme hakkı olduğu görüşündedir.

Karar bütünüyle ele alındığında, itiraza konu kararın içeriğinde, tarihleri itibariyle başvuran tarafından öngörülebilir olduğu ileri sürülemez ve münhasıran Zarifi ailesini ilgilendiren birkaç hüküm dışında, başvurana hangi yasanın ve/veya içtihadın uygulandığını anlamaya imkan veren bir unsur bulunmamaktadır (*Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı*, ilgili bölüm, prg. 57 *supra*).

Zaten mahkeme, kararını yürürlükteki belirli bir yasaya ve «sarsılmaz bir gerçeğe» dayandırmadığı gibi, başvurana zararını karşılamak üzere tazminat ödenmediğini de dikkate almayarak, daha ziyade Devlet Hazinesinin çıkarını korumaya yönelik bir hüküm vermiştir.

Oysa burada, ancak istisnai koşullarda meşruiyet kazanabilecek bir sonuç söz konusudur ve Hükümet bu istisnai durumun mevcudiyetini kanıtlayamamıştır (bakınız, *Turgut ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 91 ; *N.A. ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 41 ; *Fener Rum Patrikliği*, ilgili bölüm, prg. 84 ; *Jahn ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 111 ; *Yunanistan aleyhine Nastou davası* (n° 2), n° 16163/02, prg. 33, 15 Temmuz 2005).

Bu değerlendirmelerin ışığında AİHM, *Zarifi Köşkü*'nün mülkiyetinin tazminat ödenmeksizin Devlet Hazinesine devredilmesinin önceden öngörülebilir bir durum olmadığı (bakınız, bu anlamda, *Apostolidi ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 78 ; *Nacaryan ve diğerleri*, ilgili bölüm, prg. 59, 60) ve dolayısıyla yasallık ilkesiyle bağdaşmadığı kanaatine varmaktadır.

Vardığı bu sonuç doğrultusunda AİHM, tespit edilen müdahalenin hangi ölçülerde kamu yararına ve özellikle «ülkenin kalkınmasına» hizmet ettiğini araştırmaya gerek duymamaktadır.

Bu itibarla, mevcut davada, başvuranın 1 Nolu Ek Protokolün 1. maddesi anlamında mal ve mülküne saygı gösterilmesini isteme hakkı ihlâl edilmiştir.

IV. AİHS'NİN DİĞER MADDELERİNİN İHLÂL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Geriye başvuranın dava dilekçesinde atıfta bulunduğu AİHS'nin 6/1 ve 8. maddeleri ile 13. ve 14. maddelerin ayrı ayrı veya birleşik olarak ele alınarak incelenmesi kalmıştır.

AİHM, mevcut dava dilekçesinin temel hukuki konusu olan 1 Nolu Ek Protokolün 1. maddesi bakımından incelenmesini tamamlayarak karara bağladığını kaydetmektedir. Dava dosyasındaki olguları ve tarafların argümanlarını bütünüyle değerlendiren AİHM, diğer şikâyetlerin incelenmesine gerek olmadığı kanaatine varmıştır (bakınız, diğerleri arasından, *Türkiye aleyhine Kamil Uzun davası*, n° 37410/97, prg. 64, 10 Mayıs 2007).

V. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tarafların argümanları

Başvuran, öncelikle *Zarifi Köşkü*'nün iadesi ile 16 Şubat 1995 tarihinden beri yıllık 500.000 Euro'ya tekabül eden kira gelirinden yoksun kalması nedeniyle gecikme faizi ile birlikte kendisine 5.500.000 Euro ödenmesini talep etmektedir.

Köşkün iadesi gerçekleşmediği takdirde, başvuran, kira kaybı nedeniyle istediği 5.500.000 Euro'ya ilaveten *Zarifi Köşkü*'nün asgari güncel değerine tekabül eden 10.060.475 Euro'yu talep etmektedir. Bu bağlamda başvuran, sözkonusu miktarın, 28 Temmuz 2003 tarihinde Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi'nde yürütülen yargılama sırasında bilirkişiler tarafından Euro olarak hesaplanan değere tekabül ettiğini açıklamaktadır. Piyasa verilerine göre ise *Zarifi Köşkü*'nün gerçek değeri 15.000.000 Euro civarındadır ve yıllık kira bedeli yaklaşık 630.000 Euro'dur.

Başvuran ayrıca şirketin kurucusu ve asli üyesi İsmail Günaydın'ın maruz kaldığı manevi zarar için 1.000.000 Euro talep etmektedir.

Ayrıca İstanbul Barosu ücret tarifesine atıfta bulunarak başvuran, 97 saatlik avukatlık ücreti için 25.526 Euro (avukatlık saat ücreti 500 Euro'dur) talep etmekte ve beş kaleimde ayrıntılı hesap dökümünü belge olarak sunmaktadır.

Diğer masraflar için başvuran 1.000 Euro talep etmektedir.

Hükümet, iç hukukta alınan kararları ve terk edilmiş mülklere ilişkin mevzuatı göz önüne alarak başvuranın *Zarifi Köşkü*'nün iadesinin talep etme hakkı bulunmadığını belirtmektedir.

Maddi tazminata ilişkin olarak, Hükümet, dava süresince değişiklik gösterebileceğinden başvuranın ileri sürdüğü bilirkişi sonuçlarının belirleyici bir ağırlığının bulunmadığını ve her halukarda hakimleri bağlamadığını ifade etmektedir. İddia edilen kira geliri kaybına ilişkin olarak Hükümet, sözkonusu iddianın belgeden yoksun ve spekülatif olduğunu savunmaktadır.

Manevi tazminata ilişkin olarak ise Hükümet, sözkonusu miktarın aşırı olduğunu belirtmektedir.

Yargılama masraf ve giderlerine ilişkin olarak ise Hükümet, fatura, makbuz ve diğer belgelerin sunulmaması nedeniyle bu başlık altında ödeme yapılmasına gerek olmadığı kanaatindedir.

B. AİHM'nin takdiri

Mevcut dava koşullarında Savunmacı Devlet ile başvuran şirket arasında olası bir uzlaşma ihtimalini göz önünde bulunduran AİHM, 41. maddenin uygulanmasının bu aşamada saklı tutulmasının uygun olacağına kanaat getirmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE

1. Başvurunun *kabuledilebilir* olduğuna;
2. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. AİHS'nin 13 ve 14. maddeleri ile birlikte veya müstakilen AİHS'nin 6/1 ve 8. maddeleri kapsamında yapılan diğer şikayetlerin incelenmesine gerek *olmadığına*;
4. AİHS'nin 41. maddesinin uygulanması hususunun
  - a. *saklı tutulmasına*;
  - b. Hükümet ve başvuranın, kararın tebliğ edilmesinden itibaren altı ay içinde bu mesele hakkındaki görüşlerini yazıyla kendisine bildirmeye ve bilhassa aralarında varacakları her türlü uzlaşmadan kendisini haberdar etmeye *davet edilmesine*;
  - c. Sonraki sürecin *saklı tutulmasına* ve gerektiğinde daire başkanının izlenecek süreci belirlemeye *yetkili kılınmasına*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 2 Haziran 2009 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

SEVİM GÜNGÖR/Türkiye*

Başvuru No. 75173/01
14 Nisan 2009

İKİNCİ DAİRE

Kabuledilebilirliğe İlişkin Karar

OLAYLAR

Başvuran Sevim Güngör 1942 doğumlu Türk vatandaşıdır ve Ankara'da yaşamaktadır. Dava olayları, taraflarca sunulduğu şekliyle şöyle özetlenebilir:

1. *Başvuranın annesinin ölümü*

Başvuranın annesi Pakize Güngör'e 1995 yılında aort yetmezliği ve hipertansiyon teşhisi konulmuştur.

31 Aralık 1997 tarihinde başvuranın annesi Ankara Üniversitesi İbn-i Sina Hastanesi'ne kaldırılmış, akut yetersiz beslenme ve sırtında yatak yaraları tespit edilmiştir.

Başvuranın annesine yetersiz beslenme ve muhtemel digoxin zehirlenmesi ön teşhisi konulmuştur. Gastroenteroloji bölümü hastayı derhal kardiyoloji bölümüne sevk etmiş, hastayı aynı gece muayene eden kardiyoloji uzmanı hastanın aşırı derecede zayıf ve halsiz görüldüğünü ve anamnez almanın mümkün olmadığını belirtmiştir.

8 Ocak 1998 tarihinde, Dr I.Ç.'nin talebiyle başvuranın annesi bir plastik cerrah tarafından muayene edilmiş, doktor hastanın karnındaki yaraların iltihaplı olması nedeniyle ertesi gün debridman yapılmasına karar vermiştir.

10-14 Ocak 1998 tarihleri arasında hastaya yaralarının tedavisi için Maksiporin adlı ilaç verilmiştir. 15 Ocak 1998 günü saat 22.00 sıralarında ise Tienam-500 adlı antibiyotik verilmiş, aynı gece başvuranın annesi 80 yaşında hayatını kaybetmiştir.

2. *Ceza ve disiplin kovuşturması*

15 Ocak 1998 tarihinde başvuran, annesine iğneyi yapan hemşire Z.Ç. hakkında Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştur.

Ankara savcısının talebi üzerine 16 Ocak 1998 tarihinde ceset üzerinde otopsi yapılmış, 20 Şubat 1998 tarihli otopsi raporuna göre ölüm nedeninin akciğer enfeksiyonu neticesinde solunum ve dolaşım yetmezliği olduğu, hastanın ölümünün hastanede aldığı tedaviden kaynaklanmadığı belirtilmiştir.

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Otopsi raporunun tespitlerine dayanarak savcı 3 Mart 1998 tarihinde hemşire hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir.

Başvuran, hastanede çalışan R.Ö. ve M.K. adlı doktorlar hakkında da suç duyurusunda bulunmuştur.

Ankara Büyükşehir Belediye Hastanesi'nde üroloji bölümünde görev yapan H.E. adlı doktor 23 Haziran 1998 tarihinde bir rapor hazırlamış, raporda, kendisine 24 Mayıs 1996 tarihinde muayene olan hastanın penisilin ve beta-laktamaz inhibitörlerine alerjisi olduğunu ifade etmiştir.

Ankara savcısı, 31 Temmuz 1998 tarihinde doktorlar hakkındaki şikâyeti incelemeye kişi bakımından yetkisi bulunmadığına karar vermiş ve dosyayı 2547 sayılı yasa uyarınca Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'ne göndermiştir.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden üç öğretim üyesi ("tıp komisyonu"), fakülte dekanı tarafından başvuranın R.Ö. ve M.K. adlı doktorlara ilişkin iddiaları hakkında bir disiplin ve ceza soruşturması yürütmekle görevlendirilmiştir.

Tıp komisyonu, M.K., R.Ö., I.Ç. adlı doktorlar, hemşire Z.Ç. ve başvuranın suçladığı diğer sağlık görevlilerinin ifadesine başvurmuştur.

Komisyonun 4 Aralık 1998 tarihinde hazırladığı fezlekede başvuranın annesinin ölümünde hastanede görevli doktorların sorumluluğu bulunmadığı, bu nedenle şüpheli doktorların herhangi bir disiplin ya da cezai işleme tâbi tutulmamaları gerektiği belirtilmiştir.

18 Aralık 1998 tarihinde tıp komisyonu kararı Tıp Fakültesi yönetim kurulu tarafından oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Tıp komisyonunun hazırladığı soruşturma dosyası ve raporu incelemek üzere Hukuk Fakültesi tarafından görevlendirilen bir komisyon ("hukuk komisyonu") 8 Nisan 1999 tarihli raporunda

tıp komisyonu kararının hukuka uygun olduğunu ve doktorlar hakkında cezai işlem yapılmasına gerek bulunmadığını belirtmiştir.

22 Nisan 1999 tarihinde başvuran hukuk komisyonu kararına itiraz etmiş, dinlenmesini talep ettiği üç tanığın ifadelerine tıp komisyonunun hazırladığı ifade tutanaklarında yer verilmediğini ifade etmiştir.

15 Mayıs 2000 tarihinde Danıştay 2. Dairesi, soruşturma dosyası ve 8 Nisan 1999 tarihli kararı dikkate alarak doktorların yargılanması için yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle başvuranın itirazlarını reddetmiştir.

3. *Tazminat davası*

Başvuran 12 Ocak 1999 tarihinde Ankara İdare Mahkemesi'nde bir dava açarak annesinin hastanede görev yapan doktorların ihmali neticesinde öldüğü iddiasıyla Ankara Üniversitesi'nden tazminat talebinde bulunmuştur.

28 Haziran 1999 tarihinde mahkeme başvuranın talebini reddetmiş, başvuran karara 13 Eylül 1999 tarihinde itiraz etmiştir.

Temyiz incelemesini yapan Danıştay 10. Dairesi, idare mahkemesi kararını 27 Haziran 2000 tarihinde onamıştır. Danıştay, kararın düzeltilmesi talebini 6 Kasım 2000 tarihinde reddetmiş, karar başvurana 3 Ocak 2001 tarihinde tebliğ edilmiştir.

ŞİKÂYET

Başvuran AİHS'nin 2. maddesine dayanarak annesinin ölümü ve müteakip yargılamadaki kusurlardan şikâyetçi olmuştur.

HUKUK

Başvuran, AİHS'nin 2. maddesine dayanarak annesinin tıbbi ihmal nedeniyle ölmesi ve sonrasında başlattığı yargılamanın ölüm olayından kimin sorumlu olduğunu ortaya çıkaramamasından şikâyetçi olmuştur.

A. **Tarafların ifadeleri**

Hükümet AİHS'nin 35/1 maddesine dayanarak başvurunun iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması, ya da alternatif olarak altı ay kuralına uyulmaması nedeniyle reddedilmesi gerektiğini savunmuştur.

Esasa ilişkin olarak Hükümet, başvuranın annesinin iddia edildiği gibi alerji hastası olduğu ya da bu yüzden öldüğünü gösteren herhangi bir belirti bulunmadığını savunmuştur. Sağlık görevlilerinin sözkonusu şartlar altında yapılması gereken her şeyi yerine getirdiklerini değerlendirmiştir. Bu bağlamda hastanın sağlık durumu ve aldığı tedaviye ilişkin ayrıntılı ifadeler sunmuşlardır. Hükümet ayrıca ölüm olayıyla ilgili etraflı bir soruşturma yürütüldüğünü savunmuştur.

Başvuran, Hükümetin görüşlerine itiraz etmiştir. Özellikle annesinin kendisiyle ilgilenen doktorların ihmalkâr ve yeteneksiz davranışları sonucu öldüğünü iddia etmiştir. Bu bağlamda annesinin yaralarının hastanede iltihap kapıldığını ve Tienam-500 adlı ilacın alerji testi yapılmadan kullanıldığını ifade etmiştir. Ayrıca sağlık ekibinin kendisi ve annesine saygısız davranışlarından şikâyetçi olmuştur. Başvuran, annesinin hastaneye yatırılma nedeniyle otopsi raporunda tespit edilen ölüm nedeni arasında çelişkiler bulunduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda annesinin gerçek ölüm sebebinin tespit edilmesi için yaptığı tüm girişimlerin sonuçsuz kalmasından şikâyetçi olmuştur. Ön soruşturma aşamasında savcılar üzerindeki kısıtlamanın ihmalkâr doktorların yargılanmasını güçleştirdiğini ve ulusal mahkemelerin, öne sürdüğü tanıkların ifadelerini incelemediğini veya annesinin öldüğü koşulları soruşturmadığını ifade etmiştir.

B. AİHM'nin değerlendirmesi

AİHM, başvuru aşağıdaki nedenlerle her halükârda kabuledilemez olduğundan başvuranın AİHS'nin 35/1 maddesi bağlamında iç hukuk yollarını tüketip tüketmediği ya da altı ay kuralına uyup uymadığının belirlenmesine gerek bulunmadığı kanaatindedir.

AİHM, AİHS'nin 2. maddesinin ilk cümlesinin devleti, “kasten” adam öldürmekten alıkoymasının yanında, kendi yargı yetkisi dahilindeki herkesin hayatının korunması için uygun hareket etmeye zorunlu kıldığını hatırlatır (bkz. *Vo – Fransa* [BD], no. 53924/00). Söz konusu pozitif yükümlülük kamu sağlığı alanını da kapsamaktadır. Sonuç olarak devletler kamu ya da özel olsun sağlık hizmetlerini, hastaların hayatlarının korunması amacıyla uygun tedbirleri sağlayacak şekilde düzenlemek zorundadır. Ne var ki sağlık hizmetlerinin sunulması ve hastaların korunmasında yüksek profesyonel standartların elde edilmesi için yeterli imkânların sağlandığı durumlarda bir sağlık görevlisinin yanlış bir kararı (tespit edilmiş olsa dahi) veya belli bir hastanın tedavisinde yaşanan koordinasyon ihmali, devletin AİHS'nin 2. maddesi uyarınca zorunlu ya da otomatik sorumluluğunu ortaya çıkarmamaktadır (bkz. örneğin *Byrzykowski – Polonya*, no. 11562/05).

AİHM mevcut davada başvuranın kalp rahatsızlığı ve hipertansiyon hikâyesi bulunan annesinin ağır beslenme yetersizliği ve yatak yaraları ile hastaneye yatırıldığını gözlemler. Hasta, birkaç gün sonra 15 Ocak 1998 tarihinde bronkopnömoni sonucunda oluşan solunum ve dolaşım yetmezliği nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Başvuran annesinin kendisine bakmak ve tedavi etmekle sorumlu doktorlar tarafından kasten öldürüldüğü yönünde bir iddia ya da imada bulunmamıştır. Ancak söz konusu doktorların annesini düzgün bir şekilde tedavi etmek için gerekli önlemleri almayarak ölümüne neden olduklarını iddia etmiştir. Hükümet bu iddiayı reddetmektedir.

AİHM öncelikle doktorların Pakize Güngör'ün durumuyla ilgili değerlendirmelerini ya da nasıl tedavi edilmesi gerektiğiyle ilgili kararlarını beğenip beğenmemenin AİHS'nin 2. maddesine göre AİHM'nin görevi olmadığı kanaatindedir. Söz konusu değerlendirme ve kararlar doktorların, hastanın o zamandaki sağlık durumu ve onun tedavisi için hangi adımların atılması gerektiğine dair değerlendirmelerine göre yapılmıştır. Sorumlu devletin söz konusu alanda iç hukuk ve uygulamalarında öngörülen ayrıntılı kural ve standartlar dikkate alındığında, yetkililerin başvuranın annesinin yaşam hakkını koruma yükümlülüğünü ihlal ettiklerine dair savunulabilir bir iddianın temelini oluşturabilecek şekilde ilgili düzenleyici mevzuatta herhangi bir eksiklik olduğu söylenemez.

Ancak başvuranın annesinin ölümüne yol açan olaylar ve ilgili sağlık ekibinin olaydan sorumlu olduğu iddiasının, mevcut mekanizmaların, dava olaylarının kamu denetimine açılmasına izin verecek şekilde söz konusu olayların oluş biçimine ışık tutmaya yeterli olup

olmadığı açısından da ele alınması gerekir ki, bu başvuranın da menfaatindedir (bkz. *Powell – İngiltere*, no. 45305/99).

AİHM başvurana dava olayları hakkında ceza ve disiplin işlemleri başlatma yolunun açık olduğunu gözlemler. Ayrıca ilgili kamu kuruluşu hakkında idari dava açma yolu da açıktır. Son olarak başvuran sözkonusu doktorların haksız fiillerine karşı bir hukuk davası açabilir ve annesinin ölümü nedeniyle tazminat talebinde bulunabilirdi.

Bu bağlamda AİHM, başvuranın savcılığa önce bir hemşire, daha sonra iki doktor hakkında suç duyurusunda bulunarak cezai işlem başlattığını gözlemler. Ancak ön soruşturma aşamasında savcının yetkisi üzerinde iç hukukun öngördüğü kısıtlama nedeniyle başvuranın şikâyetleri hakkındaki, cezai ve disiplin sonuçları olması muhtemel soruşturma, Ankara Üniversitesi Rektörlüğü tarafından görevlendirilen bir tıp komisyonu tarafından yürütülmüştür. Sözkonusu komisyon başvuran, şüpheli doktorlar ve başvuranın annesinin tedavisinde yer alan sağlık ekibinin ifadelerine başvurmuştur. Aynı zamanda başvuran adına Y. U. adli şahsı da dinlemiş ve soruşturma dosyasında yer alan tıbbi delilleri incelemiştir. Komisyon, başvuranın annesinin ölümünde doktorların kusuru bulunmadığına karar vermiştir. Bu bağlamda hazırlanan rapor Ankara Üniversitesi hukuk komisyonu tarafından onaylanmıştır. Başvuranın bu karar hakkında Danıştay'a yaptığı itiraz reddedilmiştir.

AİHM, sözkonusu soruşturmanın ivedilik ve makul süre içinde yürütüldüğünü gözlemler. Ayrıca eylemlerinden başvuranın şikâyetçi olduğu doktorların soruşturmada ifadelerinin alındığını ve başvuranın bu sürece meşru menfaatlerini korumaya yetecek derecede dahil olduğunu kaydeder. AİHM, başvuranın soruşturma sonuçlarından tatmin olmadığını kabul eder. Ancak hem hastanedeki olayların meydana gelişi hem doktorlar tarafından alınan kararların kamu denetimine açılması yönünden yetkililerin tutumunda ciddi eksiklik tespit etmemektedir. Ayrıca, tıp komisyonunun bağımsız ve tarafsızlığı ile ilgili bir hususun ortaya çıkabileceği varsayıldığında AİHM, daha sonra Danıştay tarafından yapılan yargısal denetimin yanı sıra yaşam hakkının kasten ihlal edilmemiş olması halinde 2. maddenin öngördüğü etkili bir yargı sistemi tesis edilmesi pozitif yükümlülüğünün her davada mutlaka cezai bir telafi sağlanmasını gerektirmediğini hatırlatır. Tıbbi ihmalin sözkonusu olduğu özel bir alanda sözkonusu yükümlülük, örneğin hukuk sistemi mağdurlara tek başına hukuk mahkemelerinde ya da ceza mahkemelerindeki bir telafi ile birlikte çare sağlıyorsa yerine getirilmiş sayılabilir. Bu, ilgili doktorların sorumluluğunun tespiti ve zararların ödenip kararın yayınlanması gibi uygun bir hukuki telafi sağlayacak şekilde olmalıdır. Disiplin yaptırımları da ayrıca öngörülebilir (bkz. *Vo – Fransa [BD]*, no. 53924/00).

Bu bağlamda AİHM, başvuranın doktorlar hakkında haksız muameleye karşı bir hukuk davası açmak yerine yetkili idari makam aleyhine idari dava açmayı seçtiğini gözlemler. AİHM, sözkonusu mahkemelerin başında yer alan yargıçların bağımsız ve tarafsızlıktan yoksun olduklarına dair bir emare bulunmadığını kaydeder. Davalar ivedilikle görülmüş ve makul bir süre içerisinde tamamlanmıştır. Bu mahkemelerin başvuranın tanıklarının dinlemesi ve Yüksek Sağlık Şurası'nın görüşünü alması gerektiği iddiasına ilişkin olarak AİHM, delillerin dava olaylarıyla ilgisinin değerlendirilmesinin ve usul ve esas hakkındaki hukuk kurallarının uygulanmasının en iyi şekilde ulusal mahkemeler tarafından yerine getirilebileceğini hatırlatır (bkz. *Gurepka – Ukrayna*, no. 61406/00). AİHM özellikle dava dosyasında başvuran tarafından belirtilen şahısların yargılamanın akışını değiştirebilecek bir bilgiye sahip olduklarını gösteren herhangi bir hususa rastlamamıştır. Her halükârda, bir avukat tarafından temsil edilen başvuranın davalara aktif bir şekilde katılma ve bunların akışını etkilemek için usul haklarından yararlanma imkanı bulunmaktaydı. Başvuran için istenmeyen bir sonucun ortaya çıkması savunmacı devletin AİHS'nin 2. maddesinden doğan pozitif yükümlülüklerle göre sorumlu bulunması için yeterli değildir.

Yukarıda belirtilenler ışığında AİHM, somut dava koşullarında savunmacı devletin, başvuranın annesinin tedavisinde yer alan sağlık ekibinin cezai, hukuki ya da disiplin yönünden sorumluluklarını tespit etmek amacıyla bir mekanizma sağlayamadığına dair herhangi bir emareye rastlamamıştır.

Bu nedenle başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve AİHS'nin 35/3 ve 35/4 maddelerine göre reddedilmesi gerektiğine karar verir.

Bu nedenlerle AİHM oyçokluğuyla

Başvuruyu kabuledilemez olarak ilan etmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

YAVUZ SARIKAYA/Türkiye Davası*

Başvuru No: 11098/04
Strazburg
13 Ocak 2009

İKİNCİ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 11098/04 numaralı başvurunun nedeni T.C. vatandaşı Yavuz Sarıkaya'nın 1 Mart 2004 tarihinde Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerini güvence altına alan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Başvuran Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde Ankara barosu avukatlarından H.T. Ulus tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran 1934 doğumlu olup Ankara'da ikamet etmektedir.

Başvuran olayların meydana geldiği dönemde Ankara Yenimahalle'de bulunan bir arsanın sahibiydi.

1Kamulaştırmasız el atmaya karşı tazminat talebine ilişkin yargı süreci

Yenimahalle Belediyesi (Belediye) başvurana ait arsanın bir bölümüne kamulaştırmaz el atmıştır.

Başvuran 24 Aralık 1999 tarihinde Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nde (Mahkeme) kamulaştırma tazminatı talebiyle Belediye aleyhine dava açmıştır.

Mahkeme 26 Nisan 2000 tarihinde başvuranın talebini kısmen yerinde bulmuş ve kamulaştırmaz el atma için 24 Aralık 1999 tarihinde değişen yasal faiz oranıyla birlikte başvurana 939.053.750.000 TL (olayların meydana geldiği dönemde yaklaşık 1.676.882 Euro) tazminat ödenmesine hükmetmiştir.

Yargıtay 25 Eylül 2000 tarihinde ilk derece mahkemesinin kararını onamış, 21 Kasım 2000'de belediyenin karar düzeltme talebini reddetmiştir.

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuran 8 Ocak 2001 tarihinde yasal faiz ve tüm giderlerle birlikte 1.567.590.197.916 TL (olayların meydana geldiği dönemde yaklaşık 2.468.250 Euro) tutarındaki meblağ için Belediye aleyhinde icra takibi başlatmıştır.

17 Ocak 2001 tarihinde belediye, belediyeye ait bütün malların kamu hizmetinde olduğu ve hiçbir hacze konu teşkil edemeyeceği gerekçesiyle bu talebe uymamıştır. Belediye bu yönde belediye meclisinin almış olduğu 1 Şubat 2000 ve 31 Ocak 2001 tarihli kararlarına atıfta bulunmuştur.

Başvuran bu arada 11 Eylül 2001 tarihinde Türkiye Jokey Kulübü tarafından Belediye'ye verilen vergiye haciz koydurmuştur.

Belediyenin 18 Eylül 2001 tarihli itirazı üzerine icra hakimi 21 Eylül 2001'de, belediye meclisinin 31 Ocak 2001 tarihinde sözkonusu meblağın kamu yararına kullanılmasına karar vermiş olmasını göz önünde bulundurarak, sözkonusu vergi üzerindeki haczi kaldırmıştır.

Yargıtay 15 Kasım 2001 tarihinde başvuranın yaptığı temyiz başvurusunu reddetmiştir.

Başvuran başka bir tarihte belediyeye karşı icra takibi başlatmış ve yeniden Türkiye Jokey Kulübü tarafından ödenen vergiye haciz koydurmuştur.

Belediyenin 10 Temmuz 2003 tarihindeki itirazı üzerine, icra hakimi, başvuranın belediyenin sözkonusu verginin kamu yararına kullanılmasına ilişkin kararını iptal ettirmiş olmasına rağmen, belediyeye ödenen vergilere haciz konamayacağı gerekçesiyle sözkonusu meblağ üzerindeki haczi kaldırmıştır.

Yargıtay 21 Kasım 2003 tarihinde bu kararı onamıştır.

Başvuran 22 Haziran 2007 tarihinde AİHM'ye yazmış olduğu yazı ile icra sürecinin halen devam ettiğini ve 11 Ekim 2005 tarihindeki hesaplama yöntemine göre kamulaştırmaz el atma bedelinin 4.088.309,99 YTL'ye (2.523.650 Euro) karşılık geldiğini bildirmiştir.

2) Belediye Meclisi'nin 1 Şubat 2000 ve 31 Ocak 2001 tarihli kararlarının iptal edilmesi talebine ilişkin yargı süreci

Başvuran belirtilmeyen bir tarihte Ankara İdare Mahkemesi'nde (İdari Mahkeme) belediye meclisinin sözü edilen kararlarının iptali ve mahkeme karar verene kadar yürütmenin durdurulması talebiyle dava açmıştır.

İdari Mahkeme 13 Mart 2002 tarihinde yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir. Bu kararlar Bölge İdare Mahkemesi tarafından onanmıştır.

20 Eylül 2002 tarihinde İdari Mahkeme belediye meclisinin sözü edilen gelirin hangi hizmete yönelik kullanıldığının tam olarak belirtilmediği gerekçesiyle itiraz konusu kararların iptaline karar vermiştir. Mahkemeye göre bu kararlar yalnızca icra işlemlerine engel olması amacıyla alınmıştır.

Danıştay 15 Eylül 2003 tarihinde İdare Mahkemesi'nin iptal kararlarını onamıştır.

3) Kira tazminatı talebine ilişkin yargı süreci

Başvuran 21 Aralık 2000 tarihinde Asliye Hukuk Mahkemesi'ne giderek İdare kamulaştırmasız el atma yapmasaydı bu beş yıllık süre zarfında elde edeceği kira tutarları için ecrimisil davası açmıştır.

Asliye Hukuk Mahkemesi 22 Ocak 2003 tarihinde başvuranın talebini kısmen yerinde bulmuş ve başvurana yıllık faiz oranıyla birlikte 77.000.000.000 TL. (o dönemde 43.135 Euro) tazminat ödenmesini kararlaştırmıştır.

Yargıtay 16 Haziran 2003 tarihinde ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

Başvuran 28 Ekim 2003 tarihinde Belediyenin bu tazminatı ödemesi için icra takibi başlatmıştır.

Belediyenin kararı düzeltme talebi 20 Ekim 2003 tarihinde reddedilmiş, bu karar başvurana 23 Şubat 2004 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Başvuranın avukatı 22 Haziran 2007 tarihli mektubuyla, başvuranın 22 Ocak 2003 tarihli yargı kararından doğan alacağına karşılık belediyenin bir arsayı başvurana devretmek suretiyle aralarında vardıkları uzlaşmayla davanın dostane çözüm yoluyla sonuçlandığı bilgisini AİHM'ye vermiştir.

Hükümet 7 Kasım 2007 tarihli yazılı görüşlerinde başvuranın ve belediyenin dostane çözüm yoluyla davayı sonuçlandırdıklarından AİHM'yi haberdar etmiştir. Hükümet bu bağlamda, dosyaya başvuranın belediyeye vermiş olduğu ve 22 Ocak 2003 tarihli yargı kararı sonucu oluşan alacak ile ilgili davanın dostane çözüm yolu ile çözümlendiğini, «hiçbir hak talep etmeyeceğini» belirten beyanını eklemektedir.

HUKUK

I. AİHS'İN 6/1 MADDESİNİN VE EK 1 NO'LU PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

A. Kabuledilebilirlik hakkında

Başvuran, belediyenin Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından alınan ve nihai hale gelen yargı kararını infaz etmediğinden şikayetçi olmaktadır. Başvuran belediyenin kesinleşmiş yargı kararları ile kendisine ödemesi gereken tazminatları ödememesi nedeniyle mülkiyet hakkına yönelik bir ihlalin yapıldığını öne sürmektedir. AİHM başvuran tarafından öne sürülen olayların AİHS'nin 6/1 ve Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin uygulama alanına girdiğine itibar etmektedir.

Hükümet başvuran ile belediye arasındaki görüşmelerin halen sürdüğünü, başvuranın Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26 Nisan 2001 tarihli kararının icrasına yönelik bu idari sürecin sonuçlanmasını beklemesi gerektiğini, bu yüzden iç hukuk yollarının tüketilmediğini savunmakta ve AİHM'den AİHS'nin 35/1 maddesine uygun olarak başvuruyu kabuledilemez ilan etmeye davet etmektedir. Hükümet aynı mahkemenin 22 Ocak 2003 tarihli kararına ilişkin davanın dostane çözüm ile sonuçlandığını ifade etmektedir.

1) 22 Ocak 2003 tarihli yargı kararı

Başvuranın avukatı 22 Ocak 2003 tarihli yargı kararı sonucu oluşan alacak ile ilgili olarak davanın dostane çözüm ile sonuçlandığını kabul etmektedir. Avukat bu başvurunun yapılmasının ardından başvurunun dostane çözüm ile sonuçlanması nedeniyle AİHM nezdinde oluşan temsil giderlerine ve manevi tazminata ilişkin taleplerinin geçerli olduğunu belirtmektedir. Başvuranın temsilcisi 10 Ocak 2008 tarihli yazılı görüşlerinde de herhangi bir rakam belirtmeksizin taleplerini yinelemiştir.

Hükümetin ve başvuran tarafın görüşleri, dosyada yer alan deliller ve bilhassa başvuranın belediyeye «*hiçbir hak talep etmeyeceğine*» dair vermiş olduğu beyan ışığında, AİHM tarafların 22 Ocak 2003 tarihli yargı kararının sonucunda oluşan başvuranın alacağı hususunda açıkça uzlaşma sağladıkları saptamasında bulunmaktadır. Dolayısıyla başvuranın avukatının manevi tazminat taleplerinin dayanağı bulunmamaktadır. Kaldı ki bahse konu talepler herhangi bir rakamla gerekçelendirilmemiştir (Bkz. aynı anlamda, Ekici-Türkiye kararı, no: 11703/03, 1 Haziran 2006 ve Namlı-Türkiye kararı, no: 40083/02, 5 Haziran 2007).

Başvuran tarafından AİHS'nin 6/1 ve Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi çerçevesinde öne sürülen talepler karşılanmış görünmektedir, bu durumda başvuran bu maddelerin ihlali ile mağdur edildiğini öne süremez. Başvuranın 22 Ocak 2003 tarihli yargı kararı sonucunda oluşan alacağına ilişkin başvurusunun bu kısmının AİHS'nin 35. maddesinin 3. ve 4. maddelerine uygun olarak reddedilmesi gerekmektedir.

2) 26 Nisan 2000 tarihli yargı kararı

AİHM başvuranın şikayetçi olduğu, 21 Kasım 2000 tarihinde nihai hale gelen ve halen infazı gerçekleşmeyen 26 Nisan 2000 tarihli kararın taraflar arasında bir ihtilaf konusu edilmediğini not eder. AİHM Hükümetin halen süren görüşmelerin sonucunda başvuranın daha neden beklemesi gerektiği konusuna açıklık getirmediğini belirtmekte ve netice itibarıyla Hükümetin itirazını reddetmektedir.

AİHM 26 Nisan 2000 tarihli yargı kararı ile ilgili olarak, başvurunun AİHS'nin 35/1 maddesi gereğince dayanaktan yoksun bulunmadığını saptamaktadır. Kabul edilemezliğe dair başka hiçbir gerekçe tespit edilmemiştir. Bu nedenle başvuru kabul edilebilir niteliktedir.

B. Esasa dair

AİHM başvuranın bu başvuruda öne sürdüğüne benzer bir şikayeti daha önce de incelediğini ve Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği sonucuna vardığını hatırlatır (Bkz. örneğin Bourdov-Rusya kararı, no: 59498/00, Romachov-Ukrayna kararı, no: 67534/01, 27 Temmuz 2004 ve Akıncı-Türkiye kararı, no: 12146/02, 8 Nisan 2008).

AİHM bu başvuruyu incelemiş ve Hükümetin mevcut davada farklı bir sonuca ulaşmasını sağlayacak ikna edici hiçbir tespit ve delil sunmadığını kaydetmiştir. AİHM İdarenin iç hukuktaki mahkemeler tarafından hükmedilen alacağı başvurana ödemediğine itibar etmektedir. Başka bir ifadeyle, nihai bir yargı kararı vardır ve başvuran lehine infazı 21 Kasım 2000 tarihinden yani yaklaşık sekiz yıldan beri sonuçsuz kalmıştır. Bu durum AİHM'yi sözü edilen süre boyunca kesinleşmiş yargı kararına uygun olarak gerekli tedbirlerin alınmadığı yönünde düşünmeye sevk etmektedir, Türk yetkilileri AİHS'nin 6/1 maddesi ve Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin etkili hükümlerinden mahrum bırakmışlardır.

Bu nedenle sözü edilen bu hükümler ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASINA İLİŞKİN

AİHS'nin 41. maddesine göre "Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeciler Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, AİHM, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun surette, zarar gören tarafın adil tatminine hükmeder."

A. Tazminat

Başvuran ödemenin yapıldığı yıla kadar geçerli yıllık %30'luk faiz oranı ile birlikte maddi tazminat olarak 3.597.325,85 YTL (başvurunun yapıldığı tarihte yaklaşık 2.180.197 Euro) talep etmektedir. Başvuranın talep ettiği bu meblağ Ankara Asliye Hukuk Mahkemesinin yasal faiz oranının 24 Aralık 1999 tarihinden başlayarak geçerli olmasına hükmettiği 26 Nisan 2000 tarihinden itibaren ve başvurunun yapıldığı tarih olan 1 Mart 2004'te hesaplanmıştır.

Hükümet bu meblağlara karşı çıkmaktadır.

AİHM bu başvuruda iç hukukta başvuran lehine alınan nihai yargı kararlarının infaz edilmemesi dolayısıyla AİHS'nin 6/1 ve Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini saptamaktadır. Başvuran tarafından başlatılan icra takibi ise Ankara İcra Dairesi'nde halen sürmektedir. Neticede AİHM başvuranın kesinleşmiş yargı kararları ile almaya hak kazandığı alacaklarının olduğu ve icra takibi sürecinin halen sürdüğü kanısındadır. AİHM, AİHS'nin 6. maddesinin ihlal edildiği sonucuna vardığında, prensip olarak en uygun yöntemin başvuranın

bu hükmün ihlal edilmediği duruma eşdeğer bir duruma mümkün olan en kısa zamanda getirilmesi olacağını ifade etmektedir (Bkz. Basoukou-Yunanistan no: 3028/03, 21 Nisan 2005; Ahmet Kılıç-Türkiye kararı no: 38473/02, 25 Temmuz 2006; Sipchenko-Rusya no: 38368/04, 1 Mart 2007; *mutatis mutandis* Piersack-Belçika (50. madde) 26 Ekim 2003 ve sözü edilen Akıncı-Türkiye kararı). AİHM bu ilkenin ihlal tespitlerinin yapıldığı mevcut başvuruya da uygulanacağını kaydetmektedir. AİHM, Savunmacı Devletin gerekli tedbirleri olarak iç hukuktaki mercilerin Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26 Nisan 2000 tarihli kararının (21 Kasım 2001'de nihai hale gelmiştir) infazının gerektiği şekilde yerine getirilmesini sağlaması gerektiği kanısındadır.

AİHM başvuranın herhangi bir manevi tazminat veya yargılama gideri talebinde bulunmadığını not eder.

B. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26 Nisan 2000 tarihli kararı (nihai karar 21 Kasım 2000) hakkındaki başvurunun *kabuledilebilir*, bunun dışında kalanların *kabuledilemez olduğuna*;

2. AİHS'nin 6/1 maddesinin ve Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. a) AİHS'nin 44 / 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, Savunmacı Hükümet tarafından gerekli tedbirler alınarak Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26 Nisan 2000 tarihli kararının (nihai karar 21 Kasım 2000) *infazının sağlanmasına*;

b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapıldığı tarihe kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;

4. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 13 Ocak 2008 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

ZORUNLU KARŞILIKLAR HAKKINDA TEBLİĞ'DE

DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ
(SAYI: 2011/9)

MADDE 1 – 16/11/2005 tarihli ve 25995 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'in 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1), (2), (4), (5) ve (6) numaralı alt bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Vadesiz, ihbarlı döviz tevdiat hesapları, yabancı para özel cari hesaplar ile 1 aya kadar, 3 aya kadar, 6 aya kadar ve 1 yıla kadar vadeli döviz tevdiat hesapları/yabancı para katılma hesaplarında yüzde 11,5,

2) 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli döviz tevdiat hesapları/yabancı para katılma hesapları ile birikimli döviz tevdiat hesapları/yabancı para katılma hesaplarında yüzde 9,5,

4) 1 yıla kadar (1 yıl dâhil) vadeli yabancı para diğer yükümlülüklerde yüzde 11,5,

5) 3 yıla kadar (3 yıl dâhil) vadeli yabancı para diğer yükümlülüklerde yüzde 9,5,

6) 3 yıldan uzun vadeli diğer yabancı para yükümlülüklerde yüzde 8,5,”

MADDE 2 – Bu Tebliğ 5/8/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

[R.G. 06 Ağustos 2011 – 28017]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından:

MÜHNAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2010 yılı gayri safi gelirleri ve isimleri yazılı olan birinci sınıf Kocaeli Dördüncü Noterliği 28 Ekim 2011 ve Beyoğlu Kırkdördüncü Noterliği 14 Kasım 2011 tarihlerinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Keyfiyet Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

<u>GELİRLERİ</u>	<u>SIRA NO</u>	<u>NOTERLİĞİN ADI</u>	<u>2010 YILI GAYRİSAFİ</u>
	1 -	BEYOĞLU KIRKDÖRDÜNCÜ NOTERLİĞİ	875.517,89.- TL.
	2 -	KOCAELİ DÖRDÜNCÜ NOTERLİĞİ	1.401.128,97.-TL.
			6168/1-1

MÜHNAL NOTERLİK

2010 yılı gayri safi geliri 279.977,03.- TL. olan ikinci sınıf Bandırma Birinci Noterliği 24 Ekim 2011 tarihinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF VE İKİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliğe atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Keyfiyet Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

[R.G. 01 Ağustos 2011 – 28012]

 İçindekilere dön

TEMMUZ / 2 0 1 1

A) İSTEĞİ ÜZERİNE EMEKLİYE AYRILAN HÂKİM VE SAVCILAR

1-	26195	Murat YİĞİT	Malatya Cumhuriyet Savcısı	01.07.2011
2-	25650	Niyazi ÖZKAYA	Fatih Cumhuriyet Savcısı	04.07.2011
3-	26739	Seher DEMİRAL	İzmir Vergi Mahkemesi Üyesi	04.07.2011
4-	22942	Özkan SÖNMEZ	Büyükçekmece Cumhuriyet Savcısı	07.07.2011
5-	21784	Halil AKALP	Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı	18.07.2011
6-	21861	Aykın ÖZER	Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı	18.07.2011
7-	26707	Fikret KASAPOĞLU	İzmir Vergi Mahkemesi Başkanı	18.07.2011
8-	28526	Abdullah ÇELİK	Mersin Cumhuriyet Savcısı	18.07.2011
9-	30585	Hayati ERARSLAN	Karşıyaka Cumhuriyet Savcısı	18.07.2011
10-	22760	Levent YILDIRIM	Kartal Hâkimi	19.07.2011
11-	21530	Ali ŞERAN	Denizli Hâkimi	25.07.2011

B) YAŞ HADDİNDEN EMEKLİYE AYRILAN HÂKİM VE SAVCILAR

1-	18554	Necati SÖZ	Yargıtay İkinci Hukuk Dairesi Üyesi	01.07.2011
2-	20428	Gülten ERKAM	İzmir Cumhuriyet Savcısı	02.07.2011
3-	21346	Kasım MİRHANOĞLULLARI	Ümraniye Hâkimi	02.07.2011
4-	20787	Kayhan DURAN	Ankara Hâkimi	03.07.2011
5-	27374	Hilmi SAYAR	Bursa Bölge İdare Mahkemesi Üyesi	04.07.2011
6-	21415	Bülent KOÇ	Bursa Cumhuriyet Savcısı	10.07.2011
7-	26488	Cavit ERGÜL	Üsküdar Hâkimi	10.07.2011
8-	19768	Mehmet ÇAVUŞOĞLU	Ankara Cumhuriyet Başsavcı Vekili	12.07.2011
9-	19939	Korkmaz AÇIKGÖZ	Beyoğlu Hâkimi	12.07.2011

 İçindekilere dön

